

Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea

C 70 E

Volum 52

Edizzjoni bil-Malti

Informazzjoni u Avviżi

24 ta' Marzu 2009

Avviż Nru

Werrej

Pagna

III *Atti preparatorji*

IL-KUNSILL

2009/C 70 E/01	Pożizzjoni Komuni (KE) Nru 8/2009 adottata mill-Kunsill fid-9 ta' Jannar 2009, bi qbil mal-proċedura msemija f'Artikolu 251 tat-Trattat li jstabbilixxi l-Komunità Ewropea, bil-ħsieb tal-adozzjoni tad-Direttiva tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar ir-regoli komuni għas-suq intern tal-elettriku u li tħassar id-Direttiva 2003/54/KE ⁽¹⁾	1
2009/C 70 E/02	Pożizzjoni Komuni (KE) Nru 9/2009 adottata mill-Kunsill fid-9 ta' Jannar 2009, bi qbil mal-proċedura msemija f'Artikolu 251 tat-Trattat li jstabbilixxi l-Komunità Ewropea, bil-ħsieb tal-adozzjoni tad-Direttiva tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar ir-regoli komuni għas-suq intern tal-gass naturali u li tħassar id-Direttiva 2003/55/KE ⁽¹⁾	37

MT

(¹) Test b'rilevanza għaž-ŻEE

III

(Atti preparatorji)

IL-KUNSILL

POŻIZZJONI KOMUNI (KE) Nru 8/2009

adottata mill-Kunsill fid-9 ta' Jannar 2009

bil-hsieb tal-adozzjoni tad-Direttiva 2009/.../KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ta' ... dwar ir-regoli komuni għas-suq intern tal-elettriku u li tħassar id-Direttiva 2003/54/KE

(Test b'rilevanza għaż-ŻEE)

(2009/C 70 E/01)

IL-PARLAMENT EWROPEW U L-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidraw it-Trattat li jstabbilixxi l-Komunità Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 47(2), u l-Artikoli 55 u 95 tiegħu,

Wara li kkunsidraw il-proposta tal-Kummissjoni,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew ⁽¹⁾,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat tar-Reġjuni ⁽²⁾,

Filwaqt li jaġixxu konformement mal-proċedura stabbilita fl-Artikolu 251 tat-Trattat ⁽³⁾,

Billi:

(1) Is-suq intern fil-qasam tal-elettriku, li għe implimentat progressivament fil-Komunità kollha mill-1999, għandu l-għan li jipprovdi għażla reali lill-konsumaturi kollha fl-Unjoni Ewropea, kemm jekk ikunu ċittadini kif ukoll jekk ikunu negozji, opportunitajiet godda ta' negozju u aktar kummerċ transkonfinali, sabiex jinkiseb titjib fl-effiċjenza, prezzijiet kompetittivi, u standards oghla ta' servizz, u sabiex jikkontribwixxi għas-sigurtà ta' provvista u sostenibbiltà.

(2) Id-Direttiva 2003/54/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Ġunju 2003 dwar ir-regoli komuni għas-suq intern fil-qasam tal-elettriku ⁽⁴⁾ għamlet kontribut sinifikanti lejn il-holqien ta' tali suq intern tal-elettriku.

(3) Il-libertajiet li t-Trattat jiggarantixxi liċ-ċittadini tal-Unjoni il-moviment liberu ta' merkanzija, il-libertà li jiġu provduti s-servizzi u l-libertà tal-istabbiliment — ikunu ottenibbli biss f'suq miftuh kompletament, li jippermetti lill-konsumaturi kollha biex jagħzlu liberament lil min ifornihom u li l-fornituri kollha jikkunsinjaw il-prodotti liberament lill-klijenti tagħhom.

(4) Madankollu, fil-preżent, jeżistu ostakoli għall-bejgħ tal-elettriku fuq termini ugwali, mingħajr diskriminazzjoni jew żvantagġi fil-Komunità. B'mod partikolari, aċċess mhux diskriminatorju għan-network, u livell effettiv ugwalment ta' superviżjoni regolatorja f'kull Stat Membru, għad ma jeżistux

(5) Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni tal-10 ta' Jannar 2007 intitolata "Politika dwar l-Enerġija għall-Ewropa" enfasizzat l-importanza li jitlestha s-suq intern fl-elettriku u li jinholqu kondizzjonijiet ugwali għall-imprizi kollha tal-elettriku stabbiliti fil-Komunità. Il-Komunikazzjonijiet tal-Kummissjoni tal-10 ta' Jannar 2007 intitolata: "Prospetti għas-suq intern tal-gass u tal-elettriku" u "Inkjest taht l-Artikolu 17 tar-Regolament (KE) Nru 1/2003 dwar is-Setturi Ewropej tal-Gass u tal-Elettriku (Rapport Finali)" urew li r-regoli u l-mizuri preżenti ma jipprovdux il-qafas meħtieġ biex jinkiseb l-oġettiv ta' suq intern li jiffunzjona tajjeb.

(6) Mingħajr is-separazzjoni effettiva tan-networks minn attivitajiet ta' generazzjoni u provvista "separazzjoni effettiva", hemm ir-riskju inerenti ta' diskriminazzjoni mhux biss fl-operat tan-network iżda wkoll fl-inċentivi għal imprizi integrati vertikament li jinvestu b'mod adegwat fin-networks tagħhom.

(7) Madankollu, ir-regoli dwar is-separazzjoni legali u funzjonali kif previsti fid-Direttiva 2003/54/KE ma wasslux għas-separazzjoni effettiva tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni. Għalhekk, fil-laqgħa tiegħu fi Brussell fit-8 u d-9 ta' Marzu 2007, il-Kunsill Ewropew stieden

⁽¹⁾ ĠU C 211, 19.8.2008, p. 23.

⁽²⁾ ĠU C 172, 5.7.2008, p. 55.

⁽³⁾ Opinjoni tal-Parlament Ewropew tat-18 ta' Ġunju 2008 ... (għadha mhijiex publikata fil-Gurnal Uffiċjali), Pożizzjoni Komuni tal-Kunsill ta' 9 ta' Jannar 2009 u Pożizzjoni tal-Parlament Ewropew ta' ... (għadha mhijiex publikata fil-Gurnal Uffiċjali).

⁽⁴⁾ ĠU L 176, 15.7.2003, p. 37.

lill-Kummissjoni tiżviluppa proposti legiżlattivi għas-
“separazzjoni effettiva tal-attivitajiet ta’ provvista u gene-
razzjoni mill-operazzjonijiet tan-network”.

- (8) Tkun biss it-tnehhija tal-inċentiv għall- impriži integrati vertikament li jiddiskriminaw kontra kompetituri fir-rigward tal-aċċess għan-network u l-investiment li tista’ tiżgura s-separazzjoni effettiva. Is-separazzjoni tad-dritt ta’ proprjetà, li timplika l-hatra tal-proprjetarju tan-network bħala l-operatur tas-sistema u l-indipendenza tiegħu minn kwalunkwe interessi ta’ provvista u produzzjoni, hija b’mod ċar mezz effettiv u stabbli biex jiġi solvut il-konflitt ta’ interess inerenti u biex tkun żgurata s-sigurtà tal-provvista. Għal din ir-raġuni, il-Parlament Ewropew fir-Riżoluzzjoni tiegħu tal-10 ta’ Lulju 2007 dwar Prospetti għas-suq intern tal-gass u tal-elettriku rrifera għas-separazzjoni tad-dritt ta’ proprjetà fil-livell tat-trasmissjoni bħala l-aktar għodda effettiva għall-promozzjoni tal-investimenti fl-infrastrutturi b’mod mhux diskriminatorju, l-aċċess għat tan-network għal partecipanti godda u t-trasparenza fis-suq. Taht is-separazzjoni tad-dritt ta’ proprjetà, l-Istati Membri għandhom għalhekk ikunu meħtieġa jiżguraw li l-istess persuna jew persuni ma jkunux intitolati jeżerċitaw kontroll fuq impriża tal-generazzjoni jew tal-provvista u, fl-istess waqt, jeżerċitaw kontroll jew kwalunkwe dritt fuq operatur tas-sistema ta’ trasmissjoni jew sistema ta’ trasmissjoni. Bil-kontra, il-kontroll fuq sistema ta’ trasmissjoni jew operatur tas-sistema ta’ trasmissjoni għandu jipprekludi l-possibbiltà li jiġi eżerċitat kontroll jew kwalunkwe dritt fuq impriża tal-generazzjoni jew tal-provvista. F’dawn il-limiti, impriża tal-generazzjoni jew tal-provvista għandha tkun tista’ jkollha partecipazzjoni minoritarja fl-ishma f’operatur tas-sistema ta’ trasmissjoni jew f’sistema ta’ trasmissjoni.
- (9) Id-definizzjoni tat-termu “kontroll” hija dik li hemm fir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 139/2004 tal-20 ta’ Janar 2004 dwar il-kontroll ta’ konċentrazzjonijiet bejn l-impriži (ir-Regolament tal-KE dwar l-Għaqdiet) ⁽¹⁾.
- (10) Billi s-separazzjoni tad-dritt ta’ proprjetà teħtieġ, fxi każi, ir-ristrutturazzjoni tal-impriži, l-Istati Membri għandhom jingħataw żmien addizzjonali biex japplikaw id-dispożizzjonijiet rilevanti. Fi-dawl tar-rabtiet vertikali bejn is-setturi tal-gass u tal-elettriku, id-dispożizzjonijiet dwar is-separazzjoni għandhom japplikaw għaž-żewġ setturi.
- (11) Taht is-separazzjoni tad-dritt ta’ proprjetà, sabiex tiġi żgurata l-indipendenza shiha tal-operat tan-network mill-interessi tal-provvista u l-generazzjoni u sabiex ma jkun hemm skambji ta’ ebda informazzjoni kunfidenzjali, l-istess persuna ma għandhiex tkun membru tal-bordijiet ta’ amministrazzjoni kemm ta’ operatur tas-sistema ta’ trasmissjoni jew sistema ta’ trasmissjoni kif ukoll ta’ impriża li twettaq kwalunkwe mill-funzjonijiet ta’ generazzjoni jew provvista. Għall-istess raġuni, l-istess persuna ma għandhiex tkun intitolata tahtar membri tal-bordijiet ta’ amministrazzjoni ta’ operatur tas-sistema ta’ trasmissjoni jew sistema ta’ trasmissjoni u teżerċita kontroll jew kwalunkwe dritt fuq impriża tal-generazzjoni jew tal-provvista.
- (12) L-istabbiliment ta’ operatur ta’ sistema jew ta’ operatur tat-trasmissjoni li jkun indipendenti mill-indipendenti mill-interessi ta’ provvista u ta’ generazzjoni għandu jip-permetti lill- impriži integrati vertikament iżommu d-dritt ta’ proprjetà tagħhom fir-rigward tal-assi tan-network filwaqt li jiżgura separazzjoni effettiva tal-interessi, sakemm tali operatur indipendenti ta’ sistema jew tali operatur indipendenti tat-trasmissjoni iwettaq il-funzjonijiet kollha ta’ operatur tas-sistema u sakemm jiġu attwati regolamentazzjoni ddettaljata u mekkaniżmi ta’ kontroll regolatorji estensivi.
- (13) Fejn, fi ... (*), l-impriża li tkun proprjetarja tas-sistema ta’ trasmissjoni tkun parti minn impriża integrata vertikament, l-Istati Membri għandhom jingħataw l-għażla bejn is-separazzjoni tad-dritt ta’ proprjetà u l-istabbiliment ta’ operatur ta’ sistema jew ta’ operatur tat-trasmissjoni li jkunu indipendenti mill-interessi ta’ provvista u ta’ generazzjoni.
- (14) Sabiex jiġu preżervati totalment l-interessi tal-azzjonisti tal-impriži integrati vertikament, l-Istati Membri għandhom ikollhom l-għażla li jimplimentaw separazzjoni tad-dritt ta’ proprjetà jew permezz ta’ żvestiment dirett jew inkella billi jinqasmu l-ishma tal-impriża integrata fishma tal-impriża tan-network u ishma tal-impriża tan-negożju li jkun baqa residwali ta’ forniture u ta’ generazzjoni, sakemm ikun hemm konformità mar-rekwiżiti li jirriżultaw mis-separazzjoni tad-dritt ta’ proprjetà.
- (15) L-effikaċja shiha tal-istabbiliment tas-soluzzjonijiet ta’ operatur indipendenti tas-sistema jew ta’ operatur indipendenti tat-trasmissjoni għandha tiġi żgurata permezz ta’ regoli speċifiċi addizzjonali. L-indipendenza tal-operatur tat-trasmissjoni għandha tiġi żgurata inter alia permezz ta’ ċertu perijodi ta’ “tregwa” (“cooling-off” periods) li matulhom, fl-impriża integrata vertikament, ma ssir l-ebda attività ta’ ġestjoni jew attività rilevanti ohra li tagħti aċċess għall-istess informazzjoni li setgħet inkisbet f’pożizzjoni manigerjali.
- (16) Stat Membru għandu d-dritt li jagħżel separazzjoni shiha ta’ proprjetà fit-territorju tiegħu. Fejn Stat Membru jkun eżerċita dak id-dritt, impriża ma jkollhiex id-dritt li tistabbilixxi operatur indipendenti tas-sistema jew operatur indipendenti tat-trasmissjoni. Barra minn hekk, impriži attivi f’generazzjoni jew provvista ma jistgħux jikkontrollaw jew jeżerċitaw direttament jew indirettament ebda dritt fuq operatur ta’ sistema ta’ trasmissjoni minn Stat Membru li għażel separazzjoni shiha ta’ proprjetà.
- (17) Taht din id-Direttiva ser jeżistu tipi differenti ta’ organizzazzjoni tas-suq fis-suq intern tal-elettriku. Il-miżuri li l-Istati Membri jistgħu jieħdu biex jiżguraw livell ta’ kondizzjonijiet ugwali għandhom ikunu bbażati fuq rekwiżiti prevalenti ta’ interess ġenerali. Il-Kummissjoni għandha tiġi kkonsultata dwar il-kompatibbiltà tal-miżuri mat-Trattat u mal-liġi tal-Komunità.

⁽¹⁾ ĠUL 24, 29.1.2004, p. 1.

(*) Data tad-dhul fis-seħh ta’ din id-Direttiva.

- (18) L-implimentazzjoni ta' separazzjoni effettiva għandha tirrispetta l-prinċipju ta' non-diskriminazzjoni bejn is-settur pubbliku u dak privat. Għal dan il-ghan, l-istess persuna ma għandhiex tkun tista' teżerċita kontroll jew kwalunkwe dritt, bi ksur tar-regoli tas-separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà jew tas-soluzzjoni tal-operatur indipendenti tas-sistema, wahidha jew b'mod kongunt, fuq il-kompożizzjoni, il-votazzjoni jew id-deċiżjoni tal-korpi kemm tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni jew sistemi ta' trasmissjoni kif ukoll tal-imprizi tal-generazzjoni jew tal-provvista. Sakemm l-Istat Membru kkonċernat jista' juri li dan ir-rekwiżit qed jiġi sodisfatt, żewġ korpi pubbliċi separati għandhom ikunu jistgħu jikkontrollaw, minn naha waħda, l-attivitajiet ta' generazzjoni u ta' provvista u, min-naha l-oħra, l-attivitajiet ta' trasmissjoni.
- (19) Is-separazzjoni effettiva tal-attivitajiet tan-network mill-attivitajiet ta' provvista u ta' generazzjoni għandha tapplika fil-Komunità kollha għall-imprizi Komunitarji kif ukoll għal dawk mhux Komunitarji. Biex jiġi żgurat li l-attivitajiet tan-network u l-attivitajiet ta' provvista u ta' generazzjoni fil-Komunità kollha jibqgħu indipendenti minn xulxin, l-awtoritajiet regolatorji għandhom ikollhom is-setgħa jirrifutaw iċ-ċertifikazzjoni lill-operaturi tas-sistema tat-trasmissjoni li ma jikkonformawx mar-regoli tas-separazzjoni. Biex tiġi żgurata l-applikazzjoni konsistenti fil-Komunità kollha ta' dawk ir-regoli, l-awtoritajiet regolatorji għandhom jiehdu l-akbar kont tal-opinjoni tal-Kummissjoni meta dawn tal-ewwel jiehdu deċiżjonijiet dwar iċ-ċertifikazzjoni. Sabiex jiġi żgurat ukoll irrispett tal-obbligi internazzjonali tal-Komunità, il-Kummissjoni għandha jkollha d-dritt li tagħti l-opinjoni tagħha dwar iċ-ċertifikazzjoni fir-rigward ta' proprietarju ta' sistema ta' trasmissjoni jew operatur ta' sistema ta' trasmissjoni li huwa ikkontrollat minn persuna jew persuni minn pajjiż terz jew minn pajjiżi terzi.
- (20) Is-salvagwardja tal-provvista tal-enerġija hija element essenzjali tas-sigurtà pubblika u hija għalhekk marbuta b'mod inerenti mal-funzjonament effiċjenti tas-suq intern tal-elettriku. L-elettriku jista' jilhaq liċ-ċittadini tal-Unjoni biss permezz tan-network. Swieq tal-elettriku funzjonanti u b'mod partikolari n-networks u assi oħra assoċjati mal-provvista tal-elettriku huma essenzjali għas-sigurtà pubblika, għall-kompetittività tal-ekonomija u għall-benessri taċ-ċittadini tal-Unjoni. Għalhekk persuni minn pajjiżi terzi għandhom jithallew jikkontrollaw sistema ta' trasmissjoni jew operatur ta' sistema ta' trasmissjoni biss jekk jikkonformaw mar-rekwiżiti ta' separazzjoni effettiva li japplikaw fil-Komunità. Mingħajr preġudizzju għall-obbligi internazzjonali tal-Komunità, il-Komunità tikkonsidra li s-settur tas-sistema tat-trasmissjoni tal-elettriku huwa ta' importanza kbira għall-Komunità u għalhekk jinhteġu salvagwardji addizzjonali fir-rigward tal-preżervazzjoni tas-sigurtà tal-provvista tal-enerġija lill-Komunità sabiex jiġi mwarrab kull riskju lill-ordni pubbliku u lis-sigurtà pubblika fil-Komunità u lill-benesseri taċ-ċittadini tal-Unjoni. Is-sigurtà tal-provvista tal-enerġija lill-Komunità teħtieġ, partikolarment, valutazzjoni tal-indipendenza tal-operat tan-network, il-livell ta' dipendenza tal-Komunità u tal-Istati Membri individwali fuq il-provvista tal-enerġija minn pajjiżi terzi, u t-trattament tal-kummerċ domestiku kif ukoll barrani u l-investment fl-enerġija f'pajjiż terz partikolari.
- Għalhekk is-sigurtà tal-provvista għandha tiġi vvalutata fid-dawl taċ-ċirkostanzi fattwali ta' kull każ kif ukoll tad-drittijiet u l-obbligi li jkunu ġejjin mid-dritt internazzjonali, partikolarment il-ftehimiet internazzjonali bejn il-Komunità u l-pajjiż terz kkonċernat. Fejn ikun il-każ il-Kummissjoni hija mhegġa tippreżenta rakkomandazzjonijiet biex jiġi nnegożjat ftehim rilevanti ma' pajjiżi terzi li jindirizza s-sigurtà tal-provvista tal-enerġija lill-Komunità jew biex jiġu nkuzi l-kwistjonijiet meħtieġa f'negożjati oħra ma' dawk il-pajjiżi terzi.
- (21) L-aċċess non-diskriminatorju għan-network ta' distribuzzjoni jiddetermina l-aċċess downstream għall-klijenti fil-livell tal-bejgħ bl-imnut. L-ambitu għad-diskriminazzjoni fir-rigward tal-aċċess u l-investment ta' parti terza huwa madankollu anqas sinifikanti fil-livell ta' distribuzzjoni milli fil-livell ta' trasmissjoni fejn il-kongestjoni u l-influenza tal-interessi tal-generazzjoni jew tal-provvista huma ġeneralment akbar mil-livell ta' distribuzzjoni. Barra minn hekk, is-separazzjoni legali u funzjonali tal-operaturi tas-sistema ta' distribuzzjoni, kienet rikjesta, skont id-Direttiva 2003/54/KE, biss mill-1 ta' Lulju 2007 u l-effetti tagħha fuq is-suq intern tal-gas naturali għad iridu jiġu evalwati. Ir-regoli dwar is-separazzjoni legali u funzjonali li bhalissa huma fis-seħh jistgħu jwasslu għal separazzjoni effettiva sakemm dawn jiġu definiti b'mod aktar ċar, implimentati sewwa u sorveljati mill-qrib. Sabiex jinholqu kondizzjonijiet uguali fil-livell tal-bejgħ bl-imnut, l-attivitajiet ta' operaturi tas-sistema ta' distribuzzjoni għandhom għalhekk ikunu sorveljati sabiex dawn ma jithallewx japprofittaw ruhhom mill-integrazzjoni vertikali tagħhom fir-rigward tal-pożizzjoni kompetittiva tagħhom fis-suq, partikolarment fir-rigward ta' klijenti żgħar domestiċi u mhux domestiċi.
- (22) Fil-każ ta' sistemi żgħar, id-dispożizzjoni ta' servizzi aċċessarji jista' jkollha tiġi żgurata mill-operaturi tas-sistema tat-trasmissjoni interkonnessi ma' sistemi żgħar.
- (23) Biex jiġi evitat li jkun impost piż finanzjarju u amministrattiv li ma jkunx proporzjonat fuq operaturi żgħar ta' distribuzzjoni, l-Istati Membri għandhom, fejn ikun meħtieġ, jeżentaw kumpaniji bħal dawn mir-rekwiżiti tad-distribuzzjoni fir-rigward tas-separazzjoni.
- (24) Il-proċeduri ta' awtorizzazzjoni ma għandhomx iwasslu għal piż amministrattiv disproporzjonat għad-daqs u l-impatt potenzjali tal-produtturi tal-elettriku.
- (25) Għandhom jittiehdu miżuri oħra biex ikunu żgurati tariffi trasparenti u non-diskriminatorji għal aċċess għan-networks. Dawk it-tariffi għandhom ikunu applikabbli għall-utenti kollha tas-sistema fuq bażi non-diskriminatorja.

- (26) Id-Direttiva 2003/54/KE introduċiet ir-reqwiżit li l-Istati Membri jistabbilixxu regolaturi b'kompetenzi speċifiċi. Madankollu, l-esperjenza turi li l-effikaċja tar-regolamentazzjoni hafna drabi tkun limitata bin-nuqqas ta' indipendenza tar-regolaturi mill-gvern, kif ukoll minhabba n-nuqqas ta' setgħat u diskrezzjoni. Għal din ir-raġuni, fil-laqgħa tiegħu fi Brussell fit-8 u d-9 ta' Marzu 2007, il-Kunsill Ewropew stieden lill-Kummissjoni tiżviluppa proposti legiſlattivi li jipprevedu għal aktar armonizzazzjoni tas-setgħat u t-tiſhih tal-indipendenza tar-regolaturi nazzjonali tal-enerġija. Għandu jkun possibbli li dawn l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali jistgħu jkopru kemm is-settur tal-elettriku kif ukoll dak tal-gass.
- (27) Sabiex is-suq intern tal-elettriku jiffunzjona tajjeb, jehtieg li r-regolaturi tal-enerġija jkunu jistgħu jieħdu deċiżjonijiet dwar il-kwistjonijiet regolatorji rilevanti kollha, u li jkunu indipendenti għal kollox minn kwalunkwe interess pubbliku jew privat. Dan ma jipprekludix li r-reviżjoni ġudizzjarja u lanqas is-superviżjoni parlamentari taht il-liġijiet kostituzzjonali tal-Istati Membri. Addizzjonalment, l-approvazzjoni tal-baġit tar-regolatur mil-legiſlatur nazzjonali ma tikkostitwixx ostakolu għall-awtonomija baġitarja.
- (28) Biex ikun żgurat l-aċċess effettiv tas-suq għal daww kollha li jieħdu sehem fis-suq, inklużi daww ġodda, huma meħtieġa mekkaniżmi bilanċjanti li jkunu non-diskriminatorji u kost-riflettivi kif meħtieġ. Malli s-suq tal-elettriku jkun likwidu b'mod suffiċjenti, dan għandu jintlaħaq permezz tat-twaqqif ta' mekkaniżmi trasparenti bażati fuq is-suq għall-provvista u x-xiri ta' elettriku meħtieġ fil-qafas ta' reqwiżiti bilanċjanti. Fin-nuqqas ta' suq likwidu bħal dan, l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali għandhom ikollhom l-irwol attiv biex ikun żgurat li t-tariffi bilanċjanti ikunu non-diskriminatorji u kost-riflettivi. Fl-istess waqt, għandhom ikunu pprovduti iċċentivi adatti biex jibbilanċjaw il-kurrent u l-użu tal-elettriku u biex ma jipperikolawx is-sistema.
- (29) L-awtoritajiet regolatorji nazzjonali għandhom jiffissaw jew japprovaw it-tariffi, jew il-metodoloġiji mōhbija fil-kalkolu tat-tariffi, fuq il-baži ta' proposta mill-operatur(i) tas-sistema tat-trasmissjoni jew d-distribuzzjoni, jew fuq il-baži ta' proposta miftehma bejn dan/dawn l-operatur(i) u l-utenti tan-networks. Fit-twettiq ta' dawn il-kompiti, l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali għandhom jiżguraw li t-tariffi tat-trasmissjoni u d-distribuzzjoni jkunu non-diskriminatorju u jirriflettu tassew in-nefqa, u għandhom jikkunsidraw l-ispejjeż tan-network li jkunu għal tul ta' żmien, marginali u evitati, liema spejjeż ikunu ġejjin minn miżuri ta' ġenerazzjoni mqassma u ta' amministrazzjoni li tkun tistimola d-domanda b'iċċentivi u taxxi baxxi.
- (30) L-awtoritajiet regolatorji nazzjonali għandhom ikollhom is-setgħa li jaddottaw deċiżjonijiet obligatorji fir-rigward tal-imprizi tal-elettriku u li jimponu, penali effettivi, proporzjonati u dissważivi fuq l-imprizi tal-elettriku li ma jikkonformawx mal-obbligi tagħhom, jew li jipponu li qorti kompetenti timponi dawn il-penali fuq daww l-imprizi. Ir-regolaturi tal-enerġija għandhom jingħataw

ukoll is-setgħat biex jiddeċiedu, irrispettivament mill-applikazzjoni tar-regoli ta' kompetizzjoni, dwar miżuri adatti li jippromowu l-kompetizzjoni effettiva meħtieġa għall-funzjonament korrett tas-suq intern tal-elettriku. L-istabbiliment ta' mpjanti virtwali tal-enerġija — li tisser programm ta' rilaxx tal-elettriku li bih impriza li tipproduċi l-elettriku tkun obbligata li tbigh jew tagħmel disponibbli ċertu volum ta' elettriku jew li tagħti aċċess għal parti mill-kapaċità ta' ġenerazzjoni tagħha, lil fornituri interessati għal ċertu perijodu ta' żmien — hiha wahda mill-miżuri possibbli li tista' tigi wżata għall-promozzjoni ta' kompetizzjoni effettiva u l-iżgurar tal-funzjonament korrett tas-suq. Ir-regolaturi tal-enerġija għandhom jin-għataw ukoll is-setgħat li jikkontribwixxu għall-iżgurar ta' standards għoljin ta' servizz universali u pubbliku konformement mal-ftuh tas-suq, il-protezzjoni ta' klijenti vulnerabbli, u li l-miżuri ta' protezzjoni tal-konsumatur ikunu kompletament effettivi. Daww id-dispożizzjonijiet għandhom ikunu mingħajr preġudizzju kemm għas-setgħat tal-Kummissjoni fir-rigward tal-applikazzjoni tar-regoli ta' kompetizzjoni inkluż l-eżami ta' mergers b'dimensjoni Komunitarja, kif ukoll għar-regoli dwar is-suq intern bħall-moviment liberu tal-kapital.

Il-korp indipendenti li lilu għandha d-dritt tappella parti li tintlaqat mid-deċiżjoni tar-regolatur nazzjonali jista' jkun qorti jew tribunal iehor li jkollhom is-setgħa jwettqu reviżjoni ġudizzjarja.

- (31) Is-suq intern tal-elettriku qed ibati minn nuqqas ta' likwidità u trasparenza li jxekkel l-allokazzjoni effiċjenti tar-riżorsi, il-kopertura tar-riskju tal-kreditu u d-dhul ta' partecipanti ġodda. Hemm hteġa għat-tiſhih tal-kompetizzjoni u s-sigurtà tal-provvista permezz tal-integrazzjoni ffacilitata ta' impjanti tal-enerġija ġodda fin-network tal-elettriku fl-Istati Membri kollha, b'mod partikolari billi jiġi mhegġeġ id-dhul ta' partecipanti ġodda fis-suq. Il-fiduċja fis-suq, il-likwidità tiegħu u n-numru ta' partecipanti fis-suq jehtieg li jiżiedu, u b'hekk is-sorveljanza regolatorja fuq l-imprizi attivi fil-provvista tal-elettriku jehtieg li tiżdied. Dawn ir-reqwiżiti għandhom ikunu mingħajr preġudizzju għal, u kompatibbli mal-legiſlazzjoni Komunitarja eżistenti dwar is-swieq finanzjarji. Jehtieg li r-regolaturi tal-enerġija u r-regolaturi tas-swieq finanzjarji jikkoperaw sabiex jghinu lil xulxin ikollhom idea ġenerali tas-swieq konċernati.
- (32) Qabel l-adozzjoni mill-Kummissjoni ta' linji gwida li jiddefinixxu aktar ir-reqwiżiti għaž-żamma tar-registri, l-Aġenzija għall-Koperazzjoni tar-Regolaturi tal-Enerġija stabbilita mir-Regolament (KE) Nru .../2009 ⁽¹⁾ tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ("l-Aġenzija"), u l-Kumitat tar-Regolaturi ta' Titoli Ewropej ("CESR") għandhom jiddiskutu u jagħtu parir lill-Kummissjoni dwar il-kontenut tagħhom. L-Aġenzija u s-CESR għandhom jikkoperaw ukoll biex jinvestigaw aktar fil-fond u jagħtu parir dwar il-kwistjoni jekk it-transazzjonijiet fil-kuntratti tal-provvista tal-elettriku u d-derivattivi tal-elettriku għandhomx ikunu suġġetti għal reqwiżiti ta' trasparenza ta' qabel u/ jew ta' wara n-negożju u, jekk iva, x'għandu jkun il-kontenut ta' daww ir-reqwiżiti.

⁽¹⁾ ĠUL ...

- (33) L-industrija u l-kummerċ kollu tal-Komunità, inklużi l-imprizi żgħar u medji, u ċ-ċittadini kollha tal-Unjoni li jkunu qed igawdu mill-benefiċċji ekonomiċi tas-suq intern għandhom igawdu wkoll minn livelli għolja ta' protezzjoni tal-konsumatur. Partikolarment, il-klijenti domestiċi b'mod partikolari u, fejn l-Istati Membri jkunu jikkunsidraw bħala adatt, l-imprizi ż-żgħar għandhom igawdu wkoll il-garanziji tas-servizz pubbliku, b'mod partikolari fejn jikkonċerna s-sigurtà tal-provvista u tariffi raġonevoli, għal raġunijiet ta' ġustizzja, kompetittività u indirettament ukoll biex jinholqu l-impjiegi.
- (34) Kważi l-Istati Membri kollha għażlu li jiżguraw il-kompetizzjoni fis-suq tal-generazzjoni tal-elettriku permezz ta' proċedura trasparenti ta' awtorizzazzjoni. Madankollu, l-Istati Membri għandhom jiżguraw il-possibbiltà li tissaħħah is-sigurtà fil-provvista billi tkun introdotta proċedura ta' offerti jew wahda simili fil-każ li kapacià suffiċjenti ta' generazzjoni tal-elettriku ma tkunx imqiegħda fuq il-bażi tal-proċedura ta' awtorizzazzjoni. L-Istati Membri għandhom ikollhom il-possibbiltà, fl-interessi tal-protezzjoni tal-ambjent u l-promozzjoni ta' teknoloġiji godda, li jagħmlu sejha għal offerti għal kapacià għda abbażi ta' kriterji pubblikati. Kapacià għda tinkludi inter alia daww l-enerġiji rinovabbli kif ukoll it-tishin u l-generazzjoni tal-elettriku kkombinati flimkien.
- (35) Fl-interess tas-sigurtà tal-provvista, il-bilanċ tal-provvista/domanda fl-Istati Membri individwali għandu jiġi ssorveljat, u s-sorveljanza għandha tkun segwita b'rapport dwar is-sitwazzjoni fil-livell Komunitarju, b'kont mehud tal-kapacià ta' interkonnettività bejn iż-żoni. Tali sorveljanza għandha kmieni biżżejjed biex ikunu jistgħu jittiehdu l-miżuri adatti jekk is-sigurtà ta' provvista tkun kompromessa. Il-bini u ż-żamma tal-infrastruttura meħtieġa tan-networks, inkluża l-kapacià tal-interkonnettività, għandhom jikkontribwixxu għall-iżgurar ta' provvista stabbli tal-elettriku. Il-bini u ż-żamma tal-infrastruttura meħtieġa tan-network, inklużi l-kapacià tal-interkonnettività u l-generazzjoni deċentralizzata tal-elettriku, huma elementi importanti fl-iżgurar ta' provvista stabbli ta' elettriku.
- (36) L-Istati Membri għandhom jiżguraw li klijenti domestiċi u, fejn l-Istati Membri jqisu adatt, imprizi żgħar, igawdu d-dritt li jkunu furnuti b'elettriku ta' kwalità speċifikata bi prezzijiet komparabbli b'mod ċar, trasparenti u raġonevoli. Biex tkun żgurata ż-żamma ta' standards għoljin ta' servizz pubbliku fil-Komunità, il-miżuri kollha li jkunu ttiehdu mill-Istati Membri biex jinkisbu l-għanijiet ta' din id-Direttiva għandhom ikunu notifikati regolarment lill-Kummissjoni. Il-Kummissjoni għandha tippubblika b'mod regolari rapport li janalizza l-miżuri meħuda fuq livell nazzjonali biex jinkisbu l-għanijiet tas-servizz pubbliku u biex iqabbel l-effettività tagħhom, bil-ħsieb li jsiru rakkomandazzjonijiet dwar il-miżuri li għandhom jittiehdu fuq livell nazzjonali biex jinkisbu standards għoljin ta' servizz pubbliku. L-Istati Membri għandhom jieħdu l-miżuri meħtieġa biex jipproteġu klijenti vulnerabbli fil-kuntest tas-suq intern tal-elettriku. Tali miżuri jistgħu jkunu differenti skont iċ-ċirkustanzi partikolari fl-Istati Membri inkwistjoni u jistgħu jinkludu miżuri speċifiċi li jkunu jikkonċernaw il-ħlasijiet ta' kontijiet tal-elettriku, jew miżuri aktar ġenerali meħuda fis-sistema tas-sigurtà soċjali. Meta servizz universali jingħata wkoll lil imprizi żgħar, il-miżuri biex ikun żgurat li dan is-servizz universali ikun tabilhaqq provdut jistgħu jkunu differenti skont jekk ikunx immirati lejn klijenti domestiċi jew lejn l-imprizi żgħar.
- (37) Ir-rispett tar-rekwiżiti tas-servizz pubbliku huwa hteġġa fundamentali ta' din id-Direttiva, u huwa importanti li standards minimi komuni, li jkunu rispettati mill-Istati Membri kollha, jiġu speċifikati f'din id-Direttiva, liema standards għandhom jikkunsidraw l-għanijiet tal-protezzjoni komuni, is-sigurtà tal-provvista, il-protezzjoni tal-ambjent u livelli ekwivalenti ta' kompetizzjoni fl-Istati Membri kollha. Huwa importanti li r-rekwiżiti tas-servizz pubbliku jkunu jistgħu jiġu interpretati fuq bażi nazzjonali, waqt li jikkunsidraw iċ-ċirkustanzi nazzjonali u sugġett għar-rispett lejn il-liġi tal-Komunità.
- (38) L-Istati Membri jistgħu jaħtru fornitur bħala l-aħħar għażla tagħhom. Dak il-fornitur jista' jkun it-taqsim tal-bejgħ ta' impriza integrata vertikament, li tkun tweektaq ukoll il-funzjonijiet ta' distribuzzjoni, sakemm din tisso-disfa r-rekwiżiti tas-separazzjoni f'din id-Direttiva.
- (39) Il-miżuri implementati mill-Istati Membri biex jinkisbu l-għanijiet tal-koeżjoni ekonomika u soċjali jistgħu jinkludu, b'mod speċjali, id-dispożizzjoni ta' inċentivi ekonomiċi adegwati, bl-użu, meta jkun adatt, tal-mezzi kollha eżistenti kemm nazzjonali u kemm daww tal-Komunità. Dawn il-mezzi jistgħu jinkludu mekkaniżmi ta' responsabbiltà biex jiggarantixxu l-investment.
- (40) Safejn il-miżuri meħuda mill-Istati Membri biex jaderixxu l-obbligi tas-servizz pubbliku jkunu jikkostitwixxu għaj-nuna mill-Istat taħt l-Artikolu 87(1) tat-Trattat, hemm obbligu taħt l-Artikolu 88(3) tat-Trattat li dawn jinnotifikawhom lill-Kummissjoni.
- (41) Ir-rekwiżiti tas-servizz pubbliku u l-istandards minimi komuni li jitnissu minnhom jeħtieġ li jissahħu aktar biex jiġi żgurat li l-konsumaturi kollha jkunu jistgħu jibbenefikaw mill-kompetizzjoni. Aspett prinċipali tal-provvista lill-klijenti huwa l-aċċess għad-data dwar il-konsum, u l-konsumaturi għandhom ikollhom aċċess għad-data tagħhom sabiex ikunu jistgħu jistiednu lill-kompetituri biex jagħmlu offerta bbażata fuq din id-data. Il-konsumaturi għandhom ikollhom ukoll id-dritt li jiġu infurmati sewwa dwar il-konsum tal-enerġija tagħhom. L-informazzjoni dwar l-ispejjeż għall-enerġija li tingħata regolarment ser tohloq inċentivi għat-tfaddil fl-enerġija għaliex tagħti lura lill-klijenti feedback dwar l-effetti tal-investment fl-użu effiċjenti tal-enerġija u fil-bidla fil-kondotta.
- (42) Bil-ħsieb tal-holqien ta' suq intern fl-elettriku, l-Istati Membri għandhom irawmu l-integrazzjoni tas-swieq nazzjonali tagħhom u l-koperazzjoni tal-operaturi tas-sistema fil-livell Komunitarju u dak reġjonali.

- (43) L-awtoritajiet regolatorji għandhom jipprovdu wkoll informazzjoni dwar is-suq biex jippermettu wkoll lill-Kummissjoni teżercita r-rwol tagħha ta' osservazzjoni u sorveljanza tas-suq Ewropew tal-elettriku u l-evluzzjoni tiegħu fiż-żmien qasir, medju u fit-tul, inklużi aspetti bħall-kapaċità ta' generazzjoni, sorsi differenti ta' generazzjoni tal-elettriku, infrastrutturi ta' trasmissjoni u distribuzzjoni, negozju transkonfinali, l-investimenti, prezzijiet bl-ingrossa u għall-konsumaturi, likwidità tas-suq, u titjib ambjentali u fl-effiċjenza.
- (44) Ladarba l-ghan ta' din id-Direttiva, jiġifieri l-holqien ta' suq intern tal-elettriku totalment operattiv, ma jistax jinkiseb b'mod suffiċjenti mill-Istati Membri u għalhekk jista' jinkiseb ahjar fil-livell Komunitarju, il-Komunità tista' tadotta miżuri, konformement mal-prinċipju ta' sussidarjetà kif stabbilit fl-Artikolu 5 tat-Trattat. Konformement mal-prinċipju ta' proporzjonalità, kif stabbilit f'dak l-Artikolu, din id-Direttiva ma tmurx lil hinn minn dak li hu mehtieg sabiex jinkiseb dak l-ghan.
- (45) Taht ir-Regolament (KE) Nru .../2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar il-kondizzjonijiet għall-aċċess għan-networks għall-iskambji transkonfinali fl-elettriku⁽¹⁾ jipprovdi lill-Kummissjoni tista' tadotta linji gwida biex tikseb il-grad ta' armonizzazzjoni mehtieg. Dawn il-linji gwida, li jikkostitwixxu miżuri obligatorji ta' implimentazzjoni, huma, ukoll fir-rigward ta' ċerti dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva, għodda siewja li tista' tiġi adattata malajr fejn mehtieg.
- (46) Il-miżuri mehtieġa għall-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva għandhom jiġu adottati taht id-Deciżjoni tal-Kunsill 1999/468/KE tat-28 ta' Ġunju 1999 li tistabbilixxi l-proċeduri għall-eżerċizzju tas-setgħat tal-implimentazzjoni konferiti lill-Kummissjoni⁽²⁾.
- (47) B'mod partikolari, il-Kummissjoni għandha tingħata s-setgħa li tadotta l-linji gwida mehtieġa għall-provvediment tal-livell minimu ta' armonizzazzjoni mehtieg biex jinkiseb l-ghan ta' din id-Direttiva. Billi daww il-miżuri huma ta' ambitu ġenerali u huma mfassla biex jemendaw elementi li m'humiex essenzjali ta' din id-Direttiva, billi jis-supplimentawha b'elementi mhux essenzjali godda, huma għandhom jiġu adottati konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju prevista fl-Artikolu 5a tad-Deciżjoni 1999/468/KE.
- (48) Konformement mal-punt 34 tal-Ftehim Interistituzzjonali dwar it-tfassil ahjar tal-liġijiet⁽³⁾, l-Istati Membri huma mhegġa sabiex jistabbilixxu, għalihom infushom u fl-interess tal-Komunità, it-tabelli tagħhom, li juru, kemm jista' jkun possibbli, il-korrelazzjoni bejn din id-Direttiva u l-miżuri ta' traspożizzjoni, u jagħmluhom pubbliċi.
- (49) Minhabba l-ambitu tal-emendi li qeghdin isiru hawnhekk fid-Direttiva 2003/54/KE, huwa kunsiljabbli, għal raġunijiet ta' ċarezza u razjonalizzazzjoni, li d-dispożizzjonijiet kunsidrati jiġu imfassla mill-ġdid billi jingabru kollha f' test wiehed u f' Direttiva ġdida.

- (50) Din id-Direttiva tirrispetta d-drittijiet fundamentali, u tosserva l-prinċipji rikonoxxuti b'mod partikolari mill-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea,

ADOOTAW DIN ID-DIRETTIVA:

KAPITOLU I

Suġġett, kamp ta' applikazzjoni u definizzjonijiet

Artikolu 1

Suġġett u Kamp ta' applikazzjoni

Din id-Direttiva tistabbilixxi r-regoli komuni għall-generazzjoni, it-trasmissjoni, id-distribuzzjoni u l-provvista tal-elettriku. Hija tistabbilixxi r-regoli relatati mal-organizzazzjoni u l-funzjonament tas-settur tal-elettriku, l-aċċess għas-suq, il-kriterji u l-proċeduri applikabbli għal sejhiet għal offerti u l-ghoti ta' awtorizzazzjonijiet u l-operat ta' sistemi.

Artikolu 2

Definizzjonijiet

Għall-finijiet ta' din id-Direttiva, għandhom japplikaw d-definizzjonijiet li ġejjin:

1. "generazzjoni" tfisser il-produzzjoni tal-elettriku;
2. "produttur" tfisser persuna fiżika jew ġuridika li tiġġenera l-elettriku;
3. "trasmissjoni" tfisser it-trasport tal-elettriku fuq is-sistema ta' vultaġġ qawwi hafna u s-sistema interkonnessa ta' vultaġġ għoli bil-hsieb li dan jitqassam lill-klijenti finali jew lid-distributuri, iżda mhux inkluża l-provvista;
4. "operatur tas-sistema ta' trasmissjoni" tfisser persuna fiżika jew ġuridika responsabbli mill-operazzjoni, li tiżgura l-manutenzjoni u, jekk ikun mehtieg, tiżviluppa s-sistema ta' trasmissjoni f'żona partikolari u, fejn ikun japplika, tal-interkonnessjonijiet tagħha ma' sistemi ohra, kif ukoll li tiżgura l-kapaċità fit-tul tas-sistema biex tlaħhaq ma' domandi raġonevoli għat-trasmissjoni tal-elettriku;
5. "distribuzzjoni" tfisser it-trasport tal-elettriku fuq sistemi ta' distribuzzjoni ta' vultaġġ għoli, vultaġġ medju u vultaġġ baxx bil-hsieb li dan jitqassam lill-klijenti, iżda mhux inkluża l-provvista;
6. "operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni" tfisser persuna fiżika jew ġuridika responsabbli li tħaddem, li tiżgura l-manutenzjoni ta' u, jekk ikun mehtieg, li tiżviluppa s-sistema ta' distribuzzjoni f'żona partikolari u, fejn applikabbli, l-interkonnessjonijiet tagħha ma' sistemi ohra, kif ukoll li tiżgura l-kapaċità fit-tul tas-sistema li tlaħhaq ma' domandi raġonevoli għat-trasmissjoni tal-elettriku;
7. "klijenti" tfisser klijenti bl-ingrossa u klijenti finali tal-elettriku;
8. "klijenti bl-ingrossa" tfisser kwalunkwe persuna fiżika jew ġuridika li tixtri l-elettriku bil-ghan li terġa' tbiegħu għewwa jew barra mis-sistema fejn tkun stabbilita;

⁽¹⁾ ĠUL ...

⁽²⁾ ĠUL 184, 17.7.1999, p. 23.

⁽³⁾ ĠU C 321, 31.12.2003, p. 1.

9. "klijenti finali" tfisser klijenti li jixtru l-elettriku għall-użu tagħhom;
10. "klijenti domestiċi" tfisser klijenti li jixtru l-elettriku għall-konsum tagħhom fid-dar, esklużi attivitajiet kummerċjali jew professjonali;
11. "klijenti mhux domestiċi" tfisser kwalunkwe persuna fiżika jew ġuridika li tixtri l-elettriku li ma jkunx għall-użu domestiku tagħha u għandhom ikunu inklużi produtturi u klijenti bl-ingrossa;
12. "klijenti eliġibbli" tfisser klijenti li jkunu hielsa li jixtru l-elettriku mill-fornitur tal-għażla tagħhom fis-sens tal-Artikolu 32;
13. "interkonnetturi" tfisser it-tagħmir użat biex jgħaqqad is-sistemi tal-elettriku;
14. "sistemi interkonnessi" tfisser numru ta' sistemi ta' trasmissjoni u distribuzzjoni marbuta flimkien permezz ta' interkonnettur wiehed jew aktar;
15. "linja diretta" tfisser jew linja tal-elettriku li tgħaqqad sit iżolat ta' produzzjoni ma' klijent iżolat jew inkella linja tal-elettriku li tgħaqqad produttur tal-elettriku u impriża tal-provvista tal-elettriku biex dawn ifornu direttament lil bini tagħhom stess, lil sussidjarji tagħhom u lil klijenti eliġibbli;
16. "preċedenza ekonomika" tfisser il-gradazzjoni tas-sorsi tal-provvista tal-elettriku konformement ma' kriterji ekonomiċi;
17. "servizzi aċċillari" tfisser is-servizzi kollha meħtieġa għall-operazzjoni tas-sistema ta' trasmissjoni jew distribuzzjoni;
18. "utenti tas-sistema" tfisser kwalunkwe persuna fiżika jew ġuridika li tforni lil, jew li tkun fornuta minn, sistema ta' trasmissjoni jew distribuzzjoni;
19. "provvista" tfisser il-bejgħ, inkluż il-bejgħ mill-ġdid, ta' elettriku lill-klijenti;
20. "impriża tal-elettriku integrata" tfisser impriża integrata vertikalment jew orizzontalment;
21. "impriża integrata vertiklament" tfisser: impriża tal-elettriku jew grupp ta' impriži tal-elettriku fejn l-istess persuna jew l-istess persuni huma intitolati, direttament jew indirettament, li jeżerċitaw kontroll, u fejn l-impriża jew il-grupp ta' impriži jwettqu għall-anqas waħda mill-funzjonijiet ta' trasmissjoni jew distribuzzjoni, u mill-anqas waħda mill-funzjonijiet tal-ġenerazzjoni jew il-provvista tal-elettriku;
22. "impriża relatata" tfisser impriża affiljata, fis-sens tal-Artikolu 41 tas-Seba' Direttiva tal-Kunsill 83/349/KEE tat-13 ta' Ġunju 1983 abbażi tal-Artikolu 44(2)(g) (*) tat-Trattat dwar il-kontijiet konsolidati (1), u/jew impriża assoċjata, kif definita fl-Artikolu 33(1) ta' dik id-Direttiva, u/jew impriži tal-istess azzjonisti;
23. "impriża integrata orizzontalment" tfisser impriża li twestta għall-anqas waħda mill-funzjonijiet ta' ġenerazzjoni għall-bejgħ, jew it-trasmissjoni, jew id-distribuzzjoni, jew il-provvista tal-elettriku, u attività oħra li ma tkunx marbuta mal-elettriku;
24. "proċedura għat-tfiegħ ta' offerti" tfisser il-proċedura li permezz tagħha r-rekwiżiti addizzjonali ppjanati u l-kapaċità ta' sostituzzjoni huma koperti bi provvisti minn kapaċità ta' ġenerazzjoni ġdida jew eżistenti;
25. "ippjanar fit-tul" tfisser l-ippjanar tal-bżonn għall-investiment fil-ġenerazzjoni u fil-kapaċità ta' trasmissjoni u d-distribuzzjoni fuq bażi fit-tul, bil-ħsieb li tintlaħaq id-domanda tas-sistema għall-elettriku u li jkunu żgurati l-provvisti lill-klijenti;
26. "sistema iżolata żgħira" tfisser kwalunkwe sistema b'konsum ta' anqas minn 3 000 GWh fis-sena 1996, fejn anqas minn 5 % tal-konsum annwali jinkiseb permezz ta' interkonnessjoni ma' sistemi oħra;
27. "sistema iżolata mikro" tfisser kwalunkwe sistema b'konsum ta' anqas minn 500 GWh fis-sena 1996, fejn ma jkun hemm l-ebda konnessjoni ma' sistemi oħra;
28. "sigurtà" tfisser kemm is-sigurtà tal-provvista u l-forniment tal-elettriku, u s-sigurtà teknika;
29. "effiċjenza fl-użu tal-enerġija/il-ġestjoni tad-domanda" tfisser approċċ globali jew integrat immirat li jinfluwenza l-ammont u l-hin tal-konsum tal-elettriku biex jitnaqqas il-konsum tal-enerġija primarja u domandi għoljin billi tin-għata preċedenza lill-investimenti f'miżuri fir-rigward tal-effiċjenza fl-użu tal-enerġija, jew miżuri oħra, bħal ma huma kuntratti ta' provvista mingħajr interruzzjoni, investimenti żejda biex tiżdied il-kapaċità tal-ġenerazzjoni, jekk tal-ewwel ikunu l-iktar għażla ekonomika u effettiva, b'kont meħud tal-impatt ambjentali pożittiv ta' konsum imnaqqas tal-enerġija u s-sigurtà tal-provvista, kif ukoll l-aspetti tan-nefqa tad-distribuzzjoni relatati magħha;
30. "sorsi ta' enerġija rinnovabbli" tfisser sorsi ta' enerġija non-fossili rinnovabbli (riħ, xemx, ġeotermali, mewġ, marea, qawwa mill-ilma, bijomassa, gassijiet minn miżbljet, gass minn impjanti tat-trattament tad-drenaġġ u bio-gassijiet);
31. "ġenerazzjoni distribwita" tfisser impjanti ta' ġenerazzjoni konnessi mas-sistema tad-distribuzzjoni.
32. "kuntratt għall-provvista tal-elettriku" tfisser kuntratt għall-provvista ta' elettriku, iżda ma tinkludix derivattiva tal-elettriku;
33. "derivattiva tal-elettriku" tfisser strument finanzjarju speċifiku fil-punti 5, 6, jew 7 fit-Taqsima C tal-Anness I mad-Direttiva 2004/39/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-21 ta' April 2004 dwar swieq fi strumenti finanzjarji (?), fejn dak l-istrument jirrelata mal-elettriku;
34. "kontroll" tfisser kwalunkwe drittijiet, kuntratti jew kwalunkwe mezzi oħra li, sew separatament jew flimkien, u fil-waqt li jitqiesu l-fatti u l-liġijiet involuti, jagħtu l-possibbiltà li tiġi eżerċitata influwenza deċiżiva fuq impriża, b'mod partikolari permezz ta':
 - (a) id-dritt ta' proprjetà jew id-dritt li jintużaw l-assi kollha ta' impriża, jew parti minnhom;

(*) It-titolu tad-Direttiva 83/349/KEE ġie aġġustat biex jittiehed kont tar-rinumerazzjoni tal-Artikoli tat-Trattat li jistabbilixxi l-Kommunita' Ewropea taħt l-Artikolu 12 tat-Trattat ta' Amsterdam; ir-referenza oriġinali kienet għall-Artikolu 54(3)(g).

(1) GUL 193, 18.7.1983, p. 1.

(?) GUL 145, 30.4.2004, p. 1.

- (b) drittijiet jew kuntratti li jikkonferixxu influwenza deċiżiva fuq il-komposizzjoni, il-votazzjoni jew id-deċiżjonijiet tal-organi ta' impriża;

35. "impriża tal-elettriku" tfisser kwalunkwe persuna fiżika jew ġuridika li twettaq mill-anqas waħda mill-funzjonijiet li ġejjin: generazzjoni, trasmissjoni, distribuzzjoni, provvista, jew xiri tal-elettriku, li tkun responsabbli għall-kompiti kummerċjali, tekniċi u/jew tal-manutenzjoni relatati għal dawk il-funzjonijiet, iżda ma għandhomx jinkludu l-klijenti finali.

KAPITOLU II

Regoli ġenerali għall-organizzazzjoni tas-settur

Artikolu 3

Obbligi tas-servizz pubbliku u l-protezzjoni tal-klijenti

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw, abbażi tal-organizzazzjoni istituzzjonali tagħhom u b'kont dovut għall-prinċipju tas-sussidjarjetà, li, minghajr preġudizzju għal paragrafu 2, l-impriži tal-elettriku jgħaddu konformement mal-prinċipji ta' din id-Direttiva bil-hsieb li jintlaħaq suq kompetittiv, sigur, u ambjentalment sostenibbli fil-qasam tal-elettriku, u dawn ma għandhomx jiddiskriminaw bejn dawk l-impriži fejn jikkonċerna d-drittijiet jew l-obbligi tagħhom.

2. B'konsiderazzjoni shiha għad-dispożizzjonijiet relevanti tat-Trattat, b'mod partikolari l-Artikolu 86 tiegħu, l-Istati Membri jistgħu jimponu fuq impriži li jkunu qed jaħdmu fis-settur tal-elettriku, u fl-interess ekonomiku ġenerali, l-obbligi tas-servizz pubbliku li jistgħu jkunu marbuta mas-sigurtà, inkluża s-sigurtà tal-provvista, ir-regolarità, il-kwalità u l-prezz tal-provvisti u l-protezzjoni ambjentali, inklużi l-effiċjenza fl-użu tal-enerġija u l-protezzjoni tal-klima. Tali obbligi għandhom ikunu definiti b'mod ċar, trasparenti, mhux diskriminatorji, verifikabbli u għandhom jiggwarantixxu l-ugwaljanza tal-aċċess lill-impriži tal-elettriku Komunitarji għall-konsumaturi nazzjonali. Fir-rigward tas-sigurtà tal-provvista, l-effiċjenza fl-użu tal-enerġija/il-ġestjoni tad-domanda u għall-ksib tal-għanijiet ambjentali, kif imsemmi f'dan il-paragrafu, l-Istati Membri jistgħu jintroduċu l-implimentazzjoni ta' ppjanar għall-perijodu fit-tul, b'kont mehud tal-possibbiltà li terzi persuni jitolbu aċċess għas-sistema.

3. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-klijenti domestiċi kollha, u, fejn l-Istati Membri jqisu adatt, l-impriži ż-żgħira, (jiġifieri impriži b'anqas minn 50 persuna impjegata u b'turnover annwali jew karta tal-bilanċ li ma tkunx taqbeż l-10 miljun EUR), ikunu jgawdu servizzi universali, jiġifieri d-dritt li jkunu forniti b'elettriku ta' kwalità speċifikata fit-territorju tagħhom bi prezzijiet raġonevoli, kumparabbli faċilment u b'mod ċar u trasparenti. Biex ikun żgurat il-forniment ta' servizz universali, l-Istati Membri jistgħu jaħtru fornitur bħala l-aħhar għażla tagħhom. L-Istati Membri għandhom jimponu fuq il-kumpaniji tad-distribuzzjoni l-obbligu li jgħaqqdu lill-klijenti man-network tagħhom taht it-termini, kondizzjonijiet u tariffi li jkunu stabbiliti konformement mal-proċedura stabbilita fl-Artikolu 36(6). Xejn f'din id-Direttiva ma għandu jhalli lill-Istati Membri milli jsaħhu l-pożizzjoni tas-suq tal-konsumaturi domestiċi, żgħira u ta' daqs medji billi jippromwovu l-possibilitajiet ta' aggregazzjoni volontarja tar-rappreżentanza għal din il-klassi ta' konsumaturi.

L-ewwel subparagrafu għandu jiġi implimentat b'mod trasparenti u non-diskriminatorju u ma għandux ifixxkel il-ftuh tas-suq previst fl-Artikolu 32.

4. Meta jkun hemm kumpens finanzjarju, forum oħra ta' kumpens u drittijiet esklussivi li Stat Membru jagħti għat-tweqqif tal-obbligi previsti fil-paragrafi 2 u 3, dan għandu jsir b'mod non-diskriminatorju u trasparenti.

5. L-Istati Membri għandhom jiehdu l-miżuri adatti biex jipproteġu lill-klijenti finali, u għandhom jiżguraw b'mod partikolari li jkun hemm salvagwardji adegwati biex jipproteġu lill-klijenti vulnerabbli, inklużi miżuri biex jgħinu hom jevitaw il-qtagħ tal-konnettività. F'dan il-kuntest, l-Istati Membri jistgħu jiehdu miżuri biex jipproteġu lill-klijenti finali f'żoni remoti. Huma għandhom jiżguraw livelli għolja ta' protezzjoni tal-konsumatur, partikolarment fejn jikkonċerna t-trasparenza dwar termini u kondizzjonijiet kuntrattwali, informazzjoni ġenerali, u mekkaniżmi ta' riżoluzzjoni ta' disputi. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-klijent eliġibbli jkun fil-fatt jista' jaqleb għal ma' fornitur għdid. Fir-rigward għall-anqas tal-klijenti domestiċi, dawk il-miżuri għandhom jinkludu dawk stabbiliti fl-Anness I.

6. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-fornituri tal-elettriku jispeċifikaw fi jew mal-kontijiet u f'materjal promozzjonali li jkun disponibbli għall-klijent finali:

- (a) il-kontribut ta' kull sors ta' enerġija għat-taħlita ġenerali tal-karburant li jkun għamel il-fornitur matul is-sena preċedenti;
- (b) għall-anqas referenza għal sorsi ta' referenza eżistenti, bħal ma huma paġni tal-internet, fejn tkun disponibbli b'mod pubbliku l-informazzjoni dwar l-impatt ambjentali, f'termini ta' mill-anqas ta' CO₂ u l-iskart radjuattiv li jkun ġej mill-elettriku prodott mit-taħlita ġenerali tal-karburant tal-fornitur matul is-sena preċedenti.

Fir-rigward tal-elettriku miksub permezz ta' elettriku skambjat jew importat minn impriża li tkun tinsab barra l-Komunità, jistgħu jintużaw figuri aggregati provduti mill-iskambju jew mill-impriża in kwistjoni matul is-sena preċedenti.

L-Istati Membri għandhom jiehdu l-passi meħtieġa biex jiżguraw li l-informazzjoni provduta mill-fornituri lill-klijenti tagħhom konformement ma' dan l-Artikolu tkun affidabbli.

7. L-Istati Membri għandhom jimplimentaw miżuri xierqa biex jinkisbu l-oġettiv tal-koeżjoni soċjali u ekonomika, u il-protezzjoni ambjentali, li tista' tinkludi miżuri ta' effiċjenza fl-użu tal-enerġija/ġestjoni tad-domanda u mezzi biex jiġi miġġieled il-bdil klimatiku, u s-sigurtà tal-provvista. Tali miżuri jistgħu jinkludu, b'mod partikolari, il-forniment ta' incentivi ekonomiċi adegwati, bl-użu, meta jkun adatt, tal-ghodod nazzjonali u Komunitarji eżistenti kollha, għall-manutenzjoni u l-bini tal-infrastruttura meħtieġa ta' networks, inkluża l-kapaċità ta' inter-konnessjoni.

8. L-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li ma japplikawx id-dispożizzjonijiet tal-Artikoli 7, 8, 31 u/jew 33 kemm-il darba l-applikazzjoni tagħhom tkun tista' xxekkel il-prestazzjoni, fil-ligi jew fil-verità, tal-obbligi imposti fuq l-impriži tal-elettriku fl-interess ekonomiku ġenerali, u kemm-il darba l-iżvilupp tas-sengħa ma jkunx affettwat b'tali mod li jkun imur kontra l-interessi

tal-Komunità. L-interessi tal-Komunità jinkludu, inter alia, il-kompetizzjoni fir-rigward tal-klijenti eligibbli konformement ma' din id-Direttiva u l-Artikolu 86 tat-Trattat.

9. L-Istati Membri għandhom, meta tiġi implimentata din id-Direttiva, jinfurmaw lill-Kummissjoni dwar il-miżuri kollha adottati biex ikunu sodisfatti l-obbligi tas-servizz universali u tas-servizz pubbliku, inkluż il-protezzjoni tal-konsumatur u dik ambjentali, u l-effett possibbli tagħhom fuq il-kompetizzjoni nazzjonali u internazzjonali, kemm jekk miżuri bħal dawn ikunu jehtieġu deroga minn din id-Direttiva kif ukoll jekk le. Sussegwentement huma għandhom jinfurmaw lill-Kummissjoni kull sentejn dwar kwalunkwe bdil għat-tali miżuri, kemm jekk dawn ikunu jehtieġu xi deroga minn din id-Direttiva kif ukoll jekk le.

Artikolu 4

Sorveljanza tas-sigurtà tal-provvista

L-Istati Membri għandhom jiżguraw is-sorveljanza ta' kwistjonijiet ta' sigurtà tal-provvista. Fejn l-Istati Membri jikkunsidraw li dan huwa adatt jistgħu jiddelegaw dan il-kompitu lill-awtoritajiet regolatorji msemmija fl-Artikolu 34. Dik is-sorveljanza għandha, b'mod partikolari, tkopri l-bilanċ tal-provvista/domanda fis-suq nazzjonali, il-livell ta' domanda mistenni fil-futur u l-kapaċità addizzjonali maħsuba li tkun qed tiġi ppjanata jew li tkun f'fażi ta' kostruzzjoni, u l-kwalità u l-livell tal-manutenzjoni tan-networks, kif ukoll miżuri li jkopru domanda għolja u biex dawn ikunu jistgħu jlahhqu ma' nuqqasijiet min-naha ta' fornituri wiehied jew aktar. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jipubblikaw kull sentejn, sal-31 ta' Lulju, rapport li jiddeskrivi fil-qosor is-sejbiet li jirriżultaw mis-sorveljanza ta' daww il-kwistjonijiet, kif ukoll kwalunkwe miżura meħuda jew maħsuba biex ikunu indirizzati u għandhom jgħaddu dak ir-rapport lill-Kummissjoni minnufih.

Artikolu 5

Regoli tekniċi

L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-kriterji tas-sigurtà teknika jkunu definiti u li r-regoli tekniċi li jistabbilixxu d-disinn tekniku minimu u r-rekwiżiti operattivi għall-konnessjoni mas-sistema ta' installazzjonijiet ta' generazzjoni, sistemi ta' distribuzzjoni, tagħmir tal-konsumaturi mqabblad direttament, ċirkwiti interkonnetturi u linji diretti jkunu żviluppati u magħmulin pubbliċi. Dawn ir-regoli tekniċi għandhom jaċċertaw l-interoperabbiltà tas-sistemi u għandhom ikunu oġġettivi u non-diskriminatorji. Dawn ir-regoli tekniċi għandhom jiżguraw l-interoperabbiltà tas-sistemi u għandhom ikunu oġġettivi u mhux diskriminatorji. għandhom jiġu nnotifikati lill-Kummissjoni taħt l-Artikolu 8 tad-Direttiva 98/34/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-22 ta' Ġunju 1998 li tistabbilixxi proċedura għall-fornitura ta' informazzjoni fil-qasam ta' standards u regolamenti tekniċi u tar-regoli dwar is-Servizzi tas-Socjetà tal-Informazzjoni⁽¹⁾.

Artikolu 6

Promozzjoni ta' koperazzjoni reġjonali

1. L-Istati Membri għandhom jikkoperaw bejniethom bil-ghan li jintegraw is-swieq nazzjonali tagħhom għall-anqas fil-

livell reġjonali. B'mod partikolari, l-Istati Membri għandhom jipromwovu l-koperazzjoni tal-operaturi ta' sistemi ta' trasmissjoni fil-livell reġjonali, u jrawmu l-konsistenza tal-qafas legali u regolatorju tagħhom. Iż-żoni ġeografiki koperti minn din il-koperazzjonijiet reġjonali għandhom jinkludu l-koperazzjoni fiz-żoni ġeografiki definiti taħt l-Artikolu 12(3) tar-Regolament (KE) Nru .../2009. Din il-koperazzjoni tista' tkopri żoni ġeografiki ohra.

2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw, permezz tal-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva, li l-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom sistema/i integrata/i waħda jew aktar fil-livell reġjonali li tkopri żewġ Stati Membri jew aktar għall-allo-kazzjoni tal-kapaċità u għall-kontroll tas-sigurtà tan-network.

3. F'każ li operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni integrata vertikament jipparteċipaw f'impriza kongunta għall-implimentazzjoni ta' din il-koperazzjoni, l-impriza kongunta għandha tistabbilixxi u timplimenta programm ta' konformità li jistabbilixxi miżuri meħuda biex jiżguraw li aġir diskriminatorju u li jmur kontra l-kompetizzjoni jiġi eskluż. Dak il-programm ta' konformità għandu jistabbilixxi l-obbligazzjonijiet speċifiċi tal-impjegati li jilhqgħu l-ghan li jiġi eskluż l-aġir diskriminatorju u li jmur kontra l-kompetizzjoni. Huwa għandu jkun suġġett għall-approvazzjoni tal-Aġenzija. Il-konformità mal-programm għandha tiġi ssorveljata indipendentement minn uffiċjali għall-konformità tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni integrata vertikament.

KAPITOLU III

Ġenerazzjoni

Artikolu 7

Proċedura ta' awtorizzazzjoni għal kapaċità ġdida

1. Għall-bini ta' kapaċità ġdida ta' generazzjoni, l-Istati Membri għandhom jadottaw proċedura ta' awtorizzazzjoni, li għandha titwettaq konformement ma' kriterji oġġettivi, trasparenti u mhux diskriminatorji.

2. L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu l-kriterji għall-ghoti ta' awtorizzazzjonijiet għall-bini ta' kapaċità ta' generazzjoni fit-territorju tagħhom. Dawn il-kriterji jistgħu jkun marbuta ma':

- (a) is-sigurtà u s-sikurezza tas-sistema tal-elettriku, installazzjonijiet u tagħmir assoċjati;
- (b) protezzjoni tas-saħħa u s-sigurtà pubblika;
- (c) protezzjoni tal-ambjent;
- (d) l-użu tal-art u l-lokalità;
- (e) l-użu tal-art pubblika;
- (f) l-effiċjenza fl-użu tal-enerġija;
- (g) in-natura tas-sorsi primarji;
- (h) karatteristiċi partikolari għall-applikant, bħal kapaċitajiet tekniċi, ekonomiċi u finanzjarji;
- (i) konformità mal-miżuri adottati taħt l-Artikolu 3.

⁽¹⁾ ĠUL 204, 21.7.1998, p. 37.

3. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-proċeduri tal-awtorizzazzjoni għal generazzjoni żgħira u/jew distribwita jiehdu kont tad-daqs limitat u l-impatt potenzjali tagħhom.

4. Il-proċeduri u l-kriterji tal-awtorizzazzjoni għandhom jiġu ppubblikati. L-applikanti għandhom ikunu informati dwar ir-raġunijiet għal kwalunkwe rifjut li tinghata awtorizzazzjoni. Ir-raġunijiet għandhom ikunu oġġettivi, non-diskriminatorji, raġunati u sostanzjati kif suppost. Proċeduri ta' appell għandhom ikunu disponibbli għal kull applikant.

Artikolu 8

Sejha għal offerti għal kapacià għdida

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw il-possibbiltà, fl-interessi tas-sigurtà tal-provvista, li jipprevedu kapacià għdida jew miżuri fir-rigward ta' effiċjenza fl-użu tal-enerġija/ġestjoni tad-domanda permezz ta' proċedura ta' sejha ta' offerti jew permezz ta' kwalunkwe proċedura ekwivalenti f'termini ta' trasparenza u mhux diskriminazzjoni, fuq il-bażi ta' kriterji ppubblikati. Dawk il-proċeduri jistgħu, madankollu, jtniedu biss jekk fuq il-bażi tal-proċedura ta' awtorizzazzjoni, il-kapacià ta' generazzjoni li tkun qed tinbena jew il-miżuri fir-rigward ta' effiċjenza fl-użu tal-enerġija/il-ġestjoni tad-domanda ma jkunux biżżejjed biex jiżguraw is-sigurtà tal-provvista.

2. L-Istati Membri jistgħu jiżguraw il-possibbiltà, fl-interessi tal-protezzjoni tal-ambjent u l-promozzjoni ta' teknoloġiji għodda, li johorġu offerti għal kapaciťajiet għodda fuq il-bażi ta' kriterji ppubblikati. Din l-offerta tista' tkun relatata ma' kapaciť għdida jew miżuri fir-rigward tal-effiċjenza fl-użu tal-enerġija/il-ġestjoni tad-domanda. Il-proċedura ta' hrug ta' offerti tista', madankollu, tkun introdotta biss jekk fuq il-bażi tal-proċedura tal-awtorizzazzjoni, il-kapaciť generanti li tkun qed tinbena jew il-miżuri li jkun qeg jittiehdu ma jkunux biżżejjed biex jintlahqu dawk l-oġġettivi.

3. Id-dettalji dwar il-proċedura għas-sejha ta' offerti għal mezzi biex tiġi gġenerata l-kapaciť u miżuri fir-rigward tal-effiċjenza fl-użu tal-enerġija/il-ġestjoni tad-domanda għandhom jiġu ppubblikati fil-Gurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea għall-anqas sitt xhur qabel id-data tal-gheluq għall-offerti.

L-ispeċifikazzjonijiet ta' sejha għall-offerti għandhom ikunu disponibbli għal kwalunkwe impriża stabbilita fit-territorju ta' Stat Membru sabiex ikollha biżżejjed żmien fejn tagħmel offerta.

Bil-hsieb li tkun żgurata t-trasparenza u n-non-diskriminazzjoni, l-ispeċifikazzjonijiet tal-offerta għandhom ikollhom deskrizzjoni dettaljata tal-ispeċifikazzjonijiet tal-kuntratt u tal-proċedura li għandha tiġi segwita minn dawk kollha li jifgħu offerta u lista eżawrjenti tal-kriterji li jirregolaw l-għażla ta' dawk li jifgħu offerta u kif jinghata l-kuntratt, inklużi l-inċentivi, bħal sussidji, li jkun koperti mill-offerta. Dawk l-ispeċifikazzjonijiet jistgħu jkun marbuta wkoll mal-oqsma imsemmija fl-Artikolu 7(2).

4. F'sejhiet għall-offerti għall-kapaciť rekwiżita ta' generazzjoni, għandhom ikunu kkunsidrati wkoll offerti għall-provvista tal-elettriku b'garanziji għall-perijodu fit-tul minn unitajiet ta' generazzjoni eżistenti, sakemm ir-rekwiżiti addizzjonali jkun jistgħu jiġu sodisfatti b'dan il-mod.

5. L-Istati Membri għandhom jaħtru awtorità jew entità pubblika jew entità privata indipendenti minn attivitajiet ta' generazzjoni, trasmissjoni, distribuzzjoni u provvista tal-elettriku, li tista' tkun awtorità regolatorja msemmija fl-Artikolu 34(1), biex tkun responsabbli mill-organizzazzjoni, is-sorveljanza u l-kontroll tal-proċedura għal sejha ta' offerti imsemmija fil-paragrafi 1 sa 4. Fejn operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jkun kompletament awtonomu minn attivitajiet ohra mhux relatati mas-sistema ta' trasmissjoni f'termini ta' proprjetà, l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jista' jinhatar bħala l-entità responsabbli mill-organizzazzjoni, isd-sorveljanza u l-kontroll tal-proċedura ta' sejha għall-offerti. Din l-awtorità jew entità għandha tiehu l-miżuri meħtieġa kollha biex tiżgura l-kunfidenzjalità tal-informazzjoni li jkun hemm fl-offerti.

KAPITOLU IV

Operazzjoni tas-sistema ta' trasmissjoni

Artikolu 9

Separazzjoni tas-sistemi ta' trasmissjoni u tal-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li minn ... (*):

- (a) kull impriża li tkun proprjetarja ta' sistema ta' trasmissjoni tagħha taġixxi bħala operatur tas-sistema ta' trasmissjoni;
- (b) l-istess persuna jew persuni mhumix intitolati:
 - (i) li direttament jew indirettament jeżerċitaw kontroll fuq impriża li twettaq kwalunkwe wahda mill-funzjonijiet ta' generazzjoni jew provvista, u li direttament jew indirettament jeżerċitaw kontroll jew jeżerċitaw kwalunkwe dritt fuq operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew fuq sistema ta' trasmissjoni; jew
 - (ii) li direttament jew indirettament jeżerċitaw kontroll fuq operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew fuq sistema ta' trasmissjoni, u li direttament jew indirettament jeżerċitaw kontroll jew jeżerċitaw kwalunkwe dritt fuq impriża li twettaq kwalunkwe wahda mill-funzjonijiet ta' generazzjoni jew provvista;
- (c) l-istess persuna jew persuni mhumix intitolati jaħtru membri tal-bord ta' sorveljanza, tal-bord amministrattiv jew ta' korpi li legalment jirrappreżentaw l-impriża, ta' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew tas-sistema ta' trasmissjoni, u li direttament jew indirettament jeżerċitaw kontroll jew jeżerċitaw kwalunkwe dritt fuq impriża li twettaq kwalunkwe wahda mill-funzjonijiet ta' generazzjoni jew ta' provvista; u
- (d) l-istess persuna mhix intitolata tkun membru tal-bord ta' sorveljanza, tal-bord amministrattiv jew ta' korpi li legalment jirrappreżentaw l-impriża, kemm ta' impriża li twettaq kwalunkwe wahda mill-funzjonijiet ta' generazzjoni jew ta' provvista u operatur ta' sistema ta' trasmissjoni jew ta' sistema ta' trasmissjoni.

(*) Data tat-traspożizzjoni ta' din id-Direttiva miżjuda b'sena, jiġifieri 30-il xahar mid-data tad-dhul fis-seħh ta' din id-Direttiva.

2. Id-drittijiet imsemmija fil-punti (b) u (c) tal-paragrafu 1 għandhom jinkludu, b'mod partikolari:

- (a) is-setgħa tal-eżerċizzju tad-drittijiet ta' votazzjoni; jew
- (b) is-setgħa tal-hatra ta' membri tal-bord ta' sorveljanza, tal-bord amministrattiv jew ta' korpi li legalment jirrapprezentaw lill-imprizi.

3. Għall-finijiet tal-punt (b) tal-paragrafu 1, in-nozzjoni ta' "impriza li twettaq kwalunkwe waħda mill-funzjonijiet ta' generazzjoni jew provvista" għandha tinkludi "impriza li twettaq kwalunkwe waħda mill-funzjonijiet ta' produzzjoni u provvista" fis-sens tad-Direttiva 2009/.../KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ta' ... dwar ir-regoli komuni għas-suq intern tal-gas naturali ⁽¹⁾, u t-termini "operatur ta' sistema ta' trasmissjoni" u "sistema ta' trasmissjoni" għandhom jinkludu "operatur ta' sistema ta' trasmissjoni" u "sistema ta' trasmissjoni" fis-sens tad-Direttiva 2009/.../KE.

4. L-Istati Membri jistgħu jippermettu derogi mill-punti (b) u (c) tal-paragrafu 1 sa ... ^(*), sakemm l-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni ma jkunux jiffurmaw parti minn impriza integrata vertikament.

5. L-obbligu stipulat fil-punt (a) tal-paragrafu 1 għandu jitqies sodisfatt f'sitwazzjoni fejn żewġ imprizi jew aktar li jkunu l-proprjetarji ta' sistemi ta' trasmissjoni jgħodd li jgħodd li tagħxi ta' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni f'żewġ Stati Membri jew aktar għas-sistemi ta' trasmissjoni kkonċernati. L-ebda impriza oħra ma tista' tkun parti minn din l-impriza kongunta, sakemm ma tkunx għet approvata taħt l-Artikolu 13 bħala operatur indipendenti tas-sistema jew bħala operatur indipendenti tat-trasmissjoni għall-finijiet tal-Kapitolu V.

6. Għall-implimentazzjoni ta' dan l-Artikolu, fejn il-persuna msemmija fil-punti (b), (c) u (d) tal-paragrafu 1 hija l-Istat Membru jew entità pubblika oħra, żewġ entitajiet pubbliċi separati li jeżerċitaw kontroll, minn naha waħda, fuq operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew fuq sistema ta' trasmissjoni u, min-naha l-oħra, fuq impriza li twettaq kwalunkwe waħda mill-funzjonijiet ta' generazzjoni jew provvista, għandhom jitqiesu bħala l-istess persuna jew l-istess persuni.

7. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li la l-informazzjoni kummerċjalment sensittiva msemmija fl-Artikolu 16 miżmuma minn operatur tas-sistema ta' trasmissjoni li kienet tagħmel parti minn impriza integrata vertikament u lanqas tal-persunal ta' tali operatur tas-sistema ta' trasmissjoni ma jigu trasferiti lil imprizi li jwettqu kwalunkwe waħda mill-funzjonijiet ta' generazzjoni u ta' provvista.

8. Fejn, fi ... ^(**), is-sistema ta' trasmissjoni tkun il-proprjetà ta' impriza integrata vertikament, l-Istati Membri jistgħu jiddeciedu li ma japplikawx il-paragrafu 1.

Ftali każ, l-Istati Membri kkonċernati għandhom jew:

- a) jaħtru operatur tas-sistema indipendenti taħt l-Artikolu 13, jew
- b) jikkonformaw mad-dispożizzjonijiet tal-Kapitolu V.

⁽¹⁾ ĠUL ...

^(*) Data tat-traspożizzjoni ta' din id-Direttiva miżjuda b'sentejn, jiġifieri 42 xahar mid-data tad-dhul fis-seħh ta' din id-Direttiva.

^(**) Data tad-dhul fis-seħh ta' din id-Direttiva.

9. Fejn, fi ... ^(**), is-sistema tat-trasmissjoni tkun il-proprjetà ta' impriza intergata vertikament u hemm arrangamenti fil-post li jggarantixxu aktar indipendenza effettiva tal-operatur ta' sistema ta' trasmissjoni mid-dispożizzjonijiet tal-Kapitolu V, l-Istati Membri jistgħu jiddeciedu li ma japplikawx il-paragrafu 1.

10. Qabel ma impriza tiġi approvata u magħzula bħala operatur ta' sistema ta' trasmissjoni taħt il-paragrafu 9 ta' dan l-Artikolu, hija għandha tiġi ċċertifikata konformement mal-proċeduri stabbiliti fl-Artikolu 10(4), (5) u (6) ta' din id-Direttiva u fl-Artikolu 3 tar-Regolament (KE) Nru .../2009, li konformement magħhom il-Kummissjoni għandha tivverifika li l-arrangamenti eżistenti jggarantixxu b'mod ċar indipendenza aktar effettiva tal-operatur ta' sistema ta' trasmissjoni mid-dispożizzjonijiet tal-Kapitolu V.

11. Imprizi integrati vertikament li huma proprjetarji ta' sistema ta' trasmissjoni fl-ebda każ ma għandhom jiġu mcaħhda milli jieħdu passi biex jikkonformaw mal-paragrafu 1.

12. L-imprizi li jwettqu kwalunkwe waħda mill-funzjonijiet ta' generazzjoni jew provvista ma għandhom fl-ebda każ ikunu jistgħu jieħdu kontroll ta' jew jeżerċitaw direttament jew indirettament kwalunkwe dritt fuq operaturi ta' sistema ta' trasmissjoni li għet separata fl-Istati Membri li japplikaw il-paragrafu 1.

Artikolu 10

Hatra u ċertifikazzjoni ta' operaturi ta' sistema ta' trasmissjoni

1. Qabel ma impriza tkun approvata u mahtura bħala operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, hija għandha tkun ċertifikata konformement mal-proċeduri stabbiliti fil-paragrafi 4, 5 u 6 ta' dan l-Artikolu u fl-Artikolu 3 tar-Regolament (KE) Nru .../2009.

2. Imprizi proprjetarji ta' sistema ta' trasmissjoni u li ġew ċertifikati mill-awtorità regolatorja nazzjonali bħala li kkonformaw mar-rekwiżiti tal-Artikolu 9, konformement mal-proċedura ta' ċertifikazzjoni aktar 'l isfel, għandhom jiġu approvati u mahtura bħala operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni mill-Istati Membri. Il-hatra tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni għandha tiġi nnotifikata lill-Kummissjoni u ppubblikata fil-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea.

3. L-operaturi ta' sistema ta' trasmissjoni għandhom jinnotifikaw lill-awtorità regolatorja bi kwalunkwe transazzjoni ppjanata li tista' teħtieġ valutazzjoni mill-ġdid tal-konformità tagħha mar-rekwiżiti l-Artikolu 9.

4. L-awtoritajiet regolatorji għandhom jissorveljaw l-konformità kontinwa tal-operaturi ta' sistema ta' trasmissjoni mal-Artikolu 9. Għandhom jibdew proċeduri ta' ċertifikazzjoni biex jiżguraw tali konformità:

- (a) man-notifika mill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni taħt il-paragrafu 3;
- (b) fuq inizjattiva tagħhom stess fejn ikollhom tagħrif li bidla ppjanata fid-drittijiet jew fl-inflwenza fuq proprjetarji ta' sistema ta' trasmissjoni jew operaturi ta' sistema ta' trasmissjoni tista' twassal għal ksur tal-Artikolu 9, jew fejn għandhom raġuni biex jemnu li seta' seħh tali ksur; jew
- (c) fuq talba motivata mill-Kummissjoni.

5. L-awtoritajiet regolatorji għandhom jadotta deċiżjoni dwar iċ-ċertifikazzjoni ta' operatur tas-sistema tat-trasmissjoni f'perjodu ta' erba' xhur mid-data tan-notifika mill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew mid-data tat-talba tal-Kummissjoni. Wara l-iskadenza ta' dan il-perjodu, iċ-ċertifikazzjoni għandha titqies bħala mogħtija. Id-deċiżjoni espliċita jew taċita tal-awtorità regolatorja għandha ssir effettiva biss wara l-konkluzjoni tal-proċedura prevista fil-paragrafu 6.

6. Id-deċiżjoni espliċita jew taċita dwar iċ-ċertifikazzjoni ta' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandha tkun notifikata mingħajr dewmien lill-Kummissjoni mill-awtorità regolatorja, flimkien mal-informazzjoni rilevanti kollha fir-rigward tad-deċiżjoni. Il-Kummissjoni għandha tagħxi konformement mal-proċedura stabbilita fl-Artikolu 3 tar-Regolament (KE) Nru .../2009.

7. L-awtoritajiet regolatorji u l-Kummissjoni jistgħu jesigū mill-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni u mill-imprizi li jwettqu kwalunkwe waħda mill-funzjonijiet ta' generazzjoni jew ta' provvista kwalunkwe informazzjoni rilevanti għat-tweġiq tal-kompiti tagħhom taħt dan l-Artikolu.

8. L-awtoritajiet regolatorji u l-Kummissjoni għandhom jippreżervaw il-kunfidenzjalità ta' informazzjoni kummerċjalment sensittiva.

Artikolu 11

Ċertifikazzjoni fir-rigward ta' pajjiżi terzi

1. Fejn ċertifikazzjoni hija meħtieġa minn proprjetarju ta' sistema ta' trasmissjoni jew operatur ta' sistema ta' trasmissjoni u li hija kkontrollata minn persuna jew persuni minn pajjiż terz jew minn pajjiżi terzi, l-awtorità regolatorja għandha tinnotifika lill-Kummissjoni.

L-awtorità regolatorja għandha tinnotifika lill-Kummissjoni wkoll mingħajr dewmien kull ċirkostanza li tirriżulta f'persuna jew persuni minn pajjiż terz jew minn pajjiżi terzi li jiksibu kontroll tas-sistema ta' trasmissjoni jew operatur ta' sistema ta' trasmissjoni.

2. L-operaturi ta' istema ta' trasmissjoni għandhom jinnotifikaw lill-awtorità regolatorja bi kwalunkwe ċirkostanza li tirriżulta f'persuna jew persuni minn pajjiż terz jew minn pajjiżi terzi li jiksibu kontroll fuq is-sistema ta' trasmissjoni jew l-operatur ta' sistema ta' trasmissjoni.

3. L-awtorità regolatorja għandha tadotta abbozz tad-deċiżjoni dwar iċ-ċertifikazzjoni ta' operatur ta' sistema ta' trasmissjoni fi żmien erba' xhur mid-data tan-notifika mill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni. Hija għandha tirrifjuta ċ-ċertifikazzjoni jekk ma giex pruvat:

- (a) li l-entità kkonċernata tikkonforma mar-rekwiżiti tal-Artikolu 9; u
- (b) lill-awtorità regolatorja jew lil awtorità kompetenti ohra mahtura mill-Istat Membru li l-ghotja taċ-ċertifikazzjoni mhux ser tpoġġi friskju s-sigurtà tal-provvista tal-enerġija

tal-Istat Membru u l-Komunità. Fil-kunsiderazzjoni ta' din il-kwistjoni l-awtorità regolatorja jew l-awtorità kompetenti l-ohra mahtura għandha tiehu kont ta':

- (i) d-drittijiet u l-obbligi tal-Komunità fir-rigward ta' dawn il-pajjiżi terzi li jirriżultaw taħt id-dritt internazzjonali, inkluż kull ftehim konkluz ma' xi pajjiż terz jew aktar li għalih il-Komunità hija parti u li jkun indirizza l-kwistjonijiet tas-sigurtà tal-provvista tal-enerġija;
- (ii) id-drittijiet u l-obbligi tal-Istat Membru fir-rigward ta' dawn il-pajjiżi terzi li jirriżultaw minn ftehim konkluz ma' dawn il-pajjiżi terzi, safejn huma konformement mal-ligi Komunitarja; u
- (iii) fatti speċifiċi u ċirkostanzi ohra tal-każ u l-pajjiż terz konċernat.

4. Id-deċiżjoni għandha tiġi notifikata mingħajr dewmien mill-awtorità regolatorja lill-Kummissjoni, flimkien mal-informazzjoni rilevanti kollha rigward dik id-deċiżjoni.

5. L-Istati Membri għandhom jagħmlu provvedimenti sabiex l-awtorità regolatorja u/jew l-awtorità kompetenti mahtura msemmija fil-punt (b) tal-paragrafu 3, qabel ma l-awtorità regolatorja tadotta deċiżjoni dwar iċ-ċertifikazzjoni, jitolbu opinjoni mill-Kummissjoni dwar jekk:

- (a) l-entità kkonċernata tikkonformax mar-rekwiżiti tal-Artikolu 9; jew
- (b) l-ghoti taċ-ċertifikazzjoni ma tpoġġix friskju s-sigurtà tal-provvista tal-enerġija lill-Komunità.

6. Il-Kummissjoni għandha teżamina t-talba msemmija fil-paragrafu 5 hekk kif tirċeviha. Fi żmien xahrejn minn meta tirċievi t-talba, hija għanda tagħti l-opinjoni tagħha lill-awtorità regolatorja nazzjonali jew, jekk it-talba tkun saret mill-awtorità kompetenti mahtura, lil dik l-awtorità.

Fit-thejġja tal-opinjoni, il-Kummissjoni tista' titlob l-opinjonijiet tal-Aġenzija, l-Istat Membru konċernat, u partijiet interessati. Fil-każ li l-Kummissjoni tagħmel din it-talba, il-perjodu ta' xahrejn għandu jiġi estiz b'xahrejn.

Fin-nuqqas ta' opinjoni mill-Kummissjoni fi żmien il-perjodu msemmi fl-ewwel u fit-tieni subparagrafi, il-Kummissjoni għandha titqies li ma tqajjimx oġġezzjonijiet għad-deċiżjoni tal-awtorità regolatorja.

7. Meta tkun qed tivvaluta jekk il-kontroll minn persuna jew persuni minn pajjiż terz jew minn pajjiżi terzi ikunx qed ipoġġi friskju s-sigurtà tal-provvista tal-enerġija lill-Komunità, il-Kummissjoni għandha tqis:

- (a) il-fatti speċifiċi tal-każ u l-pajjiż terz jew pajjiżi terzi konċernati; u
- (b) id-drittijiet u l-obbligi tal-Komunità fir-rigward ta' dak il-pajjiż terz li jkunu gejjin mid-dritt internazzjonali, inkluż xi ftehim konkluz ma' xi pajjiż terz jew pajjiżi terzi li għalih il-Komunità tkun Parti u li jkun indirizza l-kwistjonijiet tas-sigurtà tal-provvista.

8. L-awtorità regolatorja nazzjonali għandha, f'perijodu ta' xahrejn wara l-iskadenza tal-perijodu msemmi fil-paragrafu 6, tadotta d-deċiżjoni finali tagħha dwar iċ-ċertifikazzjoni. Meta tadotta d-deċiżjoni finali tagħha l-awtorità regolatorja nazzjonali għandha tiegħu l-akbar kont tal-opinjoni tal-Kummissjoni. Fi kwalunkwe każ l-Istati Membri għandhom ikollhom id-dritt li jirrifjutaw iċ-ċertifikazzjoni fejn l-ghoti ta' ċertifikazzjoni tqiegħed friskju s-sigurtà tal-provvista tal-enerġija tal-Istati Membri. Fejn l-Istat Membru jkun hatar awtorità kompetenti oħra biex tivvaluta l-punt (b) tal-paragrafu 3, huwa jista' jesigi li l-awtorità regolatorja nazzjonali tadotta d-deċiżjoni finali tagħha konformement mal-valutazzjoni ta' dik l-awtorità kompetenti. Id-deċiżjoni finali tal-awtorità regolatorja nazzjonali u l-opinjoni tal-Kummissjoni għandhom jiġu ppubblikati flimkien.

9. Xejn f'dan l-Artikolu ma għandu jaffettwa d-dritt tal-Istati Membri li, konformement mal-liġi Komunitarja, jeżerċitaw kontrolli legali nazzjonali biex iħarsu interessi leġittimi tas-sigurtà pubblika.

10. Il-Kummissjoni tista' tadotta linji gwida li jistabbilixxu d-dettalji tal-proċedura li għandha tiġi segwita għall-applikazzjoni ta' dan l-Artikolu. Dawk il-miżuri maħsuba biex jemendaw elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi jissupplimentawha għandhom jiġi adottati konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 46(2).

11. Dan l-Artikolu, bl-eċċezzjoni tal-punt (a) tal-paragrafu 3, għandu japplika wkoll għal Stati Membri li huma suġġetti għal deroga taht l-Artikolu 44.

Artikolu 12

Kompiti tal-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni

Kull operatur ta' sistema ta' trasmissjoni għandu jkun responsabbli biex:

- (a) jiżgura l-kapaċità fit-tul tas-sistema li tlahhaq ma' domandi raġonevoli għat-trasmissjoni tal-elettriku, l-operazzjoni, il-manutenzjoni u l-iżvilupp taht kondizzjonijiet ekonomiċi sistemi ta' trasmissjoni siguri, affidabbli u effiċjenti b'kont dovut għall-ambjent;
- (b) jikkontribwixxi għas-sigurtà tal-provvista permezz ta' kapaċità ta' trasmissjoni adegwata u affidabbiltà tas-sistema;
- (c) jamministra l-flussi ta' enerġija fuq is-sistema, b'kont meħud ta' skambji ma' sistemi interkonnessi oħra. Għal dak il-ghan, l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jkun responsabbli biex jiżgura sistema tal-elettriku sigura, affidabbli u effiċjenti u, f'dak il-kuntest, biex jiżgura d-disponibbiltà tas-servizzi ancillari kollha neċessarji, kemm-il darba din id-disponibbiltà tkun wahda indipendenti minn kwalunkwe sistema ta' trasmissjoni oħra li magħha s-sistema tiegħu tkun interkonnessa;
- (d) jipprovdi lill-operatur ta' kwalunkwe sistema oħra li magħha s-sistema tiegħu tkun interkonnessa, informazzjoni biżżejjed biex jiżgura l-operazzjoni sigura u effiċjenti, l-iżvilupp koordinat u l-interoperabbiltà tas-sistema interkonnessa;
- (e) jiżgura li ma jkunx hemm diskriminazzjoni bejn l-utenti tas-sistema jew bejn klassijiet ta' utenti tas-sistema, b'mod partikolari favur l-imprizi relatati tiegħu; u
- (f) jipprovdi lill-utenti tas-sistema bl-informazzjoni li jehtiegu għal aċċess effiċjenti għas-sistema.

Artikolu 13

Operaturi ta' sistemi indipendenti

1. Fejn is-sistema ta' trasmissjoni tkun il-proprjetà ta' impriza integrata vertikament fi ... (*), l-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li ma japplikawx l-Artikolu 9(1) u jahtu operatur ta' sistema indipendenti fuq proposta mill-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni. Din il-hatra għandha tkun suġġetta għall-approvazzjoni mill-Kummissjoni.

2. L-Istat Membru jista' japprova u jahtar biss operatur ta' sistema indipendenti, meta:

- (a) l-operatur kandidat ikun wera li jikkonforma mar-rekwiżiti tal-Artikolu 9(1)(b), (c) u (d);
 - (b) l-operatur kandidat ikun wera li għandu għad-dispożizzjoni tiegħu l-finanzi u r-riżorsi tekniċi, fiżiċi u umani meħtieġa biex iwettaq il-kompiti tiegħu taht l-Artikolu 12;
 - (c) l-operatur kandidat ikun intrabat li jikkonforma ma' pjan ta' 10 snin għall-iżvilupp tan-network b'sorveljanza mill-awtorità regolatorja;
 - (d) il-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni jkun wera l-abbiltà tiegħu li jikkonforma mal-obbligi tiegħu konformement mal-paragrafu 5. Għal dan il-ghan, għandu jipprovdi abbozz tal-arrangamenti kuntrattwali kollha mal-impriza kandidata u ma' kwalunkwe entità oħra relevanti;
 - (e) l-operatur kandidat ikun wera l-abbiltà tiegħu li jikkonforma mal-obbligi tiegħu taht ir-Regolament (KE) Nru .../2009 inkluża l-koperazzjoni tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni fil-livell Ewropew u reġjonali.
3. L-imprizi li jkunu ġew ċertifikati mill-awtorità regolatorja bħala li kkonformaw mar-rekwiżiti tal-Artikolu 11 u tal-Artikolu 13(2) għandhom jiġu approvati u mahtura bħala operaturi tas-sistema indipendenti mill-Istati Membri. Għandha tkun applikabbli l-proċedura ta' ċertifikazzjoni fl-Artikolu 10 ta' din id-Direttiva u fl-Artikolu 3 tar-Regolament (KE) Nru .../2009 jew fl-Artikolu 11 ta' din id-Direttiva.

4. Kull operatur ta' sistema indipendenti għandu jkun responsabbli mill-ghoti u mill-amministrazzjoni tal-aċċess minn terzi, inkluż il-ġbir ta' tariffi tal-aċċess, kirjiet għall-konġestjoni, u hla-sijiet konformement mal-mekkaniżmu ta' kumpens għal operatur tas-sistema ta' inter-trasmissjoni taht l-Artikolu 13 tar-Regolament (KE) Nru .../2009, kif ukoll għall-operat, il-manutenzjoni u l-iżvilupp tas-sistema ta' trasmissjoni, u għall-iżgurar tal-kapaċità għaž-żmien fit-tul tas-sistema biex tiltaqa' ma' domanda raġonevoli permezz ta' pjanar tal-investimenti. Fl-iżvilupp tas-sistema ta' trasmissjoni, l-operatur tas-sistema indipendenti għandu jkun responsabbli għall-ippjanar (inkluża l-proċedura tal-awtorizzazzjoni), il-bini, u l-kuntrattar tal-infrastruttura l-ġdida. Għal dan il-ghan, l-operatur ta' sistema indipendenti għandu jaġixxi bħala operatur tas-sistema ta' trasmissjoni konformement ma' dan il-Kapitolu. Il-proprjetarji tas-sistema ta' trasmissjoni ma għandhomx ikunu responsabbli għall-approvazzjoni u l-ġestjoni ta' aċċess mill-partijiet terzi, u lanqas għall-ippjanar tal-investment.

(*) Data tad-dhul fis-seħh ta' din id-Direttiva.

5. Meta jinhatar operatur ta' sistema indipendenti, il-proprietarju tas-sistema ta' trasmissjoni għandu:

- (a) jipprovdi l-koperazzjoni u l-appoġġ kollha rilevanti lill-operatur tas-sistema indipendenti għat-twettiq tal-kompiti tiegħu, inkluż b'mod partikolari t-tagħrif kollu rilevanti;
 - (b) jiffinanzja l-investimenti decizi mill-operatur tas-sistema indipendenti u approvati mill-awtorità regolatorja, jew jaċċetta li jiġi ffinanzjati minn kwalunkwe parti interessata, inkluż l-operatur tas-sistema indipendenti. L-arrangament rilevanti tal-iffinanzjar għandhom ikunu suġġetti għall-approvazzjoni mill-awtorità regolatorja; Qabel din l-approvazzjoni, l-Awtorità Regolatorja għandha tikkonsulta l-proprietarju tas-sistema ta' trasmissjoni flimkien ma' partijiet interessati oħra;
 - (c) tipprovdi għall-kopertura tar-responsabbiltà li tikkonċerna l-assi tan-network, eskluża r-responsabbiltà marbuta mal-kompiti tal-operatur tas-sistema indipendenti; u
 - (d) jipprovdi garanziji biex jiġi ffaċilitat il-finanzjament ta' kwalunkwe espansjonijiet tan-network bl-eċċezzjoni ta' daww il-investimenti fejn, konformement mal-punt (b), jkun ta l-approvazzjoni tiegħu għal finanzjament minn kwalunkwe parti interessata, inkluż l-operatur tas-sistema indipendenti.
6. F'koperazzjoni mill-qrib mal-awtorità regolatorja, l-awtorità nazzjonali rilevanti fuq il-kompetizzjoni għandha tingħata s-setgħat kollha rilevanti sabiex tissorvelja b'mod effettiv il-konformità tal-proprietarju tas-sistema ta' trasmissjoni mal-obbligi tiegħu konformement mal-paragrafu 5.

Artikolu 14

Separazzjoni tal-proprietarji ta' sistemi ta' trasmissjoni

1. Proprietarju ta' sistema ta' trasmissjoni, fejn operatur ta' sistema indipendenti jkun inhatar, li jkun parti minn imprizi integrati vertikament, għandu jkun indipendenti, għall-anqas f'termini tal-forma ġuridika tiegħu, fl-organizzazzjoni u t-teħid tad-deċizzjonijiet tiegħu, minn attivitajiet oħrajn li ma jkunux relatati mat-trasmissjoni.
2. Sabiex tiġi aċċertata l-indipendenza tal-proprietarju tas-sistema ta' trasmissjoni imsemmi fil-paragrafu 1, għandhom japplikaw l-kriterji minimi li ġejjin:
 - (a) il-persuni responsabbli għall-amministrazzjoni tal-proprietarju tas-sistema ta' trasmissjoni ma għandhomx jiehdu sehem fl-istrutturi tal-kumpaniji tal-impriża integrata tal-elettriku li hija responsabbli, direttament jew indirettament, għall-operat ta' kuljum tal-generazzjoni, id-distribuzzjoni u l-provvista tal-elettriku;
 - (b) għandhom jittiehdu miżuri xierqa biex jiġi aċċertat li l-interessi professjonali tal-persuni responsabbli għall-amministrazzjoni tal-proprietarju tas-sistema ta' trasmissjoni jitqiesu b'mod li jiżgura li huma kapaċi li jaġixxu b'mod indipendenti; u
 - (c) il-proprietarju tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jfassal programm ta' konformità, li jistabbilixxi l-miżuri meħuda biex ikun żgurat li ma jkun hemm l-ebda kondotta diskriminatorja, u biex ikun żgurat li l-harsien ta' dan il-programm

ikun issorveljat b'mod adatt. Il-programm ta' konformità għandu jistabbilixxi l-obbligazzjonijiet speċifiċi tal-impjegati li jilhqu daww l-għanijiet. Rapport ta' kull sena, li jindika l-miżuri li jkun tteħdu, għandu jingħata mill-persuna jew korp responsabbli għas-sorveljanza tal-programm ta' konformità lill-awtorità regolatorja u għandu jiġi ppubblikat.

3. Il-Kummissjoni tista' tohroġ linji gwida biex taċċerta l-konformità shiha u effettiva mal-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu tal-proprietarju tas-sistema ta' trasmissjoni. Daww il-miżuri, maħsuba biex temenda elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi jissupplimentawha għandhom jiġu adotati konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija

fl-Artikolu 46(2).

Artikolu 15

Dispaċċ u bilanċjar

1. Mingħajr preġudizzju għall-provvista tal-elettriku fuq il-bażi tal-obbligi kuntrattwali, inklużi daww li jkun ġejjin mill-ispeċifikazzjonijiet tat-tfiegħ tal-offerti, l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu, fejn ikollu din il-funzjoni, jkun responsabbli mid-dispaċċ ta' installazzjonijiet ta' generazzjoni fiż-żona tiegħu u biex jiddetermina l-użu ta' interkonnnetturi ma' sistemi oħra.

2. Id-dispaċċ ta' installazzjonijiet ta' generazzjoni u l-użu ta' interkonnnetturi għandhom jiġu determinati fuq il-bażi ta' kriterji li jistgħu jiġu approvati mill-Istat Membru u li għandhom ikunu oggettivi, pubblikati u applikati b'mod non-diskriminatorju li jiżgura l-funzjonament tajjeb tas-suq intern fil-qasam tal-elettriku. Il-kriterji għandhom jiehdu kont tal-preċedenza ekonomika tal-elettriku minn installazzjonijiet ta' generazzjoni disponibbli jew trasferimenti ta' interkonnnetturi kif ukoll ir-restrizzjonijiet tekniċi fuq is-sistema.

3. Stat Membru jista' jesigi li l-operatur tas-sistema, fid-dispaċċ ta' installazzjonijiet ta' generazzjoni, jagħti prijorità lill-installazzjonijiet ta' generazzjoni li jużaw sorsi ta' enerġija rinnovabbli jew skart jew inkella li jipproduċu shana u qawwa mħallta flimkien.

4. Stat Membru jista', għal raġunijiet ta' sigurtà tal-provvista, jagħti istruzzjoni li tingħata prijorità għad-dispaċċ ta' installazzjonijiet ta' generazzjoni li jkun jużaw sorsi ta' karburant ta' enerġija primarja indiġena, sa livell, fi kwalunkwe sena kalendarja, ta' 15 % tal-enerġija primarja totali meħtieġa għall-produzzjoni tal-elettriku kkunsmat fl-Istat Membru kkonċernat.

5. L-Istati Membri jistgħu jesigu li l-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni jikkonformaw mal-istandards minimi għall-manutenzjoni u l-iżvilupp tas-sistema ta' trasmissjoni, inkluża l-kapaċità ta' interkonnnessjoni.

6. L-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom jiksibu l-enerġija li jużaw biex ikopru t-telf fl-enerġija u jirriżervaw il-kapaċità fis-sistema tagħhom skont proċeduri trasparenti, mhux diskriminatorji u bbażati fuq is-suq, kull meta jkollhom din il-funzjoni.

7. Ir-regoli adottati mill-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni għall-ibbilanċjar tas-sistema tal-elettriku għandhom ikunu oggettivi, trasparenti u mhux diskriminatorji, inklużi r-regoli biex l-utenti tas-sistema tan-networks tagħhom iħallu għal skwilibru tal-enerġija. It-termini u l-kondizzjonijiet, inklużi r-regoli u t-tariffi, għall-proviżjoni ta' tali servizzi minn operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni għandhom jiġu stabbiliti skont metodoloġija kompatibbli mal-Artikolu 36(6) b'mod non-diskriminatorju u li jirrefletti l-ispejjeż u għandhom jiġu ppubblikati.

Artikolu 16

Kunfidenzjalità għall-operaturi ta' sistemi ta' trasmissjoni u għall-proprjetarji ta' sistemi ta' trasmissjoni

1. Minghajr preġudizzju għall-Artikolu 29 jew kwalunkwe obbligu legali iehor għall-iżvelar ta' informazzjoni, kull operatur tas-sistema ta' trasmissjoni u kull proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom iżommu l-kunfidenzjalità ta' informazzjoni kummerċjalment sensittiva miksuba matul it-tweqqi tal-attivitajiet tagħhom, u għandhom jipprevjenu li informazzjoni dwar l-attivitajiet proprji tagħhom li tista' tkun kummerċjalment vantaġġuza tiġi żvelata b'mod diskriminatorju, u b'mod partikolari ma għandhom jiżvelaw l-ebda informazzjoni kummerċjalment sensittiva lill-partijiet li jkun baqa' tal-impriza, hlief jekk dan ikun meħtieġ għat-tweqqi ta' transazzjoni ta' negozju. Sabiex tkun żgurata l-osservanza shiha tar-regoli dwar is-separazzjoni tal-informazzjoni, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni ma jużax servizzi kongunti, bħal servizz legali kongunt, appartati funzjonijiet purament amministrattivi jew tal-IT.

2. L-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni ma għandhomx, fil-kuntest ta' bejgħ jew ta' xiri tal-elettriku minn imprizi relatati, jużaw skorrettament informazzjoni kummerċjalment sensittiva miksuba minn terzi parti fil-kuntest tal-ghoti jew tan-negozjar tal-aċċess għas-sistema.

KAPITOLU V

Operatur ta' Trasmissjoni Indipendenti

Artikolu 17

Assi, tagħmir, persunal u identità

1. L-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom ikunu mghammra bir-riżorsi finanzjarji, tekniċi, fiżiċi u umani kollha biex jaqdu l-obbligi tagħhom taht din id-direttiva u jwettqu l-attività ta' trasmissjoni tal-elettriku, partikolarment:

- (a) assi li huma meħtieġa għall-attività ta' trasmissjoni tal-elettriku, inkluża s-sistema ta' trasmissjoni, għandhom ikunu l-proprjetà ta' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni.
- (b) persunal, meħtieġ għall-attività ta' trasmissjoni tal-elettriku, inkluż il-prestazzjoni tal-kompiti korporattivi, għandhom jiġu impjegati mill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni.
- (c) it-twellija ta' persunal u l-ghoti ta' servizzi, lil u minn kwalunkwe parti ohra tal-impriza integrata vertikalment

għandha tiġi projbita. Madankollu dan ma għandux jipprevjeni l-operatur ta' sistema ta' trasmissjoni milli jagħti servizzi lill-impriza integrata vertikalment sakemm:

- (i) l-forniment ta' dawn is-servizzi ma jiddiskriminax bejn l-utenti tas-sistema, huwa disponibbli lil utenti kollha tas-sistema fuq l-istess termini u kondizzjonijiet u ma jirrestringix, jgħawweġ jew jipprevjenu kompetizzjoni fil-produzzjoni jew il-forniment; u
- (ii) it-termini u l-kondizzjonijiet tal-forniment ta' dawn is-servizzi huma approvati mill-awtorità regolatorja;
- (d) minghajr preġudizzju għad-deċizzjonijiet tal-Korp ta' Sorveljanza taht l-Artikolu 20, riżorsi finanzjarji xierqa għal proġetti futuri ta' investiment u/jew għas-sostituzzjoni ta' assi eżistenti għandhom ikunu disponibbli għall-operatur ta' sistema ta' trasmissjoni fiż-żmien dovut mill-impriza integrata vertikalment wara talba adatta mill-operatur ta' sistema ta' trasmissjoni.
- 2. L-attività tat-trasmissjoni tal-elettriku għandu għall-anqas jinkludi l-kompiti li ġejjin flimkien ma' daww elenkati fl-Artikolu 12:
 - (a) rappreżentanza tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni u kuntatti lil partijiet terzi u l-awtoritajiet regolatorji;
 - (b) rappreżentanza tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni fin-Network Ewropew tal-Operaturi tas-Sistemi ta' Trasmissjoni (European Network of Transmission System Operators) tal-Elettriku ("ENTSO tal-Elettriku");
 - (c) l-ghoti u l-manigġar ta' aċċess ta' parti terza fuq bażi non diskriminatorja bejn utenti tas-sistema jew klassijiet ta' utenti tas-sistema;
 - (d) il-ġbir tal-ispejjeż kollha relatati mas-sistema ta' trasmissjoni inkluż l-ispejjeż ta' aċċess, l-ispejjeż ta' kumpens għal servizzi anċillari bħax-xiri ta' servizzi (l-ispejjeż ta' bilanċ, enerġija għal telf);
 - (e) l-operazzjoni, il-manutenzjoni u l-żvilupp ta' sistema ta' trasmissjoni sigura, effiċjenti u ekonomika;
 - (f) ippjanar fl-investiment li jiżgura l-kapaċità fit-tul tas-sistema li tlaħhaq mad-domanda raġonevoli u tiggarantixxi s-sigurtà tal-provvista;
 - (g) l-istabbiliment ta' imprizi kongunti xierqa, inkluż ma' operatur tas-sistema ta' Trasmissjoni wiehed jew aktar, skambji ta' enerġija, u l-atturi l-ohra rilevanti bil-ghan tal-iżvilupp tal-holqien tas-swieq reġionali jew jiġi ffaċilitat il-proċess ta' liberalizzazzjoni; u
 - (h) is-servizzi korporattivi kollha, inklużi s-servizzi legali, il-kontabbiltà u s-servizzi tal-IT.
- 3. L-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni għandhom ikunu organizzati fil-forma legali ta' kumpanija ta' responsabbiltà limitata kif imsemmi fl-Artikolu 1 tad-Direttiva tal-Kunsill 68/151/KEE (¹).

(¹) L-Ewwel Direttiva tal-Kunsill 68/151/KEE tad-9 ta' Marzu 1968 dwar il-koordinament ta' salvagwardji li, għall-finijiet tal-protezzjoni tal-interessi tal-membri u ta' oħrajn, huma meħtieġa mill-Istati Membri mingħand kumpaniji fis-sens tat-tieni paragrafu tal-Artikolu 58 tat-Trattat, bil-ghan li dawn is-salvagwardji isiru ekwivalenti mal-Komunità kollha (ĠU L 65, 14.3.1968, p. 8).

4. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni ma għandux, fl-identità, il-komunikazzjonijiet u l-l-użu tal-marka (branding) u l-lokazzjoni korporattiva tiegħu, johlq konfużjoni fir-rigward tal-identità tal-impriza vertikament integrata jew kwalunkwe parti tagħha.

5. L-operatur ta' sistema ta' trasmissjoni ma għandux jikkondividi sistemi jew tagħmir tal-IT, bini fiżiku u sistemi ta' aċċess tas-sigurtà ma' kwalunkwe parti tal-impriza integrata vertikament u lanqas juża l-istess konsulenti jew kontratturi esterni għal sistemi jew tagħmir tal-IT, u sistemi ta' aċċess tas-sigurtà.

6. Il-kontabbiltà tal-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni għandhom jiġu vverifikati minn awditeur li ma huwiex dak li jvverifika l-impriza integrata vertikament jew xi parti minnha.

Artikolu 18

Indipendenza tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni

1. Mingħajr preġudizzju għad-deċiżjonijiet tal-Korp ta' Sorveljanza taħt l-Artikolu 20, l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jkollu:

- (a) drittijiet deċiżjonali effettivi, li jkunu indipendenti mill-impriza tal-elettriku integrata, fir-rigward tal-assi mehtieġa biex iħaddem, iżomm jew jiżviluppa s-sistema ta' trasmissjoni; u
- (b) is-setgħa li jsib fondi fis-suq kapitali b'mod partikolari billi jissellef u permezz ta' zieda kapitali.

2. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu, f'kull waqt, jaġixxi sabiex jiżgura li għandu r-riżorsi li jehtieġ biex iwettaq ix-xogħol ta' trasmissjoni b'mod tajjeb u effiċjenti u jiżviluppa u jżomm is-sistema ta' trasmissjoni effiċjenti, sigura u ekonomika.

3. Is-sussidjarji tal-impriza integrata vertikament li twestaq funzjonijiet ta' ġenerazzjoni jew provvista ma għandhom ikollhom ebda sehem dirett jew indirett fl-ishma fl-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni ma għandu jkollu l-ebda sehem dirett jew indirett fl-ishma ta' xi sussidjarja tal-impriza integrata vertikament li twestaq funzjonijiet ta' ġenerazzjoni jew provvista, u lanqas jirċievi dividendi jew xi benefiċċju finanzjarju iehor min dik is-sussidjarja.

4. L-istruttura ġenerali tal-ġestjoni u l-istatuti korporattivi tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom jiżguraw l-indipendenza effettiva tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni konformement ma' dan il-Kapitolu. L-impriza integrata vertikament ma għandiex tiddetermina direttament jew indirettament il-kondotta kompetittiva tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni fir-rigward tal-attivitajiet ta' kuljum tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni u l-ġestjoni tan-network, jew fir-rigward tal-attivitajiet mehtieġa għat-thejija tal-pjan ta' 10 snin għall-iżvilupp tan-network żviluppat taħt l-Artikolu 22.

5. Fit-twettiq tal-kompiti tagħhom fl-Artikolu 12 u fl-Artikolu 17(2) ta' din id-Direttiva, u konformement mal-Artikoli 14, 15 u 16 tar-Regolament (KE) Nru .../2009, operaturi ta' sistemi ta' trasmissjoni ma għandhomx jiddiskriminaw kontra persuni jew entitajiet differenti u ma għandhomx jirrestringu, jagħmlu distorsjoni jew jipprevjenu kompetizzjoni fil-ġenerazzjoni jew il-forniment.

6. Kull relazzjoni kummerċjali u finanzjarja bejn l-impriza integrata vertikament u l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni,

inkluż is-self mill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni lill-impriza integrata vertikament, għandha tkun konformi mal-kondizzjonijiet tas-suq. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jżomm rekords iddetaljati ta' dawn ir-relazzjonijiet kummerċjali u finanzjarji u jagħmilhom disponibbli lill-awtorità regolatorja hekk kif issirli t-talba.

7. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jippreżenta għall-apporvazzjoni mill-awtorità regolatorja l-ftehimiet kollha kummerċjali u finanzjarji mal-impriza integrata vertikament.

8. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jinforma lill-awtorità regolatorja bir-riżorsi finanzjarji, imsemmija fl-Artikolu 17(1)d), disponibbli għal proġetti futuri ta' investiment u/jew għas-sostituzzjoni ta' assi eżistenti.

9. L-impriza integrata vertikament għandha tastjeni minn kull azzjoni li timpedixxi jew tippregudika l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni milli jikkonforma mal-obbligi tiegħu f'dan il-Kapitolu u ma għandiex tesigi li l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jitleb il-permess minn impriza integrata vertikament fit-twettiq ta' dawk l-obbligi.

10. Impriza li tkun ġiet ċertifikata mill-awtorità regolatorja bħala konformi mar-rekwiżiti ta' dan il-Kapitolu għandha tkun approvata u nnominata bħala operatur tas-sistema ta' trasmissjoni mill-Istat Membru kkonċernat. Għandha tapplika l-proċedura ta' ċertifikazzjoni prevista fl-Artikoli 10 ta' din id-Direttiva u fl-Artikolu 3 tar-Regolament (KE) Nru .../2009 jew fl-Artikolu 11 ta' din id-Direttiva.

Artikolu 19

Indipendenza tal-persunal u l-ġestjoni tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni

1. Id-deċiżjonijiet fir-rigward hatriet u tiġdid, kondizzjonijiet ta' xogħol inkluża r-remunerazzjoni u t-terminazzjoni tal-kariga tal-persuni responsabbli mill-ġestjoni u/jew membri tal-korpi amministrattivi tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom jittiehdu mill-Korp ta' Sorveljanza tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni mahtur taħt l-Artikolu 20.

2. L-identità u l-kondizzjonijiet li jirregolaw it-terminu, it-tal ta' żmien u t-terminazzjoni tal-mandat tal-persuni nnominati mill-Korp Supervizorju għal hatra jew tiġdid bħala persuni responsabbli mill-ġestjoni eżekuttiva u/jew bħala membri tal-korpi amministrattivi tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, u r-raġunijiet għal kwalunkwe deċiżjoni proposta li ttemm tali mandat, għandhom jiġu notifikati lill-awtorità regolatorja. Dawk il-kondizzjonijiet u d-deċiżjonijiet imsemmijin fil-paragrafu 1 għandhom isiru obligatorji biss jekk, f'perijodu ta' tliet ġimgħat minn-notifika, l-awtorità regolatorja ma tkun ressqet ebda oġġezzjoni.

L-awtorità regolatorja tista' togġezzjona għad-deċiżjonijiet msemminja fil-paragrafu 1:

- (a) jekk iqumu dubbi dwar l-indipendenza professjonali ta' persuna nnominata responsabbli mill-ġestjoni u/jew membru tal-korpi amministrattivi, jew
- (b) fil-każ ta' terminazzjoni prematura ta' kariga, jekk jeżistu dubbi rigward il-ġustifikazzjoni ta' tali terminazzjoni prematura.

3. L-ebda pożizzjoni jew responsabbiltà professjonali, relazzjoni ta' interess jew ta' negozju, direttament jew indirettament, mal-impriza integrata vertikament jew kwalunkwe parti minnha jew l-azzjonisti li jikkontrollawha għajr l-operatur ta' sistema ta' trasmissjoni, m'għandha tiġi eżerċitata għal perijodu ta' tliet snin qabel il-hatra tal-persuni responsabbli mill-ġestjoni u/jew tal-membri tal-korpi amministrattivi tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni li huma suġġetti għal dan is-subparagrafu.

L-ewwel subparagrafu għandu japplika għall-maġġoranza tal-persuni responsabbli mill-ġestjoni u/jew membri tal-korpi amministrattivi tal-operatur ta' sistema ta' trasmissjoni

Il-persuni responsabbli mill-ġestjoni u/jew membri tal-korpi amministrattivi ta' operatur ta' sistema ta' trasmissjoni li mhu-miex suġġetti għall-ewwel subparagrafu ma għandhomx ikunu eżerċitaw l-ebda ġestjoni jew attività rilevanti ohra fl-impriza integrata vertikament għal perijodu ta' mill-anqas sitt xhur qabel il-hatra tagħhom.

4. Il-persuni responsabbli mill-ġestjoni u/jew membri tal-korpi amministrattivi, u l-impjegati tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni ma jridx ikollhom xi pożizzjoni jew responsabbiltà professjonali, relazzjoni ta' interess jew negozju, direttament jew indirettament, ma' kwalunkwe parti ohra tal-impriza integrata vertikament jew mal-azzjonisti li jikkontrollawha.

5. Il-persuni responsabbli mill-ġestjoni u/jew membri tal-korpi amministrattivi, u l-impjegati tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni ma jridx ikollhom xi interess fi jew jirċievu xi benefiċċju finanzjarju, direttament jew indirettament, minn xi parti tal-impriza integrata vertikament li mhuwiex l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni. Ir-remunerazzjoni tagħhom ma għandhiex tiddependi mill-attivitajiet jew mir-riżultati tal-impriza integrata vertikament jekk mhux dawk tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni.

6. Għandhom ikunu garantiti d-drittijiet effettivi ta' appell lill-awtorità regolatorja għal kwalunkwe lment mill-persuni responsabbli mill-ġestjoni u/jew membri tal-korpi amministrattivi tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni kontra terminazzjonijiet prematuri tal-kariga tagħhom.

7. Wara t-terminazzjoni tal-kariga fl-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, il-persuni responsabbli mill-ġestjoni tiegħu u/jew membri tal-korpi amministrattivi tiegħu ma jridx ikollhom xi pożizzjoni jew responsabbiltà professjonali, relazzjoni ta' interess jew negozju ma' xi parti tal-impriza integrata vertikament jew xi parti minnha jekk mhux l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, jew mal-azzjonisti li jikkontrollawha għal perijodu ta' mhux anqas minn erba' snin.

8. It-tieni subparagrafu tal-paragrafu 3 u l-paragrafu 7 għandhom ikunu applikabbli għall-persuni kollha li jappartjenu għall-ġestjoni eżekuttiva u għal dawk li jirrupurtaw lilhom direttament dwar kwistjonijiet relatati mal-operazzjoni, iż-żamma jew l-iżvilupp tan-network.

Artikolu 20

Korp ta' Sorveljanza

1. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jkollu Korp ta' Sorveljanza li jkun inkarigat mit-tehíd ta' deċizzjonijiet li jista'

jkollhom impatt sinifikattiv fuq il-valur tal-assi tal-azzjonisti fl-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, partikolarment deċizzjonijiet rigward l-approvazzjoni tal-pjanijiet finanzjarji annwali u fuq perijodu itwal, il-livell ta' djun tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni u l-ammont ta' dividendi mqasma lill-azzjonisti. Id-deċizzjonijiet li jaqgħu fil-mandat tal-Korp ta' Sorveljanza għandhom jeskludu dawk li huma relatati mal-attivitajiet ta' kuljum tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni u l-ġestjoni tan-network, u ma' attivitajiet mehteġa għat-thejija tal-pjan ta' 10 snin għall-iżvilupp tan-network żviluppat taht l-Artikolu 22.

2. Il-Korp ta' Sorveljanza għandu jkun magħmul minn membri li jirrappreżentaw l-impriza integrata vertikament, membri li jirrappreżentaw l-azzjonisti li huma parti terza u, fejn il-legislazzjoni rilevanti ta' Stat Membru tipprevedi hekk, membri li jirrappreżentaw partijiet ohra interessati bħal impjegati tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni.

3. L-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 19(2) u l-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 19(3) u l-Artikolu 19(4) sa (7) għandhom japplikaw għall-anqas għal nofs il-membri tal-Korp ta' Sorveljanza barra wiehed.

Il-punt (a) tat-tieni subparagrafu tal-Artikolu 19(2) għandu japplika għall-membri kollha tal-Korp ta' Sorveljanza.

Artikolu 21

Programm ta' konformità u uffiċjal għall-konformità

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni jistabbilixxu programm ta' konformità li jistabbilixxi l-miżuri mehudin biex jiġi żgurat li kull aġir diskriminatorju jiġi eskluż, u jaċċerta li l-konformità ma' dan il-programm hija ssorveljata b'mod adatt. Il-programm ta' konformità għandu jistabbilixxi l-obbligazzjonijiet speċifiċi tal-impjegati li jilhqqu dawk l-ghanijiet. Huwa għandu jkun suġġett għall-approvazzjoni mill-awtorità regolatorja. Mingħajr preġudizzju għas-setgħat tar-regolatur nazzjonali, il-konformità mal-programm għandha tiġi ssorveljata mill-uffiċjal għall-konformità fuq bażi indipendenti.

2. L-uffiċjal għall-konformità għandu jinhatar mill-Korp ta' Sorveljanza. L-uffiċjal għall-konformità jista' jkun persuna fiżika jew ġuridika. L-Artikolu 19(2) sa (7) għandu japplika għall-uffiċjal għall-konformità. L-awtorità regolatorja tista' togġezzjona għall-hatra ta' uffiċjal għall-konformità għal raġunijiet ta' nuqqas ta' indipendenza jew kapacià professjonali.

3. L-uffiċjal għall-konformità għandu jkun inkarigat milli:

- jissorvelja l-implimentazzjoni tal-programm ta' konformità;
- jelabora rapport annwali, li juri l-miżuri mehuda għall-implimentazzjoni tal-programm ta' konformità u jipprezentah lill-awtorità regolatorja;
- jirrapporta lill-Korp ta' Sorveljanza u johroġ rakkomandazzjonijiet dwar il-programm ta' konformità u l-implimentazzjoni tiegħu;
- jinnnotifika lill-awtorità regolatorja dwar kwalunkwe ksor sostanzjali fir-rigward tal-implimentazzjoni tal-programm ta' konformità; u

(e) jirrapporta lill-awtorità regolatorja dwar kwalunkwe relazzjoni kummerċjali u finanzjarja bejn l-impriza integrata vertikalment u l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni.

4. L-uffiċjal għall-konformità għandu jippreżenta d-deċizzjonijiet proposti dwar il-pjan ta' investment jew dwar investimenti individwali fin-network lill-awtorità regolatorja. Dan għandu jsehh l-aktar tard meta t-tmexxija u/jew il-korp amministrattivi kompetenti tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jippreżentahom lill-Korp ta' Sorveljanza.

5. Fejn l-impriza integrata vertikalment, fl-assemblea generali jew permezz tal-vot tal-membri tal-Korp ta' Sorveljanza li hija tkun hatret, tkun evitat l-adozzjoni ta' deċizzjoni bl-effett li ma jithallwx isiru jew jiġu ttardjati investimenti fin-network, l-uffiċjal għall-konformità għandu jirrapporta dan lill-awtorità regolatorja.

6. Il-kondizzjonijiet li jiggvernaw il-mandat jew il-kondizzjonijiet ta' impjeg tal-uffiċjal għall-konformità għandhom ikunu suġġetti għall-approvazzjoni mill-awtorità regolatorja u għandhom jiżguraw l-indipendenza tal-uffiċjal għall-konformità.

7. L-uffiċjal għall-konformità għandu jirrapporta regolarment, bil-fomm jew bil-kitba, lill-awtorità regolatorja u għandu jkollu d-dritt li jirrapporta regolarment, bil-fomm jew bil-kitba, lill-Korp ta' Sorveljanza tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni.

8. L-uffiċjal għall-konformità jista' jattendi għal-laqgħat kollha tat-tmexxija jew tal-korpi amministrattivi tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, u daww tal-Korp ta' Sorveljanza u l-assemblea generali. L-uffiċjal għall-konformità għandu jattendi l-laqgħat kollha li jindirizzaw il-materji li ġejjin:

- (a) il-kondizzjonijiet ta' aċċess għan-network, kif definiti fir-Regolament (KE) Nru .../2009, partikolarment fir-rigward tat-tariffi, is-servizzi ta' aċċess għal partijiet terzi, l-allokazzjoni tal-kapaċità u l-ġestjoni tal-konġestjoni, it-trasparenza, l-ibbilanċjar u s-swieq sekondarji;
- (b) proġetti mibdija sabiex tithaddem, tiġi mantenuta u żviluppata s-sistema ta' trasmissjoni, inkluż investimenti għall-interkonnessjoni u l-konnessjoni;
- (c) xiri jew bejgħ tal-enerġija mehtieġa biex tithaddem is-sistema ta' trasmissjoni.

9. L-uffiċjal għall-konformità għandu jissorvelja l-konformità tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni mal-Artikolu 16.

10. L-uffiċjal għall-konformità għandu jkollu aċċess għad-data kollha rilevanti u għall-uffiċċji tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni u għall-informazzjoni kollha mehtieġa biex jaqdi l-kompiti tiegħu.

11. Wara l-approvazzjoni minn qabel tal-awtorità regolatorja, il-Korp ta' Sorveljanza jista' jneħhi mill-kariga lill-uffiċjal għall-konformità.

12. L-uffiċċjal tal-konformità għandu jkollu aċċess għall-uffiċċji tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni mingħajr avvż minn qabel.

Artikolu 22

Żvilupp tan-network u setgħat biex jittiehdu deċizzjonijiet ta' investment

1. Kull sena, l-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom jippreżentaw lill-awtorità regolatorja pjan ta' żvilupp tan-network fuq għaxar snin ibbażat fuq il-provvista u d-domanda eżistenti u previsti wara konsultazzjoni mal-partijiet interessati kollha rilevanti. Il-pjan għandu jkun fih miżuri effiċjenti sabiex jiggwarantixxu l-adegwatezza tas-sistema u s-sigurtà tal-provvista.

2. Il-pjan ta' 10 snin għall-iżvilupp tan-network għandu, b'mod partikolari:

- (a) jindika lill-partecipanti fis-suq l-infrastrutturi ewlenin ta' trasmissjoni li jehtieġ li jinbnew jew jiġu mmodernizzati matul l-għaxar snin li ġejjin;
- (b) jkun fih l-investimenti kollha diġà deċiżi u jidentifika investimenti godda li jridu jiġu eżegwiti fit-tliet snin li ġejjin; u
- (c) jipprovi skeda ta' żmien għall-proġetti kollha ta' investment.

3. Waqt l-elaborazzjoni tal-pjan ta' 10 snin għall-iżvilupp tan-network, l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jagħmel suppożizzjonijiet raġjonevoli dwar l-evoluzzjoni tal-ġenerazzjoni, il-provvista, il-konsum u l-iskambji ma' pajjiżi oħrajn, b'kont mehud tal-pjani ta' investment għan-networks reġjonali u fil-Komunità kollha.

4. L-awtorità regolatorja għandha tikkonsulta mal-utenti kollha effettivi u potenzjali tas-sistema dwar il-pjan ta' 10 snin għall-iżvilupp tan-network b'mod miftuh u trasparenti. Persuni jew imprizi li jsostnu li huma utenti potenzjali tas-sistema jistgħu jintalbu jissostanzjaw tali pretensjonijiet. L-awtorità regolatorja għandha tippubblika r-riżultat tal-proċess ta' konsultazzjoni, partikolarment il-htigijiet possibbli għal investimenti.

5. L-awtorità regolatorja għandha teżamina jekk il-pjan ta' 10 snin għall-iżvilupp tan-network ikoprix il-htigijiet kollha tal-investimenti identifikati matul il-proċess ta' konsultazzjoni, u jekk hux konformi mal-pjan mhux obligatorju ta' 10 snin għall-iżvilupp tan-network madwar l-Ewropa li huwa msemmi fl-Artikolu 8(3) tar-Regolament (KE) Nru .../2009. Jekk ikun hemm xi dubju dwar il-koformità mal-pjan mhux obligatorju ta' 10 snin għall-iżvilupp tan-network madwar l-Ewropa, l-awtorità regolatorja għandha tikkonsulta mal-Aġenzija. L-awtorità regolatorja tista' titlob lill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni sabiex jemenda l-pjan tiegħu.

6. L-awtorità regolatorja għandha tissorvelja u tevalwa l-implimentazzjoni tal-pjan ta' 10 snin għall-iżvilupp tan-network.

7. F'ċirkustanzi fejn l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, jekk mhux għal raġunijiet imperattivi mhux fil-kontroll tiegħu, ma jeżegwixxi investment, li, konformement mal-pjan ta' 10 snin għall-iżvilupp tan-network, kellu jiġi eżegwit fis-snin ta' wara, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-awtorità regolatorja għandha l-obbligu li tiegħu għall-anqas wahda mill-miżuri li ġejjin biex tiżgura li l-investment in kwistjoni jsehh jekk dan l-investment għadu rilevanti abbażi mal-pjan ta' 10 snin għall-iżvilupp tan-network li huwa l-aktar reċenti:

- (a) tesiġi mill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni li jeżegwixxi l-investimenti in kwistjoni;

- (b) torganizza procedura għal sejha ta' offerti miftuħa għal kull investitur għall-investiment in kwistjoni; jew
- (c) tobligha lill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jaċċetta żieda fil-kapital biex jifinanzja l-investimenti mehtieġa u jip-permetti l-investituri indipendenti jipparteċipaw fil-kapital.

Meta l-awtorità regolatorja tkun għamlet użu mis-setgħat tagħha taht il-punt (b) tal-ewwel subparagrafu, hija tista' tobligha lill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni sabiex dan jaqbel ma' element wiehed jew iżjed minn dawn li ġejjin:

- (a) il-finanzjament minn xi parti terza,
- (b) il-kostruzzjoni minn xi parti terza,
- (c) il-bini minnu stess tal-assi koncernati,
- (d) l-operazzjoni minnu istess tal-ass koncernat.

L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jipprovdi lill-investituri bl-informazzjoni kollha mehtieġa biex iwettqu l-investiment, għandu jikkollega l-assi l-godda man-network ta' trasmissjoni u għandu ġeneralment jagħmel l-ahjar li jista' biex jiffacilita l-implimentazzjoni tal-proġett ta' investiment.

L-arrangamenti finanzjarji relevanti għandhom ikunu suġġetti għall-approvazzjoni mill-awtorità regolatorja.

8. Meta l-awtorità regolatorja tkun għamlet użu mis-setgħat tagħha taht l-ewwel subparagrafu tal-paragrafu 7, ir-regolamenti relevanti dwar it-tariffi għandhom ikopru l-ispejjeż tal-investimenti in kwistjoni.

Artikolu 23

Setgħat deċiżjonali fir-rigward tal-konnessjoni ta' impjanti godda mas-sistema ta' trasmissjoni

1. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jistabbilixxi u jippubblika proceduri trasparenti u effiċjenti għall-konnessjoni non-diskriminatorja ta' impjanti godda tal-enerġija mas-sistema ta' trasmissjoni. Dawk il-proċeduri għandhom ikunu suġġetti għall-approvazzjoni mill-awtoritajiet regolatorji nazzjonali.
2. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni ma għandux ikun intitolat li jirrifjuta l-konnessjoni ta' impjant ġdid tal-enerġija għal raġunijiet ta' limitazzjonijiet possibbli futuri fil-kapaċitajiet tan-network disponibbli, bħal kongestjoni f'partijiet 'il bogħod tas-sistema ta' trasmissjoni. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jipprovdi l-informazzjoni mehtieġa.
3. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni ma għandux ikun intitolat li jirrifjuta punt ġdid għal raġunijiet ta' iktar spejjeż marbuta maż-żieda neċessarja ta' kapaċità tal-elementi tas-sistema fil-qrib tal-punt tal-konnessjoni

KAPITOLU VI

L-operazzjoni tas-sistema ta' distribuzzjoni

Artikolu 24

Il-hatra tal-operaturi ta' sistemi ta' distribuzzjoni

L-Istati Membri għandhom jahtru jew għandhom jesigū minn impriża li jkunu proprjetarji jew responsabbli ta' sistemi ta' distribuzzjoni li jahtru, għal perijodu ta' żmien li għandu jiġi determinat mill-Istati Membri wara li dawn ikunu kkunsidraw l-effiċjenza u l-bilanċ ekonomiku, operatur wiehed jew aktar tas-sis-

tema ta' distribuzzjoni. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-operaturi tas-sistema ta' distribuzzjoni jaġixxu konformement mal-Artikoli 25, 26 u 27.

Artikolu 25

Il-kompiti ta' operaturi ta' sistemi ta' distribuzzjoni

1. L-operatur ta' sistema ta' distribuzzjoni għandu jżomm fiż-żona tiegħu sistema ta' distribuzzjoni tal-elettriku sigura, affidabbli u effiċjenti b'kont dovut għall-ambjent.
2. Fi kwalunkwe każ, huwa ma għandux jiddiskrimina bejn utenti tas-sistema jew bejn klassijiet ta' utenti tas-sistema, partikolarment favur l-impriži relatati tiegħu.
3. L-operatur ta' sistema ta' distribuzzjoni għandu jipprovdi lill-utenti tas-sistema bl-informazzjoni li dawn ikunu jehtieġu għal aċċess effiċjenti għas-sistema.
4. Stat Membru jista' jesigi li l-operatur ta' sistema ta' distribuzzjoni, fid-dispaċċ ta' installazzjonijiet ta' generazzjoni, jagħti prijetà lil installazzjonijiet ta' generazzjoni li jużaw sorsi ta' enerġija rinnovabbli jew skart jew li jkunu jipproduċu shana u enerġija mhallta flimkien.
5. Kull operatur ta' sistema ta' distribuzzjoni għandu jikseb l-enerġija li juża biex ikoprit-telf fl-enerġija u biex jirriżerva il-kapaċità fis-sistema tiegħu skont proceduri trasparenti, mhux diskriminatorji u bbażati fuq is-sug, kull meta dan ikollu din il-funzjoni. Dak ir-rekwiżit għandu jkun mingħajr preġudizzju għall-użu tal-elettriku miksub taht kuntratti konklużi qabel l-1 ta' Jannar 2002.
6. Fejn l-operatur ta' sistema ta' distribuzzjoni jkun responsabbli biex jibbilanċja sistema ta' distribuzzjoni tal-elettriku, ir-regoli li dan jadotta għal dak il-ghan għandhom ikunu oġġettivi, trasparenti u mhux diskriminatorji, inklużi regoli għat-tariffi imposti lill-utenti tan-networks għall-iskwilibrju tal-enerġija. It-termini u l-kondizzjonijiet, inklużi r-regoli u t-tariffi, għall-forniment ta' tali servizzi minn operaturi tas-sistema ta' distribuzzjoni għandhom jiġu stabbiliti konformement mal-Artikolu 36 (6) b'mod non-diskriminatorju u li jirrifletti l-prezz u għandhom jiġu ppubblikati.
7. Fl-ippjanar tal-iżvilupp tan-networks tad-distribuzzjoni, l-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni għandu jikkunsidra miżuri fir-rigward tal-effiċjenza fl-użu tal-enerġija/ta' ġestjoni tad-domanda u/jew generazzjoni distribwita li jistgħu jissostitwixxu r-rekwiżit li l-kapaċità tal-elettriku tiġi aġġornata jew sostitwita.

Artikolu 26

Is-separazzjoni tal-operaturi ta' sistemi ta' distribuzzjoni

1. Fejn l-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni ikun parti minn impriża integrata vertikament, huwa għandu jkun indipendenti minn attivitajiet oħra mhux relatati mad-distribuzzjoni mill-anqas f'termini tal-forma legali tiegħu, l-organizzazzjoni tiegħu u t-teħid tad-deċiżjonijiet tiegħu. Dawn ir-regoli ma għandhomx joholqu obbligu ta' separazzjoni tal-proprjetà tal-assi tal-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni mill-impriża integrata vertikament.

2. Addizzjonalment għar-rekwiżiti tal-paragrafu 1, fejn l-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni huwa parti minn impriża integrata vertikament, huwa għandu jkun indipendenti minn attivitajiet oħr mhux relatati mad-distribuzzjoni f'termini tal-organizzazzjoni tiegħu u t-tehid tad-deċiżjonijiet tiegħu. Sabiex jintlaħaq dan, għandhom japplikaw l-kriterji minimi li ġejjin:

- (a) daww il-persuni responsabbli mill-amministrazzjoni tal-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni ma jistgħux jiehdu sehem fi strutturi tal-kumpanija tal-impriża tal-elettriku integrata responsabbli, direttament jew indirettament, għall-operazzjonijiet kuljum tal-generazzjoni, it-trasmissjoni u l-provvista tal-elettriku;
- (b) għandhom jittiehdu miżuri adatti biex ikun żgurat li jittiehed kont, b'mod li jkun żgurat li huma kapaci jaġixxu indipendentement, tal-interessi professjonali tal-persuni responsabbli għall-amministrazzjoni tal-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni;
- (c) l-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni għandu jkollu drittijiet deċiżjonali effettivi, li jkunu indipendenti mill-impriża tal-elettriku integrata, fir-rigward tal-assi meħtieġa biex iħaddem, iżomm jew jiżviluppa n-network. Sabiex jitwettqu daww il-kompiti, l-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni għandu jkollu għad-dispożizzjoni tiegħu r-riżorsi meħtieġa, inklużi daww umani, tekniċi, fiżiċi u finanzjarji. Dan ma għandux jipprevjeni l-eżistenza ta' mekkaniżmi ta' koordinazzjoni adatti biex jiġi żgurat li d-drittijiet ta' superviżjoni ekonomiċi u amministrattivi tal-kumpanija ewlenija fir-rigward tal-qliegħ mill-assi, regolati indirettament taħt l-Artikolu 36(6), f'sussidjarja jiġu protetti. B'mod partikolari, dan għandu jippermetti lill-kumpanija ewlenija tapprova l-pjan finanzjarju annwali, jew kwalunkwe strument ekwivalenti, tal-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni u tistabbilixxi limiti globali fuq il-livelli ta' dejn tas-sussidjarja tagħha. Dan ma għandux jippermetti l-kumpanija ewlenija biex tagħti istruzzjonijiet dwar l-operazzjoni ta' kuljum, u lanqas dwar deċiżjonijiet individwali dwar il-bini jew l-immodernizzar tal-linji ta' distribuzzjoni, li ma jkunux jaqbuż t-termini tal-pjan finanzjarju approvat, jew kwalunkwe strument ekwivalenti; u
- (d) l-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni għandu jistabbilixxi programm ta' konformità, li jistabbilixxi miżuri li għandhom jittiehdu biex jiġi żgurat li tkun eskluża mgħiba diskriminatorja, u jiżgura li l-osservanza tiegħu tkun adegwatament sorveljata. Il-programm ta' konformità għandu jistabbilixxi l-obbligazzjonijiet speċifiċi tal-impjegati li jilhqawn dawn l-għanijiet. Rapport annwali, li jistabbilixxi l-miżuri meħuda, għandu jiġi ppreżentat mill-persuna jew l-entità responsabbli għas-sorveljanza tal-programm ta' konformità, l-uffiċjal għall-konformità tal-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni, lill-awtorità regolatorja msemmija fl-Artikolu 34(1) u għandu jiġi ppubblikat. L-uffiċjal għall-konformità tal-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni għandu jkun kompletament indipendenti u għandu jkollu aċċess għall-informazzjoni kollha neċessarja dwar l-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni u dwar kwalunkwe impriża affiljata sabiex iwettaq il-kompitu tiegħu.

3. Fejn l-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni jiffirma parti minn impriża integrata vertikament, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-attivitajiet tal-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni jiġu sorveljati sabex ma jkunx jista' japprofita ruhu mill-integrazzjoni vertikali tiegħu biex ixejkel il-kompetizzjoni. B'mod partikolari, l-operaturi tas-sistemi ta' distribuzzjoni li huma integrati vertikament ma għandhomx, fil-komunikazzjoni u l-branding, johlqu konfużjoni fir-rigward tal-identità separata tal-firgħa ta' provvista tal-impriża integrata vertikament.

4. L-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li ma japplikawx il-paragrafi 1, 2 u 3 għal impriži tal-elettriku integrati li jkunu jservu anqas minn 100 000 klijent konness, jew li jkunu jservu sistemi iżolati żgħar.

Artikolu 27

Obbligu ta' kunfidenzjalità għall-operaturi ta' sistemi ta' distribuzzjoni

Mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 29 jew kwalunkwe obbligu legali ieħor biex tiġi żvelata informazzjoni, l-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni għandu jzomm il-kunfidenzjalità ta' informazzjoni kummerċjalment sensittiva miksuba waqt it-twet-tiq tan-negozju tiegħu, u għandu jipprevjeni li informazzjoni dwar l-attivitajiet tiegħu stess li tista' tkun kummerċjalment vantaġġuza tiġi żvelata b'mod diskriminatorju.

Artikolu 28

Operatur kombinat

L-Artikolu 26(1) ma għandux jipprevjeni l-operazzjoni ta' operatur ta' sistema ta' trasmissjoni u ta' distribuzzjoni kombinati sakemm dan l-operatur jikkonforma mal-Artikoli 9 (1), jew 13 u 14, jew mal-Kapitolu V jew jaqa' fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 44(2).

KAPITOLU VII

Separazzjoni u trasparenza tal-kontijiet

Artikolu 29

Dritt ta' aċċess għall-kontijiet

1. L-Istati Membri jew kwalunkwe awtorità kompetenti li dawn jahtru, inklużi l-awtoritajiet regolatorji msemmija fl-Artikolu 34, għandhom, sa fejn meħtieġ biex iwettqu l-funzjonijiet tagħhom, ikollhom id-dritt ta' aċċess għall-kontijiet tal-impriži tal-elettriku kif stabbilit fl-Artikolu 30.

2. L-Istati Membri u kwalunkwe awtorità kompetenti mah-tura, inklużi l-awtoritajiet regolatorji għandhom iżommu l-kunfidenzjalità ta' informazzjoni kummerċjalment sensittiva. L-Istati Membri jistgħu jipprevedu għall-iżvelar ta' din l-informazzjoni fejn dan huwa meħtieġ sabiex l-awtoritajiet kompetenti jwettqu l-funzjonijiet tagħhom.

Artikolu 30

Separazzjoni tal-kontijiet

1. L-Istati Membri għandhom jiehdu l-passi meħtieġa biex jiżguraw li l-kontijiet tal-impriži tal-elettriku jinżammu konformement mal-paragrafi 2 u 3.

2. L-imprizi tal-elettriku, irrISPettivament mis-sistema ta' proprjetà jew forma legali tagħhom, għandhom ifasslu, jissotto-mettu għall-verifika u jipubblikaw il-kontijiet annwali tagħhom skont ir-regoli tal-ligi nazzjonali dwar il-kontijiet annwali ta' kumpaniji b'respondabbiltà limitata adottata skont ir-Raba' Direttiva tal-Kunsill 78/660/KE tal-25 ta' Lulju 1978 ibbażata fuq l-Artikolu 44(2)(g) (*) tat-Trattat dwar il-kontijiet annwali ta' ċerti tipi ta' kumpaniji (¹).

Imprizi li ma jkunux obligati legalment biex jipubblikaw il-kontijiet annwali tagħhom għandhom iżommu kopja ta' dawn għad-dispożizzjoni tal-pubbliku fil-kwartieri generali tagħhom.

3. L-imprizi tal-elettriku għandhom, fis-sistema interna tagħhom ta' kif jinżammu l-kontijiet, iżommu kontijiet separati għal kull waħda mill-attivitàjiet ta' trasmissjoni u distribuzzjoni li huma jwettqu daqs li kieku kellhom jagħmlu hekk jekk l-attivitàjiet in kwistjoni kellhom jitwettqu minn imprizi separati, bil-ħsieb li jkunu evitati d-diskriminazzjoni, l-inter-sussidjarjetà u d-distorsjoni tal-kompetizzjoni. Dawn għandhom iżommu wkoll il-kontijiet, li jistgħu jkunu konsolidati, għal attivitàjiet oħra tal-elettriku li ma jkunux marbuta mat-trasmissjoni jew id-distribuzzjoni. Sal-1 ta' Lulju 2007, għandhom iżommu kontijiet separati għall-attivitàjiet tal-fornitura għall-klijenti eliġibbli u għall-attivitàjiet tal-fornitura tal-klijenti mhux eliġibbli. Il-qligħ mill-proprjetà tas-sistema ta' trasmissjoni jew distribuzzjoni għandu jkun speċifikat fil-kontijiet. Fejn ikun il-każ, dawn għandhom iżommu kontijiet konsolidati għal attivitàjiet oħra li ma jkunux relatati mal-elettriku. Il-kontijiet interni għandhom jinkludi balance sheet u kont ta' qligħ u telf għal kull attività.

4. Il-verifika msemija fil-paragrafu 2 għandha, b'mod partikolari, tivverifika li l-obbligu biex ikunu evitati d-diskriminazzjoni u l-inter-sussidjarjetà msemija fil-paragrafu 3, ikun rispettat.

KAPITOLU VIII

Organizzazzjoni ta' aċċess għas-sistema

Artikolu 31

Aċċess minn parti terza

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw l-implimentazzjoni ta' sistema ta' aċċess għal terzi parti għas-sistemi ta' trasmissjoni u ta' distribuzzjoni bbażat fuq tariffi ppubblikati, applikabbli għall-klijenti eliġibbli kollha u applikati b'mod oġġettiv u mingħajr diskriminazzjoni bejn l-utenti tas-sistema. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li dawk it-tariffi, jew il-metodoloġiji li jkunu sottostanti l-kalkoli tagħhom, ikunu approvati qabel id-dhul fis-seħh tagħhom konformement mal-Artikolu 36 u li dawk it-tariffi, u l-metodoloġiji — fejn il-metodoloġiji jkunu approvati — jiġu ppubblikati qabel id-dhul fis-seħh tagħhom.

2. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew ta' distribuzzjoni jista' jirrifjuta l-aċċess fil-każ li ma jkollux il-kapaċità neċessarja. Għal rifjut bħal dan għandhom jingħataw raġunijiet sostanzjali, b'mod partikolari wara li jkun gie kkunsidrat l-Arti-

(*) It-titolu tad-Direttiva 78/660/KEE gie aġġustat biex jittiehed kont tar-ri-numerazzjoni tal-Artikoli tat-Trattat li jistabbilixxi l-Komunità Ewropea taht l-Artikolu 12 tat-Trattat ta' Amsterdam; ir-referenza originali kienet għall-Artikolu 54(3)(g).

(¹) GUL 122, 14.8.1978, p. 11.

kolu 3. L-Istati Membri għandhom jiżguraw, fejn ikun il-każ u meta jsehh rifjut ta' aċċess, li l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew ta' distribuzzjoni jipprovdi l-informazzjoni rilevanti dwar miżuri li jkunu meħtieġa għall-infurzar tan-network. Il-parti li tagħmel talba għal tali informazzjoni jista' jkollha thallas miżata raġonevoli li tkun tirrifletti n-nefqa biex tkun provduta tali informazzjoni.

Artikolu 32

Ftuħ tas-suq u reċiproċità

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-klijenti eliġibbli jinkludu:

(a) sal-1 ta' Lulju 2004, il-klijenti eliġibbli kif speċifikat fl-Artikolu 19(1) sa (3) tad-Direttiva 96/92/KE. L-Istati Membri għandhom jipubblikaw sal-31 ta' Jannar kull sena il-kriterji għad-definizzjoni ta' dawk il-klijenti eliġibbli;

(b) mill-1 ta' Lulju 2004, il-klijenti mhux domestiċi kollha;

(c) mill-1 ta' Lulju 2007, lill-klijenti kollha.

2. Biex ma jkunx hemm skwilibrju fil-ftuħ tas-swieq tal-elettriku:

(a) il-kuntratti għall-provvista tal-elettriku ma' klijent eliġibbli fis-sistema ta' Stat Membru iehor ma għandhomx ikunu pproibiti jekk il-klijent ikun kunsidrat bħala eliġibbli fiż-żewġ sistemi involuti; u

(b) f'każijiet fejn it-transazzjonijiet kif deskritt fil-punt (a) ikunu rifjutati minhabba li l-klijent ikun eliġibbli f'waħda miż-żewġ sistemi biss, il-Kummissjoni tista' tobligha, b'kont meħud tas-sitwazzjoni fis-suq u l-interess komuni, lill-parti li qed tirrifjuta biex twettaq il-provvista mitluba fuq it-talba tal-Istat Membru fejn ikun jinsab il-klijent eliġibbli.

Artikolu 33

Linji diretti

1. L-Istati Membri għandhom jiehdu l-miżuri neċessarji biex:

(a) il-produtturi tal-elettriku u l-imprizi tal-provvista tal-elettriku kollha stabbiliti fit-territorju tagħhom ikunu jistgħu jipprovdu l-elettriku lill-bini tagħhom stess, lis-sussidjarji tagħhom u lil klijenti eliġibbli permezz ta' linja diretta;

(b) kwalunkwe klijent eliġibbli fit-territorju tagħhom ikun jista' jiġi fornut permezz ta' linja diretta minn produtturi u imprizi ta' provvista.

2. L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu l-kriterji għall-ghoti ta' awtorizzazzjonijiet għall-bini ta' linji diretti fit-territorju tagħhom. Dawk il-kriterji għandhom ikunu oġġettivi u mhux diskriminatorji.

3. Il-possibbiltà li l-elettriku jkun provdut permezz ta' linja diretta kif imsemmi fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu ma għandhiex taffettwa l-possibbiltà li l-elettriku jkun mogħti b'kuntratt taht l-Artikolu 31.

4. L-Istati Membri jistgħu jagħtu awtorizzazzjoni għall-bini ta' linja diretta sugġett għar-rifjut tal-aċċess għas-sistema fuq il-bażi, fejn ikun il-każ, tal-Artikolu 31 jew għall-bidu ta' riżoluzzjoni ta' disputa taht l-Artikolu 36.

5. L-Istati Membri jistgħu jirrifjutaw li jawtorizzaw linja diretta jekk l-ghoti ta' tali awtorizzazzjoni jkun ixxejjel id-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 3. Għal rifjut bħal dan għandhom jin-għataw raġunijiet sostanzjali.

KAPITOLU IX

Awtoritajiet regolatorji nazzjonali

Artikolu 34

Hatra u indipendenza tal-awtoritajiet regolatorji

1. Kull Stat Membru għandu jahtar awtorità regolatorja nazzjonali wahda fil-livell nazzjonali.

2. Il-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu għandu jkun mingħajr preġudizzju għall-hatra ta' awtoritajiet regolatorji oħrajn fil-livell reġjonali fl-Istati Membri, sakemm ikun hemm rappreżentant superjuri wiehed għall-finijiet ta' rappreżentanza u kuntatt fil-livell Komunitarju fil-Bord tar-Regolaturi tal-Aġenzija konformement mal-Artikolu 13(1) tar-Regolament (KE) Nru .../2009.

3. B'deroga mill-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu, Stat Membru jista' jahtar awtoritajiet regolatorji għal sistemi żgħar fuq reġjun ġeografikament separat li fis-sena 2008 jkollu konsum ta' anqas minn 3 % tal-konsum totali tal-Istat Membru li minn u jagħmel parti. Din id-deroga għandha tkun mingħajr preġudizzju għall-hatra ta' rappreżentant superjuri wiehed għall-finijiet ta' rappreżentanza u kuntatt fil-livell Komunitarju fil-Bord tar-Regolaturi tal-Aġenzija konformement mal-Artikolu 13(1) tar-Regolament (KE) Nru .../2009.

4. L-Istati Membri għandhom jiggwarantixxu l-indipendenza tal-awtoritajiet regolatorja u jiżguraw li din teżerċita is-setgħat tagħha b'mod imparzjali u trasparenti. Għal dan il-ghan, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li, fit-twettiq tal-kompiti regolatorji mogħtija lilha minn din id-Direttiva u legiżlazzjoni relatata, l-awtoritajiet regolatorja:

- (a) tkun legalment distinta u funzjonalment indipendenti minn kwalunkwe entità pubblika jew privata oħra;
- (b) għandha tiżgura li l-persunal tagħha u l-persuni responsabbli għall-ġestjoni tagħha:
 - (i) jaġixxu b'mod indipendenti minn kwalunkwe interess tas-suq; u
 - (ii) ma jitolbux jew jiehdu istruzzjonijiet diretti mill-ebda gvern jew entità pubblika jew privata oħra fit-twettiq tal-kompiti regolatorji. Dan ir-rekwiżit huwa mingħajr preġudizzju għall-koperazzjoni mill-qrib, fejn ikun il-każ, ma' awtoritajiet nazzjonali oħra relevanti jew għal-linji gwida ġenerali ta' politika mahruġa mill-gvern li ma jkunux relatati mad-dmirijiet u setgħat regolatorji taht l-Artikolu 36.

5. Sabiex tkun protetta l-indipendenza tal-awtoritajiet regolatorji, l-Istati Membri għandhom b'mod partikolari jiżguraw li:

- (a) l-awtoritajiet regolatorji jistgħu jiehdu deċiżjonijiet awtonomi, b'mod indipendenti minn kwalunkwe entità politika, u jkollhom awtonomija fl-implimentazzjoni tal-baġit, u riżorsi umani u finanzjarji adegwati biex iwettqu l-kompiti tagħhom,
- (b) il-persunal tat-tmexxija għolja tal-awtoritajiet regolatorja jin-hatar għal mill-anqas hames snin, u jista' jitneħħa mill-kariga tiegħu matul il-mandat tiegħu biss jekk ma jibqax jissodisfa l-kondizzjonijiet stabbiliti f'dan l-Artikolu jew minhabba li jkun hati ta kondotta serjament skorretta taht il-ligi nazzjonali.

Artikolu 35

Obiettivi ġenerali tal-awtoritajiet regolatorji

Fit-twettiq tal-kompiti regolatorji speċifikati f'din id-Direttiva, l-awtoritajiet regolatorji għandhom jiehdu l-miżuri raġonevoli kollha biex jinkisbu l-obiettivi li ġejjin fil-qafas tal-kompiti u s-setgħat tagħhom kif stabbilit fl-Artikolu 36, f'konsultazzjoni mill-qrib ma' awtoritajiet nazzjonali konċernati oħra, fejn ikun il-każ, u mingħajr preġudizzju għall-kompetenzi tagħhom:

- (a) il-promozzjoni, f'koperazzjoni mill-qrib mal-Aġenzija, l-awtoritajiet regolatorji ta' Stati Membri oħrajn u l-Kummissjoni, ta' suq intern tal-elettriku li jkun kompetittiv, sikur u ambjentalment sostenibbli fi hdan il-Komunità, u ftuh effettiv fis-suq għall-klijenti u l-fornituri kollha tal-Komunità;
- (b) l-iżvilupp ta' swieq reġjonali kompetittivi u li jiffunzjonaw tajjeb fil-Komunità sabiex jinkiseb l-ghan imsemmi fil-punt (a);
- (c) l-eliminazzjoni ta' restrizzjonijiet fuq il-kummerċ fl-elettriku bejn l-Istati Membri, inkluż l-iżvilupp ta' kapacitajiet adatti ta' trasmissjoni transkonfinali biex tiġi sodisfatta d-domanda u tittejjeb l-integrazzjoni tas-swieq nazzjonali li jistgħu jiffacilitaw il-flussi tal-elettriku fil-Komunità;
- (d) il-promozzjoni tal-iżvilupp ta' sistemi mhux diskriminatorji siguri, affidabbli u effiċjenti kif ukoll ta' adegwatezza tas-sistema;
- (e) il-facilitazzjoni għall-aċċess lil kapacità ta' ġenerazzjoni ġdida lin-network, b'mod partikolari t-tneħħija ta' ostakoli li jistgħu jipprevjenu l-aċċess ta' partecipanti godda fis-suq;
- (f) jiġi żgurat li l-operaturi tas-sistema u l-utenti tas-sistema jin-għataw inċentivi xierqa, kemm għall-perijodu qasir kif ukoll għal dak fit-tul, sabiex tiżied l-effiċjenza fil-prestazzjoni tan-network u titrawwem l-integrazzjoni tas-suq;
- (g) li jiġi żgurat il-funzjonament effiċjenti tas-suq nazzjonali tagħhom, u l-promozzjoni ta' kompetizzjoni effettiva u protezzjoni tal-konsumatur;
- (h) il-kontribut għal standards għolja ta' servizz universali u pubbliku għall-elettriku, il-protezzjoni ta' konsumaturi vulnerabbli, u għall-effikaċja tal-miżuri ta' protezzjoni tal-konsumatur stabbiliti fl-Anness I;

Artikolu 36

Dmirijiet u setghat tal-awtoritajiet regolatorji

1. L-awtoritajiet regolatorji għandhom ikollhom id-dmirijiet li ġejjin:

- (a) li jiżguraw il-konformità tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni u distribuzzjoni, u, meta dan ikun relevanti, il-proprietarji tas-sistema, kif ukoll kwalunkwe impriża tal-elettriku, mal-obbligi tagħhom taht din id-Direttiva u taht leġislazzjoni relevanti oħra tal-Komunità, inkluż f'dak li jirrigwarda l-kwistjonijiet transkonfinali;
- (b) jikkoperaw fir-rigward ta' kwistjonijiet transkonfinali mal-awtorità regolatorja jew l-awtoritajiet regolatorji tal-Istati Membri konċernati;
- (c) jikkonformaw ma', u jimplimentaw, kwalunkwe deċizzjoni legalment obligatorja relevanti tal-Aġenzija u tal-Kummissjoni;
- (d) jirrapportaw kull sena lill-awtoritajiet relevanti tal-Istati Membri, lill-Aġenzija u lill-Kummissjoni dwar l-attività tagħhom u l-qadi ta' dmirijiet. Dawn ir-rapporti għandu jkopri l-passi kollha li tiegħu u r-riżultati li nksibu fir-rigward ta' kull wieħed mill-kompiti elenkati f'dan l-Artikolu;
- (e) jiżguraw li ma jkunx hemm sussidji sovranstanti bejn l-attivitàjiet ta' trasmissjoni, distribuzzjoni u provvista;
- (f) jissorveljaw il-pjanijiet ta' investiment tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni, u jipprovdu fir-rapport annwali tagħhom valutazzjoni tal-pjanijiet ta' investiment tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni fir-rigward tal-konsistenza tagħhom mal-pjan mhux obligatorju ta' 10 snin għall-iżvilupp fil-Komunità kollha tan-network taht l-Artikolu 8(3)(b) tar-Regolament (KE) Nru .../2009;
- (g) jissorveljaw il-konformità mar-regoli dwar is-sigurtà u l-affidabbiltà tan-network u jissorveljaw l-istandards u r-rekwiżiti għall-kwalità tas-servizz tan-network;
- (h) jissorveljaw il-livell ta' trasparenza u jiżguraw il-konformità mal-obbligi ta' trasparenza min-naħa tal-impriži tal-elettriku;
- (i) jissorveljaw il-livell ta' ftuħ tas-suq u ta' kompetizzjoni fil-livelli tal-bejgħ bl-ingrossa u bl-imnut, inklużi l-iskambji tal-elettriku, il-prezzijiet għall-klijenti domestiċi, ir-rati taswitching, ir-rati ta' skonnessioni u lment tal-klijenti domestiċi, kif ukoll kwalunkwe distorsjoni jew restrizzjoni tal-kompetizzjoni, anke billi jipprovdu kull informazzjoni relevanti, filwaqt li jirriferu kwalunkwe każ relevanti għall-attenzjoni tal-awtoritajiet relevanti dwar il-kompetizzjoni;
- (j) jissorveljaw iż-żmien li jittiehed minn operaturi ta' sistemi ta' trasmissjoni u ta' distribuzzjoni biex isiru konnessjonijiet u tiswijiet;
- (k) jippubblikaw rakkomandazzjonijiet, għall-anqas kull sena, dwar il-konformità tat-tariffi tal-provvista mal-Artikolu 3;
- (l) jiżguraw l-aċċess għad-data dwar il-konsum tal-klijent, il-forniment, għal użu fakultattiv, ta' format armonizzat fil-livell nazzjonali għad-data dwar il-konsum u l-aċċess għad-data konformement mal-punt (h) tal-Anness I;
- (m) jissorveljaw l-implimentazzjoni tar-regoli relatati mar-rwoli u r-responsabbiltajiet tal-operaturi tas-sistema ta' trasmiss-

joni, tal-operaturi tas-sistema ta' distribuzzjoni, tal-fornituri u tal-klijenti u ta' partijiet oħrajn fis-suq skont ir-Regolament (KE) Nru .../2009; u

- (n) jissorveljaw l-investiment fil-kapaċitajiet ta' generazzjoni fir-rigward tas-sigurtà tal-provvista;
- (o) jissorveljaw l-implimentazzjoni ta' miżuri ta' salvagwardja kif imsemmi fl-Artikolu 41.

2. Meta Stat Membru jagħmel provvediment għal dan, id-dmirijiet ta' sorveljanza msemmija fil-paragrafu 1 jistgħu jitwettqu minn awtoritajiet oħra diversi mill-awtoritajiet regolatorji. F'tali każ, l-informazzjoni li tirriżulta minn din is-sorveljanza għandha titqiegħed għad-dispożizzjoni tal-awtoritajiet regolatorji kemm jista' jkun malajr.

Filwaqt li jzommu l-indipendenza tagħhom, mingħajr preġudizzju għall-kompetenzi speċifiċi tagħhom stess u b'mod konsistenti mal-prinċipji ta' regolamentazzjoni aħjar, l-awtoritajiet regolatorji għandhom, fejn ikun il-każ, jikkonsultaw mal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni u, fejn ikun il-każ, jikkoperaw mill-qrib ma' awtoritajiet nazzjonali relevanti oħra fit-twettiq tad-dmirijiet stabbiliti fil-paragrafu 1.

Kwalunkwe approvazzjoni mogħtija minn awtorità regolatorja jew mill-Aġenzija taht din id-Direttiva hija mingħajr preġudizzju għal kwalunkwe użu futur debitament ġustifikat tas-setghat tagħhom mill-awtoritajiet regolatorji taht dan l-Artikolu jew għal kwalunkwe penali imposta minn awtoritajiet relevanti oħra jew mill-Kummissjoni.

3. Addizzjonalment għad-dmirijiet mogħtija lillhom taht il-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu, meta operatur ta' sistema indipendenti jkun ġie mahtur taht l-Artikolu 13, l-awtoritajiet regolatorji għandhom:

- (a) jissorveljaw il-konformità tal-proprietarju tas-sistema ta' trasmissjoni u tal-operatur tas-sistema indipendenti mal-obbligi tagħhom taht dan l-Artikolu, u jimponu penali għan-nuqqas ta' konformità taht il-punt (d) tal-paragrafu 4;
- (b) jissorveljaw ir-relazzjonijiet u l-komunikazzjonijiet bejn l-operatur tas-sistema indipendenti u l-proprietarju tas-sistema ta' trasmissjoni sabiex tiġi żgurata l-konformità tal-operatur tas-sistema indipendenti mal-obbligi tiegħu, u b'mod partikolari għandhom japprovaw kuntratti u jaġixxu bħala l-awtorità għar-riżoluzzjoni ta' dispużiti bejn l-operatur tas-sistema indipendenti u l-proprietarju tas-sistema ta' trasmissjoni fir-rigward ta' kwalunkwe lment imressaq minn kwalunkwe wieħed minnhom taht il-paragrafu 9;
- (c) mingħajr preġudizzju għall-proċedura taht l-Artikolu 13(2)(c), għall-ewwel pjan ta' għaxar snin għall-iżvilupp tan-network, japprovaw l-ippjanar tal-investimenti u l-pjan pluriennali għall-iżvilupp tan-network preżentati fuq bażi annwali mill-operatur tas-sistema indipendenti;
- (d) jiżguraw li t-tariffi tal-aċċess għan-network miġbura minn operaturi tas-sistema indipendenti jkunu jinkludu remunerazzjoni għall-proprietarju tan-network jew il-proprietarji tan-network li ttipprovdi kumpens adegwat għall-użu tal-assi tan-network u ta' kwalunkwe investiment ġdid fihom, sakemm ikunu magħmula ekonomikament u b'mod effiċjenti;

- (e) ikollhom s-setgħat li jwettqu ispezzjonijiet, inklużi uħud mhux imhabbra fil-bini tal-proprietarju tas-sistema ta' trasmissjoni u tal-operatur tas-sistema indipendenti; u
- (f) jissorveljaw l-użu ta' drittijiet ta' kongestjoni miġbura mill-operatur ta' sistema indipendenti taħt l-Artikolu 16(6) tar-Regolament (KE) Nru .../2009.
4. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-awtoritajiet regolatorji jingħatawlihom is-setgħat li jippermettulhom iwettqu l-kompiti msemmija fil-paragrafi 1, 3 u 6 b'mod effiċjenti u mingħajr dewmien. Għal dan il-ghan, l-awtoritajiet regolatorji għandhom ikollhom għall-anqas dawn is-setgħat:
- (a) li jimponu deċiżjonijiet obbligatorji fuq l-impreżi tal-elettriku;
- (b) li jwettqu investigazzjonijiet fil-funzjonament tas-swieq tal-elettriku, u li jiddeċiedu u jimponu kwalunkwe miżura meħtieġa u proporzjonata għall-promozzjoni ta' kompetizzjoni effettiva u jiżguraw il-funzjonament korrett tas-suq. Fejn ikun opportun, l-awtoritajiet regolatorji għandhom ikollhom ukoll is-setgħa li jikkoperaw mal-awtorità nazzjonali tal-kompetizzjoni jew mal-Kummissjoni fit-tweġiq ta' investigazzjoni relatata mal-liġi tal-kompetizzjoni;
- (c) li jesigū kwalunkwe informazzjoni mill-impreżi tal-elettriku li tkun rilevanti għall-qadi tad-dmirijiet tagħhom;
- (d) li jimponu penali effettivi, proporzjonati u dissważivi fuq impreżi tal-elettriku li ma jikkonformawx mal-obbligi tagħhom taħt din id-Direttiva jew kwalunkwe deċiżjoni rilevanti legalment obbligatorja tal-awtoritajiet regolatorji jew tal-Aġenzija, jew li jipproponu lil qorti kompetenti li timponi dawn il-penali. Dan għandu jinkludi s-setgħa li jimponu, jew li jipproponu l-impożizzjoni ta' penali sa 10 % tal-fatturat annwali tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni fuq l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew sa 10 % tat-turnover annwali tal-impreża integrata vertikament fuq l-impreża integrata vertikament, fejn ikun il-każ, għal non-konformità mal-obbligi rispettivi tagħhom taħt din id-Direttiva; u
- (e) li jkollhom id-drittijiet adatti ta' investigazzjoni, u setgħat rilevanti biex jagħtu istruzzjonijiet għar-riżoluzzjoni ta' dispuġi taħt l-Artikoli 9 u 10.
5. Addizzjonalment għad-dmirijiet mogħtija u s-setgħat konferiti lilhom taħt il-paragrafi 1 u 4 ta' dan l-Artikolu, meta operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jkun inhatar taħt il-Kapitolu V, l-awtoritajiet regolatorji għandhom jingħataw għall-anqas id-dmirijiet u s-setgħat li ġejjin:
- (a) li jimponu penali taħt il-punt (d) tal-paragrafu 4 għal kondotta diskriminatorja favur l-impreża integrata vertikament;
- (b) jissorveljaw il-komunikazzjonijiet bejn l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni u l-impreża integrata vertikament sabiex tkun żgurata l-konformità tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni mal-obbligi tiegħu;
- (c) jaġixxu bħala awtoritajiet għar-riżoluzzjoni ta' dispuġi bejn l-impreża integrata vertikament u l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni fir-rigward ta' kull ilment preżentat taħt il-paragrafu 9;
- (d) jissorveljaw ir-relazzjonijiet kummerċjali u finanzjarji inkluż is-self bejn l-impreża integrata vertikament u l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni;
- (e) japprovaw kull relazzjoni kummerċjali u finanzjarja bejn l-impreża integrata vertikament u l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni bil-kondizzjoni li dawn jikkonformaw mal-kondizzjonijiet tas-suq;
- (f) jesigū ġustifikazzjoni mill-impreża integrata vertikament meta jiġu notifikati mill-uffiċjal għall-konformità taħt l-Artikolu 21(4). Din il-ġustifikazzjoni għandha tinkludi partikolarment l-evidenza li ma seħħet ebda kondotta diskriminatorja għall-vantaġġ tal-impreża integrata vertikament;
- (g) iwettqu ispezzjonijiet, inklużi dawk mhux imhabbra, fuq il-post tal-impreża integrata vertikament u tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni; u
- (h) jassenjaw il-kompiti kollha jew dawk speċifiċi tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni lil operatur tas-sistema indipendenti mahtur taħt l-Artikolu 13 f'każ ta' ksur persistenti mill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni tal-obbligi tiegħu taħt din id-Direttiva, partikolarment fil-każ ta' kondotta diskriminatorja ripetuta għall-benefiċċju tal-impreża integrata vertikament.
6. L-awtoritajiet regolatorji għandhom ikunu responsabbli biex jistipulaw jew japprovaw qabel id-dhul fis-seħh tagħhom, mill-anqas il-metodoloġiji użati għall-kalkolu jew l-istabbiliment tat-termini u l-kondizzjonijiet għal:
- (a) il-konnessjoni u l-aċċess għan-networks nazzjonali, inklużi t-tariffi għat-trasmissjoni u d-distribuzzjoni jew il-metodoloġiji tagħhom. Dawn it-tariffi jew il-metodoloġiji għandhom jippermettu li l-investimenti meħtieġa fin-networks jsiru b'mod li jippermetti lil dawk l-investimenti jiżguraw il-vijabbiltà tan-networks;
- (b) il-forniment ta' servizzi ta' bilanċjar.
7. Meta jkun qed jistipulaw jew japprovaw it-tariffi jew il-metodoloġiji, l-awtoritajiet regolatorji għandhom jiżguraw li l-operaturi tan-networks ta' trasmissjoni u distribuzzjoni jingħataw incentiva adegwata, kemm fil-perijodu qasir kif ukoll għal fit-tul, biex iżidu l-effiċjenzi, irawmu l-integrazzjoni tas-suq u s-sigurtà tal-provvista u jappoġġaw l-attivitàjiet ta' riċerka relatati.
8. L-awtoritajiet regolatorji għandhom ikollhom is-setgħa li jesigū li l-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni u ta' distribuzzjoni, jekk meħtieġ, jimmodifikaw it-termini u l-kondizzjonijiet, inklużi t-tariffi jew il-metodoloġiji msemmija f'dan l-Artikolu, biex jiżguraw li jkun proporzjonati u applikati b'mod non-diskriminatorju.
9. Kwalunkwe parti li jkollha lment kontra operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew distribuzzjoni fir-rigward tal-kwistjonijiet imsemmija fil-paragrafi 1 sa 8 tista' tirrifera l-ilment lill-awtoritajiet regolatorji li, waqt li jaġixxu bħala l-awtoritajiet għar-riżoluzzjoni tad-dispuġi, għandhom jagħtu deċiżjoni fi żmien xahrejn wara li jkun rċewew l-ilment. Dan il-perijodu jista' jiġi estiż b'xahrejn oħra fejn tkun qed tintalab informazzjoni addizzjonali mill-awtoritajiet regolatorji. Dan il-perijodu jista' jiġi estiż bil-qbil tal-persuna li tkun għamlet l-ilment. Id-deċiżjoni tal-awtorità regolatorja għandha jkollha effett obbligatorju kemm-il darba u sakemm tiġi rrevokata b'appell.

10. Kwalunkwe parti li tkun milquta u li jkollha d-dritt li tressaq ilment dwar deċiżjoni fuq metodoloġiji mehuda taht dan l-Artikolu jew, fejn l-awtoritajiet regolatorji jkollhom l-obbligu li jikkonsultaw dwar il-metodoloġiji proposti, tista', għall-anqas fi żmien xahrejn, jew f'perijodu iqsar kif deċiż mill-Istati Membri, wara l-pubblikazzjoni tad-deċiżjoni jew il-proposta għad-deċiżjoni, tressaq ilment għar-reviżjoni. Tali lment ma għandux ikollu effett sospensiv.

11. L-Istati Membri għandhom joħolqu mekkaniżmi adatti u effiċjenti għar-regolament, kontroll u trasparenza sabiex jiġi evitat abbuż ta' pożizzjoni dominanti, b'mod partikolari bi żvan-tagħ għall-konsumaturi, u kwalunkwe aġir predatorju. Dawn il-mekkanizmi għandhom jiehdu kont tad-dispożizzjonijiet tat-Trattat, u b'mod partikolari l-Artikolu 82 tiegħu.

12. L-Istati Membri għandhom jaċċertaw li jittiehdu l-passi adatti, inklużi azzjoni amministrativa jew proċeduri kriminali b'mod konformi mal-liġi nazzjonali tagħhom, kontra l-persuni fiżiċi jew ġuridiċi responsabbli fejn ma jkunux ġew rispettati r-regoli tal-kunfidenzjalità imposti minn din id-Direttiva.

13. L-ilmenti msemmija fil-paragrafi 9 u 10 għandhom ikunu mingħajr preġudizzju għall-eżerċitu tad-drittijiet tal-appell taht il-liġi Komunitarja u/jew taht il-liġi nazzjonali.

14. Id-deċiżjonijiet mehuda mill-awtoritajiet regolatorji għandhom ikunu raġunati u ġustifikati sabiex jippermettu reviżjoni ġudizzjarja.

15. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li jeżistu mekkaniżmi adatti fuq il-livell nazzjonali li tahtom, entità affettwata minn deċiżjoni tal-awtorità nazzjonali regolatorja jkollha d-dritt tal-appell lil korp li huwa indipendenti mill-partijiet involuti.

Artikolu 37

Regim regolatorju għal kwistjonijiet transkonfinali

1. L-awtoritajiet regolatorji għandhom jikkoperaw mill-qrib u jikkonsultaw flimkien, u għandhom jipprovdu lil xulin u lill-Aġenzija kwalunkwe informazzjoni mehtieġa biex jaqdu l-kompiti tagħhom taht din id-Direttiva. Fir-rigward tal-informazzjoni li tiġi skambjata, l-awtorità riċevienti għandha tiżgura l-istess livell ta' kunfidenzjalità bħal dik mehtieġa mill-awtorità mittenti l-informazzjoni kkonċernata.

2. L-awtoritajiet regolatorji għandhom jikkoperaw mill-anqas fil-livell reġjonali biex irawmu l-holqien ta' arrangamenti operattivi sabiex tkun possibbli l-aħjar ġestjoni tan-network, jiġu promossi skambji kongunti tal-elettriku u l-allokazzjoni ta' kapacità transkonfinali, u sabiex ikun possibbli livell minimu ta' kapacità ta' interkonnessjoni, inkluż permezz ta' interkonnessjonijiet godda, fir-reġjun u bejn ir-reġjuni sabiex jithalla lok għall-iżvilupp ta' kompetizzjoni effettiva u t-titjib tas-sigurtà tal-provvista.

3. L-azzjonijiet imsemmija fil-paragrafu 2 għandhom jitwettqu, fejn ikun il-każ, f'konsultazzjoni mill-qrib ma' awtoritajiet nazzjonali rilevanti oħra u mingħajr preġudizzju għall-kompetenzi speċifiċi tagħhom.

4. Il-Kummissjoni tista' tadotta linji gwida dwar il-limitu tal-kompiti tal-awtoritajiet regolatorji biex jikkoperaw flimkien u mal-Aġenzija. Dawk il-miżuri, imfassla biex jemendaw l-elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi jissupplimentawha, għandhom jiġu adottati konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 46(3).

Artikolu 38

Konformità mal-linji gwida

1. Kwalunkwe awtorità regolatorja u l-Kummissjoni jistgħu jitolbu l-opinjoni tal-Aġenzija dwar il-konformità ta' deċiżjoni mehuda minn awtorità regolatorja mal-linji gwida msemmija f'din id-Direttiva jew fir-Regolament (KE) Nru .../2009.

2. L-Aġenzija għandha tagħti l-opinjoni tagħha lill-awtorità regolatorja li tkun talbitha jew lill-Kummissjoni, rispettivament, u lill-awtorità regolatorja li tkun hadet id-deċiżjoni kkonċernata fi żmien erba' xhur mid-data ta' riċezzjoni tat-talba.

3. Fejn l-awtorità regolatorja li tkun hadet deċiżjoni ma tikkonformax mal-opinjoni tal-Aġenzija fi żmien erba' xhur mid-data ta' riċezzjoni tal-opinjoni, l-Aġenzija għandha tgharraf lill-Kummissjoni b'dan.

4. Kwalunkwe awtorità regolatorja tista' tinforma lill-Kummissjoni fejn tqis li deċiżjoni rilevanti għall-kummerċ transkonfinali mehuda minn awtorità regolatorja oħra ma tikkonformax mal-linji gwida msemmija f'din id-Direttiva jew fir-Regolament (KE) Nru .../2009 fi żmien xahrejn mid-data ta' dik id-deċiżjoni.

5. Fejn l-Kummissjoni, fi żmien xahrejn minn meta tkun ġiet infurmata mill-Aġenzija taht il-paragrafu 3 jew minn awtorità regolatorja taht il-paragrafu 4, u fuq l-inzjattiva tagħha stess fi żmien tliet xhur mid-data tad-deċiżjoni, issib li d-deċiżjoni ta' awtorità regolatorja tqajjem dubji serji dwar il-kompatibbiltà tagħha mal-linji gwida msemmija f'din id-Direttiva jew fir-Regolament (KE) Nru .../2009, il-Kummissjoni tista' tiddeċiedi li teżamina l-każ ulterjorment. F'każ bħal dan, għandha tistieden lill-awtorità regolatorja u lill-partecipanti fil-proċedimenti quddiem l-awtorità regolatorja biex iressqu l-osservazzjonijiet.

6. Fejn l-Kummissjoni tiddeċiedi li teżamina l-każ aktar, hija għandha, fi żmien mhux aktar minn erba' xhur mid-data tat-tali deċiżjoni, tohroġ deċiżjoni finali:

- (a) li ma tqajjimx oġġezzjonijiet kontra d-deċiżjoni tal-awtorità regolatorja; jew
- (b) li tesigi li l-awtorità regolatorja kkonċernata tirtira d-deċiżjoni tagħha jekk tqis minhabba li ma kienx hemm konformità mal-linji gwida.

7. Fejn l-Kummissjoni ma tkunx hadet deċiżjoni biex teżamina l-każ aktar deċiżjoni finali fil-limit ta' żmien stabbiliti fil-paragrafi 5 u 6 rispettivament, għandu jitqies li ma qajmitx oġġezzjonijiet kontra d-deċiżjoni tal-awtorità regolatorja.

8. L-awtorità regolatorja għandha tkkonforma mad-deċizzjoni tal-Kummissjoni li tirtira d-deċizzjoni tagħha f'perijodu ta' xahrejn u għandha tinforma lill-Kummissjoni kif mehtieg.

9. Il-Kummissjoni tista' tadotta linji gwida li jistabbilixxu id-dettalji tal-proċedura li għandha tiġi segwita għall-applikazzjoni ta' dan l-Artikolu. Dawk il-miżuri, maħsuba biex jemendaw elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi jissupplimentawha, għandhom jiġu adottati konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 46(2).

Artikolu 39

Żamma ta' records

1. L-Istati Membri għandhom jesigū li l-impriżi jzommu għad-dispożizzjoni tal-awtoritajiet nazzjonali inklużi l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali, l-awtoritajiet nazzjonali tal-kompetizzjoni u l-Kummissjoni, għat-tweġġ tal-kompiti tagħhom, għal mill-anqas hames snin, id-data rilevanti fir-rigward tat-transazzjonijiet kollha fil-kuntratti tal-provvista tal-elettriku u d-derivattivi elettrici ma' klijenti bl-ingrossa u operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni.

2. Id-data għandha tinkludi dettalji dwar karatteristiċi finanzjarji, bħal tul ta' żmien, regoli dwar il-forniment u l-għeluq tat-transazzjonijiet rilevanti, il-kwantità, id-dati u l-hinijiet tal-eżekuzzjoni u l-prezzijiet tat-tranzazzjoni, u l-mezzi għall-identifikazzjoni tal-klijent bl-ingrossa kkonċernat, kif ukoll dettalji speċifiċi dwar il-pożizzjonijiet kollha miftuħin fil-kuntratti tal-provvista tal-elettriku u tad-derivattivi tal-elettriku.

3. L-awtoritajiet regolatorji jistgħu jiddeċiedu li jagħmlu disponibbli lill-partecipanti fis-suq l-elementi ta' din l-informazzjoni, sakemm ma tiġix rilaxxata xi informazzjoni li tkun kummerċjalment sensittiva dwar atturi individwali fis-suq jew dwar transazzjonijiet individwali. Dan il-paragrafu ma għandux japplika għal informazzjoni dwar strumenti finanzjarji li jaqgħu fl-ambitu tad-Direttiva 2004/39/KE.

4. Sabiex tiġi żgurata l-applikazzjoni uniformi ta' dan l-Artikolu, il-Kummissjoni tista' tadotta linji gwida li jiddefinixxu l-metodu u l-arrangamenti għaż-żamma tar-reġistri kif ukoll il-forma u l-kontenut tad-data li għandha tinżamm. Dawn il-miżuri, imfassla biex jemendaw l-elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi jissupplimentawha, għandhom jiġu adottati konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 46(3).

5. Fir-rigward ta' transazzjonijiet fid-derivattivi tal-elettriku ta' impriżi ta' provvista bi klijenti bl-ingrossa u operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni, dan l-Artikolu għandu japplika biss għad-darba l-Kummissjoni tkun adottat il-linji gwida msemmija fil-paragrafu 4.

6. Id-dispożizzjonijiet ta' dan l-Artikolu ma għandhomx johlqu obbligi addizzjonali vis-à-vis l-awtoritajiet imsemmija fil-paragrafu 1 għall-entitajiet li jaqgħu fl-ambitu tad-Direttiva 2004/39/KE.

7. Fil-każ li l-awtoritajiet imsemmija fil-paragrafu 1 jehtieġu aċċess għad-data miżmuma mill-entitajiet li jaqgħu fl-ambitu tad-Direttiva 2004/39/KE, l-awtoritajiet responsabbli taht dik id-Direttiva għandhom jipprovdu dawk l-awtoritajiet bid-data mehtieġa.

KAPITOLU X

Swieq ta' bejgħ bl-imnut

Artikolu 40

Swieq ta' bejgħ bl-imnut

Sabiex tiġi ffaċilitata l-emergenza ta' swieq ta' bejgħ bl-imnut li jkunu trasparenti u li jahdmu tajjeb fil-Komunità, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li r-rwoli u r-responsabbiltajiet tal-operaturi ta' sistema ta' trasmissjoni, l-operaturi ta' sistema ta' distribuzzjoni, l-impriżi ta' forniment u l-klijenti u jekk mehtieġ parteċipanti oħra tas-suq ikunu definiti fir-rigward ta' arrangamenti kuntrattwali, ta' impenji assunti lejn il-konsumaturi, ta' skambju ta' data u regoli ta' riżoluzzjoni, ta' drittijiet ta' proprjetà fuq data u ta' responsabbiltà għall-metraġġ.

Dawk ir-regoli għandhom isiru pubbliċi, għandhom jiffasslu bl-għan li jiffaċilitaw l-aċċess tal-konsumaturi u l-fornituri għanetworks u għandhom ikunu suġġetti għal revizzjoni mill-awtoritajiet regolatorji jew awtoritajiet nazzjonali rilevanti oħrajn.

KAPITOLU XI

Dispożizzjonijiet finali

Artikolu 41

Miżuri ta' salvagwardja

Fil-każ li jkun hemm kriżi f'daqqa wahda fis-suq tal-enerġija u fejn is-sigurtà fiżika jew is-sigurtà tal-persuni, tat-tagħmir jew tal-istallazzjonijiet jew inkella tal-integrità tas-sistema tkun mhedda, Stat Membru jista' jiehu temporanjament miżuri mehtieġa ta' salvagwardja.

Tali l-miżuri għandhom jikkawżaw l-anqas disturb possibbli lill-funzjonament tas-suq intern u m'għandhomx ikunu usa' fil-kamp tal-applikazzjoni tagħhom milli hu strettament mehtieġ biex jiġu rimedjati d-diffikultajiet li jkunu nholqu f'daqqa.

L-Istat Membru kkonċernat għandu minghajr dewmien jinnotifika dawn il-miżuri lill-Istati Membri l-oħrajn u lill-Kummissjoni, li tista' tiddeċiedi li l-Istat Membru in kwistjoni għandu jemenda jew iħassar dawn il-miżuri, sa fejn għandhom effett ta' distorsjoni tal-kompetizzjoni u jaffettwaw b'mod avvers il-Kummerċ f'tali mod li ma jaqbilx mal-interess komuni.

Artikolu 42

Kondizzjonijiet ugwali tal-kompetizzjoni

1. Il-miżuri li l-Istati Membri jistgħu jiehdha taht din id-Direttiva sabiex jiżguraw kondizzjonijiet ugwali tal-kompetizzjoni għandhom ikunu kompatibbli mat-Trattat, b'mod partikolari l-Artikolu 30 tiegħu, u l-liġi tal-Komunità.

2. Il-miżuri msemmija fil-paragrafu 1 għandhom ikunu proporzjonati, non-diskriminatorji u trasparenti. Dawn il-miżuri jista' jibda jkollhom effett biss wara n-notifika lil u l-approvazzjoni tal-Kummissjoni.

3. Il-Kummissjoni għandha tagħxi fir-rigward tan-notifika msemmija fil-paragrafu 2 fi żmien xahrejn minn meta tasal in-notifika. Dak il-perijodu għandu jibda l-ghada li tasal l-informazzjoni kollha. Jekk il-Kummissjoni ma tagħxi fi żmien dan il-perijodu ta' xahrejn, il-Kummissjoni għandha titqies li ma tqajjimx oġġezzjonijiet għall-miżuri notifikati.

Artikolu 43

Sorveljanza ta' importazzjonijiet tal-elettriku

Kull tliet xhur l-Istati Membri għandhom jinfurmaw lill-Kummissjoni dwar importazzjonijiet tal-elettriku, f'termini ta' fluss fiżiċi, li jkunu sehhew matul it-tliet xhur preċedenti minn pajjiżi terzi.

Artikolu 44

Derogi

1. L-Istati Membri li, wara li d-Direttiva tkun iddahlet fis-sehh, jistgħu juru li hemm problemi sostanzjali għall-operazzjoni tas-sistemi iżolati żgħar tagħhom, jistgħu japplikaw lill-Kummissjoni għal deroga mid-dispożizzjonijiet rilevanti tal-Kapitoli IV, VI, VII u VIII, kif ukoll il-Kapitolu III, fil-każ ta' sistemi iżolati mikro, sa fejn huma kkonċernati t-tiġdid, il-modernizzazzjoni u l-espansjoni tal-kapaċità eżistenti, li tista' tingħatalhom mill-Kummissjoni. Il-Kummissjoni għandha tinforma lill-Istati Membri dwar dawk l-applikazzjonijiet qabel ma tittiehed xi deċiżjoni, waqt li jkun kunsidrat ir-rispett lejn il-kunfidenzjalità. Dik id-Deċiżjoni għandha tiġi ppubblikata fil-Gurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea.

2. L-Artikolu 9 ma għandux japplika għal Ċipru, għal-Lussemburgu u/jew għal Malta. Barra minn hekk l-Artikoli 26, 31 u 32 ma għandhom japplikaw għal Malta.

Għall-finijiet tal-Artikolu 9(1)(b), in-nozzjoni "impriża li taqdi kwalunkwe wahda mill-funzjonijiet ta' generazzjoni jew ta' provvista" ma għandhiex tinkludi l-klijenti finali li jaqdu xi wahda mill-funzjonijiet tal-generazzjoni u/jew tal-provvista tal-elettriku, kemm direttament kif ukoll permezz ta' impriża li għandhom kontroll fuqhom, kemm individwalment jew konguntament, sakemm il-klijenti finali inkluż l-ishma tagħhom tal-elettriku prodott f'impriża kontrollati huma, fuq medja annwali, konsumaturi netti tal-elettriku u sakemm il-valur ekonomiku tal-elettriku li jbiegħu lil partijiet terzi huwa insinifikanti proporzjonalment għall-operazzjonijiet kummerċjali l-oħra tagħhom.

Artikolu 45

Proċedura ta' revizzjoni

Fil-każ li fir-rapport imsemmi fl-Artikolu 47(6) Il-Kummissjoni tasal għall-konkluzjonijiet, minhabba l-mod effettiv li bih l-aċċess għan-network ikun sar fi Stat Membru — li jwassal għal aċċess kompletament effettiv, non-diskriminatorju u mingħajr xkiel għan-network — ċerti obbligi imposti minn din id-Direttiva fuq l-impriži (inklużi dawk rigward is-separazzjoni legali għall-operaturi tas-sistemi ta' distribuzzjoni) mhumix proporzjonati ma'

l-oġġettiv mixtieq, l-Istat Membru in kwistjoni jista' jippreżenta talba lill-Kummissjoni għal eżenzjoni mir-rekwiżit in kwistjoni.

Din it-talba għandha tiġi nnotifikata, mingħajr dewmien, mill-Istat Membru lill-Kummissjoni, flimkien mal-informazzjoni rilevanti kollha meħtieġa biex jintwera li l-konkluzjoni milhuqa fir-rapport dwar l-aċċess effettiv għan-networks milhuq ser jinżamm.

Fi żmien tliet xhur minn meta tirċievi notifika, il-Kummissjoni għandha tadotta opinjoni rigward it-talba mill-Istat Membru in kwistjoni, u fejn ikun il-każ, tagħmel proposti lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill biex jemendaw id-dispożizzjonijiet rilevanti ta' din id-Direttiva. Il-Kummissjoni tista' tipproponi, fil-proposti biex tkun emendata din id-Direttiva, li teżenta lill-Istat Membru kkonċernat minn rekwiżiti speċifiċi, sugġett għal li dak l-Istat Membru jimplimenta miżuri ugwalment effettivi skont il-każ.

Artikolu 46

Kumitat

1. Il-Kummissjoni għandha tkun assistita minn kumitat.
2. Fejn issir referenza għal dan il-paragrafu, għandhom japplikaw l-Artikolu 5a(1) sa (4) u l-Artikolu 7 tad-Deċiżjoni 1999/468/KE, b'kont mehud tad-diżpożizzjonijiet tal-Artikolu 8 tagħha.

Artikolu 47

Rapportar

1. Il-Kummissjoni għandha tissorvelja u tirrivedi l-applikazzjoni ta' din id-Direttiva u tressaq rapport ta' progress ġenerali lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill għall-ewwel darba ... (*), u wara dan, fuq bażi annwali. Ir-rapport ta' progress għandu jkopri għall-anqas:

- (a) l-esperjenza miksuba u l-progress li jkun sar fil-holqien ta' suq intern komplut u kompletament operattiv fil-qasam tal-elettriku u l-ostakli li jibqgħu jeżistu f'dan ir-rigward, inklużi aspetti ta' dominanza tas-suq, konċentrazzjoni fis-suq, konkordja predatorja jew li tmur kontra l-kompetizzjoni u l-effett ta' dan f'termini ta' distorsjoni tas-suq;
- (b) il-punt sa liema r-rekwiżiti ta' separazzjoni u tariffikazzjoni li jinsabu f'din id-Direttiva kellhom suċċess biex jiżguraw aċċess ġust u non-diskriminatorju għas-sistema tal-elettriku tal-Komunità u livelli ekwivalenti ta' kompetizzjoni, kif ukoll il-konsegwenzi ekonomiċi, ambjentali u soċjali tal-ftuħ tas-suq tal-elettriku għall-klijenti;
- (c) eżami tal-kwistjonijiet relatati mal-livelli tal-kapaċità tas-sistema u mas-sigurtà tal-provvista tal-elettriku fil-Komunità, u b'mod partikolari l-bilanċ eżistenti u pjanat bejn id-domanda u l-provvista, b'kont mehud tal-kapaċità fiżika għall-iskambji bejn iż-żoni;
- (d) għandha tingħata attenzjoni speċjali għall-miżuri meħuda fl-Istati Membri biex dawn ikopru d-domanda għolja u biex ilaħħqu man-nuqqasijiet ta' fornitur wiehed jew aktar;

(*) Dahhal id-data sena wara d-dhul fis-sehh ta' din id-Direttiva 2003/54/KE.

- (e) l-implimentazzjoni tad-deroga provduta fl-Artikolu 26(2) bil-ħsieb ta' reviżjoni possibbli tal-limitu massimu;
- (f) valutazzjoni ġenerali tal-progress miksub fir-rigward tar-relazzjonijiet bilaterali ma' pajjiżi terzi li jipproduċu u jesportaw jew jitransportaw l-elettriku, inkluż il-progress fl-integrazzjoni tas-suq, il-konsegwenzi soċjali u ambjentali tal-kummerċ fl-elettriku u l-aċċess għan-networks ta' tali pajjiżi terzi
- (g) il-ħtieġa għall-possibbiltà ta' rekwiżiti ta' armonizzazzjoni li ma jkunux marbuta mad-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva;
- (h) il-mod li fih l-Istati Membri jkunu implimentaw fil-prattika r-rekwiżiti fir-rigward tal-ittikkettjar tal-enerġija li jinsabu fl-Artikolu 3(6), u l-mod li bih kwalunkwe Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni dwar din il-kwistjoni tkun ġiet kunsidrata.

Fejn ikun adatt, ir-rapport ta' progress għandu jinkludi rakkomandazzjonijiet b'mod partikolari rigward l-ambitu u l-modalitajiet tad-dispożizzjonijiet tal-ittikkettjar inkluż l-mod kif issir referenza għas-sorsi ta' referenza eżistenti u l-kontenut ta' dawk is-sorsi, u speċjalment dwar kif l-informazzjoni dwarl-impatt ambjentali għall-anqas dwar l-emissjonijiet ta' CO₂ u l-iskart radjuattiv li jirriżulta mill-generazzjoni tal-elettriku minn sorsi differenti ta' enerġija tista' ssir disponibbli b'mod trasparenti, faċilment aċċessibbli u kumparabbli fl-Unjoni Ewropea kollha, kif il-miżuri meħuda mill-Istati Membri biex dawn jikkontrollaw il-preċiżjoni tal-informazzjoni pprovduta mill-fornituri jkunu jistgħu jiġusemplifikati, u liema miżuri jistgħu jintużaw biex jiġu miġġielda l-effetti negattivi li jġibu magħhom id-dominanza u l-koncentrazzjoni fis-suq.

2. Kull sentejn, ir-rapport ta' progress imsemmi fil-paragrafu 1 għandu jkopri analiżi tal-miżuri differenti meħuda fl-Istati Membri biex jilhqgħ l-obbligi tas-servizz pubbliku, flimkien mal-eżami tal-effettività ta' dawk il-miżuri u, b'mod partikolari, l-effetti tagħhom fuq il-kompetizzjoni fis-suq tal-elettriku. Fejn ikun il-każ, dan ir-rapport jista' jinkludi rakkomandazzjonijiet dwar il-miżuri li għandhom jittiehdu fil-livell nazzjonali biex jinkisbu standards għoljin ta' servizz pubbliku, jew miżuri maħsuba biex jiġi pprevenut il-foreclosure tas-suq.

3. Il-Kummissjoni għandha, mhux aktar tard minn ... (*), tippreżenta, bħala parti mir-reviżjoni ġenerali, lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill, rapport speċifiku dettaljat li jiddeskrivi sa fejn ir-rekwiżiti ta' separazzjoni taht il-Kapitolu V kienu ta' suċċess fl-iżgurar ta' indipendenza shiha u effettiva ta' operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni, bl-użu ta' separazzjoni effettiva u effiċjenti bħala punt ta' referenza.

4. Għall-fini tal-valutazzjoni tagħha taht il-paragrafu 3, il-Kummissjoni għandha tiehu kont b'mod partikolari tal-kriterji li ġejjin: aċċess ġust u mhux diskriminatorju għan-network, regolamentazzjoni effettiva, l-iżvilupp tan-network li tissoddisfa r-rekwiżiti tas-suq, incentivi mhux imxekkla għall-investment, l-iżvilupp ta' infrastruttura għall-interkonnnessjoni, kompetizzjoni effettiva fis-swieq tal-enerġija tal-Komunità u s-sigurtà tas-sitwazzjoni ta' provvista fil-Komunità.

(*) Sentejn wara d-data msemija fl-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 49 (1), jiġifieri 42 xahar wara d-data tad-dhul fis-seħh ta' din id-Direttiva.

5. Fejn ikun il-każ, u partikolarment fil-każ li r-rapport dettaljat imsemmi fil-paragrafu 3 jiddetermina li l-kondizzjonijiet imsemmija fil-paragrafu 4 ma ġewx garantiti fil-prattika, il-Kummissjoni għandha tippreżenta proposti lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill biex tiġi żgurata l-indipendenza shiha u effettiva ta' operaturi ta' sistema ta' trasmissjoni sa ... (**).

6. Il-Kummissjoni għandha, sal-1 ta' Jannar 2006, tgħaddi lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill, rapport dettaljat li jispjega l-progress fil-holqien tas-suq intern fl-elettriku. B'mod partikolari dan ir-rapport għandu jqis:

- l-eżistenza ta' aċċess non-diskriminatorju għan-network;
- regolamentazzjoni effettiva;
- l-iżvilupp ta' infrastruttura ta' interkonnnessjoni u s-sigurtà tas-sitwazzjoni tal-provvista fil-Komunità;
- il-punt sa liema l-benefiċċji shah tal-ftuħ tas-swieq ikunu qed jiżdiedu għall-imprizi ż-żgħar uklijenti domestiċi, speċjalment fejn għandhom x'jaqsmu standards ta' servizz pubbliku u servizz universali;
- il-punt sa liema s-swieq huma fil-prattika miftuħa għal kompetizzjoni effettiva, inklużi aspetti ta' dominanza tas-suq, ta' koncentrazzjoni fis-suq u aġir predatorju jew li jmur kontra l-kompetizzjoni;
- il-punt sa liema l-klijenti attwalment ibiddlu minn fornitur għall-iehor u jinnegożjaw mill-ġdid it-tariffi;
- żviluppi fil-prezzijiet, inklużi prezzijiet tal-provvista, fir-rigward tal-livell tal-ftuħ tas-swieq; u
- l-esperjenza miksuba fl-applikazzjoni tad-Direttiva sa fejn hija kkonċernata l-indipendenza effettiva ta' operaturi tas-sistema f'imprizi integrati vertikament u jekk ġewx żviluppatti miżuri ohra minbarra l-indipendenza funzjonali u s-separazzjoni tal-kontijiet li għandhom effetti ekwivalenti għal separazzjoni legali.

Fejn ikun il-każ, il-Kummissjoni għandha tippreżenta proposti lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill, b'mod partikolari biex jiġu ggarantiti standards għoljin fis-servizz pubbliku.

Fejn ikun il-każ, il-Kummissjoni għandha tagħmel proposti lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill, b'mod partikolari biex tiġi aċċertata l-indipendenza shiha u effettiva tal-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni qabel l-1 ta' Lulju 2007. Fejn meħtieġ, dawn il-proposti għandhom, konformement mal-liġi tal-kompetizzjoni, jikkonċernaw ukoll miżuri li jindirizzaw kwistjonijiet ta' dominanza fis-suq, koncentrazzjoni fis-suq u aġir predatorju jew anti-kompetittiv.

(**) Tliet snin wara d-data msemija fl-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 49(1), jiġifieri 54 xahar wara d-data tad-dhul fis-seħh ta' din id-Direttiva.

*Artikolu 48***Thassir**

Id-Direttiva 2003/54/KE għandha tithassar minn ... (*) mingħajr preġudizzju għall-obbligi tal-Istati Membri li jikkonċernaw l-iskadenzi għat-traspożizzjoni u l-applikazzjoni tal-imsemmija Direttiva. Ir-riferenzi magħmula għad-Direttivi mhassra għandhom jinftiemu bħala referenzi għal din id-Direttiva u għandhom jinqraw konformement mat-tabella tal-korrelazzjoni fl-Anness II.

*Artikolu 49***Traspożizzjoni**

1. L-Istati Membri għandhom idahhlu fis-sehh il-liġijiet, ir-regolamenti u d-dispożizzjonijiet amministrattivi mehtieġa sabiex jiġu konformi ma' din id-Direttiva sa ... (*). Huma għandhom jinformaw minnufih lill-Kummissjoni dwarhom.

Huma għandhom japplikaw dawn id-dispożizzjonijiet minn ... (*), bl-eċċezzjoni tal-Artikolu 11, li huma għandhom japplikaw minn ... (**).

Meta l-Istati Membri jadottaw dawk il-miżuri, dawn għandhom jinkludu referenza għal din id-Direttiva, jew ikunu akkumpanjati minn tali referenza, fl-okkażjoni tal-pubblikazzjoni uffiċjali tagħhom. Il-metodi kif issir tali referenza għandhom jiġu stabbiliti mill-Istati Membri.

2. L-Istati Membri għandhom jikkomunikaw lill-Kummissjoni t-test tad-dispożizzjonijiet ewlenin tal-liġi nazzjonali li huma jadottaw fil-qasam kopert minn din id-Direttiva.

*Artikolu 50***Dhul fis-sehh**

Din id-Direttiva għandha tidhol fis-sehh fl-ghoxrin jum wara dak tal-pubblikazzjoni tagħha fil-Gurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea.

*Artikolu 51***Indirizzati**

Din id-Direttiva hija indirizzata lill-Istati Membri.

Magħmul fi, ...

Għall-Parlament Ewropew

Il-President

...

Għall-Kunsill

Il-President

...

(*) 18-il xahar wara d-data tad-dhul fis-sehh ta' din id-Direttiva.

(**) 42 xahar wara d-data tad-dhul fis-sehh ta' din id-Direttiva

ANNEX I

MIŻURI DWAR IL-PROTEZZJONI TAL-KONSUMATUR

Mingħajr preġudizzju għar-regoli Komunitarji dwar il-protezzjoni tal-konsumatur, b'mod partikolari d-Direttiva 97/7/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-20 ta' Mejju 1997 dwar il-protezzjoni tal-konsumaturi fir-rigward ta' kuntratti li jsiru mill-bogħod ⁽¹⁾ u d-Direttiva tal-Kunsill 93/13/KEE tal-5 ta' April 1993 dwar klawżoli ingusti f'kuntratti mal-konsumatur ⁽²⁾, il-miżuri msemmija fl-Artikolu 3 għandhom jiżguraw li l-klijenti:

- (a) għandhom id-dritt ta' kuntratt mal-fornitur tas-servizz tal-elettriku tagħhom li jispeċifika:
 - l-identità u l-indirizz tal-fornitur;
 - is-servizzi provduti, il-livell tal-kwalità tas-servizzi offruti kif ukoll iż-żmien għall-ewwel konnessjoni;
 - jekk jiġu offruti, it-tipi ta' servizz ta' manutenzjoni offruti;
 - il-mezzi kif tista' tinkiseb informazzjoni aġġornata dwar it-tariffi u l-hlasijiet għall-manutenzjoni applikabbli kollha;
 - it-tul tal-kuntratt, il-kondizzjonijiet għat-tiġdid u t-tmiem tas-servizzi u tal-kuntratt, l-eżistenza ta' kwalunkwe dritt ta' rtirar;
 - kwalunkwe kumpens u l-arrangamenti għar-rifużjoni li japplikaw jekk il-livelli tal-kwalità tas-servizzi appaltati ma jintlaħqux; kif ukoll
 - il-metodu biex jinbnew proċeduri għar-riżoluzzjoni ta' dispuți taht il-punt (f).

Il-kondizzjonijiet għandhom ikunu imparzjali u magħrufa sew minn qabel. Fi kwalunkwe każ, din l-informazzjoni għandha tingħata qabel il-konkluzjoni jew il-konferma tal-kuntratt. Meta xi kuntratti jkunu konkluzi permezz ta' intermedjarji, l-informazzjoni relatata mal-kwistjonijiet msemmija f' dan il-punt għandha wkoll tkun provduta qabel il-konkluzjoni tal-kuntratt;

- (b) jingħataw avvizi adegwat dwar kwalunkwe intenzjoni li l-kondizzjonijiet kuntrattwali jiġu modifikati u jiġu informati dwar id-dritt tagħhom ta' rtirar meta jingħata l-avviż. Il-fornituri tas-servizzi għandhom javżaw lis-sottoskritti tagħhom direttament dwar kwalunkwe żieda fil-piżijiet, fi żmien adatt mhux aktar tard minn perijodu wiehed fejn isir il-kont, wara li ż-żieda tkun dahlet fis-seħh. L-Istati Membri għandhom jagħmlu minn kollox biex jagevolaw lill-klijenti li jridu jinhallu mill-kuntratti meta dawn joghlihom id-dawl.
- (c) jircievu informazzjoni trasparenti dwar il-prezzijiet u t-tariffi applikabbli u dwar it-termini u l-kondizzjonijiet standards, fir-rigward tal-aċċess għal u l-użu tas-servizzi tal-elettriku;
- (d) jiġu offruti għażla wiesgħa tal-metodi tal-hlas. Kwalunkwe differenza fit-termini u l-kondizzjonijiet għandha tirrifletti l-ispejjeż lill-fornitur tas-sistemi differenti tal-hlas. It-termini u l-kondizzjonijiet ġenerali għandhom ikunu ġusti u trasparenti. Għandhom jingħataw f'lingwa ċara u li tintfieh. Il-klijenti għandhom jiġu protetti kontra l-metodi mhux imparzjali u qarrieqa ta' bejgħ;
- (e) ma għandhomx iħallsu talli jibdlu l-fornitur;
- (f) jibbenefikaw minn proċeduri trasparenti, sempliċi u effettivi biex jiġu ttrattati l-ilmenti tagħhom. Dawn il-proċeduri għandhom jippermettu li kwalunkwe disputa tiġi riżolta b'mod ġust u minnufih bi provvediment, fejn ikun meħtieġ, għal sistema ta' rifużjoni u/jew kumpens. Huma għandhom ikunu konformi, kull fejn possibbli, mar-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni 98/257/KE tat-30 ta' Marzu 1998 dwar il-prinċipji applikabbli għall-korpi responsabbli għar-riżoluzzjoni extra-ġudizzjarja ta' disputi tal-konsumatur ⁽³⁾;
- (g) meta jkollhom aċċess għal servizz universali konformement mad-dispożizzjonijiet adottati mill-Istati Membri taht l-Artikolu 3(3), ikunu informati dwar id-drittijiet tagħhom fir-rigward tas-servizz universali.
- (h) ikollhom għad-dispożizzjoni tagħhom id-data dwar il-konsum tagħhom, u għandhom ikunu jistgħu, bi ftehim espliċitu u mingħajr hlas, jagħtu lil kwalunkwe impriża li jkollha liċenzja ta' provvista aċċess għad-data tagħha dwar il-kejl. Il-parti responsabbli għall-ġestjoni tad-data għandha jkollha l-obbligu li tghaddi din id-data lill-impriża. L-Istati Membri għandhom jiddefinixxu format għad-data kif ukoll proċedura għall-fornituri u għall-konsumaturi biex ikollhom aċċess għad-data. Il-konsumatur ma jista' jiġi mġieghel iħallas l-ebda spiża addizzjonali għal dan is-servizz.
- (i) huma nfurmati korrettament dwar l-konsum u l-ispejjeż attwali tal-elettriku ta' spiss biżżejjed biex ikunu jistgħu jirregolaw il-konsum tal-elettriku tagħhom. Dik l-informazzjoni għandha tingħata bl-użu ta' qafas ta' żmien suffiċjenti, b'kont meħud tal-kapaċità tat-tagħmir tal-metraġġ tal-klijent u tal-prodott tal-elettriku in kwistjoni. Għandu jittiehed debitament kont tal-effiċjenza ta' tali miżuri fir-rigward tal-ispiża tagħhom. Il-konsumatur ma jista' jiġi mġieghel iħallas l-ebda spiża addizzjonali għal dan is-servizz.
- (j) jistgħu jibdlu l-fornitur fi kwalunkwe żmien tas-sena fil-qafas tal-prodott tal-elettriku in kwistjoni, u għandhom ikunu intitolat għal riċevuta finali sa mhux aktar tard minn tliet xhur wara l-aħħar provvista mill-fornitur preċedenti.

⁽¹⁾ ĠUL 144, 4.6.1997, p. 19.

⁽²⁾ ĠUL 95, 21.4.1993, p. 29.

⁽³⁾ ĠUL 115, 17.4.1998, p. 31.

ANNEX II

TABELLA TA' KORRELAZZJONI

Id-Direttiva 2003/54/EC	Din id-Direttiva
Artikolu 1	Artikolu 1
Artikolu. 2	Artikolu 2
Artikolu 3	Artikolu 3
Artikolu 4	Artikolu 4
Artikolu 5	Artikolu 5
—	Artikolu 6
Artikolu 6	Artikolu. 7
Artikolu 7	Artikolu 8
Artikolu 8	—
Artikolu 10	Artikolu 9
—	Artikolu 10
—	Artikolu 11
Artikolu 9	Artikolu 12
—	Artikolu. 13
—	Artikolu 14
Artikolu 11	Artikolu 15
Artikolu 12	Artikolu 16
—	Artikolu 17
—	Artikolu 18
—	Artikolu 19
—	Artikolu 20
—	Artikolu 21
—	Artikolu 22
—	Artikolu 23
Artikolu 13	Artikolu 24
Artikolu 14	Artikolu 25
Artikolu 15	Artikolu. 26
Artikolu 16	Artikolu 27
Artikolu 17	Artikolu 28
Artikolu 18	Artikolu 29
Artikolu 19	Artikolu 30
Artikolu 20	Artikolu 31
Artikolu 21	Artikolu 32

Id-Direttiva 2003/54/EC	Din id-Direttiva
Artikolu 22	Artikolu 33
Artikolu 23 (1) (l-ewwel u t-tieni sentenzi)	Artikolu 34
—	Artikolu 35
Artikolu 23 (rest)	Artikolu 36
—	Artikolu 37
—	Artikolu 38
—	Artikolu 39
—	Artikolu 40
Artikolu 24	Artikolu 41
—	Artikolu 42
Artikolu 25	Artikolu 43
Artikolu 26	Artikolu 44
Artikolu 27	Artikolu 45
—	Artikolu 46
Artikolu 28	Artikolu 47
Artikolu 29	Artikolu 48
Artikolu 30	Artikolu 49
Artikolu 31	Artikolu 50
Artikolu 32	Artikolu 51
Anness A	Anness I

DIKJARAZZJONI TAR-RAĠUNIJET TAL-KUNSILL

I. INTRODUZZJONI

1. Fid-19 ta' Settembru 2007, il-Kummissjoni ppreżentat proposta għal Direttiva li temenda d-Direttiva 2003/54/KE, abbażi tal-Artikoli 47(2), 55 u 95 tat-Trattat, f'pakkett flimkien ma' erba' proposti oħrajn dwar is-suq intern tal-enerġija.
2. Il-Kumitat tar-Regġuni u l-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew taw l-opinjoni tagħhom dwar il-pakkett komplet fl-10 ⁽¹⁾ u fit-22 ta' April 2008 ⁽²⁾ rispettivament.
3. Il-Parlament Ewropew adotta l-Opinjoni tiegħu ⁽³⁾ fl-ewwel qari fit-18 ta' Ġunju 2008, li tapprova 156 emenda. Il-Kummissjoni ma ppreżentatx proposta modifikata.
4. Fid-9 ta' Jannar 2009, il-Kunsill adotta l-Požizzjoni Komuni tiegħu skont l-Artikolu 251 tat-Trattat, fl-ghamla ta' Direttiva riformulata.

II. OĖJETTIV TAL-PROPOSTA

5. Il-proposta hi parti mit-tielet pakkett dwar is-suq intern tal-enerġija, flimkien mar-Regolament dwar il-kondizzjonijiet għall-aċċess għan-netwerk għall-iskambji transkonfinali fl-elettriku, id-Direttiva dwar ir-regoli komuni għas-suq intern fil-gass naturali, ir-Regolament dwar il-kondizzjonijiet għall-aċċess għan-netwerks ta' trasmissjoni tal-gass naturali, u r-Regolament li jistabbilixxi Aġenzija għall-Kooperazzjoni tar-Regolaturi tal-Enerġija. Hi timmira li tikkompleta s-suq intern tal-elettriku bl-introduzzjoni, b'mod partikolari ta':
 - dispożizzjonijiet dwar is-separazzjoni effettiva tat-trasmissjoni mill-attivitàjiet ta' produzzjoni u forniment, inkluża procedura għaċ-ċertifikazzjoni tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni tal-Komunità kif ukoll minn pajjiżi terzi;
 - dispożizzjonijiet li jimmiraw għat-titjib tal-indipendenza tar-regolaturi nazzjonali tal-enerġija u għall-armonizzazzjoni tas-setgħat tagħhom fil-livell Komunitarju;
 - dispożizzjonijiet li jimmiraw għat-titjib tal-kooperazzjoni reġjonali;
 - dispożizzjonijiet li jtejbu l-funzjonament tas-suq tal-enerġija.

III. ANALIŻI TAL-POŻIZZJONI KOMUNI

6. Rimarki Ġenerali

- 6.1. Il-Kunsill ikkunsidra li kien aktar effettiv, aktar trasparenti u koerenti mad-Direttiva 2003/54/KE kif ukoll aktar faċli għall-utent li d-dispożizzjonijiet tad-Direttiva jiġu riformulati. Madankollu, fit-twe-tiq ta' dan, bħala prinċipju ġenerali, il-Kunsill irrispetta bis-shih il-proposta emendatorja tal-Kummissjoni fis-sens li ma fetaħ l-ebda dispożizzjoni oħra li mhijiex parti mill-proposta tal-Kummissjoni, sakemm il-bidliet ma kenux meħtieġa b'segwitu għall-bidliet għall-proposta introdotti mill-Kunsill, riferimenti mibdulini li jirriżultaw mir-numerazzjoni mill-ġdid tal-Artikoli eċċ. Safejn kien possibbli l-Kunsill segwa l-approċċ tal-Kummissjoni dwar it-trattament identiku tas-setturi tal-elettriku u l-gass.

Il-Kummissjoni aċċettat il-bidliet kollha għall-proposta tagħha introdotti mill-Kunsill.

- 6.2. Dwar il-156 emenda adottata mill-Parlament Ewropew, il-Kunsill segwa lill-Kummissjoni billi

— aċċetta l-21 emenda li ġejjin:

b'mod shih (xi kultant b'xi abbozzar mill-ġdid): 33, 50, 68, 119, u 137;

parzjalment/fil-prinċipju/fl-ispirtu: 5, 10, 35, 95, 97, 98, 101, 105, 111, 125, 127, 129, 130, 133, 135, u 138;

u

— irrifjuta t-38 emenda li ġejjin: 3, 7, 9, 13, 154, 168, 27, 28, 31, 32, 37, 156, 51 — 53, 62 — 64, 67, 69, 75, 76, 78, 81, 91, 96, 103, 104, 169, 116, 157, u 139 — 145, għal raġunijiet ta' sustanza u/jew forma.

⁽¹⁾ ĠUC 172, 5.7.2008, p. 55.

⁽²⁾ ĠUC 211, 19.8.2008, p. 23.

⁽³⁾ Għadha mhix ippublikata fil-Gurnal Uffiċjali.

6.3. Il-Kunsill iddevja mill-pożizzjoni tal-Kummissjoni billi

— aċċetta emenda wahda: 90

u

— irrifjuta l-106 emenda li ġejjin: 1, 2, 4, 6, 8, 11, 12, 14 — 26, 29, 30, 34, 36, 38, 39, 155, 41, 42, 44 — 48, 54 — 61, 65, 66, 70 — 74, 77, 79, 80, 82 — 89, 92 — 94, 99, 100, 102, 106 — 110, 112 — 115, 117, 118, 120 — 124, 126, 128, 131, 132, 134, 136, 146 — 153.

7. Rimarki Speċifiċi

7.1. Rigward l-emendi tal-PE fejn il-Kunsill iddevja mill-pożizzjoni tal-Kummissjoni:

a) Il-Kunsill aċċetta l-emenda 90 minhabba li bhall-PE hu tal-opinjoni li ma jixraqx li d-deċiżjonijiet dwar l-attivitajiet u l-indipendenza tad-DSO jittiehdu permezz tal-proċedura ta' komitologija.

b) Il-Kunsill irrifjuta l-106 emenda elenkata hawn fuq (il-punt 6.3.) għar-raġunijiet li ġejjin:

i) L-emendi jikkonċernaw dispożizzjonijiet li mhumix parti mill-proposta tal-Kummissjoni; dawk l-emendi ġew irrifjutati bħala kwistjoni ta' principju (ara hawn fuq taht 6.1): l-emendi 1, 2, 4, 8, 16, 17 — 19, 21, 24, 29, 30, 34, 36, 38, 39, 155, 41, 42, 44 — 48, 56 — 60, 71 — 74, 77, 79, 80, 83 — 88, 92 — 94, 146 — 149.

ii) L-emendi m'għandhomx valur miżjud, prinċipalment minhabba li l-kwistjonijiet huma (parzjalment) koperti biżżejjed minn partijiet oħrajn tat-test: l-emenda 14 diġà hi (parzjalment) koperta mill-premessi 30 u 31; l-emenda 26 qed tirreferi għal premessa li qiegħda tagħti lista mhux eżawrjenti ta' eżempji; l-emenda 65: il-kwistjoni hi koperta biżżejjed mill-Artikolu 9; l-emenda 66: il-kwistjoni hi koperta mill-Artikolu 47 dwar ir-rappurtar; l-emenda 82: il-kwistjoni hi koperta biżżejjed mill-Artikoli 16 u 29; l-emenda 99: il-kwistjoni hi koperta biżżejjed mill-Artikolu 36(6-8); l-emenda 100: id-dettalji dwar il-kooperazzjoni transkonfinali huma diġà stabbiliti fl-Artikolu 37; l-emenda 102: l-ewwel parti hi koperta biżżejjed mill-Artikolu 10 dwar iċ-ċertifikazzjoni tat-TSOs, it-tieni parti mill-Artikolu 36(6-8); l-emenda 110: is-setgħa tar-regolaturi li jimponu s-sanzjonijiet hi diġà riflessa fl-Artikolu 36(4) — ara wkoll hawn isfel taht vi); l-emenda 117 diġà hi koperta mill-Artikolu 36(6); l-emenda 124: il-kwistjoni hi koperta biżżejjed mill-Artikolu 36(1)(h); l-emenda 131: il-kwistjoni hi koperta b'mod ġenerali mill-Artikolu 35(c) u l-Artikolu 16 tar-Regolament dwar l-elettriku; l-emenda 153 hi koperta mill-punt j tal-Anness.

iii) L-emendi jintroduċu test li mhuwix adegwat jew mehtieg f'din id-Direttiva jew li mhuwix konformi mal-kamp tal-applikazzjoni tad-Direttiva: 12, 61, 106 — 108, 109, 113, 114, 121, 134, 136, 150 — 152.

iv) L-emenda qiegħda tintroduċi premessa li m'għandhiex Artikolu korrispondenti: l-emendi 6, 15, 20.

v) Il-Kunsill jikkunsidra li l-lista tad-dmirijiet u s-setgħat tal-awtoritajiet regolatorji bħal fl-Artikolu 36 tal-Pożizzjoni Komuni huma biżżejjed; l-emendi li ġejjin imorru (parzjalment) lil hinn mill-kompiti li l-Kunsill jattribwixxi lir-regolaturi: l-emendi 112, 115 (li hi wkoll parzjalment koperta mill-Artikolu 40 dwar is-swieg tal-bejgħ bl-imnut trasferit mir-Regolament dwar l-elettriku), 118 (li hi wkoll parzjalment koperta mill-Artikolu 36(4)), 120 — 123, 128, 132.

vi) L-emendi jintroduċu test li ma jikkorrispondix għar-rwol li l-Kunsill qed jagħti lill-Agenzija: 11, 23, 55, 110, 126.

vii) L-emendi jintroduċu test li ma jikkorrispondix għar-rwol li l-Kunsill qed jagħti lit-TSOs: l-emenda 70:

viii) Il-Kunsill hu tal-fehma li l-Pożizzjoni Komuni tirrifletti biżżejjed l-ghan tal-kooperazzjoni reġjonali; għaldaqstant, l-emendi 22, 25 u 54 mhumix mehtieġa:

ix) Il-Kunsill jikkunsidra li hija responsabbiltà tal-Istati Membri li jiddeċiedu liema hi l-awtorità li ser tiġi delegata l-kompitu li tissorvelja l-attivitajiet tad-DSO u għalhekk ma jaċċettax l-emenda 89.

7.2 Dwar il-proposta tal-Kummissjoni, il-Kunsill introduċa ċerti modifiki oħrajn (ta' sustanza u/jew ta' forma); dawk prinċipali huma mnizzlin hawn taht.

a) *Is-separazzjoni effettiva tal-operazzjoni tan-netwerk mill-attivitajiet ta' produzzjoni u forniment:*

Minbarra ż-żewġ alternattivi proposti mill-Kummissjoni (is-separazzjoni tal-appartenenza (OU — ownership unbundling)) u l-Operatur Indipendenti tas-Sistema (ISO)), il-Kunsill, fi qbil mal-Kummissjoni, ikkunsidra li kien adatt li jintroduċi t-tliet alternattiva, l-Operatur Indipendenti tat-Trasmissjoni (ITO), għall-każ fejn l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni hu parti minn impriza integrata vertikament (VIU) mad-dhul fis-seħh tad-Direttiva (il-Kapitolu V l-gdid mal-Artikoli 17 — 23, il-premessi 15 u 16 korrispondenti). It-tliet alternattivi huma meqjusa ugwali u ser ikunu disponibbli kemm għas-settur tal-elettriku kif ukoll għal dak tal-gass.

Id-dispożizzjonijiet tal-ITO ser jiżguraw l-indipendenza effettiva tal-operatur (l-Artikoli 17 u 18), il-ġestjoni tiegħu (l-Artikolu 19) u l-korp superviżjorju (l-Artikolu 20) u li jiġu evitati l-konflitti ta' interess. L-istabbiliment ta' programm ta' konformità u uffiċjal ta' konformità (l-Artikolu 21) qiegħed ukoll jikkontribwixxi għal dan il-ghan. Barra minn hekk, ser jiġu żgurati incentivi ta' investiment mhux imxekkla u l-iżvilupp ta' infrastruttura għall-interkonnnessjoni (l-Artikolu 22) kif ukoll l-aċċess ġust u non-diskriminatorju għan-netwerk (l-Artikolu 23).

Setgħat u kompetenzi addizzjonali għall-awtoritajiet regolatorji nżiedu mal-Artikolu 36(5) biex tkun żgurata l-konformità mad-dispożizzjonijiet tal-Kapitolu V. Barra minn hekk, żdied paragrafu gdid mal-Artikolu 6 rigward kooperazzjoni reġjonali f'dak li jikkonċerna l-ITOs. Fl-aħħarnett, l-Artikolu 47 dwar ir-rappurtar jipprevedi fil-paragrafi 3 sa 5 li bħala parti minn reviżjoni ġenerali, il-Kummissjoni ser tivvaluta l-implimentazzjoni tal-alternattiva tal-ITO b'paragun ma ċerti kriterji sentejn wara d-data ta' traspożizzjoni tad-Direttiva.

Id-dispożizzjonijiet tal-ITO tal-Pożizzjoni Komuni jimmiraw li jsir bilanċ bejn it-thassib rigward il-kamp tal-applikazzjoni, l-iskeda taż-żmien u l-infurzabbiltà tal-alternattiva tal-ITO u l-preservazzjoni tal-interess finanzjarju tal-VIU u li jinżamm vijabbli. Din hi wahda mir-raġunijiet għalfejn il-Kunsill ma kkunsidrax li kien adatt li jintroduċi dispożizzjonijiet dwar it-trustee.

Bil-ghan li jittiehed kont tal-każijiet fejn hemm arrangamenti fis-seħh għal sistema ta' trasmissjoni li tappartjeni għall-VIU li jiggarantixxu indipendenza aktar effettiva tat-TSO mid-dispożizzjonijiet tal-Kapitolu V, ġiet introdotta dispożizzjoni addizzjonali fl-Artikolu 9(9).

b) *Kondizzjonijiet ugwali*

B'rabta mal-preżenza futura ta' tliet mudelli differenti ta' separazzjoni fis-suq Komunitarju hemm l-introduzzjoni ta' l-hekk imsejha klawżola dwar il-kondizzjonijiet indaqs fl-Artikolu 42, flimkien mal-premessa 17 korrispondenti. Notevolment, din tagħti numru ta' kriterji għal miżuri li l-Istati Membri għandhom possibbiltà li jiehdu sabiex jiżguraw kondizzjonijiet ugwali.

c) *Ċertifikazzjoni tat-TSOs tal-Komunità u ta' pajjiżi terzi:*

Il-Pożizzjoni Komuni għandha żewġ Artikoli dwar iċ-ċertifikazzjoni tat-TSOs: wahda ġenerali (l-Artikolu 10), u wahda dwar iċ-ċertifikazzjoni rigward pajjiżi terzi (l-Artikolu 11) li ssostitwixxa l-Artikolu 8a tal-proposta tal-Kummissjoni. Minn naha wahda, l-Artikolu 11 jiżgura li TSOs ta' pajjiżi terzi għandhom jirrispettaw l-istess regoli ta' separazzjoni bħat-TSOs Komunitarji; minnaha l-oħra, jintroduċi l-kriterju tas-sigurtà tal-provvista ta' enerġija tal-Istati Membri u l-Komunità li tiegħu għandu jittiehed kont meta tingħata iċ-ċertifikazzjoni.

Barra minn hekk, il-Kunsill ikkunsidra li kien adatt li l-parti tal-proċedura ta' ċertifikazzjoni li tistabbilixxi r-rwol tal-Kummissjoni f'din il-proċedura tiġi trasferita għall-Artikolu 3 l-gdid tar-Regolament dwar l-elettriku. Minbarra dan, id-deċiżjoni prinċipali dwar iċ-ċertifikazzjoni ser tibqa' mal-awtoritajiet regolatorji nazzjonali filwaqt li l-Kummissjoni hi mitluba tagħti l-opinjoni tagħha dwar iċ-ċertifikazzjoni. Ir-regolaturi nazzjonali jridu jiehdu kont shiħ ta' dik l-opinjoni.

d) *Awtoritajiet regolatorji*

Il-Kunsill introduċa żewġ paragrafi addizzjonali għall-Artikolu 34 li jiżguraw li l-prinċipju ta' regolatur uniku fil-livell nazzjonali flimkien ma' rappreżentazzjoni unika (eż. fl-Aġenzija) huwa kompatibbli mal-eżistenza attwali f'xi Stati Membri ta' regolaturi fil-livell reġjonali jew għal partijiet żgħira u iżolati tat-territorju (l-Artikolu 34(2+3)).

Filwaqt li tiġi żgurata l-indipendenza tal-awtoritajiet regolatorji, it-test tal-Požizzjoni Komuni jiċ-ċara wkoll li dan ma jfissirx li r-regolaturi huma hielsa mill-kontroll ġudizzjarju jew mis-superviżjoni parlamentari (il-premessa 27) jew li jistgħu jiġu injorati objettivi usa' eż. dwar is-sostenibbiltà ambjentali jew dwar l-obbligi tas-servizz pubbliku (l-Artikolu 34(4)).

Il-Požizzjoni Komuni tiżgura wkoll li, fit-tweġiq tad-dmirijiet tagħhom, ir-regolaturi jkollhom il-possibbiltà li, fejn hu rilevanti, jaġixxu f'kooperazzjoni mill-qrib ma' awtoritajiet oħrajn, bħal dawk tal-kompetizzjoni, filwaqt li jippreservaw l-indipendenza tagħhom u mingħajr ma jidduplikaw il-kompiti (eż. il-monitoraġġ) li normalment jitwettqu minn awtoritajiet oħrajn (l-Artikolu 36(2)).

e) *Reġim regolatorju għal kwistjonijiet transkonfinali:*

Għal raġunijiet legali, il-paragrafi li jistabbilixxu r-rwol tal-Aġenzija (il-paragrafi 3 u 4 (parzjalment) tal-Artikolu 37) ġew trasferiti għar-Regolament dwar l-Aġenzija (l-Artikolu 8 il-ġdid). L-Aġenzija ser tkun involuta bħala l-aħħar għażla, fuq talba tar-regolaturi nazzjonali jew jekk ir-regolaturi nazzjonali ma jilhqx qbil, f'ċertu perijodu ta' żmien.

f) *Swieq ta' bejgħ bl-imnut*

Il-Kunsill ikkunsidra li kien adatt li jerga' jfassal l-Artikolu dwar is-swieq ta' bejgħ bl-imnut, billi fost l-oħrajn inehhi r-riferiment transkonfinali, u jtrasferih mir-Regolament dwar l-elettriku (l-Artikolu 7a tal-proposta tal-Kummissjoni) għad-Direttiva (l-Artikolu 40 il-ġdid).

g) *Derogi*

Fid-dawl tar-riformulazzjoni, il-Kunsill ikkunsidra li kien adatt li l-Artikolu 44 jiġi aġġornat, b'mod partikolari fir-rigward tad-deroga mid-dispożizzjonijiet dwar is-separazzjoni għall-Istati Membri ż-żgħira.

Barra minn hekk, ġiet miżjuda kjarifika mal-Artikolu 44(2) rigward il-kunċett ta' "impriża li twettaq kwalunkwe wahda mill-funzjonijiet ta' produzzjoni u forniment" fil-każ ta' klijenti finali netti li jwettqu wkoll, b'mod marginali, il-funzjonijiet ta' produzzjoni/forniment ta' elettriku.

h) *Punti oħrajn*

- Il-Kunsill ikkunsidra li kien adatt li ma jeskludix is-sehem minoritarju tal-produttur/fornitur f'TSOs b' appartenenza separata sakemm dan ma jkun jinvolvi l-ebda kontroll jew influwenza ta' wiehed fuq l-iehor u ma jistax iwassal għal konflitt ta' interessi (l-Artikolu 9(2)).
- Rigward il-proprjetà pubblika, il-Požizzjoni Komuni fiha l-possibbiltà li s-separazzjoni tal-appartenenza tinkiseb minn żewġ korpi pubbliċi separati permezz ta' dispożizzjoni li tirrikonnoxxi li żewġ korpi pubbliċi distinti jistgħu jiġu kkunsidrati bħala żewġ persuni għall-fini tal-implimentazzjoni tas-separazzjoni tal-appartenenza (l-Artikolu 9(6)).
- Saru xi bidliet tekniċi fl-abbozzar biex tiġi ċċarata d-dispożizzjoni dwar l-operaturi kongunti (l-Artikolu 28). Din id-dispożizzjoni tippermetti li operatur kombinat jista' jiġi operat, alternattivament, jew bħala operatur ta' separazzjoni tal-appartenenza, bħala Operatur Indipendenti tas-Sistema jew bħala Operatur Indipendenti tat-Trasmissjoni.
- Il-premessa 30 tintroduċi u tispjega l-kunċett ta' *impianti tal-enerġija virtwali* bħala wahda mill-miżuri possibbli li jippromwovu l-kompetizzjoni effettiva.
- Fl-aħħarnett, f'konformità mal-format riformulat, il-Kunsill introduċa Artikolu ġdid biex jirrevoka l-att leġislativ attwali (l-Artikolu 48).

POŻIZZJONI KOMUNI (KE) Nru 9/2009**adottata mill-Kunsill fid-9 ta' Jannar 2009****bil-hsieb tal-adozzjoni tad-Direttiva 2009/.../KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ta' ... dwar ir-regoli komuni ghas-suq intern tal-gass naturali u li thassar id-Direttiva 2003/55/KE****(Test b'rilevanza għaž-ŻEE)**

(2009/C 70 E/02)

IL-PARLAMENT EWROPEW U L-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidraw it-Trattat li jstabbilixxi l-Komunità Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 47(2), u l-Artikoli 55 u 95 tiegħu,

Wara li kkunsidraw il-proposta mill-Kummissjoni,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew ⁽¹⁾,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat tar-Reġjuni ⁽²⁾,

Filwaqt li jaġixxu konformement mal-proċedura stabbilita fl-Artikolu 251 tat-Trattat ⁽³⁾,

Billi:

- (1) Is-suq intern fil-qasam tal-gass naturali, li ġie implimentat progressivament fil-Komunità kollha mill-1999, għandu l-għan li jipprovi għażla reali lill-konsumaturi kollha fl-Unjoni Ewropea, kemm jekk ikunu ċittadini jew negozji, opportunitajiet godda ta' negozju u aktar kummerċ trans-konfinali, sabiex jinkiseb titjib fl-effiċjenza, prezizzjiet kompetittivi, u standards oghla ta' servizz, u sabiex jikkontribwixxi għas-sigurtà tal-fornitura u għas-sostennibbiltà.
- (2) Id-Direttiva 2003/55/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Ġunju 2003 dwar ir-regoli komuni għas-suq intern fil-qasam tal-gass naturali ⁽⁴⁾ għamlet kontribut sinifikanti lejn il-holqien ta' tali suq intern tal-gass naturali.
- (3) Il-libertajiet li t-Trattat jiggarantixxu liċ-ċittadini tal-Unjoni — il-moviment liberu tal-merkanzija, libertà li jiġu provduti servizzi, u l-libertà li wiehed jistabbilixxi ruhu — ikunu ottenibbli biss i f'suq miftuħ għal kollox, li jippermetti lill-konsumaturi kollha liberament li jagħzlu lill-provduturi tagħhom u l-provduturi tagħhom liberament jikkonsenjau lill-klijenti tagħhom.
- (4) Madankollu, bħalissa, jeżistu ostakli għall-bejgħ ta' gass taht termini ugwali u mingħajr diskriminazzjoni jew żvantaġġi fil-Komunità. B'mod partikolari, aċċess mhux diskriminatorju għan-network, u livell ugwalment effettiv ta' supervizzjoni regolatorja f'kull Stat Membru, għad ma jeżistux.

- (5) Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni tal-10 ta' Jannar 2007 intitolata "Politika dwar l-Enerġija għall-Ewropa" enfasizzat l-importanza li jitlestha s-suq intern tal-gass naturali, kif ukoll li jinholoq ambjent ekwu għall-kumpaniji kollha tal-gass naturali stabbiliti fil-Komunità. Il-Komunikazzjonijiet tal-Kummissjoni tal-10 ta' Jannar 2007 intitolata: "Prospetti għas-suq intern tal-gass u tal-elettriku" u "Inkjesta taht l-Artikolu 17 tar-Regolament (KE) Nru 1/2003 dwar is-Setturi Ewropej tal-Gass u tal-Elettriku (Rapport Finali)" urewli r-regoli u l-miżuri preżenti ma jipprovdex il-qafas meħtieġ biex jinkiseb l-oġġettiv ta' suq intern li jiffunzjona tajjeb.

- (6) Mingħajr is-separazzjoni effettiva tan-networks minn attivitajiet ta' produzzjoni u forniture "separazzjoni effettiva", hemm ir-riskju inerenti ta' diskriminazzjoni mhux biss fl-operat tan-network iżda wkoll fl-inċentivi għal impriżi integrati vertikament li jinvestu b'mod adegwat fin-networks tagħhom.

- (7) Madankollu, ir-regoli dwar is-separazzjoni legali u funzjonali kif previsti fid-Direttiva 2003/55/KE ma wasslux għas-separazzjoni effettiva tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni. Għalhekk, fil-laqgħa tiegħu fi Brussell fit-8 u d-9 ta' Marzu 2007, il-Kunsill Ewropew stieden lill-Kummissjoni tiżviluppa proposti legiżlattivi għas-"separazzjoni effettiva tal-attivitajiet ta' forniture u produzzjoni mill-operazzjonijiet tan-network".

- (8) Hija biss it-tnehhija tal-inċentiv għall-impriżi integrati vertikament li jiddiskriminaw kontra kompetituri fir-rigward tal-aċċess għan-network u l-investiment li tista' tiżgura separazzjoni effettiva. Is-separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà, li timplika l-hatra tal-proprjetarju tan-network bħala l-operatur tas-sistema u l-indipendenza tiegħu minn kwalunkwe interess ta' forniture u produzzjoni, hija b'mod ċar mezz effettiv u stabbli biex jiġi solvut il-konflitt ta' interess inerenti u biex tkun żgurata s-sigurtà tal-forniture. Għal din ir-raġuni, il-Parlament Ewropew fir-Riżoluzzjoni tiegħu tal-10 ta' Lulju 2007 dwar Prospetti għas-suq intern tal-gass u tal-elettriku rrifera għas-separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà fil-livell tat-trasmissjoni bħala l-aktar għodda effettiva għall-promozzjoni tal-investimenti fl-infrastrutturi b'mod mhux diskriminatorju, l-aċċess għus għan-network għal partecipanti godda u t-trasparenza fis-suq. Taht is-separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà, l-Istati Membri għandhom għalhekk ikunu meħtieġa jizguraw li l-istess persuna jew persuni ma jkunux intitolati

⁽¹⁾ ĠU C 211, 19.8.2008, p. 23.

⁽²⁾ ĠU C 172, 5.7.2008, p. 55.

⁽³⁾ Opinjoni tal-Parlament Ewropew tad-9 ta' Lulju 2008 ... (għadha mhijiex publikata fil-Gurnal Uffiċjali), Pożizzjoni Komuni tal-Kunsill ta' 9 ta' Jannar 2009 u Pożizzjoni tal-Parlament Ewropew ta' ... (għadha mhijiex publikata fil-Gurnal Uffiċjali).

⁽⁴⁾ ĠU L 176, 15.7.2003, p. 57.

jeżerċitaw kontroll fuq impriza tal-produzzjoni jew tal-fornitura u, fl-istess waqt, jeżerċitaw kontroll jew kwalunkwe dritt fuq operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew sistema ta' trasmissjoni. Bil-kontra, il-kontroll fuq sistema ta' trasmissjoni jew operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jipprekludi l-possibbiltà li jiġi eżerċitat kontroll jew kwalunkwe dritt fuq impriza ta' produzzjoni jew tal-fornitura. F'dawk il-limiti, għandu jkun possibbli għal impriza ta' produzzjoni jew tal-fornitura li jkollha sehem minoritarju f'operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew sistema ta' trasmissjoni.

- (9) Id-definizzjoni tat-terminu "kontroll" hija meħuda mir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 139/2004 tal-20 ta' Janar 2004 dwar il-kontroll ta' konċentrazzjonijiet bejn imprizi (ir-Regolament tal-KE dwar l-Għaqdiet) ⁽¹⁾.
- (10) Billi s-separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà teħtieġ, fxi każi, ir-ristrutturar tal-imprizi, l-Istati Membri għandhom jinġhataw żmien addizzjonali biex japplikaw id-dispożizzjonijiet rilevanti. Fi-dawl tar-rabtiet vertikali bejn is-setturi tal-gass u tal-elettriku, id-dispożizzjonijiet dwar is-separazzjoni għandhom japplikaw għaž-żewġ setturi.
- (11) Taht is-separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà, sabiex tiġi żgurata l-indipendenza shiha tal-operat tan-network mill-interessi tal-fornitura u l-produzzjoni u sabiex ma jkun hemm skambju ta' ebda informazzjoni kunfidenzjali, l-istess persuna ma għandhiex tkun membru tal-bordijiet tal-amministrazzjoni kemm ta' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew sistema ta' trasmissjoni kif ukoll ta' impriza li twettaq kwalunkwe mill-funzjonijiet ta' produzzjoni jew forniture. Għall-istess raġuni, l-istess persuna ma għandhiex tkun intitolata tahtar membri tal-bordijiet ta' amministrazzjoni ta' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew sistema ta' trasmissjoni u teżerċita kontroll jew kwalunkwe dritt fuq impriza ta' produzzjoni jew tal-fornitura.
- (12) L-istabbiliment ta' operatur ta' sistema jew ta' operatur tat-trasmissjoni li jkun indipendenti mill-interessi ta' forniture u ta' produzzjoni għandu jippermetti lill-imprizi integrati vertikament iżommu d-dritt ta' proprjetà tagħhom tal-assi tan-network filwaqt li jiżgura separazzjoni effettiva tal-interessi, sakemm tali operatur indipendenti ta' sistema jew tali operatur indipendenti tat-trasmissjoni iwettaq il-funzjonijiet kollha ta' operatur tas-sistema u sakemm jiġu attwati regolamentazzjoni ddettaljata u mekkaniżmi ta' kontroll regolatorji estensivi.
- (13) Fejn, fi (*), l-impriza li tkun proprjetarja tas-sistema ta' trasmissjoni tkun parti minn impriza integrata vertikament, l-Istati Membri għandhom għalhekk jinġhataw l-għażla bejn is-separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà u l-istabbiliment ta' operatur ta' sistema jew ta' operatur tat-trasmissjoni li jkun indipendenti mill-interessi ta' forniture u ta' produzzjoni.
- (14) Sabiex l-interessi tal-azzjonisti tal-imprizi integrati vertikament jinżammu bis-shiħ, l-Istati Membri għandhom

ikollhom l-għażla li jimplimentaw separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà jew permezz ta' zvestiment dirett jew inkella billi jinqasmu l-ishma tal-impriza integrata f'ishma tal-impriza tan-network u ishma tal-impriza residwali ta' forniture u ta' produzzjoni, sakemm ikun hemm konformità mar-rekwiżiti li jirriżultaw mis-separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà.

- (15) L-effikaċja shiha tas-soluzzjonijiet ta' operatur indipendenti tas-sistema jew ta' operatur indipendenti tat-trasmissjoni trid tiġi żgurata permezz ta' regoli speċifiċi addizzjonali. L-indipendenza tal-operatur tat-trasmissjoni għandha tiġi żgurata inter alia permezz ta' ċertu perijodi ta'"tregwa" ("cooling-off" periods) li matulhom, fl-impriza Integrata Vertikalment, ma ssir l-ebda attività ta' ġestjoni jew attività rilevanti oħra li tagħti aċċess għall-istess informazzjoni li setgħet inkisbet f'pożizzjoni manijerjali.
- (16) Stat Membru għandu d-dritt li jagħzel separazzjoni shiha tad-dritt ta' proprjetà fit-territorju tiegħu. Fejn Stat Membru jkun eżerċita dak id-dritt, impriza ma jkollhiex id-dritt li tistabbilixxi operatur indipendenti tas-sistema jew operatur indipendenti tat-trasmissjoni. Barra minn hekk, imprizi li jwettqu kwalunkwe mill-funzjonijiet ta' produzzjoni jew provvista ma jistgħux jikkontrollaw jew jeżerċitaw direttament jew indirettament ebda dritt fuq operatur ta' sistema ta' trasmissjoni minn Stat Membru li għażel separazzjoni shiha tad-dritt ta' proprjetà.
- (17) Taht din id-Direttiva ser jeżistu tipi differenti ta' organizzazzjoni tas-suq fis-suq intern tal-gas naturali. Il-miżuri li l-Istati Membri jistgħu jieħdu biex jiżguraw livell ta' kondizzjonijiet ugwali għandhom ikunu bbażati fuq htiġiet prevalenti ta' interess ġenerali. Il-Kummissjoni għandha tiġi konsultata dwar il-kompatibbiltà tal-miżuri mat-Trattat u mal-liġi tal-Komunità.
- (18) L-implimentazzjoni ta' separazzjoni effettiva għandha tirrispetta l-prinċipju ta' non-diskriminazzjoni bejn is-settur pubbliku u dak privat. Għal dan il-ghan, l-istess persuna ma għandhiex tkun tista' teżerċita kontroll jew kwalunkwe dritt, bi ksur tar-regoli tas-separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà jew tas-soluzzjoni tal-operatur indipendenti tas-sistema, wahidha jew b'mod kongunt, fuq il-kompożizzjoni, il-votazzjoni jew id-deċizjoni tal-korpi kemm tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni jew tas-sistemi ta' trasmissjoni kif ukoll tal-imprizi tal-forniture jew tal-produzzjoni. Fir-rigward tas-separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà u l-alternattiva tal-operatur indipendenti tas-sistema, sakemm l-Istat Membru konċernat jista' juri li jkun qed jiġi sodisfatt ir-rekwiżit, żewġ korpi pubbliċi separati għandhom ikunu jistgħu jikkontrollaw minn naha wahda l-attivitajiet ta' produzzjoni u ta' forniture u min-naha l-oħra l-attivitajiet ta' trasmissjoni.
- (19) Is-separazzjoni effettiva tal-attivitajiet tan-network mill-attivitajiet ta' provvista u ta' ġenerazzjoni għandha tapplika fil-Komunità kollha għall-imprizi Komunitarji kif ukoll għal dawk mhux Komunitarji. Sabiex jiġi żgurat li l-attivitajiet tan-network u l-attivitajiet ta' forniture u ta' produzzjoni fil-Komunità jibqgħu indipendenti minn xulxin, l-awtoritajiet regolatorji għandhom ikollhom

⁽¹⁾ ĠUL 24, 29.1.2004, p. 1.

(*) Id-data tad-dhul fis-seħh ta' din id-Direttiva.

is-setgħa jirrifjutaw iċ-ċertifikazzjoni lill-operaturi tas-sistema tat-trasmissjoni li ma jikkonformawx mar-regoli tas-separazzjoni. Sabiex tiġi żgurata l-applikazzjoni konsistenti fil-Komunità kollha ta' dawk ir-regoli, l-awtoritajiet regolatorji għandhom iqisu bi shih l-opinjoni tal-Kummissjoni meta dawn tal-ewwel jiehdu deċiżjonijiet dwar iċ-ċertifikazzjoni. Sabiex jiġi żgurat ukoll ir-rispett tal-obbligi internazzjonali tal-Komunità, il-Kummissjoni għandha jkollha d-dritt li tagħti l-opinjoni tagħha dwar iċ-ċertifikazzjoni fir-rigward ta' propjetarju ta' sistema ta' trasmissjoni jew operatur ta' sistema ta' trasmissjoni li jkun ikkontrollat minn persuna jew persuni minn pajjiż terz jew minn pajjiżi terzi.

- (20) Is-salvagwardja tal-forniment tal-enerġija huwa element essenzjali ta' sigurtà pubblika u huwa għalhekk marbut b'mod inerenti mal-funzjonament effiċjenti tas-suq intern Komunitarju tal-gass. Il-gass jista' jasal biss għand ic-ċittadini tal-Unjoni permezz tan-network. Is-swieq tal-gass li jiffunzjonaw u b'mod partikolari n-networks u assi oħra assoċjati mal-fornitura tal-gass huma essenzjali għas-sigurtà pubblika, għall-kompetittività tal-ekonomija u għall-benessri taċ-ċittadini tal-Unjoni. Għalhekk għandhom jiġu permessi persuni minn pajjiżi terzi sabiex jikkontrollaw sistema ta' trasmissjoni jew operatur ta' sistema ta' trasmissjoni biss jekk ikunu konformi mar-rekwiżiti ta' separazzjoni effettiva li japplikaw fil-Komunità. Mingħajr preġudizzju għall-obbligi internazzjonali tal-Komunità, il-Komunità tikkonsidra li s-settur tas-sistema tat-trasmissjoni tal-gass huwa ta' importanza kbira għall-Komunità u għalhekk jinhtiegu salvagwardji addizzjonali fir-rigward tal-preżervazzjoni tas-sigurtà tal-provvista tal-enerġija lill-Komunità sabiex jiġi mwarrab kull riskju lill-ordni pubbliku lis-sigurtà pubblika fil-Komunità u lill-benesseri taċ-ċittadini tal-Unjoni. Is-sigurtà tal-forniment tal-enerġija lill-Komunità tehtieg, b'mod partikolari, valutazzjoni tal-indipendenza tal-operazzjoni tan-network, il-livell tad-dipendenza tal-Komunità u tal-Istati Membri individwali fuq il-forniment tal-enerġija minn pajjiżi terzi, u t-trattament ta' kemm il-kummerċ u l-investment domestiku kif ukoll dak barrani fl-enerġija f'pajjiż terz partikolari.

Għalhekk is-sigurtà tal-provvista għandha tiġi vvalutata fid-dawl taċ-ċirkostanzi fattwali ta' kull każ kif ukoll tad-drittijiet u l-obbligi li jkunu ġejjin mid-dritt internazzjonali, partikolarment il-ftehimiet internazzjonali bejn il-Komunità u l-pajjiż terz konċernat. Fejn ikun il-każ il-Kummissjoni hija mhegga tippreżenta rakkomandazzjonijiet biex jiġi nnegożjat ftehim rilevanti ma' pajjiżi terzi li jindirizza s-sigurtà tal-provvista tal-enerġija lill-Komunità jew biex jiġu nkluzi l-kwistjonijiet mehtieġa f'negożjati oħra ma' dawk il-pajjiżi terzi

- (21) Għandhom jittiehdu miżuri ulterjuri sabiex jiġu żgurati tariffi trasparenti u mhux diskriminatorji għall-aċċess għat-trasport. Dawn it-tariffi għandhom japplikaw għall-utenti kollha fuq bażi mhux diskriminatorja. Fejn faċilità tal-ħżin, linepack jew servizz ancillari topera f'suq li huwa biżżejjed kompetittiv, l-aċċess jista' jiġi permess a bażi ta' mekkanizmi bbażati fuq is-suq li jkunu trasparenti u mhux diskriminatorji.

- (22) Huwa mehtieġ li tiġi żgurata l-indipendenza ta' operaturi tas-sistemi tal-ħżin sabiex jittejjeb l-aċċess ta' partijiet terzi għall-faċilitajiet tal-ħżin li huma teknikament u/jew ekonomikament mehtieġa sabiex ikunu jistgħu effiċjentiement jagħtu lill-klijenti aċċess għas-sistemi. Għaldaqstant, jixraq li l-faċilitajiet tal-ħżin jithaddmu permezz ta' entitajiet legalment separati li jkollhom drittijiet effettivi ta' tehid ta' deċiżjonijiet fir-rigward ta' assi mehtieġa għaż-żamma, l-operazzjoni kif ukoll l-iżvilupp ta' faċilitajiet tal-ħżin. Jehtieġ ukoll li tiżdied it-trasparenza fir-rigward tal-kapaċità ta' ħżin li tiġi offruta lil partijiet terzi, billi l-Istati Membri jiġu obbligati li jiddefinixxu qafas pubbliku ċar u mhux diskriminatorju, li jiddetermina r-reġim regolatorju adegwat applikabbli għall-faċilitajiet ta' ħżin.

Ir-rekwiżiti ta' kunfidenzjalità għal informazzjoni kummerċjalment sensitiva huma partikolarment importanti fejn hija konċernata data ta' natura strateġika jew fejn hemm biss utent wahdieni għal faċilità ta' ħżin.

- (23) L-aċċess non-diskriminatorju għan-network ta' distribuzzjoni jiddetermina l-aċċess downstream għall-klijenti fil-livell tal-bejgħ bl-imnut. L-ambitu għad-diskriminazzjoni fir-rigward tal-aċċess u l-investment ta' parti terza huwa madankollu anqas sinifikanti fil-livell ta' distribuzzjoni milli fil-livell ta' trasmissjoni fejn il-kongestjoni u l-influenza tal-interessi tal-ġenerazzjoni jew tal-provvista huma ġeneralment akbar mil-livell ta' distribuzzjoni. Barra minn hekk, is-separazzjoni legali u funzjonali tal-operaturi tas-sistema ta' distribuzzjoni, kienet rikjesta, skont id-Direttiva 2003/55/KE, biss mill-1 ta' Lulju 2007 u l-effetti tagħha fuq is-suq intern tal-gas naturali għad iridu jiġu evalwati. Ir-regoli dwar is-separazzjoni legali u funzjonali li bhalissa huma fis-sehħ jistgħu jwasslu għal separazzjoni effettiva sakemm dawn jiġu definiti b'mod aktar ċar, implimentati sewwa u sorveljati mill-qrib. Sabiex jinholqu kondizzjonijiet ugwali fil-livell tal-bejgħ bl-imnut, l-attivitajiet ta' operaturi tas-sistema ta' distribuzzjoni għandhom għalhekk ikunu sorveljati sabiex dawn ma jithallewx japprofittaw ruhhom mill-integrazzjoni vertikali tagħhom fir-rigward tal-pożizzjoni kompetittiva tagħhom fis-suq, partikolarment fir-rigward ta' klijenti żgħar domestiċi u mhux domestiċi

- (24) Sabiex tiġi evitata l-impożizzjoni ta' piż finanzjarju u amministrattiv fuq operaturi żgħar tad-distribuzzjoni, l-Istati Membri għandhom ikunu jistgħu, fejn mehtieġ, li jeżentaw dawn il-kumpaniji mir-rekwiżiti legali tal-unbundling tad-distribuzzjoni.

- (25) Id-Direttiva 2003/55/KE introduċiet rekwiżit għall-Istati Membri li jistabbilixxu regolaturi b'kompetenzi speċifiċi. Madankollu, l-esperjenza turi li l-effettività tar-regolamentazzjoni hafna drabi tkun limitata bin-nuqqas ta' indipendenza ta' regolaturi mill-gvern, kif ukoll minhabba n-nuqqas ta' setgħat u diskrezzjoni. Għal din ir-raġuni, fil-laqgħa tiegħu fi Brussell fit-8 u d-9 ta' Marzu 2007, il-Kunsill Ewropew stieden lill-Kummissjoni biex tiżviluppa proposti leġislattivi li jipprovdur għal aktar armonizzazzjoni tas-setgħat u t-tishih tal-indipendenza tar-regolaturi nazzjonali tal-enerġija. Għandu jkun possibbli li dawn l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali jkopru kemm is-settur tal-elettriku kif ukoll dak tal-gass.

- (26) Sabiex is-suq intern tal-gass naturali jiffunzjona tajjeb, jehtieg li r-regolaturi tal-enerġija jkunu jistgħu jiehdu deċiżjonijiet fuq il-kwistjonijiet regolatorji relevanti kollha, u li jkunu indipendenti għal kollox minn kw-lunkwe interess pubbliku jew privat. Dan ma jipprekludix la r-reviżjoni gudiżzarja u lanqas is-superviżjoni parlamentari taht il-liġi kostituzzjonali tal-Istati Membri. Addizzjonalment, l-approvazzjoni tal-baġit tar-regolatur mil-legislatur nazzjonali ma tikkostitwixx ostakolu għall-awtonomija baġitarja.
- (27) Sabiex jiġi aċċertat aċċess effettiv għas-suq għall-partijiet kollha fis-suq inklużi partijiet godda, huma mehtieġa mekkaniżmi mhux diskriminatorji u li jibbilanċjaw l-ispejjeż. Dan għandu jinkluda permezz tat-twaqqif ta' mekkaniżmi trasparenti bażati fuq is-suq għall-fornitura u x-xiri tal-gass mehtieġ fil-qafas tar-rekwiżiti tal-bilanċjar. L-awtoritajiet regolatorji nazzjonali għandhom irwol attiv biex jaċċertaw illi t-tariffi li jibbilanċjaw mhumiex diskriminatorji u jirriflettu l-ispejjeż. Fl-istess hin, għandu jkun hemm incentivi xieraq biex jiġu bbilanċjati d-dhul u l-hruġ tal-gass u sabiex is-sistema ma titqeghidx fil-periklu.
- (28) L-awtoritajiet regolatorji nazzjonali għandhom ikunu jistgħu jiffissaw jew japprovaw it-tariffi, jew il-metodoloġiji taht il-kalkolu tat-tariffi, a bażi ta' proposta mill-operatur tas-sistema tat-trasmissjoni jew mill-operatur(i) tas-sistema tad-distribuzzjoni jew mill-operatur tas-sistema tal-gass naturali likwefatt (LNG), jew a bażi ta' proposta miftiehna bejn dak/dawk l-operatur(i) u l-utenti tan-networks. Fit-twettiq ta' dawk il-kompiti, l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali għandhom jiżguraw li t-tariffi tat-trasmissjoni u d-distribuzzjoni jkunu non-diskriminatorju u jirriflettu tassew in-nefqa, u għandhom jikkunsidraw l-ispejjeż tan-network li jkunu għal tul ta' żmien, marginali u evitati, liema spejjeż ikunu gejjin minn miżuri ta' amministrazzjoni li tkun tismola d-domanda b'incentivi u taxxi baxxi.
- (29) Ir-regolaturi tal-enerġija għandhom ikollhom is-setgħa li jadottaw deċiżjonijiet obligatorji fir-rigward tal-imprizi tal-gas naturali u li jimponu penali effettivi, proporzjonati u dissuażivi fuq l-imprizi tal-gas naturali li ma jikkonformawx mal-obbligi tagħhom, jew li jipproponu li qorti kompetenti timponi dawn il-penali fuq dawk l-imprizi. Ir-regolaturi tal-enerġija għandhom jingħataw ukoll is-setgħa biex jiddeciedu, irrispettivament mill-applikazzjoni tar-regoli ta' kompetizzjoni, dwar miżuri adatti li jippromowov l-kompetizzjoni effettiva mehtieġa għall-funzjonament tajjeb tas-suq intern tal-gass naturali. L-istabbiliment ta' programm ta' rilaxx tal-gass hija wahda mill-miżuri possibbli li tista' tiġi wżata għall-promozzjoni ta' kompetizzjoni effettiva u l-iżgurar tal-funzjonament tajjeb tas-suq. Ir-regolaturi tal-enerġija għandhom jingħataw ukoll is-setgħa li jikkontribwixxu għall-iżgurar ta' standards għoljin ta' servizz universali u pubbliku konformement mal-ftuh tas-suq, il-protezzjoni ta' klijenti vulnerabbli, u li l-miżuri ta' protezzjoni tal-konsumatur ikunu kompletament effettivi. Dawk id-dispożizzjonijiet għandhom ikunu mingħajr preġudizzju kemm għas-setgħat tal-Kummissjoni fir-rigward tal-applikazzjoni tar-regoli ta' kompetizzjoni inkluż l-eżami ta' mergers b'dimensjoni Komunitarja, kif ukoll għar-regoli dwar is-suq intern bħall-moviment liberu tal-kapital.
- (30) Investimenti f'infrastrutturi kbar godda għandhom jiġu promossi bil-qawwa, filwaqt li jiġi żgurat il-funzjonament tajjeb tas-suq intern fil-gass naturali. Sabiex jittejjeb l-effett pozittiv ta' proġetti eżentati tal-infrastruttura fuq il-kompetizzjoni u s-sigurtà tal-fornitura, għandu jiġi ttestjat l-interess fis-suq matul il-fażi ta' ppjanar tal-proġett, u għandhom jiġu implimentati regoli għall-ġestjoni tal-kongestjoni. Meta infrastruttura tinsab fit-territorju ta' aktar minn Stat Membru wiehed, l-Aġenzija għall-Koperazzjoni tar-Regolaturi tal-Enerġija stabbilita mir-Regolament (KE) Nru .../2009 ⁽¹⁾ tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, ("l-Aġenzija") għandha, bħala l-aħhar tentattiv, tiehu hsieb it-talba għall-eżenzjoni sabiex tqis ahjar l-implikazzjonijiet transkonfinali tagħha u sabiex tiffacilita t-trattament amministrattiv tagħha. Barra minn hekk, minhabba l-profil ta' riskju eċċezzjonali fil-bini ta' dawn il-proġetti kbar ta' infrastruttura eżenti, għandu jkun possibbli li tingħata deroga parzjali għall-imprizi b'interessi fil-fornitura u l-produzzjoni fir-rigward tar-regoli tas-separazzjoni għall-proġetti konċernati. Dan għandu japplika b'mod partikolari, minhabba raġunijiet ta' sigurtà tal-fornitura, għal pipelines godda fil-Komunità li jittrasportaw il-gass minn pajjiżi terzi sa gewwa l-Komunità.
- (31) Is-suq intern tal-gass naturali qed ibati minn nuqqas ta' likwidità u trasparenza li jxekkel l-allokazzjoni effiċjenti tar-riżorsi, il-kopertura tar-riskju tal-kreditu u d-dhul ta' parteċipanti godda. Il-fiducja fis-suq, il-likwidità tiegħu u l-għadd ta' parteċipanti fis-suq jehtieg li jiziedu, u għal-hekk jehtieg li tizdied is-sorveljanza regolatorja fuq imprizi attivi fil-forniment tal-gass. Tali htigiet għandhom ikunu mingħajr preġudizzju għal, u kompatibbli mal-legislazzjoni Komunitarja eżistenti dwar is-swieq finanzjarji. Jehtieg li r-regolaturi tal-enerġija u r-regolaturi tas-swieq finanzjarji jikkoperaw sabiex jghinu lil xulxin ikollhom idea generali tas-swieq konċernati.
- (32) Qabel l-adozzjoni mill-Kummissjoni ta' linji gwida li jiddefinixxu aktar ir-rekwiżiti għaž-zamma tar-reġistri, l-Aġenzija u l-Kumitat tar-Regolaturi ta' Titoli Ewropej "CESR" għandhom jikkoperaw u jagħtu parir lill-Kummissjoni dwar il-kontenut tal-linji gwida. L-Aġenzija u s-"CESR" għandhom jikkoperaw ukoll biex jinvestigaw aktar fil-fond u jagħtu parir dwar il-kwistjoni ta' jekk it-transazzjonijiet fil-kuntratti tal-fornitura tal-gass u d-derivattivi tal-gass għandhomx ikunu sugġetti għal htigiet ta' trasparenza ta' qabel u/jew ta' wara n-negożju u jekk iva, x'għandu jkun il-kontenut ta' dawk ir-rekwiżiti.
- (33) Fl-interess tas-sigurtà tal-fornitura, il-bilanċ bejn il-fornitura u t-talbiet fl-Istati Membri individwi għandu jiġi ssorveljat, u s-sorveljanza għanda tiġi segwita minn rapport dwar is-sitwazzjoni fuq livell Komunitarju, b'kont mehud

⁽¹⁾ ĠUL ...

ghall-kapaċità ta' interkonnessjoni bejn iż-żoni. Din is-sorveljanza għandha titwettaq kmieni biżżejjed biex jistgħu jittiehdu l-miżuri adegwati jekk is-sigurtà tal-fornitura tiġi kompromessa. Il-kostruzzjoni u l-manutenzjoni tal-infrastruttura tan-network meħtieġa, inkluża l-kapaċità tal-interkonnessjoni, għandhom jikkontribwixxu għall-aċċertament ta' forniture stabbli tal-gass.

- (34) L-Istati Membri għandhom jiżguraw li, filwaqt li jqisu r-rekwiżiti ta' kwalità meħtieġa, il-biogass u gass mill-biomass jew tipi oħrajn ta' gass jingħataw aċċess mhux diskriminatorju għas-sistema tal-gass, kemm-il darba dan l-aċċess huwa permanentement kompatibbli mar-regoli tekniċi rilevanti u l-istandards tas-sigurtà. Dawk ir-regoli u l-istandards għandhom jaċċertaw li dawn il-gassijiet jistgħu b'mod tekniċu u sikur jiġu injettati u ttrasportati fis-sistema tal-gass naturali u għandhom jindirizzaw ukoll il-karatteristiċi kimiċi tagħhom
- (35) Il-kuntratti fit-tul jibqgħu parti importanti mill-fornitura tal-gass tal-Istati Membri u għandhom jinżammu bħala għażla għall-imprizi tal-fornitura tal-gass sa fejn ma jfixx-lux l-għanijiet ta' din id-Direttiva u huma kompatibbli mat-Trattat, inklużi r-regoli tal-kompetizzjoni. Huwa għalhekk meħtieġ li jitqiesu fl-ippjanar tal-kapaċità tal-fornitura u tat-trasport tal-imprizi tal-gass. Huwa għalhekk meħtieġ li l-kuntratti fil-tul jitqiesu fl-ippjanar tal-kapaċità tal-fornitura u tat-trasport tal-imprizi tal-gass naturali.

- (36) Sabiex tiġi aċċertata ż-żamma ta' standards għoljin tas-servizz pubbliku fil-Komunità, il-miżuri kollha meħudin mill-Istati Membri biex jiksibu l-għanijiet ta' din id-Direttiva għandhom jiġu notifikati b'mod regolari lill-Kummissjoni. Il-Kummissjoni għandha b'mod regolari tippubblika rapport li janalizza l-miżuri meħudin fuq livell nazzjonali biex jintlaħqu l-għanijiet tas-servizz pubbliku u bi tqabbil tal-effettività tagħhom, b' għan li jsiru rakkomandazzjonijiet rigward il-miżuri li għandhom jittiehdu fuq livell nazzjonali sabiex jintlaħqu standards għoljin fis-servizz pubbliku.

L-Istati Membri għandhom jaċċertaw li meta jiġu konnessi mas-sistema tal-gass, il-klijenti huma infurmati dwar id-drittijiet tagħhom li jiġu furniti b'gass naturali ta' kwalità speċifikata bi prezzijiet raġonevoli. Miżuri meħudin mill-Istati Membri biex jipproteġu lill-klijent finali jistgħu jkunu differenti skont jekk ikunx immirati lejn klijenti domestiċi jew lejn l-intrapizi żgħar u medji.

- (37) Ir-rispett tar-rekwiżiti tas-servizz pubbliku huwa rekwiżit fundamentali ta' din id-Direttiva u huwa important li jiġu speċifikati hawn l-istandards komuni, rispettati mill-Istati Membri kollha, li jqisu l-għanijiet tal-harsiet tal-konsumatur, sigurtà tal-fornitura, protezzjoni tal-ambjent u livelli ta' kompetizzjoni ekwivalenti fl-Istati Membri kollha. Huwa importanti li l-kriterji tas-servizz pubbliku jkunu jistgħu jiġu interpretati fuq bażi nazzjonali, waqt li jikkunsidraw iċ-ċirkustanzi nazzjonali u suġġett għar-rispett lejn il-liġi tal-Komunità.
- (38) Miżuri implimentati mill-Istati Membri biex jiksibu l-għanijiet tal-koeżjoni ekonomika u soċjali jistgħu jinkludu,

b'mod partikolari, il-provvediment ta' incentivi ekonomiċi adegwati, bl-użu, fejn xieraq, tal-ghodda kollha eżistenti nazzjonali u Komunitarji. Dawn l-ghodda jistgħu jinkludu mekkaniżmi ta' responsabbiltà sabiex l-investment neċessarju jiġi ggarantit.

- (39) Sa liema livell li għalih il-miżuri meħuda mill-Istati Membri biex jaderixxu l-obbligi tas-servizz pubbliku jkunu jifformaw għajna mill-Istat taħt l-Artikolu 87(1) tat-Trattat, hemm obbligu taħt l-Artikolu 88(3) tat-Trattat li dawn jinnotifikawhom lill-Kummissjoni.
- (40) Ir-rekwiżiti tas-servizz pubbliku u l-istandards minimi komuni li jitnissu minnhom jeħtieġ li jissahhu aktar biex jiġi żgurat li l-konsumaturi kollha jkunu jistgħu jibbenefikaw mill-kompetizzjoni. Aspett prinċipali fil-fornitura lill-klijenti huwa l-aċċess għad-data dwar il-konsum, u l-konsumaturi għandhom ikollhom aċċess għad-data tagħhom sabiex ikunu jistgħu jistiednu lill-kompetituri biex jagħmlu offerta bbażata fuq din id-data. Il-konsumaturi għandhom ikollhom ukoll id-dritt li jiġu infurmati sewwa dwar il-konsum tal-enerġija tagħhom. L-informazzjoni dwar l-ispejjeż għall-enerġija li tingħata regolarment ser tohloq incentivi għat-tfaddil fl-enerġija għaliex taghti lura lill-klijenti reazzjoni (feedback) diretta dwar l-effetti tal-investment fl-użu effiċjenti tal-enerġija u fil-bidla fid-drawwiet.
- (41) Sabiex jingħata kontribut lejn is-sigurtà tal-fornitura fil-waqt li jinżamm spirtu ta' solidarjetà bejn l-Istati Membri, notevolment fil-każ ta' kriżi ta' forniture tal-enerġija, huwa importanti li jkun hemm qafas għal koperazzjoni reġjonali fi spirtu ta' solidarjetà. Din il-koperazzjoni fi spirtu ta' solidarjetà tista' tiġi sostnuta, jekk l-Istati Membri jiddeċiedu hekk, primarjament permezz ta' mekkaniżmi bbażati fuq is-suq.
- (42) Fid-dawl tal-holqien ta' suq intern fil-gass naturali, l-Istati Membri għandhom irawmu l-integrazzjoni tas-swieq nazzjonali tagħhom u l-koperazzjoni tal-operaturi tas-sistema fil-livell Komunitarju u dak reġjonali.
- (43) L-awtoritajiet regolatorji għandhom ukoll jipprovdu informazzjoni dwar is-suq sabiex jippermettu lill-Kummissjoni teżercita r-rwol tagħha li tosserva u tissorvelja s-suq Ewropew tal-gass naturali u l-evoluzzjoni tiegħu fil-perjodu qasir, medju u fit-tul, inklużi aspetti bħall-fornitura u d-domanda, l-infrastrutturi ta' trasmissjoni u distribuzzjoni, il-kummerċ transkonfinali, l-investimenti, il-prezzijiet bl-ingrossa u dawk għall-konsumatur, il-likwidità tas-suq, u it-titjib ambjentali u dak fl-effiċjenza.
- (44) Ladarba l-għan ta' din id-Direttiva, jiġifieri l-holqien ta' suq intern tal-gass naturali totalment operattiv, ma jistax jinkiseb b'mod suffiċjenti mill-Istati Membri u għalhekk jista' jinkiseb ahjar fil-livell Komunitarju, il-Komunità tista' tadotta miżuri, konformement mal-prinċipju ta' sussidarjetà kif stabbilit fl-Artikolu 5 tat-Trattat. Konformement mal-prinċipju ta' proporzjonalità, kif stabbilit f'dak l-Artikolu, din id-Direttiva ma tmurx lil hinn minn dak li hu meħtieġ sabiex jinkiseb dak l-għan.

- (45) Taht ir-Regolament (KE) Nru .../2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar il-kondizzjonijiet għall-aċċess għan-networks ta' trasmissjoni tal-gass naturali ⁽¹⁾ il-Kummissjoni tista' tadotta linji gwida biex tikseb il-grad ta' armonizzazzjoni mehtieg. Dawn il-linji gwida, li jikkostitwixxu miżuri obbligatorji ta' implimentazzjoni, huma, fir-rigward ta' ċerti dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva wkoll, għodda siewja li tista' tiġi adattata malajr fejn mehtieg.
- (46) Il-miżuri mehtieġa għall-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva għandhom jiġu adottati taht id-Deciżjoni tal-Kunsill 1999/468/KE tat-28 ta' Ġunju 1999 li tistabbilixxi l-proċeduri għall-eżerċizzju tas-setgħat ta' implimentazzjoni konferiti lill-Kummissjoni ⁽²⁾.
- (47) B'mod partikolari l-Kummissjoni għandha tingħata s-setgħa li tadotta l-linji gwida mehtieġa għall-provvediment tal-livell minimu ta' armonizzazzjoni mehtieg biex jinkiseb l-għan ta' din id-Direttiva. Billi daww il-miżuri huma ta' ambitu ġenerali u huma mfassla biex jemendaw elementi li m'humiessenzjali ta' din id-Direttiva, billi jissupplimentawha b'elementi mhux essenzjali għodda, huma għandhom jiġu adottati konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju prevista fl-Artikolu 5a tad-Deciżjoni 1999/468/KE.
- (48) Konformement mal-punt 34 tal-Ftehim Interistituzzjonali dwar it-tfassil ahjar tal-ligijiet ⁽³⁾, l-Istati Membri huma mhegga sabiex jistabbilixxu, għalihom infushom u fl-interess tal-Komunità, it-tabelli tagħhom, li juru, kemm jista' jkun possibbli, il-korrelazzjoni bejn din id-Direttiva u l-miżuri ta' traspożizzjoni, u jagħmluhom pubbliċi.
- (49) Minhabba l-ambitu tal-emendi li qegħdin isiru fid-Direttiva 2003/55/KE b' dan, huwa kunsiljabbli, għal raġunijiet ta' ċarezza u razjonalizzazzjoni, li d-dispożizzjonijiet kunsidrati jiġu mfassla mill-ġdid billi jingabru kollha f' test wiehed f' Direttiva għdida
- (50) Din id-Direttiva tirrispetta d-drittijiet fundamentali, u tosserva l-prinċipji rikonnoxuti b'mod partikolari mill-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea,

ADOOTAW DIN ID-DIRETTIVA:

KAPITOLU I

Suġġett, kamp ta' applikazzjoni u definizzjonijiet

Artikolu 1

Suġġett u Kamp ta' applikazzjoni

1. Din id-Direttiva tistabbilixxi regoli komuni għat-trasmissjoni, id-distribuzzjoni, il-provvista u hażna ta' gass naturali. Hija tippreskrivi r-regoli marbuta mal-organizzazzjoni u l-funzjonament tas-settur tal-gass naturali, l-aċċess għas-suq, il-kriterji u l-proċeduri applikabbli għall-ghoti ta' awtorizzazzjonijiet għat-trasmissjoni, id-distribuzzjoni, il-provvista u l-ħzin ta' gass naturali u l-operazzjoni tas-sistemi.

⁽¹⁾ ĠUL ...

⁽²⁾ ĠUL 184, 17.7.1999, p. 23.

⁽³⁾ ĠU C 321, 31.12.2003, p. 1.

2. Ir-regoli stabbiliti f'din id-Direttiva għall-gass naturali, inkluż il-gass naturali likwifikat (LNG), għandhom japplikaw ukoll għall-biogass u gass minn biomassa jew tipi oħrajn ta' gass sa fejn dawn il-gassijiet jistgħu teknikament u b'mod sikur jiġu injettati fi, u trasportati mis-sistema tal-gass naturali.

Artikolu 2

Definizzjonijiet

Għall-finijiet ta' din id-Direttiva, għandhom japplikaw d-definizzjonijiet li ġejjin:

1. "impriza tal-gass naturali" tfisser kwalunkwe persuna naturali jew legali li twestaq għall-inqas waħda mill-funzjonijiet li ġejjin: roduzzjoni, trasmissjoni, distribuzzjoni, forniture, xiri jew ħzin tal-gass naturali, inkluż LNG, li hija responsabbli għall-kompiti kummerċjali, tekniċi u/jew tal-manutenzjoni relatati għal daww il-funzjonijiet, iżda m'għandhomx jinkludu l-klijenti finali;
2. "upstream pipeline networks" tfisser kwalunkwe pipeline jew network ta' pipelines imhaddma u/jew mibnija bħala parti minn proġett tal-produzzjoni taż-żejt jew tal-gass, jew użata biex jingarr il-gass naturali minn proġett wiehed jew aktar għal pjanta tal-ipproċessar jew terminali jew destinazzjoni kostali finali;
3. "trasmissjoni" tfisser it-trasport tal-gass naturali minn pipeline network ta' pressa għolja li mhix upstream pipeline network bi skop li jiġi konsenjat lill-klijent, iżda li ma jinkludix il-forniture;
4. "operatur tas-sistema ta' trasmissjoni" tfisser il-persuna naturali jew legali li twestaq il-funzjoni tad-trasmissjoni u li hija responsabbli għall-operazzjoni, bl-aċċertazzjoni tal-manutenzjoni ta', u fejn mehtieg, tal-iżvilupp tas-sistema ta' trasmissjoni f'żona definita u, fejn japplika, l-interkonnessjonijiet tagħha ma' sistemi oħrajn, u li tiżgura l-kapaċità fit-tul tas-sistema li tilhaq talbiet raġonevoli għat-trasportazzjoni tal-gass;
5. "distribuzzjoni" tfisser it-trasport tal-gass naturali minn pipeline networks lokali jew reġjonali bi skop tal-konsenja tiegħu lill-klijent, iżda li ma tinkludix il-forniture;
6. "operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni" tfisser il-persuna naturali jew legali li twestaq il-funzjoni tad-distribuzzjoni u li hija responsabbli għall-operat, bl-aċċertazzjoni tal-manutenzjoni, u fejn mehtieg, tal-iżvilupp tas-sistema ta' trasmissjoni f'żona definita u, fejn japplika, l-interkonnessjonijiet tagħha ma' sistemi oħrajn, u li tiżgura l-kapaċità fit-tul tas-sistema li tilhaq talbiet raġonevoli għat-trasportazzjoni tal-gass;
7. "forniture" tfisser il-bejgħ, inkluż il-bejgħ mill-ġdid, tal-gass naturali, inkluż LNG, lill-klijenti;
8. "impriza tal-forniture" tfisser kwalunkwe persuna naturali jew legali li twestaq il-funzjoni tal-forniture;
9. "faċilità tal-ħzin" tfisser faċilità użata għall-ħzin tal-gass naturali u proprjetà ta' u/jew operata minn impriza tal-gass naturali, inkluża l-parti tal-faċilitajiet tal-LNG użati għall-ħzin iżda eskluż is-sehem użat għall-produzzjoni, u esklużi l-faċilitajiet riservati esklussivament għall-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni fit-twertiq tal-funzjonijiet tagħhom;

10. "operatur tas-sistema tal-ħżin" tfisser il-persuna naturali jew legali li twestaq il-funzjoni tal-ħżin u li hija responsabbli għall-operazzjoni ta' faċilità tal-ħżin;
11. "faċilità tal-LNG" tfisser terminali li tintuża għal-likwifikazzjoni tal-gass naturali jew l-importazzjoni, hatt u gassifikazzjoni mill-ġdid tal-LNG, u għandha tinkludi servizzi anċillari u hażna temporanja meħtieġa għall-proċess tal-gassifikazzjoni mill-ġdid u l-konsenja sussegwenti tas-sistema ta' trasmissjoni, iżda m'għandha tinkludi ebda parti minn terminali ta' LNG użati għall-ħżin;
12. "operatur tas-sistema tal-LNG" tfisser persuna naturali jew legali li twestaq il-funzjoni tal-likwifikazzjoni tal-gass naturali, jew l-importazzjoni, hatt u gassifikazzjoni mill-ġdid tal-LNG u li hija responsabbli li topera faċilità tal-LNG;
13. "sistema" tfisser networks tat-trasmissjoni, networks tad-distribuzzjoni, faċilitajiet tal-LNG u/jew faċilitajiet tal-ħżin proprjetà ta' jew imħaddma minn impriża tal-gass naturali, inkluż linepack u l-faċilitajiet tal-fornitura ta' servizzi anċillari u dawk ta' impriži relatati meħtieġa biex jingħata aċċess għat-trasmissjoni, distribuzzjoni u LNG;
14. "servizzi anċillari" tfisser is-servizzi kollha meħtieġa għall-aċċess lil u operazzjoni tan-newtorks tat-trasmissjoni u/jew distribuzzjoni u/jew faċilitajiet tal-LNG u/jew faċilitajiet tal-ħżin inklużi bilanċjar u tahlit tat-tagħbijiet, iżda esklużi faċilitajiet riservati esklussivament għal operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni li jwettqu l-funzjonijiet tagħhom;
15. "linepack" tfisser il-ħżin tal-gass bil-kompressjoni fis-sistemi ta' trasmissjoni u tad-distribuzzjoni tal-gass, iżda esklużi l-faċilitajiet riservati għall-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni li jwettqu l-funzjonijiet tagħhom;
16. "sistema interkonnessa" tfisser numru ta' sistemi li huma konnessi ma' xulxin;
17. "interkonnettur" tfisser linja tat-trasmissjoni li taqam jew li hi mxerrda fuq fruntiera bejn Stati Membri għall-uniku skop li tikkonnetti s-sistemi ta' trasmissjoni nazzjonali ta' dawn l-Istati Membri;
18. "linja diretta" tfisser pipeline tal-gass naturali li hija komplimentarja mas-sistema interkonnessa;
19. "impriża integrata tal-gass naturali integrata" tfisser impriża integrata vertikament jew orizzontalment;
20. "impriża integrata vertikament" tfisser impriża tal-gass naturali jew grupp ta' impriži tal-gass naturali fejn l-istess persuna jew l-istess persuni huma intitolati, direttament jew indirettament, li jeżerċitaw kontroll, u fejn l-impriża jew il-grupp ta' impriži jwettqu tal-inqas waħda mill-funzjonijiet ta' trasmissjoni jew distribuzzjoni, LNG jew ħżin, u mill-inqas waħda mill-funzjonijiet tal-produzzjoni jew il-provvista tal-gass;
21. "impriża integrata orizzontalment" tfisser impriża li twestaq għall-inqas waħda mill-funzjonijiet ta' produzzjoni, trasmissjoni, distribuzzjoni, forniture jew ħżin tal-gass naturali, u attività mhux relatata mal-gass;
22. "impriži relatati" tfisser impriži affiljati, fis-sens tal-Artikolu 41 tas-Seba' Direttiva tal-Kunsill 83/349/KEE tat-13 ta' Ġunju 1983 abbażi tal-Artikolu 44(2)(g) (*) tat-Trattat dwar il-kontijiet konsolidati (1), u/jew impriži assoċjati, fis-sens tal-Artikolu 33(1) ta' dik id-Direttiva, u/jew impriži tal-istess azzjonisti;
23. "utenti tas-sistema" tfisser kwalunkwe persuna naturali jew legali li qed tfornixxi jew li qed tiġi fornita mis-sistema;
24. "klijenti" tfisser klijenti bl-ingross u finali tal-gass naturali u impriži tal-gass naturali li jixtru l-gass naturali;
25. "klijenti tad-dar" tfisser klijenti li jixtru l-gass naturali għall-konsum proprju fid-dar;
26. "klijenti mhux tad-dar" tfisser klijenti li jixtru l-gass naturali li mhuwiex għall-użu proprju fid-dar;
27. "klijenti finali" tfisser klijenti li jixtru l-gass naturali għall-konsum proprju;
28. "klijenti eliġibbli" tfisser klijenti li huma liberi li jixtru l-gass mill-provditur tal-għażla tagħhom, fis-sens tal-Artikolu 36;
29. "klijenti bl-ingross" tfisser kwalunkwe persuna naturali jew legali minbarra l-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni u l-operaturi tas-sistemi tad-distribuzzjoni li jixtru l-gass naturali għall-iskop ta' bejgħ mill-ġdid fis-sistema jew barra mis-sistema fejn huma stabbiliti;
30. "ippjanar fit-tul" tfisser ippjanar tal-kapaċità tal-fornitura u tat-trasport tal-impriża tal-gass naturali għal terminu twil bi skop li jintlaħqu t-talbiet għall-gass naturali tas-sistema, diversifikazzjoni tal-għejjun u l-aċċertar tal-provvisti lill-klijenti;
31. "suq emergenti" tfisser Stat Membru li fih l-ewwel forniture kummerċjali tal-ewwel kuntratt tal-forniture tal-gass naturali tiegħu sar mhux aktar minn 10 snin ilu;
32. "sigurtà" tfisser kemm is-sigurtà tal-forniture tal-gass naturali kif ukoll sigurtà teknika;
33. "infrastruttura għida" tfisser infrastruttura mhux lesta mad-dhul fis-seħh ta' din id-Direttiva.
34. "kuntratt għal forniment tal-gass" tfisser kuntratt għall-forniment tal-gass naturali, iżda ma tinkludix derivattiva tal-gass;
35. "derivattiva tal-gass" tfisser strument finanzjarju speċifikat fil-punti 5, 6, jew 7 fit-Taqsima C tal-Anness I mad-Direttiva 2004/39/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-21 ta' April 2004 dwar swieq fi strumenti finanzjarji (2), fejn dak l-istrument għandu x'jaqsam ma' gass naturali;
36. "kontroll" tfisser kwalunkwe drittijiet, kuntratti jew kwalunkwe mezzi oħra li, sew separatament jew flimkien, u fil-waqt li jitqiesu l-fatti u l-ligijiet involuti, jagħtu l-possibbiltà li tiġi eżerċitata influwenza deċiżiva fuq impriża, b'mod partikolari permezz ta':
 - (a) il-proprjetà jew id-dritt li jintużaw l-assi kollha ta' impriża, jew parti minnhom;

(*) It-titolu tad-Direttiva 83/349/KEE għie agġustat biex jittiehed kont tar-rinumerazzjoni tal-Artikoli tat-Trattat li jistabbilixxi l-Komunità Ewropea taht l-Artikolu 12 tat-Trattat ta' Amsterdam; ir-referenza oriġinali kienet għall-Artikolu 54(3)(g).

(1) GUL 193, 18.7.1983, p. 1.

(2) GUL 145, 30.4.2004, p. 1.

- (b) drittijiet jew kuntratti li jikkonferixxu influwenza deċiżiva fuq il-komposizzjoni, il-votazzjoni jew id-deċiżjonijiet tal-organi ta' impriża.

KAPITOLU II

Regoli ġenerali għall-organizzazzjoni tas-settur

Artikolu 3

Obbligazzjonijiet dwar is-servizz pubbliku u l-protezzjoni tal-klijenti

1. L-Istati Membri għandhom jaċċertaw, abbażi tal-organizzazzjoni istituzzjonali tagħhom u b'kont meħud tal-prinċipju tas-sussidjarjetà, li, minghajr preġudizzju għall-paragrafu 2, impriži tal-gass naturali jigu operati konformement mal-prinċipji ta' din id-Direttiva bi skop li jinkiseb suq tal-gass naturali li jkun kompetittiv, sikur u ambjentalment sostenibbli, u m'għandhomx jid-diskriminaw bejn dawn l-impriži rigward id-drittijiet u l-obbligi tagħhom.

2. Tenut kont shiħ tad-dispożizzjonijiet rilevanti tat-Trattat, b'mod partikolari l-Artikolu 86 tiegħu, l-Istati Membri jistgħu jimponu fuq impriži operaturi fis-settur tal-gass, fl-interess ekonomiku ġenerali, obbligazzjonijiet dwar is-servizz pubbliku, li jistgħu jirrelataw għas-sigurtà, inkluża s-sigurtà tal-fornitura, regolarità, kwalità u prezz tal-provvisti, u l-protezzjoni tal-ambjent, li jinkludi l-effiċjenza tal-enerġija u protezzjoni tal-klima. Obbligi bħal dawn għandhom ikunu definiti b'mod ċar, trasparenti, mhux diskriminatorji, verifikabbli u għandhom jiggarrantixxu l-ugwaljanza tal-aċċess lill-kumpaniji tal-gass tal-Komunità għall-konsumaturi nazzjonali. Fir-rigward tas-sigurtà tal-provvista, l-effiċjenza fl-użu tal-enerġija/il-ġestjoni tad-domanda u għall-ksib tal-għanijiet ambjentali, kif imsemmi f'dan il-paragrafu, l-Istati Membri jistgħu jintroduċu l-implimentazzjoni ta' ppjanar għall-perijodu fit-tul, b'kont meħud tal-possibbiltà li terzi persuni jitolbu aċċess għas-sistema.

3. L-Istati Membri għandhom jiehdu l-passi adegwati biex iħarsu l-klijenti finali u jaċċertaw livelli għoljin ta' protezzjoni tal-konsumatur u għandhom, b'mod partikolari, jaċċertaw illi hemm salvagwardji adegwati għall-protezzjoni tal-klijenti vulnerabbli, inklużi miżuri adegwati biex jgħinuhom jevitaw id-diskonnessioni. F'dan il-kuntest jistgħu jiehdu l-passi adegwati biex iħarsu l-klijenti f'żoni remoti li huma mqabba mas-sistema tal-gass. L-Istati Membri jistgħu jaħtru provduttur tal-aħhar riżort għall-klijenti mqabbdin man-networks tal-gass. Għandhom jaċċertaw livelli għoljin ta' protezzjoni tal-konsumatur, b'mod partikolari rigward trasparenza rigward it-termini u l-kondizzjonijiet ġenerali tal-appalti, informazzjoni ġenerali u mekkaniżmi għar-riżoluzzjoni ta' disputi. L-Istati Membri għandhom jaċċertaw li l-klijent eligibbli effettivament jista' jaqleb għal forniturġdid. Rigward klijenti tad-dar, dawn il-miżuri għandhom jinkludu dawk stabbiliti fl-Anness I.

4. L-Istati Membri għandhom jimplementaw miżuri adegwati biex jiksibu l-għanijiet tal-koeżjoni soċjali u ekonomika u, il-protezzjoni tal-ambjent, li tista' tinkludi mezz biex jiġi meġhlu b'tidbil fil-klima, u s-sigurtà tal-fornitura. Miżuri bħal dawn jistgħu jinkludu, b'mod partikolari, il-forniment ta' incentivi ekonomiċi adegwati, bl-użu, meta jkun xieraq, tal-ghodod nazzjonali u Komunitarji eżistenti kollha, għall-manutenzjoni u l-bini tal-

infrastruttura meħtieġa ta' networks, inkluża l-kapaċità ta' inter-konnessioni.

5. L-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li ma japplikawx id-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 4 rigward id-distribuzzjoni sa fejn l-applikazzjoni tagħhom ixxejjel, fil-liġi jew fil-fatt, il-prestazzjoni tal-obbligazzjonijiet imposti fuq l-impriži tal-gass naturali fl-interess ekonomiku ġenerali u sa fejn l-iżvilupp tal-kummerċ ma jiġix affettwat sal-punt li jkun kuntrarju għall-interessi tal-Komunità. L-interessi tal-Komunità jinkludu, fost l-oħrajn, il-kompetizzjoni rigward il-klijenti eligibbli taħt din id-Direttiva u l-Artikolu 86 tat-Trattat.

6. L-Istati Membri għandhom, mal-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva, jinfurmaw lill-Kummissjoni dwar il-miżuri kollha adottati biex iwettqu l-obbligazzjonijiet dwar is-servizz pubbliku, inklużi l-protezzjoni tal-konsumatur u tal-ambjent, u l-effett possibbli tagħhom fuq il-kompetizzjoni nazzjonali u internazzjonali, kemm jekk dawn il-miżuri jeħtieġu deroga mid-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva jew le. Għandhom javżaw lill-Kummissjoni sussegwentament kull sentejn dwar kwalunkwe tibdil għal dawn il-miżuri, kemm jekk jeħtieġu deroga minn din id-Direttiva jew le.

Artikolu 4

Proċedura għall-awtorizzazzjoni

1. F'ċirkostanzi fejn awtorizzazzjoni (eż., liċenzja, permess, konċessjoni, kunsens jew approvazzjoni) tkun meħtieġa għall-konstruzzjoni jew operazzjoni ta' faċilitajiet tal-gass naturali, l-Istati Membri jew kwalunkwe awtorità kompetenti li jinnominaw għandhom jagħtu awtorizzazzjonijiet li jinbnew u/jew jigu operati tali faċilitajiet, pipelines u tagħmir assoċjat, konformement mal-paragrafi 2 sa 4. L-Istati Membri jew kwalunkwe awtorità kompetenti li jinnominaw jistgħu wkoll jagħtu awtorizzazzjonijiet fuq l-istess bażi għall-provvista tal-gass naturali u għall-klijenti bl-ingrossa.

2. Fejn l-Istati Membri għandhom sistema ta' awtorizzazzjoni, għandhom jistabbilixxu kriterji oġġettivi u mhux diskriminatorji li għandhom jintlaħqu minn impriża li tapplika għal awtorizzazzjoni biex tibni u/jew topera faċilitajiet tal-gass naturali jew li tapplika għal awtorizzazzjoni biex tipprovdri l-gass naturali. Il-kriterji u l-proċeduri mhux diskriminatorji għall-ghotja ta' awtorizzazzjonijiet għandhom ikunu pubbliċi.

3. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li r-raġunijiet għal kull każ ta' għotja ta' xi awtorizzazzjoni huma oġġettivi u non-diskriminatorji u li jingħataw lill-applikant. Ir-raġunijiet għal każdiet bħal dawn għandhom jintbagħtu fil-pront lill-Kummissjoni bħala informazzjoni. L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu proċedura li tippermetti lill-applikant li jappella fuq każdiet bħal dawk.

4. Għall-iżvilupp ta' żoni godda tal-provvista u operat effiċjenti ġeneralment, u minghajr preġudizzju għall-Artikolu 37, l-Istati Membri jistgħu jiehdu li jagħtu aktar awtorizzazzjonijiet għall-bini u l-operazzjoni ta' sistemi tad-distribuzzjoni tal-pipeline f'żona partikolari ladarba tali sistemi tal-pipeline inbnew jew ġew proposti li jinbnew f'dik iż-żona u jekk il-kapaċità eżistenti jew proposta ma għetx eżawrita.

Artikolu 5

Sorveljanza tas-sigurtà tal-provvista

L-Istati Membri għandhom jiżguraw is-sorveljanza ta' kwistjonijiet ta' sigurtà tal-provvista. Fejn l-Istati Membri jqisu li huwa xieraq, jistgħu jiddelegaw dak il-kompitu lill-awtoritajiet regolatorji msemmija fl-Artikolu 44(1). Tali sorveljanza għandha, b'mod partikolari, tkopri l-bilanċ bejn il-fornitura u t-talbiet fis-suq nazzjonali, il-livell ta' talbiet futur mistennija u provvisti li jkunu disponibbli, bil-kapaċità addizzjonali maħsuba ppjanata jew taht kostruzzjoni, u l-kwalità u l-livell tal-manutenzjoni tan-networks, kif ukoll miżuri biex jiġi kopert żmien ta' talbiet kbar hafna u biex jiġu koperti nuqqasijiet ta' provditur wiehed jew aktar. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jippubblikaw, sal-31 ta' Lulju ta' kull sena, rapport li jiddeskrivi fil-qosor is-sejbiet li jirriżultaw mis-sorveljanza ta' dawn il-kwistjonijiet, kif ukoll kwalunkwe miżuri li ttiehdu jew maħsuba li jindirizzawhom u għandhom jibagħtu dan ir-rapport lill-Kummissjoni minnufih.

Artikolu 6

Solidarjetà reġjonali

1. Sabiex tiġi ssalvagwardata provvista sikura fis-suq intern tal-gass naturali, l-Istati Membri għandhom jikkoperaw sabiex jippromwovu s-solidarjetà reġjonali u bilaterali

2. Tali koperazzjoni għandha tkopri sitwazzjonijiet li jirriżultaw fi, jew li x'aktarx jirriżultaw, f'perijodu qasir ta' żmien, fi xkiel serju għall-provvista b'effett fuq l-Istat Membru. Din għandha tinkludi:

- (a) koordinazzjoni ta' miżuri nazzjonali ta' emerġenza imsemmija fl-Artikolu 8 tad-Direttiva tal-Kunsill 2004/67/KE tas-26 ta' April 2004 dwar miżuri għas-salvagwardja tas-sigurtà tal-provvista ta' gas naturali ⁽¹⁾;
- (b) identifikazzjoni u, fejn mehtieg, żvilupp jew tiġdid ta' inter-konnessjonijiet ta' elettriku u ta' gass naturali; u
- (c) kondizzjonijiet u modalitajiet prattiċi għall-assistenza reċiproka.

3. Il-Kummissjoni għandha tinzamm informata dwar tali koperazzjoni.

4. Il-Kummissjoni tista' tadotta linji gwida għall-koperazzjoni reġjonali fi spirtu ta' solidarjetà. Dawk il-miżuri, maħsuba biex jemendaw elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi jis-supplimentawha, għandhom jiġu adottati konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 50(3).

Artikolu 7

Promozzjoni ta' koperazzjoni reġjonali

1. L-Istati Membri għandhom jikkoperaw bejniethom bil-ghan li jintegraw is-swieq nazzjonali tagħhom għall-inqas fuq livell reġjonali. B'mod partikolari, l-Istati Membri għandhom jip-promwovu l-koperazzjoni tal-operaturi ta' sistemi ta' trasmissjoni fil-livell reġjonali, u jrawmu l-konsistenza tal-qafas legali u regolatorju tagħhom. Iż-żoni ġeografiki koperti minn din il-koperazzjonijiet reġjonali għandhom jinkludu l-koperazzjoni fiż-żoni ġeografiki definiti taht l-Artikolu 12(3) tar-Regolament (KE) Nru .../2009. Din il-koperazzjoni tista' tkopri żoni ġeografiki ohra.

⁽¹⁾ ĠUL 127, 29.4.2004, p. 92.

2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw, permezz tal-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva, li l-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom sistema/i integrata/i wahda jew aktar fil-livell reġjonali li tkopri żewġ Stati Membri jew aktar għall-allo-kazzjoni tal-kapaċità u għall-kontroll tas-sigurtà tan-network.

3. F'każ li operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni integrata vertikament jiehdu sehem f'impriza kongunta stabbilita għall-implimentazzjoni tal-koperazzjoni, l-impriza kongunta għandha tistabbilixxi u timplimenta programm ta' konformità li jistabbilixxi miżuri li għandhom jittiehdu biex jiġi aċċertat li kull aġir diskriminatorju u li jmur kontra l-kompetizzjoni jiġi eskluż. Dak il-programm ta' konformità għandu jstabbilixxi l-obbligazzjonijiet speċifiċi tal-impjegati li jilhq u għan li jiġi eskluż l-aġir diskriminatorju u li jmur kontra l-kompetizzjoni ... Huwa għandu jkun suġġett għall-approvazzjoni mill-Aġenzija. Il-konformità mal-programm għandha tiġi ssorveljata indipendentement minn uffiċjali għall-konformità tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni integrata vertikament.

Artikolu 8

Regoli tekniċi

L-Istati Membri għandhom jaċċertaw illi l-kriterji tas-sigurtà teknika jiġu definiti u li r-regoli tekniċi li jstabbilixxu r-rekwiżiti minimi tad-diżinn tekniku u operattiv għat-tqabbid mas-sistema tal-facilitajiet tal-LNG, facilitajiet tal-ħżin, sistemi oħrajn tat-trasmissjoni jew tad-distribuzzjoni, u linji diretti, jiġu żviluppati u ppubblikati. Dawn ir-regoli tekniċi għandhom jaċċertaw l-interoperabbiltà tas-sistemi u għandhom ikunu oġġettivi u mhux diskriminatorji. Dawn ir-regoli tekniċi għandhom jiżguraw l-interoperabbiltà tas-sistemi u għandhom ikunu oġġettivi u mhux diskriminatorji. għandhom jiġu nnotifikati lill-Kummissjoni taht l-Artikolu 8 tad-Direttiva 98/34/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-22 ta' Ġunju 1998 li tistabbilixxi proċedura għall-fornitura tal-informazzjoni fil-qasam ta' standards u regolamenti tekniċi u tar-regoli dwar is-Servizzi tas-Socjetà tal-Informazzjoni ⁽²⁾.

KAPITOLU III

Trasmissjoni, ħżin u LNG

Artikolu 9

Separazzjoni tas-sistemi ta' trasmissjoni u tal-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li minn ... (*) 'il quddiem:

- (a) kull impriza li tipposjedi sistema ta' trasmissjoni tagħha taġixxi bħala operatur tas-sistema ta' trasmissjoni;
- (b) l-istess persuna jew persuni mhumix intitolati:
 - (i) li direttament jew indirettament jeżerċitaw kontroll fuq impriza li ttwettaq kwalunkwe wahda mill-funzjonijiet ta' produzzjoni jew provvista, u li direttament jew indirettament jeżerċitaw kontroll jew jeżerċitaw kwalunkwe dritt fuq operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew fuq sistema ta' trasmissjoni; jew

⁽²⁾ ĠU L 204, 29.1.2004, p. 37. Direttiva kif emendata bid-Direttiva 98/48/KE (GU L 217, 5.8.1998, p. 18).

(*) Id-data tat-traspożizzjoni ta' din id-Direttiva mizjuda b'sena, jiġifieri tletin xahar mid-data tad-dhul fis-sehh ta' din id-Direttiva.

- (ii) li direttament jew indirettament jeżerċitaw kontroll fuq operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew fuq sistema ta' trasmissjoni, u li direttament jew indirettament jeżerċitaw kontroll jew jeżerċitaw kwalunkwe dritt fuq impriża li twettaq kwalunkwe wahda mill-funzjonijiet ta' produzzjoni jew provvista;
- (c) l-istess persuna jew l-istess persuni mhumix intitolati jahtu membri tal-bord ta' sorveljanza, tal-bord amministrattiv jew tal-entitajiet li legalment jirrappreżentaw l-impriża, ta' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew tas-sistema ta' trasmissjoni, u li direttament jew indirettament jeżerċitaw kontroll jew jeżerċitaw kwalunkwe dritt fuq impriża li twettaq kwalunkwe wahda mill-funzjonijiet ta' produzzjoni jew ta' provvista; u
- (d) l-istess persuna jew l-istess persuni mhumix intitolati li jkunu membri tal-bord ta' sorveljanza, tal-bord amministrattiv jew tal-entitajiet li legalment jirrappreżentaw l-impriża, kemm ta' impriża li twettaq kwalunkwe mill-funzjonijiet ta' produzzjoni jew ta' forniment kif ukoll ta' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew tas-sistema ta' trasmissjoni.
2. Id-drittijiet imsemmija fil-punti (b) u (c) tal-paragrafu 1 għandhom jinkludu, b'mod partikolari:
- (a) is-setgħa għall-eżerċizzju tad-drittijiet ta' votazzjoni; jew
- (b) is-setgħa li jiġu mahtura membri tal-bord ta' sorveljanza, tal-bord amministrattiv jew tal-entitajiet li legalment jirrappreżentaw lill-impriża
3. Għall-finijiet tal-punt (b) tal-paragrafu 1, il-kunċett ta' "impriża li taqdi kwalunkwe wahda mill-funzjonijiet tal-produzzjoni jew tal-forniment" għandu jinkludi "impriża li taqdi kwalunkwe wahda mill-funzjonijiet tal-generazzjoni u l-forniment" fl-ambitu tad-Direttiva 2009/.../KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar ir-regoli komuni għas-suq intern tal-elettriku ⁽¹⁾, u t-termini "operatur tas-sistema ta' trasmissjoni" u "sistema ta' trasmissjoni" għandhom jinkludu "operatur tas-sistema ta' trasmissjoni" u "sistema ta' trasmissjoni" fl-ambitu tad-Direttiva 2009/.../KE.
4. L-Istati Membri jistgħu jippermettu derogi mill-punti (b) u (c) tal-paragrafu 1 sa ... (*), sakemm l-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni ma jkunux jiffurmaw parti minn impriża integrata vertikalment.
5. L-obbligu stipulat fil-punt (a) tal-paragrafu 1 għandu jitqies sodisfatt f'sitwazzjoni fejn żewġ impriži jew aktar li jkunu proprjetarji ta' sistemi ta' trasmissjoni jgħolqu impriża kongunta li tagħxi ta' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni f'żewġ Stati Membri jew aktar għas-sistemi ta' trasmissjoni konċernati. L-ebda impriża oħra ma tista' tkun parti mill-impriża kongunta, sakemm ma tkunx giet approvata taht l-Artikolu 15 bħala operatur indipendenti tas-sistema jew bħala operaturi indipendenti tat-trasmissjoni għall-finijiet tal-Kapitolu IV.
6. Għall-implimentazzjoni ta' dan l-Artikolu, fejn il-persuna msemmija fil-punti (b), (c) u (d) tal-paragrafu 1 hija l-Istat Membru jew entità pubblika oħra, żewġ entitajiet pubbliċi separati li jeżerċitaw kontroll, minn naha wahda, fuq operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew fuq sistema ta' trasmissjoni u, min-naha l-oħra, fuq impriża li twettaq kwalunkwe wahda mill-funzjonijiet ta' generazzjoni jew provvista, għandhom jitqiesu bħala l-istess persuna jew l-istess persuni.

(1) ĠUL ...

(*) Id-data tat-traspożizzjoni ta' din id-Direttiva miżjuda b'sentejn, jiġifieri 42 xahar mid-data tad-dhul fis-seħh ta' din id-Direttiva.

7. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li la l-informazzjoni kummerċjalment sensittiva msemmija fl-Artikolu 16 miżmuma minn operatur tas-sistema ta' trasmissjoni li kienet tagħmel parti minn impriża integrata vertikalment u lanqas il-persunal ta' tali operatur tas-sistema ta' trasmissjoni ma jiġu trasferiti lil impriži li jwettqu kwalunkwe wahda mill-funzjonijiet ta' produzzjoni u ta' provvista.

8. Fejn, fi ... (**), is-sistema ta' trasmissjoni tkun il-proprjetà ta' impriża integrata vertikalment, l-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li ma japplikawx il-paragrafu 1.

F'tali każ, l-Istati Membri konċernati għandhom jgħid:

a) jahtu operatur tas-sistema indipendenti taht l-Artikolu 14, jew

b) jikkonformaw mad-dispożizzjonijiet tal-Kapitolu IV.

9. Fejn, fi ... (**), is-sistema ta' trasmissjoni tkun il-proprjetà ta' impriża integrata vertikalment u jkun hemm arrangamenti fis-seħh li jggarantixxu indipendenza aktar effettiva tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni mid-dispożizzjonijiet tal-Kapitolu IV, l-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li ma japplikawx il-paragrafu 1.

10. Qabel ma impriża tiġi approvata u magħzula bħala operatur ta' sistema ta' trasmissjoni taht il-paragrafu 9 ta' dan l-Artikolu, hija għandha tiġi ċertifikata konformement mal-proċeduri stabbiliti fl-Artikolu 10(4), (5) u (6) ta' din id-Direttiva u fl-Artikolu 3 tar-Regolament (KE) Nru .../2009, li konformement magħhom il-Kummissjoni għandha tivverifika li l-arrangamenti eżistenti jggarantixxu b'mod ċar indipendenza aktar effettiva tal-operatur ta' sistema ta' trasmissjoni mid-dispożizzjonijiet tal-Kapitolu IV.

11. Impriži integrati vertikalment li huma proprjetarji tas-sistema ta' trasmissjoni fl-ebda każ m'għandhom jiġu mcaħhda milli jieħdu passi biex jikkonformaw mal-paragrafu 1.

12. L-impriži li jwettqu kwalunkwe mill-funzjonijiet ta' produzzjoni jew provvista m'għandhom fl-ebda każ ikunu jistgħu jieħdu kontroll ta' jew jeżerċitaw direttament jew indirettament kwalunkwe dritt fuq operaturi ta' sistema ta' trasmissjoni sseparata fl-Istati Membri li japplikaw il-paragrafu 1.

Artikolu 10

Hatra u ċertifikazzjoni ta' operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni

1. Qabel ma impriża tkun approvata u mahtura bħala operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, hija għandha tkun ċertifikata konformement mal-proċeduri stabbiliti fil-paragrafi 4, 5 u 6 ta' dan l-Artikolu fl-Artikolu 3 tar-Regolament (KE) Nru .../2009.

2. Impriži proprjetarji tas-sistema ta' trasmissjoni u li ġew ċertifikati mill-awtorità regolatorja nazzjonali bħala li kkonformaw mar-rekwiżiti tal-Artikolu 9, konformement mal-proċedura ta' ċertifikazzjoni aktar 'l isfel, għandhom jiġu approvati u mahtura bħala operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni mill-Istati Membri. L-għażla tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni għandha tiġi nnotifikata lill-Kummissjoni u ppubblikata fil-Gurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea.

(**) Id-data tad-dhul fis-seħh ta' din id-Direttiva.

3. L-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom jinnotifikaw lill-awtorità regolatorja kwalunkwe transazzjoni pplanata li tkun tista' tehtieg valutazzjoni mill-gdid tal-konformità tagħhom mar-rekwiżiti tal-Artikolu 9.

4. L-awtoritajiet regolatorji għandhom jissorveljaw il-konformità kontinwa tal-operaturi ta' sistema ta' trasmissjoni mar-rekwiżiti tal-Artikolu 9. Għandhom jibdew proċedura ta' ċertifikazzjoni sabiex jiżguraw tali konformità:

- (a) man-notifika mill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni taht il-paragrafu 3;
- (b) fuq inizjattiva tagħhom stess fejn ikollhom tagħrif li bidla pplanata fid-drittijiet jew fl-influenza fuq proprjetarji ta' sistema ta' trasmissjoni jew operaturi ta' sistema ta' trasmissjoni tista' twassal għal ksur tal-Artikolu 9, jew fejn ikollhom raġuni sabiex jemmnu li seta' sehh tali ksur; jew
- (c) fuq talba motivata tal-Kummissjoni.

5. L-awtoritajiet regolatorji għandhom jadottaw deċizzjoni dwar iċ-ċertifikazzjoni ta' operatur tas-sistema tat-trasmissjoni f'perijodu ta' erba' xhur mid-data tan-notifika mill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew mid-data tat-talba tal-Kummissjoni. Wara l-iskadenza ta' dak il-perjodu, iċ-ċertifikazzjoni għandha titqies bħala mogħtija. Id-deċizzjoni espliċita jew taċita tal-awtorità regolatorja għandha ssir effettiva biss wara l-konklużjoni tal-proċedura prevista fil-paragrafu 6.

6. Id-deċizzjoni espliċita jew taċita dwar iċ-ċertifikazzjoni ta' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandha tkun notifikata mingħajr dewmien lill-Kummissjoni mill-awtorità regolatorja, flimkien mal-informazzjoni relevanti kollha fir-rigward tad-deċizzjoni. Il-Kummissjoni għandha taġixxi konformement mal-proċedura stabbilita fl-Artikolu 3 tar-Regolament (KE) Nru .../2009.

7. L-awtoritajiet regolatorji u l-Kummissjoni jistgħu jesigū mill-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni u mill-imprizi li jwettqu kwalunkwe waħda mill-funzjonijiet ta' produzzjoni jew ta' forniment kwalunkwe tagħrif relevanti għat-twettiq tal-kompiti tagħhom konformement ma' dan l-Artikolu.

8. L-awtoritajiet regolatorji u l-Kummissjoni għandhom jippreżervaw il-kunfidenzjalità ta' informazzjoni kummerċjalment sensitiva.

Artikolu 11

Ċertifikazzjoni fir-rigward ta' pajjiżi terzi

1. Fejn tintalab ċertifikazzjoni minn proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni jew operatur tas-sistema ta' trasmissjoni u li jkun kontrollat minn persuna jew persuni minn pajjiżi terzi jew pajjiżi terzi, l-awtorità regolatorja għandha tinnotifika lill-Kummissjoni.

L-awtorità regolatorja għandha wkoll tinnotifika lill-Kummissjoni mingħajr dewmien dwar kwalunkwe ċirkostanza li tirriżulta f'persuna jew persuni minn pajjiżi terzi jew pajjiżi terzi li jieħdu kontroll tas-sistema ta' trasmissjoni jew operatur tas-sistema ta' trasmissjoni.

2. L-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom jinnotifikaw lill-awtorità regolatorja dwar kwalunkwe ċirkostanza li tirriżulta f'persuna jew persuni minn pajjiżi terzi jew pajjiżi terzi li jieħdu kontroll tas-sistema ta' trasmissjoni jew operatur tas-sistema ta' trasmissjoni.

3. L-awtorità regolatorja għandha tadotta abbozz ta' deċizzjoni dwar iċ-ċertifikazzjoni ta' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni fi żmien erba' xhur mid-data tan-notifika mill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni. Hi għandha tirrifuta iċ-ċertifikazzjoni jekk ikun għadu ma giex muri:

- (a) li l-entità konċernata tikkonforma mar-rekwiżiti tal-Artikolu 9; u
- (b) lill-awtorità regolatorja jew lil awtorità kompetenti oħra mahtura mill-Istat Membru li l-ghoti ta' ċertifikazzjoni mhux ser ipogġi friskju s-sigurtà tal-forniment tal-enerġija tal-Istat Membru u l-Komunità. Fl-kunsiderazzjoni ta' din il-kwistjoni, l-awtorità regolatorja jew l-awtorità kompetenti oħra mahtura għalhekk għandhom jieħdu kont ta' dawn li ġejjin:
 - (i) id-drittijiet u l-obbligi tal-Komunità fir-rigward ta' dak il-pajjiżi terzi li jorogħu taht il-liġi internazzjonali, inkluż ftehim konkluż ma' pajjiżi terzi jew aktar li għalih il-Komunità hija parti u li indirizza l-kwistjonijiet ta' sigurtà u forniment tal-enerġija
 - (ii) id-drittijiet u l-obbligi tal-Istat Membru fir-rigward ta' dak il-pajjiżi terzi li jorogħu taht ftehim konklużi ma' dawn il-pajjiżi terzi, sakemm ikunu konformement mal-liġi Komunitarja, u
 - (iii) fatti speċifiċi oħra u ċirkostanzi tal-każ u tal-pajjiżi terzi konċernat.

4. Id-deċizzjoni għandha tiġi notifikata mingħajr dewmien lill-Kummissjoni mill-awtorità regolatorja, flimkien mal-informazzjoni relevanti kollha fir-rigward ta' dik id-deċizzjoni.

5. L-Istati Membri għandhom jagħmlu provvedimenti sabiex l-awtorità regolatorja u/jew l-awtorità kompetenti mahtura msemmija fil-punt (b) tal-paragrafu 3, qabel ma l-awtorità regolatorja tadotta deċizzjoni dwar iċ-ċertifikazzjoni, jitolbu opinjoni mill-Kummissjoni dwar jekk:

- (a) l-entità konċernata tikkonformax mar-rekwiżiti tal-Artikolu 9; u
- (b) l-ghoti ta' ċertifikazzjoni hux ser iqiegħed friskju jew le s-sigurtà tal-forniment tal-enerġija għall-Komunità.

6. Il-Kummissjoni għandha teżamina t-talba msemmija fil-paragrafu 5 malli tirċeviha. Fi żmien xahrejn wara li tirċievi t-talba, hi għandha tagħti l-opinjoni tagħha lill-awtorità regolatorja nazzjonali jew, jekk it-talba tkun saret mill-awtorità mahtura kompetenti, lil dik l-awtorità.

Fit-thejjja tal-opinjoni, il-Kummissjoni tista' titlob l-opinjonijiet tal-Aġenzija, l-Istat Membru konċernat, u l-partijiet interessati. Fil-każ li l-Kummissjoni tagħmel din it-talba, il-perijodu ta' xahrejn għandu jiġi estiż b'xahrejn.

Fl-assenza ta' opinjoni mill-Kummissjoni fi żmien il-perijodu msemmi fl-ewwel u fit-tieni subparagrafi, il-Kummissjoni għandha titqies li m'hijiex tqajjem oġġezzjonijiet kontra d-deċizzjoni tal-awtorità regolatorja.

7. Meta tkun qed tivvaluta jekk il-kontroll minn persuna jew persuni minn pajjiżi terzi jew pajjiżi terzi ser ipogġi friskju s-sigurtà tal-forniment tal-enerġija lill-Komunità, il-Kummissjoni għandha tiehu kont ta' dawn li ġejjin:

- (a) il-fatti speċifiċi tal-każ u l-pajjiżi terzi jew pajjiżi terzi konċernati, u

(b) id-drittijiet u l-obbligi tal-Komunità, li jkunu jeżistu taht il-liġi internazzjonali, fir-rigward ta' dak il-pajjiż terz jew pajjiżi terzi, inkluż ftehim konkluż ma' pajjiż terz jew aktar li għalih il-Komunità hija parti u li indirizza l-kwistjonijiet ta' sigurtà tal-enerġija

8. L-awtorità regolatorja nazzjonali għandha, f'perijodu ta' xahrejn wara l-iskadenza tal-perijodu msemmi fil-paragrafu 6, tadotta d-deċiżjoni finali tagħha dwar iċ-ċertifikazzjoni. Fl-adozzjoni tad-deċiżjoni finali tagħha l-awtorità regolatorja nazzjonali għandha tiehu kont massimu tal-opinjoni tal-Kummissjoni. Fi kwalunkwe każ l-Istati Membri għandhom ikollhom id-dritt li jirrifjutaw iċ-ċertifikazzjoni fejn l-ghoti ta' ċertifikazzjoni ipogħi friskju s-sigurtà tal-forniment tal-enerġija tal-Istat Membru. Fejn l-Istat Membru jkun hatar awtorità regolatorja oħra biex tivvaluta l-punt (b) tal-paragrafu 3, dan jista' jesigi li l-awtorità regolatorja nazzjonali tadotta d-deċiżjoni finali tagħha konformement mal-valutazzjoni ta' dik l-awtorità kompetenti. Id-deċiżjoni finali tal-awtorità regolatorja u l-opinjoni tal-Kummissjoni għandhom jiġu ppubblikati flimkien.

9. Xejn f'dan l-Artikolu m'għandu jaffettwa d-dritt tal-Istati Membri li jeżerċitaw, konformement mal-liġi Komunitarja, kontrolli legali nazzjonali biex jiproteġu interessi ta' sigurtà pubblika legittimi.

10. Il-Kummissjoni tista' tadotta linji gwida li jistabbilixxu d-dettalji tal-proċedura li għandha tiġi segwita għall-applikazzjoni ta' dan l-Artikolu. Dawk il-miżuri maħsuba biex jemendaw elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi jissupplimentawhom għandhom jiġu adottati konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 50(3).

11. Dan l-Artikolu, bl-eċċezzjoni tal-punt (a) tal-paragrafu 3 ta' dan l-Artikolu, għandu japplika wkoll għall-Istati Membri li huma suġġetti għal derogi taht l-Artikolu 48.

Artikolu 12

Hatra ta' operaturi tal-ħżin u tas-sistema tal-LNG

L-Istati Membri għandhom jaħtru, jew jesigu li, impriża tal-gass naturali li jkunu proprjetarji ta' faċilitajiet tal-ħżin jew tal-LNG li jaħtru, għal perijodu li għandu jiġi ddeterminat mill-Istati Membri b'kont meħud tal-kwistjonijiet ta' effiċjenza u bilanċ ekonomiku, operatur, jew aktar, tas-sistema tal-ħżin jew tal-LNG.

Artikolu 13

Kompiti tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, tal-ħżin u/jew tal-LNG

1. Kull operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, tal-ħżin u/jew tal-LNG għandu:

(a) jopera, jagħti manutenzjoni u jiżviluppa taht kondizzjonijiet ekonomiċi, it-trasmissjoni, il-ħżin u/jew il-faċilitajiet tal-LNG b'kont dovut għall-ambjent;

(b) iżomm lura milli jiddiskrimina bejn utenti tas-sistema jew klassijiet ta' utenti tas-sistema, b'mod partikolari favur l-impriżi relatati tiegħu;

(c) jagħti lil kull operatur ieħor tas-sistema ta' trasmissjoni, operatur ieħor tas-sistema tal-ħżin, operatur ieħor tas-sistema tal-LNG u/jew kull operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni, biżżejjed informazzjoni sabiex jaċċerta li t-trasport u l-ħżin tal-gass naturali jistgħu jsiru b'mod kompatibbli mal-operat sikur u effiċjenti tas-sistema interkonnessa; u

(d) jagħti lill-utenti tas-sistema l-informazzjoni li jehtieġu għall-aċċess effiċjenti għas-sistema.

2. Ir-regoli adottati mill-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni biex jibbilanċjaw is-sistemi ta' trasmissjoni tal-gass għandhom ikunu oġġettivi, trasparenti u mhux diskriminatorji, inklużi regoli għat-tariffi għall-utenti tas-sistema tan-networks tagħhom għall-iskwilibriju tal-enerġija. It-termini u l-kondizzjonijiet, inklużi regoli u tariffi, għall-fornitura ta' dawn is-servizzi minn operaturi tas-sistemi tat-trasmissjoni għandhom jiġu stabbiliti skont metodoloġija kompatibbli mal-Artikolu 40(6) b'mod mhux diskriminatorju u li jirrefletti l-ispejjeż u għandhom jiġu ppubblikati.

3. L-Istati Membri jistgħu jesigu li l-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni josservaw rekwiżiti minimi għall-manutenzjoni u l-iżvilupp tas-sistema ta' trasmissjoni, inkluża l-kapaċità tal-interkonnessjoni.

4. Operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni għandhom jipprokuraw l-enerġija li jużaw għat-tweġiq tal-funzjonijiet tagħhom skont proċeduri bbażati fuq is-suq li huma trasparenti u mhux diskriminatorji.

Artikolu 14

Operaturi ta' sistemi indipendenti

1. Fejn is-sistema ta' trasmissjoni tkun il-proprjetà ta' impriża integrata vertikament fi ... (*), l-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li ma japplikawx l-Artikolu 9(1) u jaħtru operatur ta' sistema indipendenti fuq proposta mill-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni. Din il-hatra għandha tkun suġġetta għall-approvazzjoni mill-Kummissjoni.

2. L-Istat Membru jista' japprova u jaħtar biss operatur indipendenti tas-sistema, meta:

(a) l-operatur kandidat wera li jikkonforma mar-rekwiżiti Artikolu 9(1)(b), (c) u (d);;

(b) l-operatur kandidat ikun wera li għandu għad-dispożizzjoni tiegħu r-riżorsi finanzjarji, tekniċi, fiżiċi u umani meħtieġa biex iwettaq il-kompiti tiegħu taht l-Artikolu 13;

(c) l-operatur kandidat ikun intrabat li jikkonforma ma' pjan, għall-operatur indipendenti tas-sistema, ta' għaxar snin għall-iżvilupp tan-network b'sorveljanza mill-awtorità regolatorja;

(*) Id-data tad-dhul fis-seħh ta' din id-Direttiva.

(d) il-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni jkun wera l-kapaċità tiegħu li jikkonforma mal-obbligi tiegħu taht il-paragrafu 5. Għal dan il-ghan, għandu jipprovdi abbozz tal-arrangamenti kuntrattwali kollha mal-impriza kandidata u ma' kwalunkwe entità oħra rilevanti;

(e) l-operatur kandidat ikun wera l-abbiltà tiegħu li jikkonforma mal-obbligi tiegħu taht ir-Regolament (KE) Nru .../2009 inkluża l-koperazzjoni tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni fil-livell Ewropew u reġjonali.

3. L-imprizi li jkunu ġew ċertifikati mill-awtorità regolatorja bħala li kkonformaw mar-rekwiżiti tal-Artikolu 11 u tal-Artikolu 14(2) għandhom jiġu approvati u mahtura bħala operaturi tas-sistema indipendenti mill-Istati Membri. Għandha tkun applikabbli l-proċedura ta' ċertifikazzjoni fl-Artikolu 10 ta' din id-Direttiva u fl-Artikolu 3 tar-Regolament (KE) Nru .../2009 jew dik fl-Artikolu 11 ta' din id-Direttiva.

4. Kull operatur indipendenti tas-sistema, għandu jkun responsabbli għall-ghoti u l-ġestjoni tal-aċċess għal partijiet terzi, inkluż il-ġbir ta' hlasijiet ta' aċċess u d-drittijiet ta' koġestjoni, għall-operazzjoni, il-manutenzjoni u l-iżvilupp tas-sistema ta' trasmissjoni, kif ukoll għall-iżgurar tal-kapaċità fit-tul tas-sistema li tilqa' domanda raġonevoli permezz ta' ppjanar ta' investment. Fl-iżvilupp tas-sistema ta' trasmissjoni, l-operatur tas-sistema indipendenti għandu jkun responsabbli għall-ippjanar (inkluża l-proċedura tal-awtorizzazzjoni), il-bini, u l-kuntrattar tal-infrastruttura l-ġdida. Għal dan il-ghan, l-operatur tas-sistema indipendenti għandu jaġixxi bħala operatur tas-sistema ta' trasmissjoni konformement ma' dan il-Kapitolu. Il-proprjetarji ta' sistemi ta' trasmissjoni m'għandhomx ikunu responsabbli għall-approvazzjoni u l-ġestjoni ta' aċċess mill-partijiet terzi, u lanqas għall-ippjanar tal-investment.

5. Meta jinhatar operatur tas-sistema indipendenti, il-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni għandu:

(a) jipprovdi l-koperazzjoni u l-appoġġ kollha rilevanti lill-operatur tas-sistema indipendenti għat-twettiq tal-kompiti tiegħu, inkluż b'mod partikolari t-tagħrif kollu rilevanti;

(b) jiffinanzja l-investimenti deċiżi mill-operatur tas-sistema indipendenti u approvati mill-awtorità regolatorja, jew jaċċetta li jiġu ffinanzjati minn kwalunkwe parti interessata, inkluż l-operatur tas-sistema indipendenti. L-arrangamenti ta' finanzjament rilevanti għandhom ikunu suġġetti għall-approvazzjoni mill-awtorità regolatorja. Qabel din l-approvazzjoni, l-Awtorità Regolatorja għandha tikkonsulta lill-proprjetarju tal-assi flimkien mal-partijiet interessati l-oħrajn;

(c) jipprovdi għall-kopertura ta' responsabbiltà relatata mal-assi tan-network, bl-eskluzjoni tar-responsabbiltà marbuta mal-kompiti tal-operatur indipendenti tas-sistema; u

(d) jipprovdi garanziji biex jiġi ffaċilitat il-finanzjament ta' kwalunkwe espansjonijiet tan-network bl-eċċezzjoni ta' daww l-investimenti fejn, taht il-punt (b), jkun ta l-approvazzjoni tiegħu għal finanzjament minn kwalunkwe parti interessata, inkluż l-operatur tas-sistema indipendenti.

6. F'koperazzjoni mill-qrib mal-awtorità regolatorja, l-awtorità nazzjonali rilevanti fuq il-kompetizzjoni għandha tingħata s-setgħat kollha rilevanti sabiex tissorvelja b'mod effettiv il-konformità tal-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni mal-obbligi tiegħu taht il-paragrafu 5.

Artikolu 15

Separazzjoni tal-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni u tal-operatur tas-sistema ta' hżin

1. Il-proprjetarju ta' sistema ta' trasmissjoni, meta jkun inhatar operatur indipendenti tas-sistema, u l-operatur ta' sistema ta' hżin li jiffurmaw parti minn imprizi integrati vertikament, għandhom ikunu indipendenti, għall-anqas f'termini tal-forma guridika tagħhom, tal-organizzazzjoni u tat-tehid tad-deċiżjonijiet tagħhom, minn attivitajiet oħrajn li ma jkunux relatati mat-trasmissjoni, distribuzzjoni u hżin.

Dan l-Artikolu għandu japplika biss għall-faċilitajiet tal-hżin li huma teknikament u/jew ekonomikament meħtieġa għall-aċċess effiċjenti fis-sistema għall-forniment ta' kljenti taht l-Artikolu 32.

2. Sabiex tiġi aċċertata l-indipendenza tal-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni u tal-operatur tas-sistema ta' hżin msemmija fil-paragrafu 1, għandhom japplikaw il-kriterji minimi li ġejjin:

(a) daww il-persuni responsabbli għall-amministrazzjoni tal-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni u l-operatur tas-sistema ta' hżin ma jistgħux jieħdu sehem fl-istrutturi korporattivi tal-impriza integrata tal-gass naturali li hija responsabbli, direttament jew indirettament, għall-operat ta' kuljum tal-produzzjoni u l-forniment tal-gass naturali;

(b) għandhom jittieħdu miżuri adegwati biex jiġi aċċertat illi l-interessi professjonali tal-persuni responsabbli għall-amministrazzjoni tal-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni u l-operatur tas-sistema ta' hżin jitqiesu b'mod li jiżgura li huma kapaċi li jaġixxu b'mod indipendenti;

(c) l-operatur tas-sistema ta' hżin għandu jkollu drittijiet effettivi ta' tehid tad-deċiżjonijiet, indipendentement mill-impriza integrata tal-gass naturali, rigward l-assi meħtieġa għall-operazzjoni, il-manutenzjoni jew l-iżvilupp tal-faċilitajiet tal-hżin. Dan m'għandux jeskludi l-eżistenza ta' mekkaniżmi adegwati ta' koordinazzjoni biex jiġi aċċertat li jiġu protetti d-drittijiet ta' sorveljanza ekonomika u ta' amministrazzjoni tal-kumpanija prinċipali rigward prospettivi fuq assi regolati indirettament taht l-Artikolu 40(6) f'kumpanija sussidjarja. B'mod partikolari, dan għandu jippermetti lill-kumpanija prinċipali tapprova l-pjan finanzjarju ta' kull sena, jew kwalunkwe strument ekwivalenti, tal-operatur tas-sistema ta' hżin kif ukoll li tistabbilixxi limiti globali fuq il-livelli ta' dejn tas-sussidjarja tagħha. Dan m'għandux jippermetti lill-kumpanija prinċipali tagħti xi struzzjonijiet dwar l-operazzjoni ta' kuljum, u lanqas dwar deċiżjonijiet individwali marbuta mal-bini jew mat-tiġdid tal-faċilitajiet tal-hżin, li ma jkunux jeċċedu t-termini tal-pjan finanzjarju approvat, jew kwalunkwe strument ekwivalenti ieħor; u

(d) il-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni u l-operatur tas-sistema ta' hżin għandhom ifasslu programm ta' konformità, li jistabbilixxi l-miżuri meħuda biex ikun żgurat li ma jkun hemm l-ebda kondotta diskriminatorja, u biex ikun żgurat li l-osservanza tiegħu tkun sorveljata tajjeb. Il-programm ta' konformità għandu jistabbilixxi l-obbligazzjonijiet speċifiċi tal-impjegati li jiksbu daww l-ghanijiet. Rapport annwali, li jindika l-miżuri meħuda, għandu jiġi pprezentat mill-persuna jew l-entità responsabbli għas-sorveljanza tal-programm takonformità lejn l-awtorità regolatorja u għandu jiġi ppubblikat.

3. Il-Kummissjoni tista' tadotta linji gwida biex taċċerta l-konformità shiha u effettiva mal-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu tal-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni u tal-operatur tas-sistema tal-hażna. Dawn il-miżuri, imfassla sabiex jemendaw elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi jissupplimentawha, għandhom jiġu adottati konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 50(3).

Artikolu 16

Kunfidenzjalità għall-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni u proprjetarji tas-sistemi ta' trasmissjoni

1. Minghajr preġudizzju għall-Artikolu 29 jew kwalunkwe obbligu legali iehor għall-iżvelar ta' informazzjoni, kull operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, hżin u/jew LNG, u proprjetarji tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom iżommu l-kunfidenzjalità ta' informazzjoni kummerċjalment sensittiva miksuba matul it-tweqqi tal-attivitàjiet tagħhom, u għandhom jipprevjenu li informazzjoni dwar l-attivitàjiet proprji tagħhom li tista' tkun kummerċjalment vantaġġuza tiġi żvelata b'mod diskriminatorju, u b'mod partikolari m'għandhom jiżvelaw l-ebda informazzjoni kummerċjalment sensittiva lill-partijiet li jkun baqa' tal-impriza, hlief jekk dan ikun mehtieg għat-tweqqi ta' transazzjoni ta' negozju. Sabiex tiġi żgurata konformità shiha mar-regoli dwar is-separazzjoni tal-informazzjoni, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-proprjetarju tas-sistema tat-trasmissjoni ma jużax servizzi kongunti, p.e. ebda servizz legali kongunt, minbarra funzjonijiet purament amministrattivi jew tal-IT.

2. L-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni, tal-hżin u/jew tal-LNG m'għandhomx, fil-kuntest ta' bejgh jew xiri tal-gass naturali minn impriza relatata, jużaw skorrettament informazzjoni kummerċjalment sensittiva miksuba minn terzi fil-kuntest tal-ghoti jew tan-negozjar tal-aċċess għas-sistema.

KAPITOLU IV

Operatur ta' trasmissjoni indipendenti

Artikolu 17

Assi, tagħmir, persunal u identità

1. L-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom ikunu mghammra bir-riżorsi umani, tekniċi, fiżiċi u finanzjarji kollha biex jaqdu l-obbligi tagħhom taht din id-Direttiva u jwettqu l-attività ta' trasmissjoni tal-gass, partikolarment:

- (a) assi li huma mehtieġa għall-attività ta' trasmissjoni tal-gass, inkluża s-sistema ta' trasmissjoni, għandhom ikunu l-proprjetà tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni;
- (b) persunal mehtieġ għan-negozju ta' trasmissjoni tal-gass, inkluż il-prestazzjoni tal-kompiti korporattivi, għandhom jiġu impjegati mill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni;

(c) it-twellija ta' persunal u l-ghoti ta' servizzi, lil u minn kwalunkwe parti oħra tal-impriza integrata vertikalment għandha tiġi projbita. L-operatur ta' sistema ta' trasmissjoni jista' madankollu jagħti servizzi lill-impriza integrata vertikalment sakemm:

- (i) l-ghoti ta' dawn is-servizzi ma jiddiskriminax kontra utenti tas-sistema, huwa disponibbli lil utenti kollha tas-sistema taht l-istess termini u kondizzjonijiet u ma jirres-tingix, jgħawweġ jew jipprevjenu kompetizzjoni fil-produzzjoni jew il-forniment, u
- (ii) it-termini u l-kondizzjonijiet tal-ghoti ta' dawn is-servizzi jkunu approvati mill-awtorità regolatorja;

(d) minghajr preġudizzju għad-deċizzjonijiet tal-Korp ta' Sorveljanza taht l-Artikolu 20, riżorsi finanzjarji xierqa għal proġetti futuri ta' investiment u/jew għas-sostituzzjoni ta' assi eżistenti għandhom ikunu disponibbli għall-operatur ta' sistema ta' trasmissjoni fiż-żmien dovut mill-impriza integrata vertikalment wara talba adatta mill-operatur ta' sistema ta' trasmissjoni.

2. L-attività tat-trasmissjoni tal-gass għandu għall-anqas jinkludi l-kompiti li ġejjin flimkien ma' daww elenkati fl-Artikolu 13:

- (a) rappreżentanza tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni u kuntatti lil partijiet terzi u l-awtoritajiet regolatorji;
- (b) rappreżentanza tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni fin-Network Ewropew tal-Operaturi tas-Sistemi ta' Trasmissjoni (European Network of Transmission System Operators) tal-Gass "ENTSO tal-Gass";
- (c) l-ghoti ta' aċċess lil partijiet terzi u l-ġestjoni tiegħu fuq bażi mhux diskriminatorja bejn l-utenti tas-sistema jew il-klassijiet tal-utenti tas-sistema;
- (d) il-ġbir tal-ispejjeż kollha relatati mas-sistema ta' trasmissjoni inkluż l-ispejjeż ta' aċċess, l-ispejjeż ta' kumpens għal servizzi anċillari bħat-trattament tal-gass, ix-xiri ta' servizzi (l-ispejjeż ta' bilanċ, energija għal telf);
- (e) l-operazzjoni, manutenzjoni u żvilupp tas-sistema sikura, effikaċi u ekonomika ta' trasmissjoni;
- (f) ippjanar fl-investiment li jiżgura l-kapaċità fit-tul tas-sistema li tlaħhaq mad-domanda raġonevoli u tiggarrantixxi s-sigurtà tal-provvista;
- (g) l-istabbiliment ta' imprizi kongunti adegwati, anke ma' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni wiehed jew aktar, skambji tal-gass, u attivitàjiet oħra relevanti bil-ghan tal-iżvilupp tal-holqien tas-swieq reġionali jew jiġi ffaċilitat il-proċess ta' liberalizzazzjoni; u
- (h) is-servizzi korporattivi kollha, inklużi s-servizzi legali, il-kontabbiltà u s-servizzi tal-IT.

3. L-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni għandhom ikunu organizzati fil-forma legali ta' kumpanija ta' responsabbiltà żgħira kif imsemmi fl-Artikolu 1 tad-Direttiva tal-Kunsill 68/151/KEE⁽¹⁾.

⁽¹⁾ L-Ewwel Direttiva tal-Kunsill 68/151/KEE tad-9 ta' Marzu 1968 dwar il-koordinament ta' salvagwardji li, għall-finijiet tal-protezzjoni tal-interessi tal-membri u ta' oħrajn, huma mehtieġa mill-Istati Membri mingħand kumpaniji fis-sens tat-tieni paragrafu tal-Artikolu 58 tat-Trattat, bil-ghan li dawn is-salvagwardji isiru ekwivalenti mal-Komunità kollha (ĠU L 65, 14.3.1968, p. 8).

4. L-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni m'għandux, fl-identità, il-komunikazzjonijiet u l-użu tal-marka (branding) u l-lokazzjoni korporattiva tiegħu, johlq konfużjoni fir-rigward tal-identità tal-impriża integrata vertikament jew kwalunkwe parti tagħha.

5. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni m'għandux jikkondividi sistemi tal-IT jew tagħmir, bini u sistemi ta' aċċess ta' sigurtà ma' kwalunkwe parti tal-impriża integrata vertikament, u lanqas juża l-istess konsulenti jew kuntratturi esterni għal sistemi jew tagħmir tal-IT, u s-sistemi ta' aċċess tas-sigurtà.

6. Il-kontijiet tal-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni għandhom jiġu vverifikati minn awditur li ma huwiex dak li jivverifika l-impriża integrata vertikament jew xi parti minnha.

Artikolu 18

Indipendenza tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni

1. Mingħajr preġudizzju għad-deċiżjonijiet tal-membri tal-Korp ta' Sorveljanza taħt l-Artikolu 20, l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jkollu:

(a) drittijiet deċiżjonali reali, indipendenti mill-impriża integrata vertikament, fejn għandhom x'jaqsmu l-assi mehtieġa biex jopera, iżomm jew jiżviluppa s-sistema ta' trasmissjoni; u

(b) is-setgħa li jsib fondi fis-suq kapitali b'mod partikolari billi jissellef u permezz ta' żieda kapitali.

2. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu fi kwalunkwe hin jaġixxi li jiżgura li huwa jkollu r-riżorsi li jehtieġ sabiex iwettaq korrettament l-attività ta' trasmissjoni u effiċjenti u jiżviluppa u jzomm sistema ta' trasmissjoni li tkun effiċjenti, sikura u ekonomika.

3. Is-sussidjarji tal-impriża integrata vertikament li twettaq funzjonijiet ta' produzzjoni jew provvista m'għandhom ikollhom ebda sehem dirett jew indirett fl-ishma fl-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni m'għandu jkollu la sehem dirett jew indirett fl-ishma ta' xi sussidjarja tal-impriża integrata vertikament li twettaq funzjonijiet ta' produzzjoni jew provvista, u lanqas jirċievi dividendi jew xi benefiċċju finanzjarju iehor min dik is-sussidjarja.

4. L-istruttura ġenerali tal-ġestjoni u l-istatuti korporattivi tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom jiżguraw l-indipendenza effettiva tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni konformement ma' dan il-Kapitolu. L-impriża integrata vertikament m'għandiex tiddetermina direttament jew indirettament l-imġiba kompetittiva tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni fir-rigward tal-attivitajiet ta' kuljum tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni u l-ġestjoni tan-network, jew fir-rigward tal-attivitajiet mehtieġa għat-thejija tal-pjan ta' żvilupp tan-network fuq 10 snin żviluppat taħt l-Artikolu 22.

5. Fit-twettiq tal-kompiti tagħhom fl-Artikolu 13 u fl-Artikolu 17(2) ta' din id-Direttiva, u konformement mal-Artikolu 13 (1), l-Artikolu 14(1)(a), l-Artikolu 16(2), (3) u (5) tar-Regolament (KE) Nru .../2009, l-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni

m'għandhomx jiddiskriminaw kontra persuni jew entitajiet differenti u m'għandhomx jirrestringu, jiddistorsjaw jew jipprevjenu l-kompetizzjoni fil-produzzjoni jew il-provvista.

6. Kull relazzjoni kummerċjali u finanzjarja bejn l-impriża integrata vertikament u l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, inkluż is-self mill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni lill-impriża integrata vertikament, għandha tkun konformi mal-kondizzjonijiet tas-suq. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jzomm rekords iddetaljati ta' dawn ir-relazzjonijiet kummerċjali u finanzjarji u jagħmilhom disponibbli lill-awtorità regolatorja hekk kif issirli t-talba.

7. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jippreżenta għall-apporvazzjoni mill-awtorità regolatorja kull ftehim kummerċjali u finanzjarju mal-impriża integrata vertikament.

8. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jinforma lill-awtorità regolatorja bir-riżorsi finanzjarji, imsemmija fl-Artikolu 17(1)(d), disponibbli għal proġetti futuri ta' investiment u/jew għas-sostituzzjoni ta' assi eżistenti.

9. L-impriża integrata vertikament għandha tastjeni minn kwalunkwe azzjoni li timpedixxi jew tippregudika l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni milli jikkonforma mal-obbligi tiegħu f'dan il-Kapitolu u m'għandiex tesigi li l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jitlob il-permess mill-impriża integrata vertikament biex jikkonforma ma' dawn l-obbligi.

10. Impriża li tkun ġiet ċertifikata mill-awtorità regolatorja bħala konformi mar-rekwiziti ta' dan il-Kapitolu għandha tkun approvata u nnominata bħala operatur tas-sistema ta' trasmissjoni mill-Istat Membru konċernat. Għandha tapplika l-proċedura ta' ċertifikazzjoni fl-Artikolu 10 ta' din id-Direttiva u fl-Artikolu 3 tar-Regolament (KE) Nru .../2009 jew dik fl-Artikolu 11 ta' din id-Direttiva.

Artikolu 19

Indipendenza tal-persunal u l-ġestjoni tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni

1. Id-deċiżjonijiet fir-rigward hatriet u tiġdid, kondizzjonijiet ta' xogħol inkluża r-remunerazzjoni u t-terminazzjoni tal-kariga tal-persuni responsabbli mill-ġestjoni u/jew membri tal-korpi amministrattivi tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom jittiehdu mill-Korp ta' Sorveljanza tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni mahtur taħt l-Artikolu 20.

2. L-identità u l-kondizzjonijiet li jirregolaw il-mandat, it-tul ta' żmien u t-terminazzjoni tal-kariga tal-persuni nnominati mill-Korp ta' Sorveljanza għall-hatra jew tiġdid bħala persuni responsabbli mill-ġestjoni eżekuttiva u/jew bħala membri tal-korpi amministrattivi tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, u r-raġunijiet għal kull deċiżjoni proposta li ttermina tali kariga, għandhom jiġi nnotifikati lill-awtorità regolatorja. Dawn il-kondizzjonijiet u d-deċiżjonijiet imsemmija fil-paragrafu 1 għandhom jorbtu biss jekk, fi żmien tliet ġimgħat wara n-notifika, l-awtorità regolatorja ma tkunx oġġezzjonat għalihom.

L-awtorità regolatorja tista' togġezzjona għad-deċiżjonijiet msemija fil-paragrafu 1:

- (a) jekk iqumu dubji dwar l-indipendenza professjonali ta' persuna nnominata responsabbli mill-ġestjoni u/jew membru tal-korpi amministrattivi, jew
- (b) fil-każ ta' terminazzjoni prematura ta' kariga, jekk jeżistu dubji rigward il-ġustifikazzjoni ta' tali terminazzjoni prematura.

3. L-ebda pożizzjoni jew responsabbiltà professjonali, relazzjoni ta' interess jew ta' negozju, direttament jew indirettament, mal-impriza integrata vertikalment jew kwalunkwe parti jew l-azzjonisti li jikkontrollawha għajr l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, m'għandha tiġi eżerċitata għal perijodu ta' tliet snin qabel il-hatra tal-persuni responsabbli mill-ġestjoni u/jew tal-membri tal-korpi amministrattivi tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni li huma suġġetti għal dan is-subparagrafu.

L-ewwel subparagrafu għandu japplika għall-maġġoranza tal-persuni responsabbli mill-ġestjoni u/jew membri tal-korpi amministrattivi tal-operatur ta' sistema ta' trasmissjoni.

Il-persuni responsabbli għall-ġestjoni u/jew il-membri tal-korpi amministrattivi tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni li mhu-miex suġġetti għall-ewwel subparagrafu ma għandhomx ikunu eżerċitaw l-ebda ġestjoni jew attività rilevanti ohra fl-impriza integrata vertikalment għal perijodu ta' mill-anqas sitt xhur qabel il-hatra tagħhom.

4. Il-persuni responsabbli mill-ġestjoni u/jew membri tal-korpi amministrattivi, u l-impjegati tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni ma jridx ikollhom xi pożizzjoni jew responsabbiltà professjonali, relazzjoni ta' interess jew negozju, direttament jew indirettament, ma' xi parti ohra tal-impriza integrata vertikalment jew mal-azzjonisti li jikkontrollawha.

5. Il-persuni responsabbli mill-ġestjoni u/jew membri tal-korpi amministrattivi, u l-impjegati tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni ma jridx ikollhom xi interess fi jew jirċievu xi benefiċċju finanzjarju, direttament jew indirettament, minn xi parti tal-impriza integrata vertikalment li mhuwiex l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni. Ir-remunerazzjoni tagħhom m'għandhiex tiddependi mill-attivitajiet jew mir-riżultati tal-impriza integrata vertikalment jekk mhux daww tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni.

6. Id-drittijiet effettivi għal appell lill-awtorità regolatorja għandhom ikunu ggarantiti għal kwalunkwe lment mill-persuni responsabbli mill-ġestjoni u/jew membri tal-korpi amministrattivi tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni kontra terminazzjonijiet prematuri tal-kariga tagħhom.

7. Wara t-terminazzjoni tal-kariga fl-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, il-persuni responsabbli mill-ġestjoni tiegħu u/jew membri tal-korpi amministrattivi tiegħu ma jridx ikollhom xi pożizzjoni jew responsabbiltà professjonali, relazzjoni ta' interess jew negozju ma' xi parti tal-impriza integrata vertikalment jew xi parti minnha jekk mhux l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, jew mal-azzjonisti li jikkontrollawha għal perijodu ta' mhux anqas minn erba' snin.

8. It-tieni subparagrafu tal-paragrafu 3 u l-paragrafu 7 għandhom ikunu applikabbli għall-persuni kollha li jappartjenu għall-ġestjoni eżekuttiva u għal daww kollha li jirrappurtaw għalihom direttament dwar materji relatati għall-operat, il-ġestjoni jew l-iżvilupp tan-network.

Artikolu 20

Korp ta' Sorveljanza

1. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jkollu Korp ta' Sorveljanza li jkun inkarigat mit-tehd ta' deċiżjonijiet li jista' jkollhom impatt sinifikattiv fuq il-valur tal-assi tal-azzjonisti fl-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, partikolarment deċiżjonijiet rigward l-approvazzjoni tal-pjanijiet finanzjarju annwali u daww fuq perijodu itwal, il-livell ta' djun tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni u l-ammont ta' dividendi mqassma lill-azzjonisti. Id-deċiżjonijiet li jaqgħu taht il-kompetenza tal-Korp ta' Sorveljanza għandhom jeskludu lil daww li huma relatati mal-attivitajiet ta' kuljum tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni u l-ġestjoni tan-network, u fir-rigward tal-attivitajiet neċessarji għat-thejjija tal-pjan ta' hidma ta' 10 snin għall-iżvilupp tan-network żviluppat taht l-Artikolu 22.

2. Il-Korp ta' Sorveljanza għandu jkun magħmul minn membri li jirrappreżentaw l-impriza integrata vertikalment, membri li jirrappreżentaw l-azzjonisti li huma parti terza u, fejn il-leġislażjoni rilevanti ta' Stat Membru tipprevedi hekk, membri li jirrappreżentaw partijiet ohra interessati bħal impjegati tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni.

3. L-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 19(2), l-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 19(3) u l-Artikolu 19(4) sa (7) għandhom japplikaw għall-anqas għal nofs il-membri tal-Korp ta' Sorveljanza barra wiehed.

Il-punt (a) tat-tieni subparagrafu tal-Artikolu 19(2) għandu japplika għall-membri kollha tal-Korp ta' Sorveljanza.

Artikolu 21

Programm ta' konformità u uffiċjal għall-konformità

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni jistabbilixxu programm ta' konformità li jistabbilixxi l-miżuri mehudin biex jiġi żgurat li kull aġir diskriminatorju jiġi eskluż, u jaċċerta li l-konformità ma' dan il-programm hija ssorveljata b'mod xieraq. Il-programm ta' konformità għandu jistabbilixxi l-obbligazzjonijiet speċifiċi tal-impjegati li jiksbu daww l-ghanijiet. Huwa għandu jkun suġġett għall-approvazzjoni mill-awtorità regolatorja. Mingħajr preġudizzju għas-setgħat tar-regolatur nazzjonali, il-konformità mal-programm għandha tiġi ssorveljata indipendentement minn uffiċjal għall-konformità.

2. L-uffiċjal għall-konformità għandu jinhatar mill-Korp ta' Sorveljanza. L-uffiċjal għall-konformità jista' jkun persuna fizika jew ġuridika. L-Artikolu 19(2) sa (7) għandu japplika għall-uffiċjal għall-konformità. L-awtorità regolatorja tista' togġezzjona għall-hatra ta' uffiċjal għall-konformità għal raġunijiet ta' nuqqas ta' indipendenza jew kapacià professjonali.

3. L-uffiċjal għall-konformità għandu jkun inkarigat milli:

- (a) jissorvelja l-implimentazzjoni tal-programm ta' konformità;
- (b) jelabora rapport annwali, li juri l-miżuri mehuda għall-implimentazzjoni tal-programm ta' konformità u jipprezentah lill-awtorità regolatorja;

- (c) jirrapporta lill-Korp ta' Sorveljanza u joħroġ rakkomandazzjonijiet dwar il-programm ta' konformità u l-implimentazzjoni tiegħu;
 - (d) jinnotifika lill-awtorità regolatorja dwar kwalunkwe ksur sostanzjali fir-rigward tal-implimentazzjoni tal-programm ta' konformità; u
 - (e) jirrapporta lill-awtorità regolatorja dwar kwalunkwe relazzjoni kummerċjali u finanzjarja bejn l-impriza integrata vertikament u l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni.
4. L-uffiċjal għall-konformità għandu jippreżenta d-deċizjonijiet proposti dwar il-pjan ta' investiment jew dwar investimenti individwali fin-network lill-awtorità regolatorja. Dan għandu jsehh l-aktar tard meta t-tmexxija u/jew il-korp amministrattivi kompetenti tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jippreżentahom lill-Korp ta' Sorveljanza.
5. Fejn l-impriza integrata vertikament, fl-assemblea ġenerali jew permezz tal-vot tal-membri tal-Korp ta' Sorveljanza li hija tkun ħatret, tkun evitat l-adozzjoni ta' deċizjoni bl-effett li ma jithallewx isiru jew jiġu ttardjati investimenti fin-network, l-uffiċjal għall-konformità għandu jirrapporta dan lill-awtorità regolatorja.
6. Il-kondizzjonijiet li jiggvernaw il-mandat jew il-kondizzjonijiet ta' impjeg tal-uffiċjal għall-konformità għandhom ikunu suġġetti għall-approvazzjoni mill-awtorità regolatorja u għandhom jiżguraw l-indipendenza tal-uffiċjal għall-konformità.
7. L-uffiċjal għall-konformità għandu jirrapporta regolarment, bil-fomm jew bil-kitba, lill-awtorità regolatorja u għandu jkollu d-dritt li jirrapporta regolarment, bil-fomm jew bil-kitba, lill-Korp ta' Sorveljanza tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni.
8. L-uffiċjal għall-konformità jista' jattendi għal-laqgħat kollha tat-tmexxija jew tal-korpi amministrattivi tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, u daww tal-Korp ta' Sorveljanza u l-assemblea ġenerali. L-uffiċjal għall-konformità għandu jattendi l-laqgħat kollha li jindirizzaw il-materji li ġejjin:
- (a) il-kondizzjonijiet ta' aċċess għan-network, kif definiti fir-Regolament (KE) Nru .../2009, partikolarment fir-rigward tat-tariffi, is-servizzi ta' aċċess għal partijiet terzi, l-allokazzjoni tal-kapaċità u l-ġestjoni tal-kongestjoni, it-trasparenza, l-ibbilanċjar u s-swieq sekondarji;
 - (b) proġetti mibdija sabiex tiġi operata, tiġi mantenuta u żviluppata s-sistema ta' trasmissjoni, inkluż investimenti f'konnessjonijiet ta' trasport godda, fl-espansjoni tal-kapaċità u l-ottimizzazzjoni tal-kapaċità eżistenti;
 - (c) xiri jew bejgħ tal-enerġija meħtieġa biex tiġi operata s-sistema ta' trasmissjoni.
9. L-uffiċjal għall-konformità għandu jissorvelja l-konformità tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni mal-Artikolu 16.
10. L-uffiċjal għall-konformità għandu jkollu aċċess għad-data kollha rilevanti u għall-uffiċċji tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni u għall-informazzjoni kollha meħtieġa biex jaqdi l-kompiti tiegħu.

11. Wara l-approvazzjoni minn qabel tal-awtorità regolatorja, il-Korp ta' Sorveljanza jista' jneħhi mill-kariga lill-uffiċjal għall-konformità.

12. L-uffiċċjal għall-konformità għandu jkollu aċċess għall-uffiċċji tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni mingħajr avviz minn qabel.

Artikolu 22

Żvilupp tan-network u setgħat biex jittiehdu deċizjonijiet ta' investiment

1. Kull sena, l-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom jippreżentaw lill-awtorità regolatorja pjan ta' żvilupp tan-network fuq għaxar snin ibbażat fuq il-provvista u d-domanda eżistenti u previsti wara konsultazzjoni mal-partijiet interessati kollha rilevanti. Il-pjan għandu jkun fih miżuri effiċjenti sabiex jiggarrantixxu l-adegwatezza tas-sistema u s-sigurtà tal-provvista.
2. Il-pjan ta' żvilupp tan-network fuq 10 snin għandu, b'mod partikolari:
- (a) jindika lill-partecipanti fis-suq l-infrastrutturi ewlenin ta' trasmissjoni li jeħtieġ li jinbnew jew jiġu mmodernizzati matul l-għaxar snin li ġejjin.
 - (b) jkun fih l-investimenti kollha diġà deċiżi u jidentifika investimenti godda li jridu jiġu eżegwiti fit-tliet snin li ġejjin. u
 - (c) jipprovdi skeda ta' żmien għall-proġetti kollha ta' investiment.
3. Waqt l-elaborazzjoni tal-pjan ta' żvilupp tan-network fuq 10 snin, l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jagħmel suppożizzjonijiet raġjonevoli dwar l-evoluzzjoni tal-produzzjoni, il-provvista, il-konsum u l-iskambji ma' pajjiżi oħrajn, b'kont meħud tal-pjani ta' investiment għan-networks reġjonali u fil-Komunità kollha, kif ukoll għall-pjani ta' investiment għall-ħżin u l-faċilitajiet ta' gassifikazzjoni mill-ġdid ta' LNG.
4. L-awtorità regolatorja għandha tikkonsulta mal-utenti kollha effettivi u potenzjali tan-network dwar il-pjan ta' żvilupp tan-network fuq 10 snin b'mod miftuh u trasparenti. Il-persuni jew imprizi li jiddikjaraw li huma utenti potenzjali tas-sistema jistgħu jintalbu jissostanzjaw tali pretensjonijiet. L-awtorità regolatorja għandha tippubblika r-riżultat tal-proċess ta' konsultazzjoni, partikolarment il-htigijiet possibbli għal investimenti.
5. L-awtorità regolatorja għandha teżamina jekk il-pjan ta' żvilupp tan-network fuq 10 snin ikoprix il-htigijiet kollha tal-investimenti identifikati matul il-proċess ta' konsultazzjoni, u jekk hux konformi mal-pjan mhux obbligatorju ta' żvilupp tan-network fuq 10 snin għall-Ewropa kollha msemmi fl-Artikolu 8 (1) tar-Regolament (KE) Nru .../2009. Jekk ikun hemm xi dubju dwar il-konformità mal-pjan mhux obbligatorju ta' żvilupp tan-network fuq 10 snin għall-Ewropa kollha, l-awtorità regolatorja għandha tikkonsulta mal-Aġenzija. L-awtorità regolatorja tista' titlob lill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni sabiex jemenda l-pjan tiegħu.
6. L-awtorità regolatorja għandha tissorvelja u tevalwa l-implimentazzjoni tal-pjan ta' żvilupp tan-network fuq 10 snin.

7. F'ċirkostanzi fejn l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, jekk mhux għal raġunijiet imperattivi mhux fil-kontroll tiegħu, ma jeżegwixxi investiment, li, konformement mal-pjan ta' żvilupp tan-network fuq 10 snin, suppost kellu jiġi eżegwit fis-snin ta' wara, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-awtorità regolatorja għandha l-obbligu li tiegħu għall-anqas wahda mill-miżuri li ġejjin biex tiżgura li l-investiment in kwistjoni jsehh jekk tali investiment ikun għadu relevanti abbażi tal-pjan l-aktar reċenti ta' żvilupp tan-network fuq 10 snin:

- (a) tesiġi mill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni li jeżegwixxi l-investimenti in kwistjoni,
- (b) torganizza proċedura għal sejha ta' offerti miftuħa għal kull investitur għall-investiment in kwistjoni; jew
- (c) tobbliga lill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jaċċetta zieda fil-kapital biex jiffinanzja l-investimenti mehtieġa u jippermetti l-investituri indipendenti jipparteċipaw fil-kapital.

Meta l-awtorità regolatorja tkun għamlet użu mis-setgħat tagħha taht il-punt (b) tal-paragrafu 7, hija tista' tobbliga lill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jaqbel ma' element wiehed jew iżjed minn dawn li ġejjin:

- (a) il-finanzjament minn xi parti terza,
- (b) il-konstruzzjoni minn xi parti terza,
- (c) il-bini minnu stess tal-assi koncernati,
- (d) l-operazzjoni minnu istess tal-ass koncernat.

L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jipprovdi lill-investituri bl-informazzjoni kollha mehtieġa biex iwettqu l-investiment, għandu jikkollega l-assi l-godda man-network ta' trasmissjoni u għandu jagħmel l-aħjar li jista' biex jiffaċilita l-implimentazzjoni tal-proġett ta' investiment.

L-arrangamenti finanzjarji relevanti għandhom ikunu suġġetti għall-approvazzjoni mill-awtorità regolatorja.

8. Meta l-awtorità regolatorja tkun għamlet użu mis-setgħat tagħha taht l-ewwel subparagrafu tal-paragrafu 7, ir-regolamenti tariffarji relevanti għandhom ikopru l-ispejjeż tal-investimenti in kwistjoni.

Artikolu 23

Setgħat deċiżjonali fir-rigward tal-konnessjoni ta' faċilitajiet ta' hżin, faċilitajiet ta' gassifikazzjoni mill-gdid ta' LNG u klijenti industrijali mas-sistema ta' trasmissjoni

1. L-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom ikunu obbligati jistabbilixxu u jippubblikaw proċeduri trasparenti u effiċjenti u tariffi għall-konnessjoni non-diskriminatorja ta' impjanti ta' hżin, faċilitajiet ta' gassifikazzjoni mill-gdid ta' LNG u klijenti industrijali mas-sistema ta' trasmissjoni. Il-proċeduri għandhom ikunu suġġetti għall-approvazzjoni mill-awtorità regolatorja.

2. L-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni m'għandhomx ikunu intitolati li jirrifjutaw il-konnessjoni ta' faċilità għdida ta' hżin, faċilità ta' gassifikazzjoni mill-gdid ta' LNG jew klijent industrijali għal raġunijiet ta' limitazzjonijiet possibbli futuri fil-kapaċitajiet tan-network disponibbli jew spejjeż addizzjonali relatati maż-zieda neċessarja tal-kapaċità. L-operatur tas-sistema

ta' trasmissjoni għandu jkun obligat jiżgura biżżejjed kapaċità ta' dhul u hrug għall-konnessjoni l-għdida.

KAPITOLU V

Distribuzzjoni u forniture

Artikolu 24

Il-hatra tal-operaturi tas-sistema tad-distribuzzjoni

L-Istati Membri għandhom jinnominaw, jew jesig li l-impriża li għandhom jew li huma responsabbli għal sistemi ta' distribuzzjoni jinnominaw, għal perijodu li għandu jiġi determinat mill-Istati Membri, wara li jkunu kkunsidraw kwistjonijiet ta' effikaċja u bilanċ ekonomiku, operatur tas-sistemi ta' trasmissjoni wiehed jew aktar, u għandhom jaċċertaw li daww l-operaturi jaġixxu taht l-Artikoli 25, 26 u 27.

Artikolu 25

Kompiti tal-operaturi tas-sistemi ta' distribuzzjoni

1. Kull operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni għandu jopera, imantni u jiżviluppa taht kondizzjonijiet ekonomiċi, sistema sikura, affidabbli u effiċjenti, b'rigward dovut għall-ambjent.

2. F'kull każ l-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni m'għandux jiddiskrimina bejn utenti tas-sistema jew klassijiet ta' utenti, b'mod partikolari favur l-impriża relatati tiegħu.

3. Kull operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni għandu jipprovdi kull operatur ieħor tas-sistema tad-distribuzzjoni u/jew operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew tal-LNG, u/jew operatur tas-sistema tal-hżin b'informazzjoni biżżejjed biex jiġi aċċertat li t-trasport u l-hażna tal-gass naturali jsiru b'mod kompatibbli mal-operazzjoni sikura u effiċjenti tas-sistema interkonnessa.

4. Kull operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni għandu jipprovdi lill-utenti tas-sistema bl-informazzjoni li jehtieġu għall-aċċess għas-sistema effiċjenti.

5. Fejn l-operaturi tas-sistemi tad-distribuzzjoni huma responsabbli għall-bilanċjar tas-sistema tad-distribuzzjoni, ir-regoli adottati minnhom għal dak l-iskop għandhom ikunu oġġettivi, trasparenti u mhux diskriminatorji, inklużi regoli għat-tariffi imposti lill-utenti tas-sistema għall-iskwilibrju tal-enerġija. It-termini u l-kondizzjonijiet, inklużi r-regoli u t-tariffi, għall-proviżjoni ta' tali servizzi minn operaturi tas-sistemi ta' distribuzzjoni għandhom jiġu stabbiliti skont metodoloġija kompatibbli mal-Artikolu 40(6) b'mod mhux diskriminatorju u li jirrefletti l-ispejjeż u għandhom jiġu ppubblikati.

Artikolu 26

Separazzjoni tal-operaturi tas-sistemi tad-distribuzzjoni

1. Fejn l-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni huwa parti minn impriża integrata vertikament, huwa għandu jkun indipendenti minn attivitajiet oħra mhux relatati mad-distribuzzjoni mill-inqas f'termini tal-forma legali tiegħu, l-organizzazzjoni tiegħu u t-tehid tad-deċiżjonijiet tiegħu. Daww ir-regoli m'għandhomx jikkreaw obligazzjoni li l-proprietà tal-assi tas-sistema tad-distribuzzjoni tiġi sseparata mill-impriża integrata vertikament.

2. Addizzjonalment għar-rekwiżiti tal-paragrafu 1, fejn l-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni huwa parti minn impriża integrata vertikament, huwa għandu jkun indipendenti minn attivitajiet oħra mhux relatati mad-distribuzzjoni f'termini tal-organizzazzjoni tiegħu u t-tehid tad-deċiżjonijiet tiegħu. Sabiex jintlaħaq dan, għandhom japplikaw l-kriterji minimi li ġejjin:

(a) daww il-persuni responsabbli għall-amministrazzjoni tal-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni ma jistgħux jiehdu sehem fl-istrutturi tad-distribuzzjoni tal-impriża integrata tal-gass naturali responsabbli, direttament jew direttament, għall-operazzjoni ta' kuljum tal-produzzjoni, trasmissjoni u forniture tal-gass naturali;

(b) għandhom jittiehdu miżuri adegwati biex jiġi aċċertat illi l-interessi professjonali tal-persuni responsabbli għall-amministrazzjoni tal-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni jittiesu b'mod li jaċċerta li huma kapaċi li jaġixxu b'mod indipendenti;

(c) l-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni għandu jkollu drittijiet deċiżjonali effettivi, indipendentement mill-impriża integrata tal-gass naturali, rigward l-assi meħtieġa għall-operazzjoni, il-manutenzjoni jew żvilupp tan-networks. Sabiex jittwettqu dawn il-kompiti, l-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni għandu jkollu għad-dispożizzjoni tiegħu r-riżorsi meħtieġa, inklużi r-riżorsi umani, tekniċi, finanzjarji u fiżiċi. Dan m'għandux jipprevjeni l-eżistenza ta' mekkaniżmi ta' koordinazzjoni adatti biex jiġi żgurat li d-drittijiet ta' superviżjoni ekonomiċi u amministrattivi tal-kumpanija ewlenija fir-rigward tal-qliegħ mill-assi, regolati indirettament taħt l-Artikolu 40(6), f'sussidjara jiġu protetti. B'mod partikolari, dan għandu jippermetti lill-kumpanija ewlenija tapprova l-pjan finanzjarju annwali, jew kwalunkwe strument ekwivalenti, tal-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni u tistabbilixxi limiti globali fuq il-livelli ta' dejn tas-sussidjarja tagħha. Dan m'għandux jippermetti l-kumpanija ewlenija biex tagħti struzzjonijiet dwar il-hidma ta' kuljum, u lanqas dwar deċiżjonijiet individwali dwar il-bini jew l-immodernizzar tal-linji ta' distribuzzjoni, li ma jkunux jaqbuż t-termini tal-pjan finanzjarju approvat, jew kwalunkwe strument ekwivalenti; u

(d) l-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni għandu jistabbilixxi programm ta' konformità, li jistabbilixxi miżuri li għandhom jittiehdu biex jiġi żgurat li tkun eskluża mġiba diskriminatorja, u jiżgura li l-osservanza tiegħu tkun adegwatament sorveljata. Il-programm ta' konformità għandu jistabbilixxi l-obbligazzjonijiet speċifiċi tal-impjegati li jiksbu dak il-ghan. Għandu jiġi ppreżentat rapport annwali, li jistabbilixxi l-miżuri meħuda, mill-persuna jew l-entità responsabbli għas-sorveljanza tal-programm ta' konformità, l-uffiċjal għall-konformità tal-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni, lill-awtorità regolatorja msemmija fl-Artikolu 38(1) u għandu jiġi ppubblikat. L-uffiċjal għall-konformità tal-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni għandu jkun kompletament indipendenti u għandu jkollu aċċess għall-informazzjoni kollha neċessarja dwar l-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni u dwar kwalunkwe impriża affiljata sabiex iwettaq il-kompitu tiegħu.

3. Fejn l-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni jiffirma parti minn impriża integrata vertikament, l-Istati Membri għandhom

jiżguraw li l-attivitajiet tal-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni jiġi sorveljat sabex ma jkunx jista' japprofita ruħu mill-integrazzjoni vertikali tiegħu biex ixekkel il-kompetizzjoni. B'mod partikolari, l-operaturi tas-sistemi ta' distribuzzjoni li huma integrati vertikament m'għandhomx, fil-komunikazzjoni u l-branding, johlqu konfużjoni fir-rigward tal-identità separata tal-fergħa ta' provvista tal-impriża integrata vertikament.

4. L-Istati Membri jistgħu jiddeciedu li ma japplikawx il-paragrafi 1, 2 u 3 lil impriži integrati tal-gass naturali li jservu inqas minn 100 000 klijent imqabbad.

Artikolu 27

Obbligi ta' kunfidenzjalità għall-operaturi tas-sistemi tad-distribuzzjoni

1. Mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 29 jew kwalunkwe dmir legali biex l-informazzjoni tiġi żvelata, kull operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni għandu jippreżerva l-kunfidenzjalità ta' informazzjoni kummerċjalment sensitiva miksuba fil-kors tat-twettiq tal-kummerċ tiegħu, u għandu jipprevjeni informazzjoni dwar l-attivitajiet proprji li tista' tkun kummerċjalment vantaġġuża milli tiġi żvelata b'mod diskriminatorju.

2. L-operaturi tas-sistemi tad-distribuzzjoni m'għandhomx, fil-kuntest ta' bejgħ jew xiri tal-gass naturali minn impriži relatati, jabbużaw informazzjoni kummerċjalment sensitiva miksuba minn terzi fil-kuntest tal-fornitura jew negozjar tal-aċċess għas-sistema.

Artikolu 28

Operatur kombinat

L-Artikolu 26(1) m'għandux jipprevjeni l-hidma ta' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, LNG, hżin u ta' distribuzzjoni kombinati sakemm dan l-operatur jikkonforma mal-Artikoli 9(1) jew, 14 u 15 jew mal-Kapitolu IV jew jaqa' fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 48(6).

KAPITOLU VI

Separazzjoni u trasparenza tal-kontijiet

Artikolu 29

Dritt ta' aċċess għall-kontijiet

1. L-Istati Membri jew kwalunkwe awtorità kompetenti li huma jaħtru, inklużi l-awtoritajiet regolatorji msemmija fl-Artikolu 38(1) u l-awtoritajiet tar-riżoluzzjoni ta' disparti msemmija fl-Artikolu 33(3), għandhom, sa fejn meħtieġ biex iwettqu l-funzjonijiet tagħhom, ikollhom dritt ta' aċċess għall-kontijiet tal-impriži tal-gass naturali kif stabbilit fl-Artikolu 30.

2. L-Istati Membri u kwalunkwe awtorità kompetenti nominata, inklużi l-awtoritajiet regolatorji msemmija fl-Artikolu 38(1) u l-awtoritajiet tar-riżoluzzjoni ta' disparti, għandhom jippreżervaw il-kunfidenzjalità ta' informazzjoni kummerċjalment sensitiva. L-Istati Membri jistgħu jipprovdu għall-iżvelar ta' din l-informazzjoni fejn dan huwa meħtieġ sabiex l-awtoritajiet kompetenti jwettqu l-funzjonijiet tagħhom.

Artikolu 30

Separazzjoni tal-kontijiet

1. L-Istati Membri għandhom jiehdu l-passi meħtieġa sabiex jaċċertaw li l-kontijiet tal-imprizi tal-gass naturali jinżammu taħt il-paragrafi 2 sa 5 ta' dan l-Artikolu. Fejn l-imprizi tal-gass naturali jibbenifikaw minn deroga minn din id-dispożizzjoni abbażi tal-Artikolu 48(2) u (4), għandhom għall-inqas iżommu l-kontijiet interni tagħhom konformement ma' dan l-Artikolu.

2. L-imprizi tal-gass naturali, irrispettivament mis-sistema ta' proprjetà jew forma legali tagħhom, għandhom ifasslu, jissotto-mettu għall-verifika u jipubblikaw il-kontijiet annwali tagħhom konformement mar-regoli tal-liġi nazzjonali dwar il-kontijiet annwali ta' kumpaniji b'respondabbiltà limitata adottata konformement mar-Raba' Direttiva tal-Kunsill 78/660/KEE tal-25 ta' Lulju 1978 ibbażata fuq l-Artikolu 44(2)(g) (*) tat-Trattat dwar il-kontijiet annwali ta' ċerti tipi ta' kumpaniji ⁽¹⁾.

L-imprizi li mhumiex legalment obbligati li jipubblikaw il-kontijiet ta' kull sena tagħhom għandhom iżommu kopja tagħhom għad-dispożizzjoni tal-pubbliku fl-uffiċċju ewlieni tagħhom.

3. L-imprizi tal-gass naturali għandhom, fil-kontijiet interni tagħhom, iżommu kontijiet separati għal kull waħda mill-attivitajiet tagħhom tat-trasmissjoni, tad-distribuzzjoni, tal-LNG u tal-ħżin kif ikunu meħtieġa li jagħmlu kieku l-attivitajiet in kwistjoni kellhom jitwettqu minn imprizi separati, bl-iskop li jiġu evitati d-diskriminazzjoni, is-sussidji inkroċati u distorsjoni tal-kompetizzjoni. Għandhom ukoll iżommu kontijiet, li jistgħu jkunu konsolidati, għal attivitajiet oħrajn tal-gass li ma jirrelataw x għat-trasmissjoni, distribuzzjoni, LNG u ħżin. Sal-1 ta' Lulju 2007, għandhom iżommu kontijiet separati għall-attivitajiet tal-fornitura għall-klijenti eliġibbli u għall-attivitajiet tal-fornitura tal-klijenti mhux eliġibbli. L-introjtu minn proprjetà tan-network tat-trasmissjoni/tad-distribuzzjoni għandu jiġi speċifikat fil-kontijiet. Fejn xieraq, għandhom iżommu kontijiet konsolidati għal attivitajiet oħrajn mhux tal-gass. Il-kontijiet interni għandhom jinkludi balance sheet u kont ta' qligħ u telf għal kull attività.

4. Il-verifika, imsemmija fil-paragrafu 2, għandha, b'mod partikolari, tivverifika li l-obbligazzjoni li jiġu evitati d-diskriminazzjoni u s-sussidji inkroċati imsemmija fil-paragrafu 3, hija mharsa.

5. L-imprizi għandhom jispeċifikaw fil-kontijiet interni tagħhom ir-regoli għall-allokazzjoni ta' assi u djun, spejjeż u introjtu kif ukoll għad-deprezzament, mingħajr preġudizzju għal regoli nazzjonali applikabbli dwar il-kontijiet, li jsegwi fl-għamla tal-kontijiet separati msemija fil-paragrafu 3. Dawn ir-regoli interni jistgħu jiġu emendati biss f'każijiet eċċezzjonali. Dawn l-emendi għandhom jissemew u jiġu debitament sostanzjati.

6. Il-kontijiet ta' kull sena għandhom jindikaw fin-noti kwalunkwe transazzjoni ta' ċertu daqs effettwata ma' imprizi relatati.

(*) It-Titolu tad-Direttiva 78/660/KEE ġie aġġustat biex jikkunsidra n-numerazzjoni mill-ġdid tal-Artikoli tat-Trattat li jistabbilixxi l-Komunità Ewropea skont l-Artikolu 12 tat-Trattat ta' Amsterdam; ir-referenza originali kienet għall-Artikolu 54(3).

(1) GUL 222, 14.8.1978, p. 11.

KAPITOLU VII

Organizzazzjoni ta' aċċess għas-sistema

Artikolu 31

Aċċess minn parti terza

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw l-implimentazzjoni tas-sistema ta' aċċess għal parti terza għas-sistemi ta' trasmissjoni u ta' distribuzzjoni, u faċilitajiet tal-LNG abbażi ta' tariffi ppubblikati, applikabbli għall-klijenti eliġibbli kollha, inklużi l-imprizi ta' forniment u applikati b'mod oġġettiv u mingħajr diskriminazzjoni bejn l-utenti tas-sistema. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li dawn it-tariffi, jew il-metodoloġiji li jkunu sottostanti l-kalkoli tagħhom, ikunu approvati qabel id-dhul tagħhom fis-seħh konformement mal-Artikolu 40 minn awtorità regolatorja msemija fl-Artikolu 38(1) u li daww it-tariffi — u l-metodoloġiji, fejn il-metodoloġiji biss ikunu approvati — jiġu ppubblikati qabel id-dhul fis-seħh tagħhom.

2. L-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom ikollhom aċċess għan-network ta' operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni oħrajn, jekk dan ikun meħtieġ għall-fini tat-twettiq tal-funzjonijiet tagħhom inkluż f'relazzjoni ma' trasmissjoni transkonfinali.

3. Id-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva m'għandhomx jipprevjenu l-konkluzjoni ta' appalti fit-tul sa fejn dawn iħarsu r-regoli Komunitarji dwar il-kompetizzjoni.

Artikolu 32

Aċċess għall-ħażna

1. Għall-organizzazzjoni tal-aċċess għall-faċilitajiet tal-ħżin u linepack fejn teknikament u/jew ekonomikament meħtieġa għall-provvedimnt ta' aċċess effiċjenti għas-sistema għall-fornitura tal-klijenti, kif ukoll għall-organizzazzjoni tal-aċċess għas-servizzi anċillari, l-Istati Membri jistgħu jagħzlu waħda mill-proċeduri msemija fil-paragrafi 3 u 4 jew it-tnejn li huma. Dawn il-proċeduri għandhom joperaw skont kriterji oġġettivi, trasparenti u mhux diskriminatorji. L-Istati Membri għandhom jiddefinixxu u jipubblikaw il-kriterji skont liema jista' jiġi ddeterminat jekk l-aċċess għall-faċilitajiet tal-ħżin u l-linepack humiex teknikament u/jew ekonomikament meħtieġa biex jipprovdu aċċess effiċjenti għas-sistema għall-forniment tal-klijenti. L-Istati Membri għandhom johorġu fil-pubbliku, jew inkella jobbligaw lill-operaturi tas-sistema ta' ħżin u lill-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni li jagħmlu pubbliku, liema faċilitajiet tal-ħżin u liema linepack huma offruti konformement mal-proċeduri differenti msemija fil-paragrafi 3 u 4.

2. Id-dispożizzjonijiet tal-paragrafu 1 m'għandhomx japplikaw għal servizzi anċillari u ħażna temporanja relatati ma' faċilitajiet tal-LNG u huma meħtieġa għall-proċess tal-gassifikazzjoni mill-ġdid u konsenja sussegwenti għas-sistema tat-trasmissjoni.

3. Fil-każ ta' aċċess negozjat, l-Istati Membri għandhom jiehdu l-miżuri kollha meħtieġa għall-imprizi tal-gass naturali u l-klijenti eliġibbli kollha kemm ġewwa jew barra mit-territorju kopert mis-sistema interkonnessa biex ikunu jistgħu jinneogzjaw aċċess għall-faċilitajiet ta' ħażna u l-linepack, meta teknikament u/jew ekonomikament meħtieġa għall-provvedimnt ta' aċċess effiċjenti għas-sistema, kif ukoll għall-organizzazzjoni tal-aċċess għal servizzi oħrajn anċillari. Il-partijiet għandhom jiġu obbligati li jinneogzjaw, bona fide, l-aċċess għall-ħażna, linepack u servizzi oħrajn anċillari.

Appalti għall-aċċess għall-hażna, linepack u servizzi oħrajn anċillari għandhom jiġu negozjati mal-operatur rilevanti tas-sistema tal-hżin jew mal-impriża rilevanti tal-gass naturali. L-Istati Membri għandhom jesigū li l-operaturi tas-sistemi tal-hżin u l-impriži tal-gass naturali jippubblikaw il-kondizzjonijiet kummerċjali ewlenin għall-użu tal-hażna, linepack u servizzi oħrajn anċillari sa ... (*) u fuq bażi annwali kull sena wara.

4. Fil-każ ta' aċċess regolat, l-Istati Membri għandhom jiehdu l-passi meħtieġa biex jagħtu lill-impriži tal-gass naturali u lill-klijenti eliġibbli kemm ġewwa kif ukoll barra mit-territorju kopert mis-sistema interkonnessa dritt għall-aċċess għall-hażniet, linepack u servizzi oħrajn anċillari, a bażi ta' tariffi u/jew termini u obbligazzjonijiet oħrajn pubbliki għall-użu ta' daww il-hażniet u l-linepack, fejn teknikament u/jew ekonomikament meħtieġa biex jingħata aċċess effiċjenti għas-sistema, kif ukoll għall-organizzazzjoni tal-aċċess għal servizzi oħrajn anċillari. Dan id-dritt ta' aċċess għall-klijenti eliġibbli jista' jingħata billi jiġu permessi li jidhlu f'kuntratti ta' forniment ma impriži tal-gass naturali li huma kompetituri minbarra l-proprietarju u/jew l-operatur tas-sistema u/jew impriża relatata.

Artikolu 33

Aċċess għall-upstream pipeline networks

1. L-Istati Membri għandhom jiehdu l-miżuri meħtieġa sabiex jaċċertaw illi l-impriži tal-gass naturali u l-klijenti eliġibbli, kull fejn jinsabu, jistgħu jiksibu aċċess għall-upstream pipeline networks, li jinkludu faċilitajiet li jipprovdu servizzi tekniċi inciden-tali għal tali aċċess, konformement ma' dan l-Artikolu, hlief għall-partijiet ta' dawn in-networks u l-faċilitajiet li jintużaw għall-operazzjonijiet ta' produzzjoni lokali fil-post ta' kamp fejn il-gass jiġi prodott. Il-miżuri għandhom jiġu nnotifikati lill-Kum-missjoni konformement mad-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 53.

2. L-aċċess imsemmi fil-paragrafu 1 għandu jingħata b'mod determinat mill-Istat Membru konformement mal-istrumenti legali rilevanti. L-Istati Membri għandhom japplikaw l-għanijiet ta' aċċess imparzjali u miftuħ, il-kisba ta' suq kompetittiv fil-gass naturali u l-evitar ta' kwalunkwe abbuż minn pożizzjoni domi-nanti, filwaqt li jqisu is-sigurtà u r-regolarità tal-provvisti, il-kapaċità li raġonevolment tista' tkun disponibbli u l-protezzjoni tal-ambjent. Dawn li ġejjin jistgħu jiġu meqjusa:

- (a) il-htieġa li jiġi rrifjutat l-aċċess fejn hemm inkompatibilità ta' speċifikazzjonijiet tekniċi li ma jistgħux jiġu meġhluca b'mod raġonevoli;
- (b) il-htieġa li jiġu evitati diffikultajiet li ma jistgħux jiġu meġhluca b'mod raġonevoli u jistgħu jippreġudikaw il-produzzjoni effiċjenti, preżenti u ppjanata fil-futur tal-hydrocarbons, inklużi daww minn oqsma ta' vijabbiltà ekonomika marginali;
- (c) il-htieġa li tirrispetta l-htigijiet raġonevoli u debitament sostanzjati tal-proprietarju jew operatur tan-network ta' linji ta' pajpijiet upstream għat-trasport u l-proċessar ta' gass u l-interessi tal-utenti l-oħra kollha tar-retikolat ta' linji ta' pajpi-

jiet upstream jew faċilitajiet rilevanti ta' proċessar jew manigġjar li jistgħu jiġu effettwati; u

- (d) il-htieġa li japplikaw il-ligijiet u l-proċeduri amministrattivi tagħhom, konformement mal-ligi Komunitarja, għall-ghotja ta' awtorizzazzjoni għall-produzzjoni jew għall-iżvilupp upstream.

3. L-Istati Membri għandhom jaċċertaw illi għandhom arran-gamenti għar-riżoluzzjoni ta' dispuți, li jinkludu awtorità indi-pendenti mill-partijiet li għandha aċċess għall-informazzjoni rilevanti kollha, biex id-dispuți rigward l-aċċess għall-upstream pipeline networks jistgħu jiġu riżolti malajr, filwaqt li jittiehed kont tal-kriterji fil-paragrafu 2 u n-numru ta' partijiet li jistgħu jkunu involuti fin-negozjar tal-aċċess għal dawn in-networks.

4. F'każ ta' disputa transkonfinali, għandhom jiġu applikati l-arrangamenti ta' riżoluzzjoni ta' dispuți għall-Istat Membru li għandu ġurisdizzjoni fuq l-upstream pipeline network li jichad aċċess. Fejn, f'disputa transkonfinali, aktar minn Stat Membru wiehed ikopri n-network konċernat, l-Istat Membru konċernat għandu jikkonsulta bil-hsieb li jiżgura li d-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva jiġu applikati b'mod konsistenti.

Artikolu 34

Rifjut tal-aċċess

1. L-impriži tal-gass naturali jistgħu jirrifjutaw l-aċċess għas-sistema abbażi ta' nuqqas ta' kapaċità jew fejn l-aċċess għas-sistema ma thallihomx iwettqu l-obbligazzjonijiet tas-servizz pubbliku msemmija fl-Artikolu 3(2) li ġew assenjati lilhom jew a bażi ta' diffikultajiet gravi ekonomiċi u finanzjarji b'kuntratti "take-or-pay" wara li jkunu kkunsidraw il-kriterji u l-proċeduri stabbiliti fl-Artikolu 47 u l-alternattiva magħżula mill-Istat Membru taht il-paragrafu 1 ta' dak l-Artikolu. Għandhom jin-ghataw raġunijiet debitament sostanzjati għal tali rifjut.

2. L-Istati Membri jistgħu jiehdu l-passi meħtieġa sabiex jaċċertaw illi l-impriża tal-gass naturali li tirrifjuta l-aċċess għas-sistema abbażi ta' nuqqas ta' kapaċità jew nuqqas ta' konnessjoni tagħmel it-titjib meħtieġ sa fejn huwa ekonomiku li tagħmel dan jew fejn klijent potenzjali huwa lest li jhallas għalihom. F'ċirkos-tanzi fejn l-Istati Membri japplikaw l-Artikolu 4(4), l-Istati Mem-bri għandhom jiehdu tali miżuri.

Artikolu 35

Infrastruttura ġdida

1. Infrastrutturi maġġuri ġodda tal-gass, jiġifieri interkonnet-turi, faċilitajiet ta' hżin u ta' LNG jistgħu, fuq talba, jiġu eżentati, għal perijodu ta' żmien limitat, mid-dispożizzjonijiet tal-Arti-koli 9, 31, 32u u l-Artikoli 40(6), (7) u (8) taht il-kondizz-jonijiet li ġejjin:

- (a) l-investiment għandu jtejjeb il-kompetizzjoni fil-fornitura tal-gass u jtejjeb is-sigurtà tal-fornitura;

(*) 6 xhur wara l-iskadenza tal-implimentazzjoni msemmija fl-Artikolu 33(1) tad-Direttiva 2003/55/KE.

- (b) il-livell tar-riskju għall-investiment huwa tali li l-investiment ma jsirx kemm-il darba ma tinghatax eżenzjoni;
- (c) l-infrastruttura għandha tkun il-proprietà ta' persuna naturali jew legali li hija separata għall-inqas f'termini tal-forma legali tagħha, mill-operatur tas-sistema li fis-sistemi tiegħu sejra tinbena dik l-infrastruttura;
- (d) id-drittijiet jiġu imposti fuq l-utenti ta' dik l-infrastruttura;
- (e) l-eżenzjoni m'hix detrimentali għall-kompetizzjoni jew għall-funzjonament effettiv tas-suq intern tal-gass naturali jew il-funzjonament effettiv tas-sistema regolata li l-infrastruttura hija mqabbla magħha.

2. Il-paragrafu 1 għandu japplika ukoll għal żidiet sinifikanti fil-kapaċità ta' infrastrutturi eżistenti u għal modifiki ta' tali infrastrutturi li jippermettu l-iżvilupp ta' sorsi godda tal-fornitura tal-gass.

3. L-awtorità regolatorja msemmija fil-Kapitolu VIII tista' fejn ikun il-każ, tiddeciedi dwar l-eżenzjonijiet imsemmija fil-paragrafi 1 u 2.

4. Fejn l-infrastruttura konċernata tkun tinsab fit-territorju ta' aktar minn Stat Membru wiehed, l-Aġenzija għandha teżerċita l-kompiti konferiti lill-awtoritajiet regolatorji tal-Istati Membri konċernati minn dan l-Artikolu. Dan madanakollu għandu japplika biss:

- (a) meta l-awtoritajiet regolatorji konċernati ma jkunx irnexxiehomm jilhqgħ ftehim fi żmien perijodu ta' sitt xhur mid-data li fiha tkun intalbet l-eżenzjoni quddiem l-aħhar wahda mill-awtoritajiet regolatorji; jew
- (b) fuq talba kongunta mill-awtoritajiet regolatorji konċernati.

L-awtoritajiet regolatorji konċernati jistgħu jitolbu konguntament li l-perijodu msemmi fil-punt (a) tal-ewwel subparagrafu jkun estiz b'perijodu massimu ta' sitt xhur.

5. Eżenzjoni tista' tkopri l-kapaċità kollha jew parti minnha tal-infrastruttura l-ġdida, jew tal-infrastruttura eżistenti b'kapaċità miżjuda b'mod sinifikanti.

Meta tittiehed deċiżjoni li tinghata eżenzjoni, għandu jitqies, fuq bażi ta' kull każ individwalment, għall-htieġa li jiġu imposti l-kondizzjonijiet rigward id-durata tal-eżenzjoni u l-aċċess mhux diskriminatorju għall-infrastruttura. Meta tittiehed deċiżjoni rigward dawk il-kondizzjonijiet, għandhom jitqiesu b'mod partikolari l-kapaċità żejda li għandha tinbena jew il-modifika tal-kapaċità eżistenti, il-medda ta' żmien prevista għall-proġett u ċ-ċirkostanzi nazzjonali.

Qabel tagħti eżenzjoni l-awtorità regolatorja għandha tiddeciedi dwar ir-regoli u l-mekkaniżmi għall-ġestjoni u l-allokazzjoni tal-kapaċità. Ir-regoli għandhom jesigū li l-utenti kollha potenzjali tal-infrastruttura jkunu mistidnin jindikaw l-interess tagħhom fil-kapaċità tal-kuntrattar qabel ma tiġi allokata l-kapaċità għall-infrastruttura l-ġdida, inkluż għall-użu proprju. L-awtorità regolatorja għandha tesigi li r-regoli għall-ġestjoni tal-kongestjoni jinkludu l-obbligu li tinbiegħ kapaċità ġdida fis-suq, u għandha tesigi li l-utenti tal-infrastruttura jkunu intitolati jikkummerċjalizzaw il-kapaċitajiet kuntrattati tagħhom fuq is-suq sekondarju.

Fl-analiżi tagħha tal-kriterji msemmija fil-punti (a), (b) u (e) tal-paragrafu 1, l-awtorità regolatorja għandha tqis ir-riżultati tal-proċedura tal-allokazzjoni ta' kapaċità.

Id-deċiżjoni dwar l-eżenzjoni, li tinkludi kwalunkwe mill-kondizzjonijiet imsemmija fir-raba' subparagrafu ta' dan il-paragrafu, għandha tkun motivata u ppubblikata kif jixraq.

6. Minkejja l-paragrafu 3, l-Istati Membri jistgħu jipprovedu li l-awtorità regolatorja jew l-Aġenzija, fejn ikun il-każ, għandha tiġi notifikata minghajr dewmien, mill-awtorità kompetenti lill-Kummissjoni, flimkien mal-informazzjoni rilevanti kollha rigward id-deċiżjoni. Din l-informazzjoni tista' tinghata lill-Kummissjoni f'forma aggregata, li tippermetti lill-Kummissjoni tasal għal deċiżjoni fuq bażi tajba. B'mod partikolari, l-informazzjoni għandu jkun fiha:

7. L-awtorità regolatorja għandha tibgħat lill-Kummissjoni minnufih kopja ta' kull talba għal eżenzjoni. Id-deċiżjoni għandha tiġi notifikata minghajr dewmien, mill-awtorità kompetenti lill-Kummissjoni, flimkien mal-informazzjoni rilevanti kollha rigward id-deċiżjoni. Din l-informazzjoni tista' tinghata lill-Kummissjoni f'forma aggregata, li tippermetti lill-Kummissjoni tasal għal deċiżjoni fuq bażi tajba. B'mod partikolari, l-informazzjoni għandu jkun fiha:

- (a) ir-raġunijiet dettaljati li abbażi tagħhom l-awtorità regolatorja, jew l-Istat Membru, ta eżenzjoni, inkluża l-informazzjoni finanzjarja li tiġġustifika l-htieġa għall-eżenzjoni;
- (b) l-analiżi li tikun saret dwar l-effett fuq il-kompetizzjoni u l-operat effettiv tas-suq intern tal-gass li jirriżultaw mill-ghotja tal-eżenzjoni;
- (c) ir-raġunijiet għall-perijodu ta' żmien u s-sehem tal-kapaċità totali tal-infrastruttura tal-gass in kwistjoni li għaliha ngħatat l-eżenzjoni;
- (d) f'każ li l-eżenzjoni tirrigwarda interkonnettur, ir-riżultat tal-konsultazzjoni mal-awtoritajiet regolatorji konċernati;
- (e) il-kontribut tal-infrastruttura għad-diversifikazzjoni tal-fornitura tal-gass.

8. Fi żmien xahrejn li jibdwu fil-jum tar-riċezzjoni tan-notifika, il-Kummissjoni tista' tiehu deċiżjoni li tesigi li l-awtorità regolatorja temenda jew tirtira d-deċiżjoni li tinghata eżenzjoni. Dak il-perijodu ta' xahrejn jista' jiġi estiz b'perijodu addizzjonali ta' xahrejn fejn il-Kummissjoni tehtieġ informazzjoni addizzjonali. Dak il-perijodu addizzjonali għandu jibda l-ghada tar-riċezzjoni tal-informazzjoni kompleta. Il-perijodu inizjali ta' xahrejn jista' jiġi estiz ukoll bil-kunsens kemm tal-Kummissjoni kif ukoll tal-awtorità regolatorja.

Meta l-informazzjoni mitluba ma tkunx ġiet provvduta fil-perijodu stipulat fit-talba, in-notifika għandha titqies li ġiet irtirata jekk, sakemm qabel l-iskadenza ta' dak il-perijodu, dan ma jkunx ġie estiz bil-kunsens kemm tal-Kummissjoni kif ukoll tal-awtorità regolatorja, u sakemm l-awtorità regolatorja, fi stqarrija debitament raġunata, ma tkunx informat lill-Kummissjoni li tik-kunsidra li n-notifika hija kompluta.

L-awtorità regolatorja għandha tikkonforma mad-deċiżjoni tal-Kummissjoni biex temenda jew tirtira d-deċiżjoni ta' eżenzjoni fi żmien xahar, u għandha tinforma lill-Kummissjoni kif ikun mehtieġ.

Il-Kummissjoni għandha tippreżerva l-kunfidenzjalità ta' informazzjoni sensittiva kummerċjalment.

L-approvazzjoni tal-Kummissjoni ta' deċiżjoni dwar eżenzjoni m'għandhiex tibqa' fis-sehh sentejn wara l-adozzjoni tagħha jekk, sa dak iż-żmien, il-bini tal-infrastruttura ma jkunx għadu beda, u hames snin wara l-adozzjoni tagħha jekk, l-infrastruttura ma tkunx saret operattiva.

9. Il-Kummissjoni tista' tadotta linji gwida għall-applikazzjoni tal-kondizzjonijiet stabbiliti fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu u tistipula l-proċedura li għandha tkun segwita għall-applikazzjoni tal-paragrafi 3, 5, 7 u 8 ta' dan l-Artikolu. Dawn il-miżuri, imfassla sabiex jemendaw elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi jissupplimentawha, għandhom jiġu adottati konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju msemija fl-Artikolu 50(3).

Artikolu 36

Ftuh tas-suq u reċiproċità

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-klijenti eliġibbli huma:
 - (a) sal-1 ta' Lulju 2004, il-klijenti eliġibbli kif speċifikat fl-Artikolu 18 tad-Direttiva 98/30/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-22 ta' Ġunju 1998 dwar regoli komuni għas-suq intern tal-gass naturali⁽¹⁾. L-Istati Membri għandhom jippubblikaw sal-31 ta' Jannar kull sena il-kriterji għad-definizzjoni ta' dawn il-klijenti eliġibbli;
 - (b) mill-1 ta' Lulju 2004, il-klijenti mhux domestiċi kollha;
 - (c) mill-1 ta' Lulju 2007, il-klijenti kollha.
2. Biex jiġi evitat l-iskwilibrju fil-ftuh tas-swieq tal-gass:
 - (a) appalti għall-fornitura ma' klijent eliġibbli f'sistema ta' Stat Membru ieħor m'għandhomx jiġu pprojbati jekk il-klijent huwa eliġibbli fiż-żewġ sistemi involuti; u
 - (b) fejn it-transazzjonijiet kif deskritti fil-punt (a) jiġu rifjutati minhabba li l-klijent huwa eliġibbli biss f'wahda miż-żewġ sistemi, il-Kummissjoni tista', filwaqt li tqis is-sitwazzjoni fis-suq u l-interess komuni, tobbliga lill-parti li qed jirrifjuta li tesegwixxi t-talba għall-fornitura, fuq it-talba ta' wiehed mill-Istati Membri taż-żewġ sistemi.

Artikolu 37

Linji diretti

1. L-Istati Membri għandhom jiehdu l-passi meħtieġa biex jip-permettu:
 - (a) lill-imprizi tal-gass naturali stabbiliti fit-territorji tagħhom li jipprovdu lill-klijenti eliġibbli permezz ta' linja diretta; u
 - (b) kwalunkwe klijent eliġibbli fit-territorju tagħhom li jiġi pprovdut permezz ta' linja diretta minn imprizi tal-gass naturali.

⁽¹⁾ ĠUL 204, 21.7.1998, p. 1.

2. F'ċirkostanzi fejn hija meħtieġa awtorizzazzjoni (eż. liċenzja, permess, konċessjoni, kunsens jew approvazzjoni) għall-kostruzzjoni jew l-operazzjoni ta' linji diretti, l-Istati Membri jew l-awtoritajiet kompetenti li jinnominaw għandhom jis-tabbilixxu l-kriterji għall-għotja ta' awtorizzazzjonijiet għall-konstruzzjoni jew l-operazzjoni ta' tali linji fit-territorju tagħhom. Dawn il-kriterji għandhom ikunu oġġettivi, trasparenti u mhux diskriminatorji.

3. L-Istati Membri jistgħu jagħtu awtorizzazzjoni, għall-konstruzzjoni ta' linja diretta, li tkun suġġetta għar-rifjut tal-aċċess għas-sistema abbażi tal-Artikolu 34 jew għall-ftuh ta' proċedura għar-riżoluzzjoni ta' dispużiti taht l-Artikolu 40.

KAPITOLU VIII

Awtoritajiet regolatorji nazzjonali

Artikolu 38

Hatra u indipendenza tal-awtoritajiet regolatorji

1. Kull Stat Membru għandu jahtar awtorità regolatorja nazzjonali wahda fil-livell nazzjonali.
2. Il-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu għandu jkun mingħajr preġudizzju għall-hatra ta' awtoritajiet regolatorji oħrajn fil-livell reġjonali fl-Istati Membri, sakemm ikun hemm rappreżentant għall-finijiet ta' rappreżentanza u kuntatt fil-livell Komunitarju fil-Bord tar-Regolaturi tal-Aġenzija għall-Koperazzjoni tar-Regolaturi tal-Energija konformement mal-Artikolu 13(1) tar-Regolament (KE) Nru .../2009.
3. B'deroga mill-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu, Stat Membru jista' jahtar awtoritajiet regolatorji għal sistemi żgħar fuq reġjun ġeografikament separat li fis-sena 2008 jkollu konsum ta' anqas minn 3 % tal-konsum totali tal-Istat Membru li minnu jagħmel parti. Din id-deroga għandha tkun mingħajr preġudizzju għall-hatra ta' rappreżentant wiehed għall-finijiet ta' rappreżentanza u kuntatt fil-livell Komunitarju fil-Bord tar-Regolaturi tal-Aġenzija konformement mal-Artikolu 13(1) tar-Regolament (KE) Nru .../2009.
4. L-Istati Membri għandhom jiggarantixxu l-indipendenza tal-awtoritajiet regolatorji u jiżguraw li dawn jeżerċitaw is-set-ghat tagħhom b'mod imparzjali u trasparenti. Għal dan il-ghan, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li, fit-twettiq tal-kompiti regolatorji mogħtija lilha minn din id-Direttiva u mil-legislazzjoni relatata, l-awtorità regolatorja:
 - (a) tkun legalment distinta u funzjonalment indipendenti minn kwalunkwe entità pubblika jew privata oħra;
 - (b) tiżgura li l-persunal tagħha u l-persuni responsabbli għall-ġestjoni tagħha:
 - (i) jaġixxu b'mod indipendenti minn kwalunkwe interess tas-suq; u
 - (ii) ma jitolbu jew jiehdu struzzjonijiet diretti mill-ebda gvern jew entità pubblika jew privata oħra fit-twettiq tal-kompiti regolatorji. Dan ir-rekwiżit huwa mingħajr preġudizzju għall-koperazzjoni mill-qrib, fejn ikun il-każ, ma' awtoritajiet nazzjonali oħra rilevanti jew għal linji gwida ġenerali ta' politika mahruġa mill-gvern li ma jkunux relatati mad-dmijiet u setgħat regolatorji taht l-Artikolu 40.

5. Sabiex tkun protetta l-indipendenza tal-awtoritajiet regolatorji, l-Istati Membri għandhom b'mod partikolari jiżguraw li:

- (a) l-awtoritajiet regolatorji jistgħu jiehdu deċiżjonijiet awtonomi, b'mod indipendenti minn kwalunkwe entità politika, u jkollhom awtonomija fl-implimentazzjoni tal-baġit, u riżorsi umani u finanzjarji adegwati biex iwettqu l-kompiti tagħhom,
- (b) il-persunal tat-tmexxija għoljatal-awtorità regolatorja jinħatar għal mill-anqas hames snin, u jista' jitneħħa mill-kariga tiegħu biss matul il-mandat tiegħu jekk ma jibqax jissodisfa l-kondizzjonijiet stabbiliti f'dan l-Artikolu jew minhabba li jkun hati ta' kondotta serjament skorretta taht il-liġi nazzjonali.

Artikolu 39

Objettivi ġenerali tal-awtoritajiet regolatorji

Fit-twettiq tal-kompiti regolatorji speċifikati f'din id-Direttiva, l-awtoritajiet regolatorji għandhom jiehdu l-miżuri raġonevoli kollha biex jinkisbu l-oġġettivi li ġejjin fil-qafas tal-kompiti u s-setgħat tagħhom kif stabbilit fl-Artikolu 40, f'konsultazzjoni mill-qrib ma' awtoritajiet nazzjonali rilevanti oħra, fejn ikun il-każ, u mingħajr preġudizzju għall-kompetenzi tagħhom:

- (a) il-promozzjoni, f'koperazzjoni mill-qrib mal-Aġenzij, l-awtoritajiet regolatorji ta' Stati Membri oħrajn u l-Kummissjoni, ta' suq intern tal-gass naturali li jkun kompetittiv, sikur u ambjentalment sostenibbli fi hdan il-Komunità, u ftuħ effettiv fis-suq għall-klijenti u l-fornituri kollha tal-Komunità;
- (b) l-iżvilupp ta' swieq reġjonali kompetittivi u li jiffunzjonaw tajjeb fil-Komunità sabiex jinkiseb l-għan imsemmi fil-punt (a);
- (c) l-eliminazzjoni ta' restrizzjonijiet fuq il-kummerċ tal-gass naturali bejn l-Istati Membri, inkluż l-iżvilupp ta' kapacitajiet adatti ta' trasmissjoni transkonfini biex tiġi sodisfatta d-domanda u tittejjeb l-integrazzjoni tas-swieq nazzjonali li jistgħu jiffacilitaw il-flussi tal-gass naturali fil-Komunità;
- (d) il-promozzjoni tal-iżvilupp ta' sistemi mhux diskriminatorji li jkunu sikuri, affidabbli u effiċjenti kif ukoll ta' adegwatezza tas-sistema;
- (e) il-facilitazzjoni għall-aċċess lil kapacità ta' produzzjoni ġdida għan-network, b'mod partikolari it-tneħħija ta' ostakoli li jistgħu jipprevjenu l-aċċess ta' parteċipanti godda fis-suq;
- (f) li jiġi żgurat li l-operaturi u l-utenti tas-sistema jingħataw incentivi adegwati, kemm għall-perjodu qasir kif ukoll għal dak fit-tul, sabiex tiżied l-effiċjenza fil-prestazzjoni tas-sistema titrawwem l-integrazzjoni tas-suq;
- (g) li jiġi żgurat il-funzjonament effiċjenti tas-suq nazzjonali tagħhom, u l-promozzjoni ta' kompetizzjoni effettiva u protezzjoni tal-konsumatur;
- (h) il-kontribut għal standards għolja ta' servizz pubbliku għall-gass naturali, il-protezzjoni ta' konsumaturi vulnerabbli, u l-kontribut għall-effikaċja tal-miżuri ta' protezzjoni tal-konsumatur stabbiliti fl-Anness A;

Artikolu 40

Dmirijiet u setgħat tal-awtoritajiet regolatorji

1. L-awtoritajiet regolatorji għandhom ikollhom id-dmirijiet li ġejjin:
 - (a) li jiżguraw il-konformità tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni u distribuzzjoni, u, meta dan ikun rilevanti, il-proprietarji tas-sistema, kif ukoll kwalunkwe impriza tal-gass naturali, mal-obbligi tagħhom taht din id-Direttiva u taht leġiżlazzjoni rilevanti oħra tal-Komunità, inkluż f'dak li jirrigwarda l-kwistjonijiet transkonfini;
 - (b) jikkoperaw fir-rigward ta' kwistjonijiet transkonfini mal-awtorità regolatorja jew l-awtoritajiet regolatorji tal-Istati Membri konċernati;
 - (c) jikkonformaw ma', u jimplimentaw, kwalunkwe deċiżjoni legalment obligatorja rilevanti tal-Aġenzija u tal-Kummissjoni;
 - (d) jirrapportaw kull sena lill-awtoritajiet rilevanti tal-Istati Membri, lill-Aġenzija u lill-Kummissjoni dwar l-attività tagħhom u dwar il-qadi ta' dmirijiethom. Dan ir-rapport għandu jkopri l-passi kollha li tiegħu u r-riżultati li nkisbu fir-rigward ta' kull wiehed mill-kompiti elenkati f'dan l-Artikolu;
 - (e) jiżguraw li ma jkunx hemm sussidji inkroċati bejn it-trasmissjoni, id-distribuzzjoni, il-ħżin, l-LNG u l-attività tal-forniment;
 - (f) jissorveljaw il-pjanijiet ta' investiment tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni, u jipprovdu fir-rapport annwali tagħhom valutazzjoni tal-pjan ta' investiment tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni fir-rigward tal-konsistenza tiegħu mal-pjan mhux obligatorju ta' 10 snin għall-iżvilupp fil-Komunità kollha tan-network taht l-Artikolu 8(3)(b) tar-Regolament (KE) Nru .../2009;
 - (g) jissorveljaw il-konformità mar-regoli dwar is-sigurtà u l-affidabbiltà tan-network u jissorveljaw l-istandards u r-rekwiżiti għall-kwalità tas-servizz tan-network;
 - (h) jissorveljaw il-livell ta' trasparenza u, jiżguraw il-konformità mal-obbligi ta' trasparenza min-naħa tal-imprizi tal-gass naturali;
 - (i) jissorveljaw il-livell ta' ftuħ tas-suq u ta' kompetizzjoni fil-livelli tal-bejgħ bl-ingrossa u bl-imnut, inklużi l-iskambji tal-gass naturali, il-prezzijiet għall-klijentidomestiċi, ir-rati għall-bdil, ir-rati biex skonnessjoni u lment i ta' klijenti domestiċi, kif ukoll kwalunkwe distorsjoni jew restrizzjoni tal-kompetizzjoni, anke billi jipprovdu kull informazzjoni rilevanti, filwaqt li jgħaddu kwalunkwe każ rilevanti għall-attenzjoni tal-awtoritajiet kompetenti dwar il-kompetizzjoni;
 - (j) jissorveljaw iż-żmien li jittiehed mill-operaturi ta' trasmissjoni u ta' distribuzzjoni biex isiru konnessjonijiet u tiswijiet;
 - (k) jissorveljaw u jirriveđu l-kondizzjonijiet tal-aċċess għall-ħażna, linepack u servizzi oħrajn ancillari kif previst fl-Artikolu 32. F'każ li r-reġim ta' aċċess għall-ħażna huwa definit taht l-Artikolu 32(3), dan il-kompitu għandu jeskludi r-reviżjoni tat-tariffi.
 - (l) jippubblikaw rakkomandazzjonijiet, għall-anqas kull sena, dwar il-konformità tat-tariffi tal-provvista mal-Artikolu 3;

- (m) jiżguraw l-aċċess għad-data dwar il-konsum tal-klijent, il-forniment għal użu fakultattiv, ta' format armonizzat fil-livell nazzjonali għad-data dwar il-konsum u l-aċċess għad-data taht il-punt (h) tal-Anness I;
- (n) jissorveljaw l-implimentazzjoni tar-regoli marbuta mar-woli u r-responsabbiltajiet tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni, tal-operaturi tas-sistema ta' distribuzzjoni, il-fornituri u l-klijenti u ta' partijiet oħrajn fis-suq konformement mar-Regolament (KE) Nru .../2009;
- (o) jissorveljaw l-applikazzjoni tajba tal-kriterji li jiddeterminaw jekk faċilità ta' hżin taqax taht l-Artikolu 32(3) jew 32(4); u
- (p) jissorveljaw l-implimentazzjoni ta' miżuri ta' salvagwardja kif imsemmi fl-Artikolu 45.

2. Meta Stat Membru jagħmel provvediment għal dan, id-dmirijiet ta' sorveljanza msemija fil-paragrafu 1 jistgħu jiwettqu minn awtoritajiet oħra diversi mill-awtorità regolatorja Ftali każ, l-informazzjoni li tirriżulta minn din is-sorveljanza għandha titqiegħed għad-dispożizzjoni tal-awtorità regolatorja kemm jista' jkun malajr.

Filwaqt li jzommu l-indipendenza tagħhom, mingħajr preġudizzju għall-kompetenzi speċifiċi tagħhom stess u b'mod konsistenti mal-prinċipji ta' regolamentazzjoni aħjar, l-awtoritajiet regolatorji għandhom, fejn ikun il-każ, jikkonsultaw mal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni u, fejn ikun il-każ, jikkoperaw mill-qrib ma' awtoritajiet nazzjonali rilevanti oħra fit-tweġġ taht id-dmirijiet stabbiliti fil-paragrafu 1.

Kwalunkwe approvazzjoni mogħtija minn awtorità regolatorja jew mill-Aġenzija taht din id-Direttiva hija mingħajr preġudizzju għal kwalunkwe użu futur debitament ġustifikat tas-setgħat tagħhom mill-awtoritajiet regolatorji taht dan l-Artikolu jew għal kwalunkwe penali imposta minn awtoritajiet rilevanti oħra jew mill-Kummissjoni.

3. Addizzjonalment għad-dmirijiet mogħtija lilhom taht il-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu, meta operatur ta' sistema indipendenti jkun ġie mahtur taht l-Artikolu 14, l-awtoritajiet regolatorji għandhom:

- (a) jissorveljaw il-konformità tal-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni u tal-operatur tas-sistema indipendenti mal-obbligi tagħhom taht dan l-Artikolu, u jimponu penali għan-nuqqas ta' konformità taht il-punt (d) tal-paragrafu 4;
- (b) jissorveljaw ir-relazzjonijiet u l-komunikazzjonijiet bejn l-operatur tas-sistema indipendenti u l-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni sabiex tiġi żgurata l-konformità tal-operatur tas-sistema indipendenti mal-obbligi tiegħu, u b'mod partikolari għandhom japprovaw kuntratti u jaġixxu bħala l-awtorità għar-riżoluzzjoni ta' dispużiti bejn l-operatur tas-sistema indipendenti u l-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni fir-rigward ta' kwalunkwe lment imressaq minn kwalunkwe wieħed minnhom taht il-paragrafu 9;
- (c) mingħajr preġudizzju għall-proċedura taht l-Artikolu 14(2) (c), għall-ewwel pjan ta' għaxar snin għall-iżvilupp tan-network, japprovaw l-ippjanar tal-investimenti u l-pjan plurienali għall-iżvilupp tan-network preżentati fuq bażi annwali mill-operatur tas-sistema indipendenti;
- (d) jiżguraw li t-tariffi tal-aċċess għan-network miġbura minn operaturi tas-sistema indipendenti jkunu jinkludu remunera-

zzjoni għall-proprjetarju jew proprjetarji tan-network li jipprevedu remunerazzjoni adegwata tal-użu tal-assi tan-network u ta' kwalunkwe investiment ġdid fihom, sakemm ikunu magħmula ekonomikament u b'mod effiċjenti; u

- (e) ikollhom s-setgħat li jwettqu ispezzjonijiet, inklużi uħud mhux imħabbra fil-bini tal-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni u tal-operatur tas-sistema indipendenti.

4. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-awtoritajiet regolatorji jingħatawlihom is-setgħat li jippermettulhom iwettqu l-kompiti msemija fil-paragrafi 1, 3 u 6 b'mod effiċjenti u mingħajr dewmien. Għal dan il-ghan, l-awtoritajiet regolatorji għandhom ikollhom għall-anqas dawn is-setgħat:

- (a) li jimponu deċiżjonijiet obligatorji fuq l-imprezzi tal-gass naturali;
- (b) li jwettqu investigazzjonijiet fil-funzjonament tas-swieq tal-gass, u li jiddeċiedu u jimponu kwalunkwe miżura neċessarja u proporzjonata għall-promozzjoni ta' kompetizzjoni effettiva u tiżgura l-funzjonament tajjeb tas-suq. Fejn ikun opportun, l-awtoritajiet regolatorji għandhom ikollhom ukoll is-setgħa li jikkoperaw mal-awtorità nazzjonali tal-kompetizzjoni jew mal-Kummissjoni fit-tweġġ ta' investigazzjoni relatata mal-liġi tal-kompetizzjoni;
- (c) li jesigħu kwalunkwe informazzjoni mill-imprezzi tal-gass naturali li tkun rilevanti għall-qadi tad-dmirijiet tagħhom;
- (d) li jimponu penali effettivi, proporzjonati u dissważivi fuq imprezzi tal-gass naturali li ma jikkonformawx mal-obbligi tagħhom taht din id-Direttiva jew kwalunkwe deċiżjoni rilevanti legalment obligatorja tal-awtoritajiet regolatorji jew tal-Aġenzija, jew li jipproponu lil qorti kompetenti li timponi dawn is-sanzjonijiet. Dan għandu jinkludi s-setgħa li jimponu, jew li jipproponu l-impożizzjoni ta' penali sa 10 % tal-fatturat annwali tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni fuq l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew sa 10 % tat-turnover annwali tal-imprezza integrata vertikament fuq l-imprezza integrata vertikament, fejn ikun il-każ, għal non-konformità mal-obbligi rispettivi tagħhom taht din id-Direttiva;
- (e) li jkollhom id-drittijiet adatti ta' investigazzjoni, u setgħat rilevanti biex jagħtu istruzzjonijiet għar-riżoluzzjoni ta' dispużiti taht l-Artikoli 9 u 10.

5. Addizzjonalment għad-dmirijiet mogħtija u s-setgħat konferiti lilhom taht il-paragrafi 1 u 4 ta' dan l-Artikolu, meta operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jkun inhatar taht il-Kapitolu V, l-awtoritajiet regolatorji għandhom jingħataw għall-anqas id-dmirijiet u s-setgħat li ġejjin:

- (a) li jimponu penali taht il-punt (d) tal-paragrafu 4 għal kondotta diskriminatorja favur l-imprezza integrata vertikament;
- (b) jissorveljaw il-komunikazzjonijiet bejn l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni u l-imprezza integrata vertikament sabiex tkun żgurata l-konformità tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni mal-obbligi tiegħu;
- (c) jaġixxu bħala awtoritajiet għar-riżoluzzjoni ta' dispużiti bejn l-imprezza integrata vertikament u l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni fir-rigward ta' kull lment preżentat taht il-paragrafu 9;

- (d) jissorveljaw ir-relazzjonijiet kummerċjali u finanzjarji inkluż is-self bejn l-impriża integrata vertikament u l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni;
- (e) japprovaw kull relazzjoni kummerċjali u finanzjarja bejn l-impriża integrata vertikament u l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni bil-kondizzjoni li dawn jikkonformaw mal-kondizzjonijiet tas-suq;
- (f) jesigū għustifikazzjoni mill-impriża integrata vertikament meta jiġu notifikati mill-uffiċjal għall-konformità taht l-Artikolu 21(4). Din il-gustifikazzjoni għandha tinkludi partikolarment l-evidenza li ma sehhet ebda kondotta diskriminatorja għall-vantaġġ tal-impriża integrata vertikament;
- (g) iwettqu ispezzjonijiet, inklużi daww mhux imhabbra, fuq il-post tal-impriża integrata vertikament u tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni;
- (h) jassenjaw il-kompiti kollha jew daww speċifiċi tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni lil operatur tas-sistema indipendenti mahtur taht l-Artikolu 14 f'każ ta' ksur persistenti mill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni tal-obbligi tiegħu taht din id-Direttiva, partikolarment fil-każ ta' kondotta diskriminatorja ripetuta għall-benefiċċju tal-impriża integrata vertikament.
6. L-awtoritajiet regolatorji għandhom ikunu responsabbli biex jistipulaw jew japprovaw qabel id-dhul fis-sehh tagħhom, mill-inqas il-metodoloġiji użati għall-kalkolu jew l-istabbiliment tat-termini u l-kondizzjonijiet għal:
- (a) il-konnessjoni u l-aċċess għan-networks nazzjonali, inklużi tariffi tat-trasmissjoni u tad-distribuzzjoni, u termini, kondizzjonijiet u tariffi għall-aċċess għall-faċilitajiet LNG. Dawn it-tariffi, jew metodoloġiji għandhom jippermettu l-investimenti mehtieġa fin-networks u faċilitajiet LNG li jsiru b'mod li jippermetti lil dawn l-investimenti li jaċċertaw il-vijabbiltà tan-networks u tal-faċilitajiet LNG;
- (b) il-forniment ta' servizzi ta' bilanċjar.
7. Meta jkunu qed jistipulaw jew japprovaw it-tariffi jew il-metodoloġiji, l-awtoritajiet regolatorji għandhom jiżguraw li l-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni u ta' distribuzzjoni jingħataw inċentiva adatta, kemm fil-perijodu qasir kif ukoll għal fit-tul, biex iżidu l-effiċjenzi, irawmu l-integrazzjoni tas-suq u s-sigurtà tal-provvista u jappoġġjaw l-attivitajiet ta' riċerka relatati.
8. L-awtoritajiet regolatorji għandhom ikollhom l-awtorità li jesigū li l-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni u ta' distribuzzjoni, tal-ħżin, tal-LNG, jekk hekk ikun mehtieġ, jimmodifikaw it-termini u l-kondizzjonijiet, inklużi t-tariffi u l-metodoloġiji msemmija f'dan l-Artikolu, biex jiżguraw li jkunu proporzjonati u applikati b'mod mhux diskriminatorju. F'każ li r-reġim ta' aċċess għall-ħażna jiġi definit taht l-Artikolu 32(3), dan il-kompitu għandu jinkludi l-modifika tat-tariffi.
9. Kwalunkwe parti li jkollha lment kontra operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, ħżin, LNG jew distribuzzjoni fir-rigward tal-kwistjonijiet imsemmija fil-paragrafi 1 sa 8 tista' tirriferi l-iment lill-awtoritajiet regolatorji li, waqt li jaġixxu bħala l-awtoritajiet għar-risoluzzjoni tad-disputi, għandhom jagħtu deċizzjoni fi żmien xahrejn wara li jkunu rċevew l-iment. Dan il-perijodu

jista' jiġi estiż b'xahrejn fejn tintalab aktar informazzjoni mill-awtoritajiet regolatorji. Dan il-perijodu jista' jiġi estiż bil-ftehim tal-persuna li tkun għamlet l-iment. Id-deċizzjoni tal-awtorità regolatorja għandha jkollha effett obligatorju kemm-il darba u sakemm tiġi rrevokata b'appell.

10. Kwalunkwe parti li tintlaqat u li jkollha d-dritt li tressaq ilment dwar deċizzjoni fuq metodoloġiji meħuda konformement ma' dan l-Artikolu jew, fejn l-awtoritajiet regolatorji jkollhom l-obbligu li jikkonsultaw dwar il-metodoloġiji proposti, tista', minn għall-anqas fi żmien xahrejn, jew f'perijodu iqsar kif deċiż mill-Istati Membri, wara l-pubblikazzjoni tad-deċizzjoni jew il-proposta għad-deċizzjoni, tressaq ilment għar-reviżjoni. Tali lment m'għandux ikollu effett sospensiv.

11. L-Istati Membri għandhom johlqu mekkaniżmi xieraq u effiċjenti għar-regolament, kontroll u trasparenza sabiex jiġi evitat abbuż ta' pożizzjoni dominanti, b'mod partikolari bi żvan-taġġ għall-konsumaturi, u kwalunkwe aġir predatorju. Dawn il-mekkaniżmi għandhom jiehdu kont tad-dispożizzjonijiet tat-Trattat, u b'mod partikolari l-Artikolu 82 tiegħu.

12. L-Istati Membri għandhom jaċċertaw li jittiehdu l-passi adegwati, inklużi azzjoni amministrativa jew proċeduri kriminali b'mod konformi mal-liġi nazzjonali tagħhom, kontra l-persuni naturali jew legali responsabbli fejn ir-regoli tal-kunfidenzjalità imposti minn din id-Direttiva ma jkunux ġew rispettati.

13. L-ilmenti msemmija fil-paragrafi 9 u 10 għandhom ikunu bla ħsara għall-eżerċitu tad-drittijiet tal-appell taht il-liġi Komunitarja u/jew il-liġi nazzjonali.

14. Id-deċizzjonijiet meħuda mill-awtoritajiet regolatorji għandhom ikunu raġunati u għustifikati sabiex jippermettu reviżjoni gudizzjarja.

15. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li jeżistu mekkaniżmi adegwati fuq livell nazzjonali li bihom parti affettwata minn deċizzjoni ta' awtorità regolatorja jkollha d-dritt għall-appell lil entità indipendenti mill-partijiet involuti.

Artikolu 41

Reġim regolatorju għal kwistjonijiet transkonfini

1. L-awtoritajiet regolatorji għandhom jikkoperaw mill-qrib u jikkonsultaw ma' xulxin, u għandhom jipprovdu lil xulxin u lill-Aġenzija bi kwalunkwe informazzjoni mehtieġa għat-twettiq tal-kompiti tagħhom taht id-Direttiva. Fir-rigward tal-informazzjoni skambjata, l-awtorità li tircievi għandha tiżgura l-istess livell ta' kunfidenzjalità bħal dak rikjest mill-awtorità li tibghat l-informazzjoni.

2. L-awtoritajiet regolatorji għandhom jikkoperaw mill-inqas fil-livell reġjonali biex irawmu l-holqien ta' arrangamenti operattivi sabiex tkun possibbli l-aħjar ġestjoni tan-network, jiġu promossi skambji tal-gass kongunti u l-allokkazzjoni ta' kapacià transkonfini, u sabiex ikun possibbli livell minimu ta' kapacià ta' interkonnessjoni, inkluż permezz ta' interkonnessjonijiet godda, fir-reġjun u bejn ir-reġjuni sabiex jithalla lok għall-iżvilupp ta' kompetizzjoni effettiva u titjib tas-sigurtà tal-provvista.

3. L-awtoritajiet imsemmija fil-paragrafu 2 għandhom jittwettqu, fejn ikun il-każ, f'konsultazzjoni mill-qrib ma' awtoritajiet nazzjonali rilevanti oħra u mingħajr preġudizzju għall-kompetenzi speċifiċi tagħhom.

4. Il-Kummissjoni tista' tadotta linji gwida dwar il-limitu tal-kompiti tal-awtoritajiet regolatorji biex jikkoperaw flimkien u mal-Aġenzija. Dawn il-miżuri, imfassla sabiex jemendaw elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi jissupplimentawha, għandhom jiġu adottati konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 50(3).

Artikolu 42

Konformità mal-linji gwida

1. Kwalunkwe awtorità regolatorja u l-Kummissjoni jistgħu jitolbu l-opinjoni tal-Aġenzija dwar il-konformità ta' deċiżjoni meħuda minn awtorità regolatorja mal-linji gwida msemmija f'din id-Direttiva jew fir-Regolament (KE) Nru .../2009.

2. L-Aġenzija għandha tagħti l-opinjoni tagħha lill-awtorità regolatorja li tkun talbitha jew lill-Kummissjoni, rispettivament, u lill-awtorità regolatorja li tkun hadet id-deċiżjoni konċernata fi żmien erba' xhur mid-data tar-riċezzjoni tat-talba.

3. Meta l-awtorità regolatorja li tkun hadet deċiżjoni ma tikkonformax mal-opinjoni tal-Aġenzija fi żmien erba' xhur mid-data tal-irċevuta ta' dik l-opinjoni, l-Aġenzija għandha tgħarraf lill-Kummissjoni b' dan.

4. Kwalunkwe awtorità regolatorja tista' tinforma lill-Kummissjoni fejn tqis li deċiżjoni rilevanti għall-kummerċ transkonfini meħuda minn awtorità regolatorja ma tikkonformax mal-linji gwida msemmija f'din id-Direttiva jew fir-Regolament (KE) Nru .../2009 fi żmien xahrejn mid-data ta' dik id-deċiżjoni.

5. Meta l-Kummissjoni, fi żmien xahrejn minn meta tkun giet infurmata mill-Aġenzija taht il-paragrafu 3 jew minn awtorità regolatorja taht il-paragrafu 4, u fuq l-inzjattiva tagħha stess fi żmien tliet xhur mid-data tad-deċiżjoni, issib li d-deċiżjoni ta' awtorità regolatorja tqajjem dubji serji dwar il-kompatibbiltà tagħha mal-linji gwida msemmija f'din id-Direttiva jew fir-Regolament (KE) Nru .../2009, il-Kummissjoni tista' tiddeċiedi li teżamina l-każ aktar. F'każ bħal dan, hija għandha tistieden lill-awtorità regolatorja u lill-partijiet għall-proċedimenti quddiem l-awtorità regolatorja biex jagħmlu osservazzjonijiet

6. Meta l-Kummissjoni tkun iddeċidiet li teżamina l-każ aktar, hija għandha, fi żmien mhux aktar minn erba' xhur mid-data ta' tali deċiżjoni, tagħti deċiżjoni finali:

- (a) li ma tqajjimx oġġezzjonijiet kontra d-deċiżjoni tal-awtorità regolatorja; jew
- (b) li tesigi li l-awtorità regolatorja konċernata tirtira d-deċiżjoni tagħha jekk tqis li ma kienx hemm konformità mal-linji gwida.

7. Meta l-Kummissjoni ma tkunx hadet deċiżjoni biex teżamina l-każ aktar jew deċiżjoni finali fil-limiti ta' żmien stabbiliti fil-paragrafi 5 u 6 rispettivament, għandu jitqies li ma qajmix oġġezzjonijiet kontra d-deċiżjoni tal-awtorità regolatorja.

8. L-awtorità regolatorja għandha tikkonforma mad-deċiżjoni tal-Kummissjoni biex tirtira d-deċiżjoni tagħha fi żmien perijodu ta' xahrejn u għandha tinforma lill-Kummissjoni b'dan.

9. Il-Kummissjoni tista' tadotta linji gwida li jistipulaw id-dettalji tal-proċedura li għandha tiġi segwita mill-awtoritajiet regolatorji, l-Aġenzija u l-Kummissjoni fir-rigward tal-konformità ta' deċiżjonijiet meħudin mill-awtoritajiet regolatorji mal-linji gwida msemmijin f'dan l-Artikolu. Dawk il-miżuri, imfassla sabiex jemendaw elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi jissupplimentawha, għandhom jiġu adottati konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 50(3).

Artikolu 43

Żamma ta' records

1. L-Istati Membri għandhom jesigħu li l-impriżi tal-forniment iżommu għad-dispożizzjoni tal-awtoritajiet regolatorji nazzjonali, inkluża l-awtorità regolatorja, l-awtoritajiet nazzjonali tal-kompetizzjoni u l-Kummissjoni, għat-tweqqif tal-kompiti tagħhom, għal għall-anqas hames snin, id-data rilevanti relatata mat-transazzjonijiet kollha fil-forniment tal-gass u d-derivattivi tal-gass ma' klijenti bl-ingrossa u operatori tas-sistema ta' trasmissjoni kif ukoll l-operaturi tal-ħzin u tal-LNG.

2. Id-data għandha tinkludi d-dettalji dwar karatteristiċi tat-transazzjonijiet rilevanti, bħad-dewmien, it-twassil u r-regoli ta' hlas, il-kwantità, id-dati u l-hinijiet ta' eżekuzzjoni u l-prezzijiet tat-transazzjoni, u l-mezzi għall-identifikazzjoni tal-klijent bl-ingrossa konċernat, kif ukoll dettalji speċifiċi dwar il-kuntratti kollha miftuħin fil-kuntratti tal-forniment tal-gass u tad-derivattivi tal-gass.

3. L-awtoritajiet regolatorji jistgħu jiddeċiedi li jagħmlu disponibbli lill-partecipanti fis-suq l-elementi ta' din l-informazzjoni, sakemm ma tiġix rilaxxata xi informazzjoni li tkun kummerċjalment sensittiva dwar atturi individwali fis-suq jew dwar transazzjonijiet individwali. Dan il-paragrafu m'għandux japplika għal informazzjoni dwar strumenti finanzjarji li jaqgħu fl-ambitu tad-Direttiva 2004/39/KE.

4. Sabiex tiġi żgurata l-applikazzjoni uniformi ta' dan l-Artikolu, il-Kummissjoni tista' tadotta linji gwida li jiddefinixxu l-metodu u l-arrangamenti għaż-żamma tar-registri kif ukoll il-forma u l-kontenut tad-data li għandha tinżamm. Dawk il-miżuri, imfassla sabiex jemendaw elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi jissupplimentawha, għandhom jiġu adottati konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 50(3).

5. Fir-rigward tat-transazzjonijiet fid-derivattivi tal-gass ta' impriżi ta' forniment ma' klijenti bl-ingrossa u ma' operatori ta' sistemi tat-trasmissjoni kif ukoll operatori tal-ħzin u tal-LNG, dan l-Artikolu japplika biss biss ladarba l-Kummissjoni tkun adottat il-linji gwida msemmija fil-paragrafu 4.

6. Id-dispożizzjonijiet ta' dan l-Artikolu m'għandhomx johlqu obbligi addizzjonali lejn l-awtoritajiet imsemmija fil-paragrafu 1 għall-entitajiet li jaqgħu fl-ambitu tad-Direttiva 2004/39/KE.

7. Fil-każ li l-awtoritajiet imsemmija fil-paragrafu 1 jehtieġu aċċess għad-data miżmuma mill-entitajiet li jaqgħu fl-ambitu tad-Direttiva 2004/39/KE, l-awtoritajiet responsabbli taht dik id-Direttiva għandhom jipprovdu dawk l-awtoritajiet bid-data mehtieġa.

KAPITOLU IX

Swieq ta' bejgħ bl-imnut

Artikolu 44

Swieq ta' bejgħ bl-imnut

Sabiex tiġi ffaċilitata l-emergenza ta' swieq ta' bejgħ bl-imnut li jkunu trasparenti u li jahdmu tajjeb fil-Komunità, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li r-rwoli u r-responsabbiltajiet tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni, l-operaturi tas-sistema ta' distribuzzjoni, l-imprizi ta' forniment u l-klijenti u jekk mehtieġ partecipanti ohra tas-suq ikunu definiti fir-rigward ta' arrangamenti kuntrattwali, impenji bejn il-konsumatur, skambju ta' data u regoli ta' riżoluzzjoni, pussess ta' data u responsabbiltà għall-metraġġ.

Dawn ir-regoli għandhom ikunu disponibbli għall-pubbliku, għandhom jifasslu bl-ghan li jiffacilitaw l-aċċess tal-konsumaturi u l-fornituri għan-networks u għandhom ikunu suġġetti għal revizjoni mill-awtoritajiet regolatorji jew awtoritajiet nazzjonali rilevanti ohrajn.

KAPITOLU X

Dispożizzjonijiet finali

Artikolu 45

Miżuri ta' salvagwardja

1. Fil-każ ta' kriżi f'daqqa fis-suq tal-enerġija jew fejn is-sigurtà fiżika jew is-sigurtà tal-persuni, tal-apparat jew tal-istallazzjonijiet jew tal-integrità tas-sistema jiġu mhedda, l-Istat Membru jista' temporanjament jiehu s-salvagwardji mehtieġa.

2. Dawn il-miżuri għandhom jikkawżaw l-inqas disturb possibbli għall-funzjonament tas-suq intern u m'għandux ikollhom skop usa' milli strettament mehtieġ biex id-diffikultajiet imprevisi li jkunu qamu jiġu rimedjati.

3. L-Istat Membru in kwistjoni għandu minghajr dewmien jinnotifika dawn il-miżuri lill-Istati Membri l-ohrajn u lill-Kummissjoni, li tista' tiddeciedi li l-Istat Membru in kwistjoni għandu jemenda jew iħassar dawn il-miżuri, sa fejn għandhom effett ta' distorsjoni tal-kompetizzjoni u jaffettwaw b'mod avvers il-Kummerċ ftali mod li ma jaqbilx mal-interess komuni.

Artikolu 46

Kondizzjonijiet ugwali tal-kompetizzjoni

1. Il-miżuri li l-Istati Membri għandhom il-possibbiltà li jiehdha taht din id-Direttiva sabiex jiżguraw kondizzjonijiet ugwali għandhom ikunu kompatibbli mat-Trattat KE, speċjalment mal-Artikolu 30 tiegħu, u mal-liġi Komunitarja.

2. Il-miżuri msemmeja fil-paragrafu 1 għandhom ikunu proporzjonati, non-diskriminatorji u trasparenti. Dawn il-miżuri

jistgħu jiġu implimentati biss wara n-notifika u l-approvazzjoni tal-Kummissjoni.

3. Il-Kummissjoni għandha taġixxi fuq in-notifika msemmeja fil-paragrafu 2 fi żmien xahrejn mir-riċevuta ta' din in-notifika. Dak il-perijodu għandu jibda l-ghada tar-riċevuta tal-informazzjoni shiha. Jekk il-Kummissjoni ma tkunx aġixxiet f'dan il-perijodu ta' żmien, il-Kummissjoni għandha titqies li mhijiex toġġez-zjona għall-miżuri notifikati.

Artikolu 47

Derogi rigward rabtiet "take-or-pay"

1. Jekk impriza tal-gass naturali tiltaqa' ma', jew tikkunsidra li ser tiltaqa' ma', diffikultajiet serji ekonomiċi u finanzjarji minhabba r-rabtiet "take-or-pay" aċċettata f'kuntratt tax-xiri tal-gass wiehed jew aktar, tista' tintbagħat applikazzjoni għal deroga temporanja mill-Artikolu 31 lill-Istat Membru in kwistjoni jew lill-awtorità kompetenti nominata. L-applikazzjonijiet għandhom, abbażi tal-ghazla tal-Istati Membri, jiġu ppreżentati fuq każ individwali jew qabel jew wara ċ-ċahda tal-aċċess għas-sistema. L-Istati Membri jistgħu wkoll jagħtu lill-impriza tal-gass naturali l-ghazla li tippreżenta applikazzjoni jew qabel jew wara ċ-ċahda tal-aċċess għas-sistema. Fejn impriza tal-gass naturali tkun irrifjutat l-aċċess, l-applikazzjoni għandha tiġi ppreżentata minghajr dewmien. L-applikazzjonijiet għandhom jiġu akkumpanjati bl-informazzjoni kollha rilevanti dwar in-natura u l-estent tal-problema u dwar l-isforzi magħmula mill-impriza tal-gass naturali biex issolvi l-problemi.

Jekk mhumix disponibbli soluzzjonijiet alternattivi, filwaqt li jiġu meqjusa d-dispożizzjonijiet tal-paragrafu 3, l-Istat Membru jew l-awtorità kompetenti nnominata jistgħu jiddeciedi li jagħtu deroga.

2. L-Istat Membru, jew l-awtorità kompetenti nominanta, għandhom javżaw lill-Kummissjoni minghajr dewmien dwar id-deċiżjoni li jagħtu deroga, flimkien mal-informazzjoni kollha rilevanti rigward id-deroga. Din l-inforazzjoni tista' tingħata lill-Kummissjoni fil-forma aggregata, li tippermetti lill-Kummissjoni li tilhaq deċiżjoni fuq bażi tajba. Fi żmien tmien ġimgħat minn meta tircievi din in-notifika, il-Kummissjoni tista' titlob li l-Istat Membru jew l-awtorità kompetenti nnominata in kwistjoni temenda jew tirtira d-deċiżjoni li taġti deroga.

Jekk l-Istat Membru jew l-awtorità kompetenti nnominata in kwistjoni ma tikkonformax ma' din it-talba fi żmien erba' ġimgħat, għandha tittiehed deċiżjoni finali malajr konformement mal-proċedura konsultattiva msemmeja fl-Artikolu 50(2).

Il-Kummissjoni għandha tippreżerva l-kunfidenzjalità ta' informazzjoni sensittiva kummerċjalment.

3. Meta tittiehed deċiżjoni fuq id-derogi msemmeja fil-paragrafu 1, l-Istat Membru jew l-awtorità kompetenti nominata in kwistjoni, u l-Kummissjoni għandhom iqisu, b'mod partikolari, il-kriterji li ġejjin:

(a) l-ghan li jinkiseb suq tal-gass kompetittiv;

(b) il-htieġa li jintlahqu obligazzjonijiet tas-servizz pubbliku u li tiġi aċċertata s-sigurtà tal-fornitura;

- (c) il-pożizzjoni ta' impriża tal-gass naturali fis-suq tal-gass u l-istat attwali tal-kompetizzjoni f'dan is-suq;
- (d) is-serjetà tad-diffikultajiet ekonomiċi u finanzjarji li jiffaċċjaw l-impriża tal-gass naturali u l-impriża tat-trasmissjoni jew il-klijenti eligibbli;
- (e) id-dati tal-firma u t-termini tal-appalt jew appalti in kwistjoni, inkluż l-estent sa fejn jippermettu għal tibdil fis-suq;
- (f) l-isforzi li saru biex tinsab soluzzjoni għall-problema;
- (g) l-estent sa fejn, meta jiġu aċċettati r-rabtiet "take-or-pay" in kwistjoni, l-impriża setgħet raġonevolment ipprevediet, fil-waqt li qieset id-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva, li x'aktarx iqumu diffikultajiet serji;
- (h) il-livell tal-konnessjoni tas-sistema ma' sistemi oħrajn u l-grad ta' interoperabilità ta' dawn is-sistemi; u
- (i) l-effetti li jkollha l-ghotja ta' deroga fuq l-applikazzjoni korretta tad-Direttiva rigward il-funzjonament bla xkiel tas-suq intern tal-gass naturali.

Deċizzjoni fuq talba għal deroga li tirrigwarda kuntratti tat-tip hu jew hallas konklużi qabel ... (*) m'għandhiex twassal għal sitwazzjoni li fiha huwa impossibbli li jinstabu sorsi alternattivi ekonomikament vijabbli. Diffikultajiet serji għandhom f'kull każ jitqiesu bħala li ma jeżistux meta l-bejgħ ta' gass naturali ma jaqax taht il-livell ta' garanziji minimi kontenuti f'kuntratti hu jew hallas ta' xiri ta' gass jew sa fejn il-kuntratt hu jew hallas rilevanti ta' xiri ta' gass jista' jiġi adattat jew kemm l-impriża ta' gass naturali għandha hila li ssib sorsi alternattivi.

4. L-impriża tal-gass naturali li ma ngħatawx deroga msem-mija fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu m'għandhomx jirrifjutaw, jew għandhom jieqfu milli jirrifjutaw, aċċess għas-sistema min-habba rabtiet "take-or-pay" aċċettati f'appalti tax-xiri tal-gass. L-Istati Membri għandhom jaċċertaw konformità mad-dispożizzjonijiet rilevanti tal-Kapitolu VII u b' mod partikolari l-Artikoli 31 sa 44.

5. Kwalunkwe deroga mogħtija taht id-dispożizzjonijiet hawn fuq għandha tkun debitament sostanzjata. Il-Kummissjoni għandha tippubblika d-deċizzjoni fil-*Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.

6. Il-Kummissjoni għandha, fi żmien ... (**), jissottomettu rapport ta' revizzjoni dwar l-esperjenza akkwistata mill-applikazzjoni ta' dan l-Artikolu, sabiex il-Parlament Ewropew u l-Kunsill ikunu jistgħu jikkunsidraw il-htieġa li jaġġustawh maż-żmien.

Artikolu 48

Swieq emergenti u iżolati

1. L-Istati Membri mhux direttament imqabbda mas-sistema interkonnessa ta' ebda Stat Membru iehor u li għandhom biss provdatur ewlieni barrani wiehed biss jistgħu jidderogaw mill-Artikoli 4, 9, 36 u/jew 37 ta' din id-Direttiva. Impriża tal-fornitura li għandha sehem tas-suq ta' aktar minn 75 % għandha titqies li tkun provdatur ewlieni. Kull deroga bħal din għandha tiskadi awtomatikament mill-mument meta għall-inqas wiehed

mill-kondizzjonijiet msem-mij ma tibqax tapplika. Kwalunkwe deroga bħal din għandha tiġi nnotifikata lill-Kummissjoni.

Ċipru jista' jidderoga mill-Artikoli 4, 9, 36 u/jew 37. Din id-deroga għandha tiskadi mill-mument li Ċipru ma jikkwalifikax bħala suq iżolat.

L-Artikoli 4, 9, 36 u/jew 37 m'għandhomx japplikaw għall-Estonja, il-Latvja, u/jew il-Finlandja sakemm kwalunkwe wiehed minn dawn l-Istati Membri huwa konness direttament mas-sistema interkonnessa ta' kwalunkwe Stat Membru iehor minbarra l-Estonja, il-Latvja, il-Litwanja u l-Finlandja. Dan is-subparagrafu huwa mingħajr preġudizzju għal kull derogazzjoni taht l-ewwel sub-paragrafu ta' dan il-paragrafu.

2. Stat Membru li jikkwalifika bħala suq emergenti, li min-habba l-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva jesperjenza problemi sostanzjali jista' jidderoga mill-Artikoli 4 u 9, mill-Artikolu 13 (1) u (2), mill-Artikoli 14 u 24, mill-Artikolu 25(5), mill-Artikoli 26, 30 u 31, mill-Artikolu 36(1) u/jew mill-Artikolu 37. Din id-deroga għandha tiskadi awtomatikament mill-mument meta l-Istat Membru ma jibqax jikkwalifika bħala suq emergenti. Kwalunkwe deroga bħal din għandha tiġi nnotifikata lill-Kummissjoni.

Ċipru jista' jidderoga mill-Artikoli 4 u 9, mill-Artikolu 13(1) u (2), mill-Artikoli 14 u 24, mill-Artikolu 25(5), mill-Artikoli 26, 30 u 31, mill-Artikolu 36(1) u/jew mill-Artikolu 37. Din id-deroga għandha tiskadi mill-mument li Ċipru ma jikkwalifikax bħala suq emergenti.

3. Fid-data meta tiskadi d-deroga msem-mija fl-ewwel subparagrafu tal-paragrafu 2, id-definizzjoni ta' klijenti eligibbli għandha tirriżulta fi ftuh tas-suq ugwali għall-inqas għal 33 % tat-total tal-konsum tal-gass annwali fis-suq nazzjonali tal-gass. Sentejn wara dan, għandu japplika l-Artikolu 36(1)(b), u tliet snin wara, l-Artikolu 36(1)(c). Sa meta jsir applikabbli l-Artikolu 36(1)(b), l-Istat Membru msemmi fil-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu jista' jiddeċiedi li ma japplikax l-Artikolu 31 sa fejn għandhom x'jaqsmu s-servizzi aċċessarji u hażna temporanja għall-proċess tal-gassifikazzjoni mill-ġdid u l-konsenja sussegwenti tiegħu lis-sistema tat-trasmissjoni.

4. Fejn l-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva x'aktarx tikkawża problemi sostanzjali f'żona ġeografika limitata ta' Stat Membru, b'mod partikolari rigward l-iżvilupp ta' infrastrutturi tat-trasmissjoni u tad-distribuzzjoni maġġuri, u bl-iskop tal-inkoraġġiment tal-investimenti, l-Istat Membru jista' japplika lill-Kummissjoni għal deroga temporanja mill-Artikoli 4 u 9, mill-Artikolu 13(1) u (2), mill-Artikolu 14, mill-Artikolu 24, mill-Artikolu 25(5), mill-Artikolu 26, mill-Artikolu 30, mill-Artikolu 31, mill-Artikolu 36(1) u/jew mill-Artikolu 37 għall-iżviluppi f'din iż-żona.

5. Il-Kummissjoni tista' tagħti d-deroga msem-mija fil-paragrafu 4, filwaqt li tqis, b'mod partikolari, il-kriterji li ġejjin:

— il-bżonn għall-investimenti fl-infrastruttura, li ma jkunux ekonomiċi sabiex wiehed jahdem f'ambjent ta' suq kkompettiv,

— il-livell u l-prospetti ta' hlas lura meħtieġa ta' investimenti,

(*) Id-data tad-dhul fis-seħh tad-Direttiva 2003/55/KE.

(**) Hames snin mid-dhul fis-seħh tad-Direttiva 2003/55/KE.

- id-daqs u l-maturità tas-sistema ta' gass fiz-zona konċernata,
- il-prospetti għas-suq tal-gass in kwistjoni,
- id-daqs ġeografiku u l-karatteristiċi taż-żona jew reġjun in kwistjoni, u l-fatturi soċjo-ekonomiċi u demografiċi.

Għall-infrastruttura tal-gass għajr infrastruttura tad-distribuzzjoni, tista' tingħata deroga biss jekk ma tkun giet stabbilita ebda infrastruttura tal-gass f'din iż-żona, jew ilha stabbilita hemm għal inqas minn 10 snin. Id-deroga temporanja ma tistax teċċedi 10 snin miż-żmien meta l-gass l-ewwel gie provdut f'dik iż-żona.

Għall-infrastruttura tad-distribuzzjoni tista' tingħata deroga għal perijodu ta' żmien li ma jistax jeċċedi 20 sena għall-infrastruttura tad-distribuzzjoni miż-żmien meta l-gass l-ewwel gie provdut mill-imsemmijainfrastruttura fiz-żona.

6. L-Artikolu 9 m'għandux japplika għal Ċipru, il-Lussemburgu u/jew Malta.

7. Il-Kummissjoni għandha tinforma lill-Istati Membri dwar applikazzjonijiet li jkunu saru taht il-paragrafu 4 qabel ma tiehu deċiżjoni taht il-paragrafu 5, filwaqt li tqis ir-rispett għall-kunfidenzjalità. Din id-deċiżjoni, kif ukoll id-deroga msemmija fil-paragrafi 1 u 2, għandha tiġi ppubblikata fil-*Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.

8. Il-Greċja tista' tidderoga mill-Artikoli 4, 24, 25, 26, 31, 36 u/jew 37 ta' din id-Direttiva għaž-żoni ġeografiċi u għaž-żmien imsemmi fil-liċenzji mahruġa minnha, qabel il-15 ta' Marzu 2002 u taht id-Direttiva 98/30/KE, għall-iżvilupp u l-esplorazzjoni esklussiva ta' networks tad-distribuzzjoni f'xi żoni ġeografiċi.

Artikolu 49

Proċedura ta' Revizjoni

Fil-każ li r-rapport imsemmi fl-Artikolu 51(3) jasal għall-konkluzjoni fejn, minhabba l-mod effettiv li bih l-aċċess għan-network ikun sar fi Stat Membru — li jwassal għal aċċess kompletament effettiv, non-diskriminatorju u mingħajr xkiel għan-network, il-Kummissjoni tikkonkludi li ċerti obbligi imposti minn din id-Direttiva fuq l-impriżi (inklużi daww rigward is-separazzjoni legali għall-operaturi tas-sistemi ta' distribuzzjoni) mhumiex proporzjonati mal-oġġettiv mixtieq, l-Istat Membru in kwistjoni jista' jippreżenta talba lill-Kummissjoni għal eżenzjoni mill-htieġa in kwistjoni.

It-talba għandha tiġi nnotifikata, mingħajr dewmien, mill-Istat Membru lill-Kummissjoni, flimkien mal-informazzjoni relevanti kollha meħtieġa biex jintwera li l-konkluzjoni milhuqa fir-rapport dwar l-aċċess effettiv għan-networks milhuq ser jinżamm.

Fi żmien tliet xhur minn meta tircievi notifika, il-Kummissjoni għandha tadotta opinjoni rigward it-talba mill-Istat Membru in kwistjoni, u fejn xieraq, tagħmel proposti lill-Parlament Ewro-

pew u lill-Kunsill biex jemendaw id-dispożizzjonijiet relevanti tad-Direttiva. Il-Kummissjoni tista' tipproponi, fil-proposti biex tiġi emendata d-Direttiva, li l-Istat Membru in kwistjoni jiġi eżentat minn rekwiżiti speċifiċi, b'kondizzjoni li dak l-Istat Membru jimplementa miżuri ugwalment effettivi kif xieraq.

Artikolu 50

Il-Kumitat

1. Il-Kummissjoni għandha tkun assistita minn Kumitat.
2. Kull fejn issir referenza għal dan il-paragrafu, għandhom japplikaw l-Artikoli 3 u 7 tad-Deċiżjoni 1999/468/KE, b'kont mehud tad-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 8 tagħha.
3. Fejn issir referenza għal dan il-paragrafu, għandhom japplikaw l-Artikolu 5a(1) sa (4) u l-Artikolu 7 tad-Deċiżjoni 1999/468/KE, b'kont mehud tad-diżpożizzjonijiet tal-Artikolu 8 tagħha.

Artikolu 51

Rapportar

1. Il-Kummissjoni għandha tissorvelja u tirrivedi l-applikazzjoni ta' din id-Direttiva u tissottometti rapport ta' progress generali lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill għall-ewwel darba sa ... (*), u wara dan, fuq bażi annwali. Ir-rapport għandu jkopri għall-inqas:
 - (a) l-esperjenza miksuba u l-progress li jkun sar fil-holqien ta' suq intern shih u għal kollox operattiv fil-gass naturali u l-ostakoli li jibqgħu f'dan ir-rigward inklużi aspetti ta' dominanza tas-suq, konċentrazzjoni fis-suq, aġir predatorju jew anti-kompetittiv;
 - (b) id-derogi mogħtija taht din id-Direttiva, li jinkludu l-implimentazzjoni tad-deroga prevista fl-Artikolu 26(2) bi skop ta' revizjoni possibbli tal-limitu;
 - (c) l-estent sa fejn ir-rekwiżiti ta' separazzjoni u tariffazzjoni li jinsabu f'din id-Direttiva jkunu rnexxew fl-aċċertazzjoni ta' aċċess imparzjali u mhux diskriminatorju għas-sistema tal-Komunità tal-gass u livelli ekwivalenti ta' kompetizzjoni, kif ukoll il-konsegwenzi ekonomiċi, ambjentali u soċjali tal-ftuh tas-suq tal-gass għall-klijenti;
 - (d) eżaminazzjoni tal-kwistjonijiet li jirrelataw għall-livelli tal-kapaċità tas-sistema u s-sigurtà tal-fornitura tal-gass naturali fil-Komunità, u b'mod partikolari l-bilanċ eżistenti u proġettat bejn it-talbiet u l-fornitura, filwaqt li titqies il-kapaċità finanzjarja għal skambji bejn żoni u l-iżvilupp tal-ħażniet (inkluża l-kwistjoni tal-proporzjonalità tar-regolament tas-suq f'dan il-qasam);
 - (e) tingħata attenzjoni speċjali għall-miżuri meħuda fl-Istati Membri biex ikopru numri kbar ta' talbiet u biex jegħlbu n-nuqqasijiet ta' provditur wiehed jew aktar;

(*) 31 ta' Diċembru tas-sena li tiġi wara d-dhul fis-seħh tad-Direttiva 2003/55/KE.

(f) stima ġenerali tal-progress miksub rigward relazzjonijiet bilaterali ma' pajjiżi terzi li jipproduċu u jesportaw jew jitransportaw il-gass naturali, li jinkludi l-progress fl-integrazzjoni fis-suq, kummerċ u aċċess għan-networks ta' dawn il-pajjiżi terzi;

(g) il-htieġa għal possibbli rekwiżiti għall-armonizzazzjoni li mhumiex konnessi mad-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva.

Fejn xieraq, dan ir-rapport ta' progress jista' jinkludi rakkomandazzjonijiet u miżuri biex jingħelbu l-effetti negattivi tad-dominanza fis-suq u tal-konċentrazzjoni fis-suq.

2. Kull sentejn, ir-rapport ta' progress imsemmi fil-paragrafu 1 għandu wkoll ikopri analiżi tal-miżuri relevanti meħuda fl-Istati Membri biex jintlaħqu obligazzjoni dwar is-servizz pubbliku, flimkien ma' eżaminazzjoni tal-effettività ta' dawn il-miżuri, u b'mod partikolari l-effetti tagħhom fuq il-kompetizzjoni fis-suq tal-gass. Fejn xieraq, ir-rapport jista' jinkludi rakkomandazzjonijiet dwar il-miżuri li għandhom jittiehdu fuq livell nazzjonali biex jinkisbu standards għoljin fis-servizz pubbliku jew miżuri maħsuba li jipprevjenu għeluq tas-suq.

3. Il-Kummissjoni għandha, mhux aktar tard minn ... (*), tippreżenta bħala parti mir-reviżjoni ġenerali, lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill, rapport speċifiku dettaljat li jiddelinea kemm ir-rekwiżiti ta' separazzjoni taħt il-Kapitolu IV kienu ta' suċċess bl-iżgurar tal-indipendenza shiha u effettiva tal-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni, bl-użu ta' separazzjoni effettiva u effiċjenti bħala referenza.

4. Għall-fini tal-valutazzjoni tagħha taħt il-paragrafu 3, il-Kummissjoni għandha tqis partikolarment il-kriterji li ġejjin: aċċess ġust u non-diskriminatorju għan-network, regolamentazzjoni effettiva, l-iżvilupp tan-network biex jiġu sodisfatti r-rekwiżiti tas-suq, inċentivi mhux imxejjla għall-investiment, l-iżvilupp ta' infrastruttura għall-interkonnessjoni, kompetizzjoni effettiva fis-swieq tal-enerġija tal-Komunità u s-sigurtà tas-sitwazzjoni ta' provvista fil-Komunità.

5. Fejn opportun, u partikolarment f'każ li r-rapport dettaljat imsemmi fil-paragrafu 3 jiddetermina li l-kondizzjonijiet imsemmija fil-paragrafu 4 ma kienux iggarantiti fil-prattika, il-Kummissjoni għandha tippreżenta proposti lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill biex tkun żgurata l-indipendenza totalment effettiva tal-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni ... (**).

6. Il-Kummissjoni għandha, mhux aktar tard mill-1 ta' 1 Janar 2006, tibghat lill-Parlament Ewropew u l-Kunsill, rapport dettaljat li juri l-progress fil-ħolqien tas-suq intern tal-gass. B'mod partikolari dan ir-rapport għandu jqis:

- l-eżistenza ta' aċċess non-diskriminatorju għan-network;
- regolamentazzjoni effettiva;
- l-iżvilupp tal-infrastruttura tal-interkonnessjoni, il-kondizzjonijiet tat-transitu, u s-sitwazzjoni tas-sigurtà tal-fornitura fil-Komunità;

(*) Sentejn wara d-data msemija fl-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 53 (1), jiġifieri 42 xahar wara d-data tad-dhul fis-seħh ta' din id-Direttiva.

(**) Tliet snin wara d-data msemija fl-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 53(1), jiġifieri 54 xahar wara d-data tad-dhul fis-seħh ta' din id-Direttiva.

— l-estent sa fejn il-benefiċċji shah tal-ftuħ tas-suq huma ta' benefiċċju għall-imprizi żgħar ul-klijenti domestiċi, notevolment rigward standards tas-servizz pubbliku;

— il-punt sa liema s-swieq huma fil-prattika miftuħa għal kompetizzjoni effettiva, inklużi aspetti ta' dominanza tas-suq, ta' konċentrazzjoni fis-suq u aġir predatorju jew li jmur kontra l-kompetizzjoni;

— il-punt sa liema l-klijenti attwalment ibiddlu minn fornitur għall-iehor u jinnegożjaw mill-ġdid it-tariffi;

— żviluppi fil-prezzijiet, inklużi prezzijiet tal-provvista, fir-rigward tal-livell tal-ftuħ tas-swieq;

— jekk jeżistix aċċess effettiv u mhux diskriminatorju għal terzi għall-ħażniet tal-gass fejn meħtieġa teknikament u/jew ekonomikament għall-provvediment ta' aċċess effiċjenti għas-sistema;

— l-esperjenza miksuba fl-applikazzjoni tad-Direttiva sa fejn hija konċernata l-indipendenza effettiva ta' operaturi tas-sistema f'imprizi integrati vertikament u jekk ġeww żviluppati miżuri ohra minbarra l-indipendenza funzjonali u s-separazzjoni tal-kontijiet li għandhom effetti ekwivalenti għal separazzjoni legali.

Fejn xieraq, il-Kummissjoni għandha tagħmel proposti lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill, b'mod partikolari biex jiġu ggarantiti standards għoljin fis-servizz pubbliku.

Fejn xieraq, il-Kummissjoni għandha tagħmel proposti lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill, b'mod partikolari biex tiġi aċċertata l-indipendenza shiha u effettiva tal-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni qabel l-1 ta' Lulju 2007. Fejn meħtieġ, dawn il-proposti għandhom, konformement mal-liġi tal-kompetizzjoni, jikkonċernaw ukoll miżuri li jindirizzaw kwistjonijiet ta' dominanza fis-suq, konċentrazzjoni fis-suq u aġir predatorju jew anti-kompetittiv.

Artikolu 52

Thassir

Id-Direttiva 2003/55/KE għandha tithassarminn ... (***) min-ghajr preġudizzju għall-obblazzjonijiet tal-Istati Membri rigward it-termini perentorji għat-traspożizzjoni u l-applikazzjoni ta' dik id-Direttiva. Ir-riferenzi għad-Direttivi mħassra għandhom jinf-tiemu li qed isiru għal din id-Direttiva u għandhom jinqraw konformement mat-tabella tal-korrelazzjoni fl-Anness B.

Artikolu 53

Traspożizzjoni

1. L-Istati Membri għandhom idahhlu fis-seħh il-liġijiet, ir-regolamenti u d-dispożizzjonijiet amministrattivi meħtieġa sabiex jiġu konformi ma' din id-Direttiva sa ... (***). Huma għandhom jinformat minnufih lill-Kummissjoni dwarhom.

Għandhom japplikaw dawn id-dispożizzjonijiet minn ... (***) bl-eċċezzjoni tal-Artikolu 11 li għandhom japplikaw minn ... (****).

(***) 18-il xahar wara d-data tad-dhul fis-seħh ta' din id-Direttiva.

(****) 42 xahar wara d-data tad-dhul fis-seħh ta' din id-Direttiva.

Meta l-Istati Membri jadottaw daww il-miżuri, dawn għandhom jinkludu referenza għal din id-Direttiva, jew ikunu akkumpanjati minn tali referenza, fl-okkażjoni tal-pubblikazzjoni uffiċjali tagħhom. Il-metodi kif issir tali referenza għandhom jiġu stabbiliti mill-Istati Membri.

2. L-Istati Membri għandhom jikkomunikaw lill-Kummissjoni t-test tad-disposizzjonijiet prinċipali tal-liġi nazzjonali li huma jadottaw fil-qasam kopert minn din id-Direttiva.

Artikolu 54

Dhul fis-sehh

Din id-Direttiva għandha tidhol fis-sehh fl-ghoxrin jum wara l-pubblikazzjoni tagħha fil-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea.

Artikolu 55

Indirizzati

Din id-Direttiva hija indirizzata lill-Istati Membri.

Magħmul fi, ...

Għall-Parlament Ewropew

Il-President

...

Għall-Kunsill

Il-President

...

ANNEX I

MIŻURI DWAR IL-PROTEZZJONI TAL-KONSUMATUR

Mingħajr preġudizzju għar-regoli Komunitarji dwar il-protezzjoni tal-konsumatur, b'mod partikolari d-Direttivi 97/7/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-20 ta' Mejju 1997 dwar il-protezzjoni tal-konsumaturi fir-rigward ta' kuntratti li jsiru mill-bogħod ⁽¹⁾ u d-Direttiva tal-Kunsill 93/13/KE tal-5 ta' April 1993 dwar klawżoli ingusti f'kuntratti mal-konsumatur ⁽²⁾, il-miżuri msemmija fl-Artikolu 3 għandhom jiżguraw li l-klijenti:

- (a) għandhom dritt għal appalt mal-provditur tas-servizz tal-gass tagħhom li jispeċifika:
 - l-identità u l-indirizz tal-provditur;
 - is-servizzi provduti, il-livell tal-kwalità tas-servizzi offruti kif ukoll iż-żmien għall-ewwel konnessjoni;
 - jekk jiġu offruti, it-tipi ta' servizz ta' manutenzjoni offruti;
 - il-mezzi kif tista' tinkiseb informazzjoni aġġornata dwar it-tariffi u l-hlasijiet għall-manutenzjoni applikabbli kollha;
 - it-tul tal-kuntratt, il-kondizzjonijiet għat-tiġdid u t-tmiem tas-servizzi u tal-kuntratt, l-eżistenza ta' kwalunkwe dritt ta' rtirar;
 - kwalunkwe kumpens u l-arrangamenti għar-rifużjoni li japplikaw jekk il-livelli tal-kwalità tas-servizzi appaltati ma jintlaħqux; u
 - il-metodu biex jinbnew proċeduri għar-riżoluzzjoni ta' dispuți taht il-punt (f).

Il-kondizzjonijiet għandhom ikunu imparzjali u magħrufa sew minn qabel. Fi kwalunkwe każ, din l-informazzjoni għandha tingħata qabel il-konkluzjoni jew il-konferma tal-kuntratt. Meta xi kuntratti jkunu konkluzi permezz ta' intermedjarji, l-informazzjoni relatata mal-kwistjonijiet msemmija f' dan il-punt għandha wkoll tkun provduta qabel il-konkluzjoni tal-kuntratt.

- (b) jingħataw avvizi adegwat dwar kwalunkwe intenzjoni li l-kondizzjonijiet kuntrattwali jiġu modifikati u jiġu informati dwar id-dritt tagħhom ta' rtirar meta jingħata l-avviz. Il-provdituri tas-servizzi għandhom javżaw lis-sottoskritti tagħhom direttament dwar kwalunkwe zieda fil-piżzjiet, fi żmien xieraq mhux aktar tard minn perijodu wiehed fejn isir il-kont, wara li ż-zieda tkun dahlet fis-sehħ. L-Istati Membri għandhom jaċċertaw li l-klijenti huma liberi li jirtiraw mill-kuntratti jekk ma jaċċettawx il-kondizzjonijiet ġodda, notifikati lilhom mill-provditur tagħhom tas-servizzi tal-gass.
- (c) jircievu informazzjoni trasparenti dwar il-prezzijiet u t-tariffi applikabbli u dwar it-termini u l-kondizzjonijiet standards, fir-rigward tal-aċċess għal u l-użu tas-servizzi tal-gass.
- (d) jiġu offruti għażla wiesgħa tal-metodi tal-hlas. Kwalunkwe differenza fit-termini u l-kondizzjonijiet għandha tirrifletti l-ispejjeż lill-provditur tas-sistemi differenti tal-hlas. It-termini u l-kondizzjonijiet ġenerali għandhom ikunu ġusti u trasparenti. Għandhom jingħataw f'lingwa ċara u li tintuehem. Il-klijenti għandhom jiġu mharsa kontra l-metodi tal-bejgħ mhux imparzjali u qarriqin.
- (e) m'għandhomx iħallsu talli jibdlu l-fornitur.
- (f) jibbenefikaw minn proċeduri trasparenti, sempliċi u effettivi biex jiġu ttrattati l-ilmenti tagħhom. Dawn il-proċeduri għandhom jippermettu li kwalunkwe disputa tiġi solvuta b'mod ġust u minnufih bi provvedimenti, fejn ikun meħtieġ, għal sistema ta' rifużjoni u/jew kumpens. Għandhom ikunu konformi, kull fejn possibbli, mal-prinċipji stabbiliti fir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni 98/257/KE tat-30 ta' Marzu 1998 dwar il-prinċipji applikabbli għall-korpi responsabbli għar-riżoluzzjoni extra-ġudizzjarja ta' dispuți konsumeristiċi ⁽³⁾.
- (g) imqabbda mas-sistema tal-gass jiġu informati dwar id-drittijiet tagħhom li jiġu forniti, taht il-liġi nazzjonali li tapplika, bil-gass naturali ta' kwalità speċifikata bi prezzijiet raġonevoli.
- (h) ikollhom għad-dispożizzjoni tagħhom id-data dwar il-konsum tagħhom, u għandhom ikunu jistgħu, bi ftehim espliċitu u mingħajr hlas, jagħtu lil kwalunkwe impriża li jkollha liċenzja ta' provvista aċċess għad-data tagħha dwar il-kejl. Il-parti responsabbli għall-ġestjoni tad-data għandha jkollha l-obbligu li tghaddi din id-data lill-impriża. L-Istati Membri għandhom jiddefinixxu format għad-data kif ukoll proċedura għall-fornituri u għall-konsumaturi biex ikollhom aċċess għad-data. L-ebda spiża addizzjonali ma tista' tiġi imposta fuq il-konsumatur għal dan is-servizz.
- (i) għandhom ikunu infurmati tajjeb dwar l-konsum u l-ispejjeż attwali tal-gass ta' spiss biżżejjed biex ikunu jistgħu jirregolaw il-konsum tal-gass tagħhom. Dik l-informazzjoni għandha tingħata bl-użu ta' qafas ta' żmien suffiċjenti, b'kont meħud tal-kapaċità tat-tagħmir tal-metraġġ tal-klijent. Għandu jittiehed debitament kont tal-effiċjenza ta' tali miżuri fir-rigward tal-ispiża tagħhom. Il-konsumatur ma jista' jiġi mġieghel iħallas l-ebda spiża addizzjonali għal dan is-servizz.
- (j) jistgħu jibdlu l-fornitur fi kwalunkwe żmien tas-sena, u konsumatur għandu jkun intitolat għal riċevuta finali sa mhux aktar tard minn tliet xhur wara l-aħhar provvista minn dan il-fornitur preċedenti.

⁽¹⁾ ĠUL 144, 4.6.1997, p. 19.

⁽²⁾ ĠUL 95, 21.4.1993, p. 29.

⁽³⁾ ĠUL 115, 17.4.1998, p. 31.

ANNEX II

TABELLA TA' KORRELAZZJONI

Id-Direttiva 2003/55/EC	Din id-Direttiva
Artikolu 1	Artikolu 1
Artikolu 2	Artikolu 2
Artikolu 3	Artikolu 3
Artikolu 4	Artikolu 4
Artikolu 5	Artikolu 5
—	Artikolu 6
—	Artikolu 7
Artikolu 6	Artikolu 8
Artikolu 9	Artikolu 9
Artikolu 7	Artikolu 10
—	Artikolu 11
Artikolu 7	Artikolu 12
Artikolu 8	Artikolu 13
—	Artikolu 14
—	Artikolu 15
Artikolu 10	Artikolu 16
—	Artikolu 17
—	Artikolu 18
—	Artikolu 19
—	Artikolu 20
—	Artikolu 21
—	Artikolu 22
—	Artikolu 23
Artikolu 11	Artikolu 24
Artikolu 12	Artikolu 25
Artikolu 13	Artikolu 26
Artikolu 14	Artikolu 27
Artikolu 15	Artikolu 28
Artikolu 16	Artikolu 29
Artikolu 17	Artikolu 30
Artikolu 18	Artikolu 31
Artikolu 19	Artikolu 32
Artikolu 20	Artikolu 33
Artikolu 21	Artikolu 34

Id-Direttiva 2003/55/EC	Din id-Direttiva
Artikolu 22	Artikolu 35
Artikolu 23	Artikolu 36
Artikolu 24	Artikolu 37
Artikolu 25(1) (l-ewwel sentenza u t-tieni sentenza)	Artikolu 38
—	Artikolu 39
Artikolu 25 (il-bqija)	Artikolu 40
—	Artikolu 41
—	Artikolu 42
—	Artikolu 43
—	Artikolu 44
Artikolu 26	Artikolu 45
—	Artikolu 46
Artikolu 27	Artikolu 47
Artikolu 28	Artikolu 48
Artikolu 29	Artikolu 49
Artikolu 30	Artikolu 50
Artikolu 31	Artikolu 51
Artikolu 32	Artikolu 52
Artikolu 33	Artikolu 53
Artikolu 34	Artikolu 54
Artikolu 35	Artikolu 55
Anness A	Anness I

DIKJARAZZJONI TAR-RAGUNIJET TAL-KUNSILL**I. INTRODUZZJONI**

1. Fid-19 ta' Settembru 2007, il-Kummissjoni pprezentat proposta għal Direttiva li temenda d-Direttiva 2003/55/KE, ibbażata fuq l-Artikoli 47(2), 55 u 95 tat-Trattat, flimkien ma' erba' proposti oħrajn f'pakkett dwar is-suq intern tal-enerġija.
2. Il-Kumitat tar-Reġjuni u l-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew taw l-opinjoni tagħhom dwar il-pakkett komplet fl-10 ⁽¹⁾ u fit-22 ta' April 2008 ⁽²⁾ rispettivament.
3. Il-Parlament Ewropew adotta l-Opinjoni tiegħu ⁽³⁾ fl-ewwel qari fid-9 ta' Lulju 2008, fejn approva 122 emenda. Il-Kummissjoni ma pprezentatx proposta modifikata.
4. Fid-9 ta' Jannar 2009, il-Kunsill adotta l-Požizzjoni Komuni tiegħu skont l-Artikolu 251 tat-Trattat, fl-għamla ta' Direttiva riformulata.

II. OĖETTIV TAL-PROPOSTA

5. Il-proposta hi parti mit-tielet pakkett dwar is-suq intern tal-enerġija, flimkien mar-Regolament dwar il-kondizzjonijiet għall-aċċess għan-netwerks ta' trasmissjoni ta' gass naturali, id-Direttiva dwar ir-regoli komuni għas-suq intern fil-qasam tal-elettriku, ir-Regolament dwar il-kondizzjonijiet għall-aċċess għan-netwerks għall-bdil bejn il-fruntieri fl-elettriku, u r-Regolament li jistabbilixxi Aġenzija għall-Kooperazzjoni tar-Regolaturi tal-Enerġija. Din timmira li jitlestha s-suq intern tal-gass naturali, b'mod partikolari, billi tintroduċi:
 - dispożizzjonijiet rigward is-separazzjoni effettiva tat-trasmissjoni minn attivitajiet ta' produzzjoni u forniment, inkluża l-proċedura għaċ-ċertifikazzjoni tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni tal-Komunità kif ukoll minn pajjiżi terzi;
 - dispożizzjonijiet li jimmiraw għat-titjib tal-indipendenza tar-regolaturi nazzjonali tal-enerġija u għall-armonizzazzjoni tas-setgħat tagħhom fil-livell Komunitarju;
 - dispożizzjonijiet li jimmiraw għat-titjib tas-solidarjetà u l-kooperazzjoni reġjonali;
 - dispożizzjonijiet li jtejbju t-trasparenza u l-funzjonament tas-suq tal-enerġija.

III. ANALIŻI TAL-POŻIZZJONI KOMUNI**6. Rimarki Ġenerali**

- 6.1. Il-Kunsill ikkunsidra li hu aktar effettiv, aktar trasparenti u koerenti mad-Direttiva 2003/55/KE kif ukoll aktar faċli għall-utent li d-dispożizzjonijiet tad-Direttiva jiġu riformulati. Barra minn hekk, bħala prinċipju ġenerali, il-Kunsill irrispetta b'mod shih il-proposta emendatorja tal-Kummissjoni fis-sens li ma fetaħ l-ebda dispożizzjoni oħra li mhijiex parti mill-proposta tal-Kummissjoni, sakemm il-bidliet ma kinux meħtieġa b'segwitu mill-bidliet għall-proposta introdotti mill-Kunsill, ir-riferimenti mibdulini bħala riżultat tan-numerazzjoni mill-ġdid tal-Artikoli, eċċ. Safejn kien possibbli l-Kunsill segwa l-approċċ tal-Kummissjoni rigward trattament ugwali tas-setturi tal-elettriku u l-gass.

Il-Kummissjoni aċċettat il-bidliet kollha għall-proposta tagħha introdotti mill-Kunsill.

- 6.2. Dwar il-122 emenda adottata mill-Parlament Ewropew, il-Kunsill qabel mal-Kummissjoni billi

— aċċetta l-20 emendi li ġejjin:

b'mod shih (xi kultant b'abbozzar mill-ġdid): 50, 98 u 103;

parzjalment/fil-prinċipju/fl-ispirtu: 11, 12, 63, 64, 68, 78/125/135/138, 91 — 96, 98, 101, 104, u 107;

u

— irrifjuta l-44 emenda li ġejjin: 1, 4, 10, 14, 15, 18, 19, 22, 30, 37 — 39, 41, 43, 47, 54, 57 — 59, 62, 65 — 67, 70 — 72, 82, 83, 89, 90, 97, 105, 106, 108 — 110, 113, 114, 116/137, 123, 126, 128, [129], 131, u 133, fuq bażi ta' sustanza u/jew forma.

⁽¹⁾ ĠUC 172, 5.7.2008, p. 55.

⁽²⁾ ĠUC 211, 19.8.2008, p. 23.

⁽³⁾ Għadha mhijiex pubblikata fil-Ġurnal Uffiċjali.

6.3. Il-Kunsill iddevja mill-pożizzjoni tal-Kummissjoni billi

— aċċetta emenda wahda: 79

u

— irrifjuta d-59 emenda li ġejjin: 2, 3, 5 — 9, 13, 16, 17, 20, 21, 23 — 29, 31 — 36, 40, 45, 46, 48, 49, 51 53, 55, 56, 60, 61, 69, 73 — 77, 80, 81, 84 — 88, [93/129 + 94 - 96] (parzjalment), 99, 100, 102, 111, 112, 118, 120, 132, 136.

7. Rimarki Speċifiċi:

7.1. Rigward l-emendi tal-PE fejn il-Kunsill iddevja mill-pożizzjoni tal-Kummissjoni:

a) Il-Kunsill aċċetta l-emenda 79 minhabba li bhall-PE hu tal-fehma li mhuwiex adegwat li jittiehdu deċiżjonijiet dwar l-attivitajiet u l-indipendenza tad-DSO permezz tal-proċedura tal-kumitat.

b) Il-Kunsill irrifjuta d-59 emenda elenkata hawn fuq (il-punt 6.3.) għar-raġunijiet li ġejjin:

i) L-emendi jikkonċernaw id-dispożizzjonijiet li mhumix parti mill-proposta tal-Kummissjoni; dawk l-emendi ġew irrifjutati fuq kwistjoni ta' prinċipju (ara hawn fuq taht 6.1): l-emenda 6, 13, 21, 23, 25, 31, 32, 33, 34, 35, 40, 45, 46, 48, 49, 51, 69, 73, 74, 75, 76, 77, 111 (l-ewwel parti), 118, 120, 132

ii) L-emendi ma għandhomx valur miżjud, prinċipalment minhabba li l-kwistjonijiet huma (parzjalment) koperti biżżejjed minn partijiet oħrajn tat-test: it-tieni emenda ddgħajef l-enfasi mogħtija fil-premessa 6; l-emenda 7 hi ripetittiva; l-emenda 87 hi parzjalment koperta mill-premessa 15; l-emenda 20 hi diġà (parzjalment) koperta mill-premessa 29 u 31; l-emenda 26 mhijiex meħtieġa; l-emenda 60: il-kwistjoni hi koperta suffiċjentament mill-Artikolu 9; l-emenda 61: il-kwistjoni hi koperta mill-Artikolu 51 dwar ir-rappurtar; l-emenda 81 tnaqqas iċ-ċarezza tad-definizzjoni tal-Artikolu 35(1); l-emenda 85 iżżid l-konfużjoni mal-para. 3 tal-Artikolu 35; l-emenda 87: il-livell tad-dettall mhuwiex meħtieġ; l-emenda 88 iddgħajef ferm it-test fis-subparagrafu 5 tal-Artikolu 35 (8); 5; l-emenda 136 hi (parzjalment) koperta suffiċjentament mill-Artikolu 40 (15).

iii) L-emendi jintroduċu test li mhuwiex adatt jew meħtieġ f'din id-Direttiva jew li mhuwiex konformi mal-ambitu tad-Direttiva: 5, 9, 16, 17, 36, 53, 56, 80, 81, 85, 86, 96 (parzjalment) mhux adatti fl-Art. 40, 99, 100, 111(it-tieni parti), 112.

iv) L-emendi jintroduċu premessa li m'għandhiex Artikolu korrispondenti: l-emendi 24 u 29.

v) Il-Kunsill jikkunsidra li l-lista tad-dmirijiet u s-setgħat tal-awtoritajiet regolatorji kif inhi fl-Artikolu 40 tal-Pożizzjoni Komuni hi biżżejjed; l-emendi li ġejjin imorru (parzjalment) lil hinn mill-kompiti li l-Kunsill qiegħed jattribwixxi lir-regolaturi: l-emendi 93 — 95.

vi) L-emendi jintroduċu test li ma jikkorrispondix għar-rwol li l-Kunsill qiegħed jagħti lill-Agenzija: 28, 55 (it-tieni parti), 84.

vii) Il-Kunsill hu tal-fehma li l-Pożizzjoni Komuni tirrifletti biżżejjed l-għan tas-solidarjetà/il-kooperazzjoni reġjonali: għalhekk l-emendi 3, 27, 52 u 55 (l-ewwel parti) m'humiex meħtieġa.

7.2 Dwar il-proposta tal-Kummissjoni, il-Kunsill introduċa ċerti modifiki oħrajn (ta' sustanza u/jew ta' forma); dawk prinċipali huma mnizzlin hawn taht.

a) *Separazzjoni effettiva tal-operazzjoni tan-netwerk mill-attivitajiet ta' produzzjoni u forniment:*

Minbarra ż-żewġ alternattivi proposti mill-Kummissjoni (is-separazzjoni tal-proprjetà (OU -ownership unbundling) u l-Operatur Indipendenti tas-Sistema (ISO), il-Kunsill, bi qbil mal-Kummissjoni qis xieraq li jintroduċi t-tielet alternattiva, l-Operatur tat-Trasmissjoni Indipendenti (ITO), fil-każ fejn operatur tas-sistema ta' trasmissjoni hu parti minn impriza integrata vertikament (VIU) fid-dhul fis-seħh tad-Direttiva (il-Kapitolu IV l-gdid mal-Artikoli 17 — 23, il-premessa korrispondenti 13, 15 u 16). It-tliet alternattivi huma uguali u ser ikunu disponibbli kemm għas-settur tal-elettriku kif ukoll għal dak tal-gass.

Id-dispożizzjonijiet tal-ITO ser jiżguraw l-indipendenza effettiva tal-operatur (l-Artikoli 17 u 18), il-ġestjoni tiegħu (l-Artikolu 19) u l-korp superviżorju (l-Artikolu 20) u li jiġu evitati l-konflitti ta' interess. L-istabbiliment ta' programm ta' konformità u ta' uffiċjal ta' konformità (l-Artikolu 21) qiegħed ukoll jikkontribwixxi għal dan l-ghan. Barra minn hekk, ser jiġu żgurati inċentivi ta' investiment mhux imxekkla u l-iżvilupp ta' infrastruttura għall-interkonnessjoni (l-Artikolu 22) kif ukoll l-aċċess ġust u non-diskriminatorju għan-netwerk (l-Artikolu 23).

Setgħat u kompetenzi addizzjonali għall-awtoritajiet regolatorji nżiedu fl-Artikolu 40(5) sabiex tiġi żgurata l-konformità mad-dispożizzjonijiet tal-Kapitolu IV. Barra minn hekk, żdied paragrafu ġdid mal-Artikolu 7 rigward kooperazzjoni reġjonali f'dak li jikkonċerna l-ITOs. Fl-ahharnett, l-Artikolu 51 dwar ir-rappurtar jipprevedi fil-paragrafi 3 sa 5 li bħala parti minn reviżjoni ġenerali, il-Kummissjoni ser tivvaluta l-implimentazzjoni tal-alternattiva tal-ITO b'paragun ma' ċerti kriterji sentejn wara d-data ta' traspożizzjoni tad-Direttiva.

Id-dispożizzjonijiet tal-ITO tal-Pożizzjoni Komuni jimmiraw li jinkiseb bilanċ bejn it-thassib rigward il-kamp tal-applikazzjoni, l-iskeda taż-żmien u l-infurzabbiltà tal-alternattiva tal-ITO u l-preservazzjoni tal-interess finanzjarju tal-VIU u li jinżamm vijabbli. Dak hu wiehed mir-raġunijiet għalfejn il-Kunsill ma kkunsidrax li kien adatt li jintroduci dispożizzjonijiet dwar it-trustee.

Bil-ghan li jittiehed kont tal-każijiet fejn hemm arrangamenti fis-seħh għas-sistema ta' trasmissjoni li tappartjeni għall-VIU li jiggwarantixxu indipendenza aktar effettiva tat-TSO mid-dispożizzjonijiet tal-Kapitolu IV, giet introdotta dispożizzjoni addizzjonali fl-Artikolu 9(9).

b) *Kondizzjonijiet indaqs*

B'rabta mal-preżenza futura ta' tliet mudelli differenti ta' separazzjoni fis-suq Komunitarju hemm l-introduzzjoni ta' 'l hekk imsejha klawnsola dwar il-kondizzjonijiet indaqs fl-Artikolu 46, flimkien mal-premessa 17 korrispondenti. Notevolment, din tagħti numru ta' kriterji għal miżuri li l-Istati Membri għandhom possibbiltà li jiehdu sabiex jiżguraw kondizzjonijiet indaqs.

c) *Ċertifikazzjoni tat-TSOs tal-Komunità u ta' pajjiżi terzi*

Il-Pożizzjoni Komuni għandha żewġ Artikoli dwar iċ-ċertifikazzjoni tat-TSOs: wahda ġenerali (l-Artikolu 10), u wahda dwar iċ-ċertifikazzjoni rigward pajjiżi terzi (l-Artikolu 11) li ssostitwixxa l-Artikolu 7a tal-proposta tal-Kummissjoni. Minn naha wahda, l-Artikolu 11 jiżgura li TSOs ta' pajjiżi terzi għandhom jirrispettaw l-istess regoli ta' separazzjoni bħat-TSOs Komunitarji; min-naha l-oħra, jintroduci l-kriterju tas-sigurtà tal-provvista ta' enerġija tal-Istati Membri u l-Komunità li tiegħu jrid jittiehed kont meta tingħata iċ-ċertifikazzjoni.

Barra minn hekk, il-Kunsill ikkunsidra li kien adegwat li l-parti tal-proċedura ta' ċertifikazzjoni li tistabbilixxi r-rwol tal-Kummissjoni f'din il-proċedura tiġi trasferita għall-Artikolu 3 l-ġdid tar-Regolament dwar il-gass. Minbarra dan, id-deċiżjoni prinċipali dwar iċ-ċertifikazzjoni ser tibqa' mal-awtoritajiet regolatorji nazzjonali filwaqt li l-Kummissjoni hi mitluba tagħti l-opinjoni tagħha dwar iċ-ċertifikazzjoni. Ir-regolaturi nazzjonali jridu jiehdu kont shih ta' dik l-opinjoni.

d) *Awtoritajiet regolatorji*

Il-Kunsill introduci żewġ paragrafi addizzjonali għall-Artikolu 38 li jiżguraw li l-prinċipju ta' regolatur uniku fil-livell nazzjonali flimkien ma' rappreżentazzjoni unika (eż. fl-Aġenzija) huwa kompatibbli mal-eżistenza attwali f'xi Stati Membri ta' regolaturi fil-livell reġjonali jew għal partitiet żgħar u izolati tat-territorju (l-Artikolu 38(2+3)).

Filwaqt li tiġi żgurata l-indipendenza tal-awtoritajiet regolatorji, it-test tal-Pożizzjoni Komuni jiċ-ċara wkoll li dan ma jfissirx li r-regolaturi huma hielsa mill-kontroll ġudizzjarju jew mis-superviżjoni parlamentari (il-premessa 26) jew li jistgħu jiġu injorati objettivi usa' eż. dwar is-sostenibbiltà ambjentali jew dwar l-obbligi tas-servizz pubbliku (l-Artikolu 38(4)).

Il-Pożizzjoni Komuni tiżgura wkoll li, fit-tweċċ tad-dmirijiet tagħhom, ir-regolaturi jkollhom il-possibbiltà li, fejn hu rilevanti, jaġixxu f'kooperazzjoni mill-qrib ma' awtoritajiet ohrajn, bħal dawk tal-kompetizzjoni, filwaqt li jippreservaw l-indipendenza tagħhom u mingħajr ma jidduplikaw il-kompiti (eż. il-monitoraġġ) li normalment jitwettqu minn awtoritajiet ohrajn (l-Artikolu 40(2)).

e) *Regim regolatorju għal kwistjonijiet transkonfinali*

Għal raġunijiet legali, il-paragrafi li jstabbilixxu r-rwol tal-Aġenzija (il-paragrafi 3 u 4 (parzjalment) tal-Artikolu 41) ġew trasferiti għar-Regolament dwar l-Aġenzija (l-Artikolu 8 il-ġdid). L-Aġenzija ser tkun involuta fi kwistjonijiet transkonfinali bħala l-aħħar għażla, fuq talba tar-regolaturi nazzjonali jew jekk ir-regolaturi nazzjonali ma jilhqux qbil f'ċertu skeda ta' żmien.

f) *Eżenzjonijiet mill-infrastruttura l-ġdida*

Rigward l-ġħoti ta' eżenzjonijiet għall-infrastruttura transkonfinali l-ġdida (l-Artikolu 35), il-Kunsill ikkunsidra li kien adegwat li jinvolvi lill-Aġenzija biss f'dawk il-każijiet fejn l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali kkonċernati ma jaqblux jew jipprezentaw talba kongunta lill-Aġenzija (il-paragrafu 4). Barra minn hekk, l-Istati Membri għandhom ikollhom il-possibbiltà li, jekk jixtiequ, jipprevedu li d-deċiżjoni *formali* dwar l-eżenzjoni tittiehed minn korp rilevanti ieħor tal-Istat Membru, abbażi tal-opinjoni tar-regolatur (il-paragrafu 6).

g) *Swieq ta' bejgħ bl-imnut:*

Il-Kunsill ikkunsidra li kien adegwat li jerga' jfassal l-Artikolu dwar is-swieq ta' bejgħ bl-imnut, billi fost l-ohrajn inehhi r-riferiment transkonfinali, u jittrasferih mir-Regolament dwar il-gass (l-Artikolu 8a tal-proposta tal-Kummissjoni) għad-Direttiva (l-Artikolu 44 il-ġdid).

h) *Derogi*

Fid-dawl tar-riformulazzjoni, il-Kunsill ikkunsidra li kien jixraq li l-Artikolu 48 jiġi aġġornat, b'mod partikolari fir-rigward tad-deroga mid-dispożizzjonijiet dwar is-separazzjoni għall-Istati Membri bi swieq emergenti jew iżolati.

i) *Punti ohrajn:*

- Il-Kunsill ikkunsidra li kien jixraq li ma jeskludix is-*sehem minoritarju* tal-produttur/fornitur f'TSOs bi proprjetà separata sakemm dan ma jkun jinvolvi l-ebda kontroll jew influwenza ta' wiehed fuq l-ieħor u ma jistax iwassal għal konflitt ta' interessi (l-Artikolu 9(2)).
- Rigward l-*appartenenza pubblika*, il-Pożizzjoni Komuni fiha l-possibbiltà li s-separazzjoni tal-appartenenza tinkiseb minn żewġ korpi pubbliċi separati permezz ta' dispożizzjoni li tirrikonnoxxi li żewġ korpi pubbliċi distinti jistgħu jiġu kkunsidrati bħala żewġ persuni għall-fini tal-implimentazzjoni tas-separazzjoni tal-appartenenza (l-Artikolu 9(6)).
- Saru xi bidliet tekniċi fl-abbozzar biex tiġi ċċarata d-dispożizzjoni dwar l-*operaturi* kkombinati (l-Artikolu 28). Din id-dispożizzjoni tippermetti operatur ikkombinat jista' jiġi operat, alternattivament, jew bħala operatur ta' separazzjoni ta' appartenenza, jew bħala Operatur indipendenti tas-Sistema jew bħala Operatur Indipendenti tat-Trasmissjoni.
- Il-premessa 29 tintroduċi u tispjega l-kunċett ta' *programmi ta' rilaxx ta' gass* bħala waħda mill-miżuri li jippromwovu l-kompetizzjoni effettiva.
- Fl-aħħarnett, f'konformità mal-format riformulat, il-Kunsill introduċa Artikolu ġdid biex jirrevoka l-att leġislativ attwali (l-Artikolu 52).